

P H Æ D R I
AUGUSTI CÆSARIS
LIBERTI,
FABULARUM ÆSOPIARUM
LIBRI QUINQUE:

Interpretatione & Notis

ILLUSTRAVIT
PETRUS DANET,
ACADEMICUS,
Jussu Christianissimi REGIS,
In Usum SERENISSIMI DELPHINI.
ADJICITUR

Fabularum APPENDIX, nuperrimè ex
MS. veteri descriptarum à Marquardo Gudio.

L O N D I N I :

Apud J. & B. SPRINT, & S. BURROWS in vico *Little Britain* dicto; R. KNAPLOCK & D. MIDWINTER, in Area Boreali D. Pauli; B. & S. TOOKE, ad Mediū Templi Portam; & J. OSBORNE, in *Lombard Street*. MDCCXXII.

a

D

S

C E

niss

Te

bul

Fa

&

na

ips

pie

qu

C

pe

be

an

m

ra

pl

st

su

tu

ra

SERENISSIMO DELPHINO.

SI quis hoc opus solo ex nomine, vel autorem operis ex una fortuna aestimabit, SERENISSIME PRINCEPS, putabit fortasse me vel sapientiæ tuæ non meminisse. vel dignitatis; qui Fabulas offeram Tibi, & velim Te in summâ altitudine gloriæ collocatum cum Liberto fabulari. Si tamen vel de his Fabellis, vel de Scriptore Fabellarum judicabis, non ex illorum sensu, parum sano & integro, sed ex illo gustu acutissimo, qui tibi est innatus ac ingenuus, sic opus ipsum suscipies, sic autorem ipsum complecteris, ut putes nec operis tenuitatem tuæ sapientiæ, nec auctoris humilitatem dignitati tuæ posse quidquam officere.

Non dubitabis profecto, SERENISSIME PRINCEPS, cum eo liberto confabulari, cui ad Augustum Imperatorem erat aditus persacilis, cuique sua virtus, non libertatem modo, sed opes, honores & summorum Principum amicitiam conciliavit; qui non minùs habuit fiduciæ ut mores dissolutos carperet Optimatum, quàm artis ne exulceraret animos; qui ita fuit accommodatus ad erudiendam plebem propter simplicem & quasi nudam Apologorum venustatem, ut dignissimus fuerit Imperatorum amicitia & consuetudine propter excelsam quandam & politioem, tum vitæ, tum sententiarum elegantiam.

Sic age cum Phædro, ut Athenienses & Romani terrarum domini solebant agere cum servis, quibus inter Sa-

E P I S T O L A.

turnalia dabant aliquam ludendi secum, epulandi, colloquendi, imperandi potestatem. Neque verò, quanquam ille est Fabularum artifex, habebis comitem indignum Tui. Quot enim edidit Fabulas, tot Satyræ sunt, in quibus vel abstrusioris Philosophiæ utilissima capita jucundissimè tractavit, vel callidè adumbravit ætatis suæ corruptissima tempora, & conatus est, sermone belluis attributo, homines emendare. Provocavit eos ad ipsum naturæ tribunal, ut quod in se mali aut boni volebant agnoscere, id in feris contemplati fugerent aut optarent. Nam quis in cane, fidem; in agno, lenitatem; in formicâ laboris assiduitatem commendari audiat; nec in homine damnet continuo perfidiam, crudelitatem, ignaviam? Aut quis accuset in lupo, rapacitatem; dolos, in vulpe; in leone savitiam; nec ista omnia in unum sæpe hominem confluisse indigetur?

Quod si referre volueris animum, SERENISSIME PRINCEPS, ad illas rerum imagines, cognosces totam de moribus disciplinam, totam civilem scientiam iis contineri, quarum alter vitam debet omnium informare; utraque tuam. Cogita enim, & ipse tecum reputa, quot & quantis virtutibus instructum esse Te oporteat, ut teneas Regni Christianissimi clavum, & Parentis tui sedem tantâ æquitate stabilitam, tot victoriis conspicuam, tot auctam Provinciis. Debes Te Gallis, quorum ut summus est in suos Reges amor, summa veneratio, ita summam necesse est esse Regum in regendis illis pietatem, integritatem, æquitatem. Sedebis in luce Europa, in oculis clarissimi Imperii, atque in auribus universarum latè gentium ac nationum positus; Intuebitur in Te incredibilis civium & populorum, cum sociorum, tum etiam hostium multitudo. Convertent se tuos ad nutus infinitæ urbes, innumerabiles Provinciae, ac virtutes omnes tuas tanquam ex edito quodam Theatro suspicient.

Accedit

EPISTOLA.

Accedit ad hanc difficultatem, SERENISSIME DELPHINE, sustinenda Tibi Ludovici, bello & pace Maximi, fama, tantarum & tot virtutum splendore collecta. Vides quàm sit ejus longè lateque diffusum nomen; vides quo vultu, quo supercilio Gentes omnes, Civitates, Principes, Imperatores, Europam denique totam solus convertit & commovet; Quantâ armorum suorum felicitate modò suos tegit, modò laceffit improbos, modò se & Regnum laceffitus ulciscitur! Quàm facile inconstantiam fortunæ consiliorum prudentia moderatur, & victoriæ jura per sua castra, quorum numero terras & maria occupat, sic dividit & partitur, ut uni Ludovico victoriæ videatur ubique laborare. Aspicias quâ fortitudine contra externos, quâ fide pro sociis, quâ humanitate cum suis omnia gerere consuevit.

Hanc Tibi viam, SERENISSIME PRINCEPS, Ludovicus apernit, Te ad has laudes, quasi quadrigis volantem admiramur. Tuum est illud curriculum, in quo insistere, ut summopere gloriosum est, ita arduum atque difficile. In hac autem dignitate quos alios autores agendi & regnandi sapientius consulas, quos sequare tutius, quàm qui licet mortui, Principes tamen etiamnum admonent, neque possunt adulando decipere? Sunt enimverò in aula Regum versuti innumeri homines, diurnâ consuetudine ad servilem assentationem exercitati, qui Principi, non ex animo, sed sui commodi gratiâ, famulantur. Norunt illi solas fortunæ vias, nihilque ejus causâ prætermittunt; & quoniam eorum cupiditati veritas adversatur, solent illam ab accessu Principum procul mandare.

Ne committe, SERENISSIME PRINCEPS, huic hominum generi partem ullam existimationis tuæ. Monitores adhibe potius, quos olim Socrates Regibus offerebat. Antiquos intelligo scriptores, qui Principibus præferunt facem; qui dubitantes confirmant, errantes revocant; & adeo non

EPISTOLA.

adulantur, ut egregiâ fidelitate & acerbitate salutarî impune plerumque sevant. Jam verò cùm multi sunt ejusmodi scriptores, tum nullus fere est utilior Tibi quam Phædrus. Fabellas habet cum philosophiæ præceptis miro quodam artificio conjunctas, in quibus nativus rerum depictarum lepos ad excellentem morum disciplinam sic accessit, ut nec præceptorum severitas, elegantia fabularum, nec fabularum exilitas, præceptorum majestati detrahat quidquam.

Has ergo fabulas, SERENISSIME PRINCEPS, diurnâ manu, has nocturnâ versabis: eoque diliges vehementius, quod non tam mea, quam Illustrissimi Ducis MONTAUSERII manus offerat. Ille vires mihi, ille suppeditavit animos, ille impulit ut auderem hâc in parte studiorum tuorum tibi prodesse quodammodo. Tu fave novo huic labori, quem & eo jubente suscepi, & te annuente confeci. Erît hac meorum votorum summa, si videbor obsequio te non inani coluisse, sed contulisse aliquid ad excolendum tanti Principis ingenium, in quo fortunam Imperii Christianissimi, spem Maximi Regis, Gallorum vota, totius Orbis expectationem Deus Optimus Maximus felicissimè deposuit.

Tibi Devotissimus

PETRUS DANET.

PRÆ-

P R Æ F A T I O.

P Arum cordati sapientesque videntur ii, qui Fabularum vel audito nomine, fastidio delicatissimo, statim afficiuntur, & ab illis, ut à puerilibus oblectamentis, toti abhorrent. Etenim faciunt intelligendo, nihil ut intelligant, cum tam austerâ & insolenti fronte utilissimum vitæ humanæ commentum audent improbare. Enimverò naturam humanæ mentis si velis penitus introspicere, vim quandam in ea deprehendes, cum infirmitate conjunctam, unde omne Fabularum genus, seu humani ingenii commenta habent originem: & vis quidem efficit ut veritatis lucem contempletur; infirmitas contrà, ut ipsius splendorem sustinere vix possit. Hinc est quod Ægyptii veritatem Hieroglyphicis; Philosophi numeris; Poëtæ fabulis; Oratores figuris: ipsi etiam vates Divino afflati Spiritu allegoriis; imo & ipse Christus, hoc est, ipsa Sapientia involutam parabolis quasi velis quibusdam posteris transmiserunt. Nimirum imbecilliores sunt hominum oculi propter naturæ pravitatem, quam ut totam veritatis lucem ferre valeant; & nescio quo fato ipsa veritas minùs, quam veritatis umbra blandiatur. An quia plus nobis arridet, cum nostro labore detegitur, & eruitur ex Ænigmatum involucris? An quia tanta est in hominibus perversitas, tanta mentis depravatio, ut qui amant lucentem veritatem, oderint idem ipsi redarguentem; neque veritati

P R Æ F A T I O.

pateat ullus ad eorum mentes, nisi per quosdam quasi cuniculos accessus.

Origo Fa-
bularum.

His rebus permoti viri, quos habuit Anti-
quitas clarissimos, fabulas commenti sunt, quò
universa Philosophiæ præcepta traderent, &
quò mentes hominum à pictura imaginibusque virtu-
rum, ad rem, veritatemque traducerent. Potuère qui-
dem viri in omni disciplinarum genere versati, Philo-
sophiæ præcepta stilo asperiore, & angustis concisiss-
que disputationibus explicare, qui mos fuit omnium
Philosophorum : At ingeniosissimi humani animi ex-
ploratores, cum viderent nihil quicquam perfecisse
Philosophos, nisi ut demum & vituperarentur à plebe,
cujus ab intelligentia veritatem longissimè disjunxe-
rant : & contemnerentur à principibus, quorum ad
gustum eandem non satis accommodaverant : Cogitâ-
runt hanc esse fabularum integumentis involvendam,
ut ab ejus accessu, nec rerum excelsitas plebeculam, nec
præceptorum acerbitas principes removeret.

Utilitas
fabularum.

Nemini enim non debet esse persuasum
plus profuisse humano generi hoc scriptorum
genus, quàm Chrysippos & Crantoras ; at-
que homines melius fuisse fabulis & exemplis, quàm
præceptis Philosophiæ, commonitos. Nuda quippe il-
la docendi præcipiendique ratio, quæ Philosophis nimi-
um familiaris est, teneriores aut vitiosos animos ferè
offendit ; fabularum verò Ludus tum jucundiora mo-
nita virtutis effecit, tum humanas mentes à vitiis avo-
cat securiùs.

Lucr. lib.
1. & 4.

*Et veluti pueris absynthia tetra medentes
Cum dare conantur, prius oras pocula circum
Contingunt mellis dulci flavoque liquore,
Ut puerorum ætas improvida ludificetur*

Labrorum

P R Æ F A T I O.

*Labrorum tenuis : interea perpotet amarum
Absynthi laticem, deceptaque non capiatur,
Sed potiùs tali factò recreata valeſcat.*

Et verò Græci fabulatores hanc ſcribendi formam poſt Ægyptios ſequuti ſunt, quâ poſſent in ſui ſæculi mores corruptos impunè quaſi per ludum invehì, & quâ manſuefacti homines & exculti à rudibus, retriſque factis, ad elegantiora honeſtioraque deſluerent. Si enim ſumma ſummorum virorum exempla propoſuiſſent hominibus ad imitandum, infirmitatis excuſatione ſe defenderent; quam ſanè habent nullam. quoties animadvertunt ea præſtari ab apibus & formicis, quæ ipſi ſe poſſe negant; ea quoque vitari quæ ipſi admittere non erubeſcunt. Id ſanè ſentiebat divinus Plato, qui fabulas commendavit maximè, cùm hortatus eſt nutriculas, ut pueris fabulas narrarent, animoſque illorum diligentius fabulis quàm corpora ipſa manibus informarent. Τὸς ὃ ἐκκελεῖν τὰς πείσο-
μυρ τὰς τροφάς π' ἐ μνητέας λήγειν τοῖς παῖσι, Plato lib. 2.
ἐ πλαττεῖν τὰς ψυχὰς αὐτῶν τοῖς μύθοις πό- de Repub.
λυ μᾶλλον ἢ τὰ σῶματ' αὐτῶν χερσὶ. Facile enim intel-
ligi poteſt, ſatius eſſe teneras mentes effingere prius ad verum & ad bonum, quàm in partem alterutram deteriorem inclinarint, unde poſteà niſi labore multo deduci ac deſlecti nequeant; quod præſertim fit apo-
logis, qui primâ ſpecie pro vilibus nugis habentur, at reverà prudentibus conſiliis vitam inſtituunt. In iis enim cum animalium dotes aut vitia explicantur; di-
verſa continuò hominum ingenia deteguntur. Cùm commendatur in agno ſimplicitas; in formica laboris conſtantia; fides in cane, commendantur in primis hæ virtutes in homine: Cùm verò redarguitur in lupo fu-
ror, & rapacitas; adulatio, fraudes, & alia huiusce-
modi vitia in vulpe; monetur quiſque noſtrum ut ab
his

P R Æ F A T I O.

his quam maximè abhorreat. Potest igitur unusquisque suam in his apologis imaginem propriis ac nativis expressam coloribus contemplari, suam quodammodo indolem recognoscere; & ad illos ut ad speculum minimè fallax vitam conformare.

Autores
Fabularum.

Neque mirum adeo tot numerari scriptores fabularum inter præstantissimos viros qui olim floruerunt. In hoc scribendi genere Græci Ægyptios habuere duces, qui per hieroglyphicas imagines, animi sensa & res ipsas tanquam literis exprimebant. Fuit Æsopus ex insulâ Samo admodum ingeniosus fingendorum apologorum artifex, à quo omnes postea apologi dicti sunt Æsopii. Taceo Hesiodum qui fabulosos deorum ortus carmine cecinit; omitto Porphyrium qui, teste Eusebio, libros composuit in quibus fidelitias deorum genealogias instituerat; prætereo innumeros alios fabulatores, ut Orphæum, Musæum, quorum opera cum illorum nominibus penè interierunt: è quibus tamen Ovidius sua in varias mutatorum corporum formas deprompsit argumenta. Nullus fere fuit inter antiquos Poëtas, aut historiarum scriptores, tum Græcos, tum Latinos, qui non aliquid fabularum suis operibus inseruerit. Testes sunt locupletissimi Homerus, Hesiodus, Ennius, Horatius: Verùm nullus hoc scribendi genus usurpavit ex instituto, præter Æsopum, in his jocis fingendis facile principem; & ab illo deinde Phædrum, qui diu latuit ignobilis, culpâ & incuriâ temporum; quique nostrâ ætate rediit ad maximum splendorem curâ & vigiliis Fratrum Pithæorum. Ingens sanè beneficium toti rei literariæ contulerunt summi illi viri, cum Phædri apologos publici fecere juris. Nemo enim non sentit florente adhuc linguâ Latinâ scripsisse Phædrum, suasque fabulas conspersisse

P R Æ F A T I O.

perſiſſe optimis & ad vitam utiliſſimis ſermoniis. Non eſt verò quod reprehendant nonnulli Phædrum, ut minùs religioſum in obſervandis numeris, & legibus carminis iambici: nam ulus eſt fortasſe ille comico- rum licentiâ, neque tantâ putavit religione retinendos eſſe numeros, dum purè & emendatè loqueretur. Quo in ſtudio adeò nemini cedit, ut apud veteres fuerit nemo, qui haberet ingenium ad illam Terentii lenita- tem magis factum quàm Phædrus. Et verò neceſſe fuit eum hoc uti genere ſcribendi tenero & ſuavi, ma- gis quàm gravi: cùm ea ſit Apologorum natura, ut ſermone non debeant, niſi facili, niſi molli, niſi ſim- plici tractari. Quamobrem adhibere maluit Iambos in ſcribendis fabulis, quod hoc metri genus à quotidiano & naturali ſermone recedat minùs; atque adeò ab ip- ſa quaſi natura, ſi creditur Ariſtoteli, appoſitum & com- paratum ſit.

Jam ſi quis erit qui quærat hujus novæ editionis occaſionem, quæ me cauſa impulerit, ut ad Phædrum de novo excudendum, hoc tempore accederem; iſ ſi me ſatis audiet, fatebitur nullam potuiſſe contingere, tum magis honorificam mihi, tum literis perdiſcendis utilio- rem. Ubi primùm perilluſtris DUX MONTAU- S E R I U S iſtituendo Sereniſſimo DELPHINO fuit à Sapientiſſimo Rege præpoſitus, eo ſtudia cogitatio- nesque contulit, ut in erudiendâ mente, & informan- dis moribus teneri Principis, Rempublicam literarum erudiret, ornaret, amplificaret. Nimirum vir ille præ- ſtantiſſimus ut erat in omni varietate diſciplinarum ex- cellens, & quicquid otii, vel defendenda patriæ ſalus, vel propaganda Principis gloria reliquerat, id omne collocârat in celebrandis & recolendis artibus iis, quas alii ſine ſummo & quaſi ſempiterno otio non facile perveſtigant, intelligebat in autoribus Latinæ linguæ

P R Æ F A T I O.

linguæ contineri multa quæ ad vitam rectè componendam maximè conferrent; verùm ut ad illos auctores pervolvendos, facilior, & mollior aditus haberetur. vidit multa in eis inesse, quæ, quanquam ab interpretibus penè innumeris fuere tractata, sunt tamen aut obscuriora, aut minùs cohærentia, aut non satis explicata; quæque adeo illustrari verbis, explicari notis oporteret, ne pueriliorum animorum impetus, occurrentibus difficultatibus quàm plurimis in horum librorum lectione, retardaretur. Cogitavit primus eâ vi ac ingenii luce quâ præstat, id certiùs effici non posse, quam continuâ quadam interpretatione Autorum, maxime vero Poëtarum; & adjectis quibusdam notis, iisque brevibus, ad singula loca, in quibus petita vel è Grammatica, vel ex Historia, vel aliundè difficultas invenitur. Facit enim interpretatio ut præpostera & inter se implicata verba in nativum ordinem digerantur. Faciunt autem notæ, ut obscura illustrentur, & abstrusa pateant; facit demum notarum brevitās, ut eorum rescindatur importuna luxuries. Atque hæc fuit consilii mei ratio, cum, jubente Illustri Duce Montauserio, ut antea Dictionarium condendum, sic hodie suscepi Phædrum explanandum. In quo Montauserii mentem utrum fuerim assecutus, aliorum erit, non meum judicare.

Nec mediocri fuit adjumento atque incitamento Clarissimi BOSSUETII autoritas & consilium, quem ad summa omnia mente & animo videtur natura genuisse, ars effinxisse, studium & exercitatio perfecisse: cujus fuit laus quædam singularis & penè propria, ut in infinitâ literarum, tum sacrarum, tum profanarum multitudine perinde excelluerit, ac si in una solummodo disciplina studium omne suum posuisset; quem ut inter doctissimos eloquentiâ, sic doctrina

PHÆDRI VITA.

doctrina inter eloquentissimos tanta felicitate semper extulit, ut eum nec in aula regia sine incredibili voluptate, nec in subselliis Theologicis sine maxima admiratione quisquam audiverit: quem denique postquam LUDOVICUS MAGNUS LUDOVICO FILIO PRÆCEPTOREM perhonorificè acciverit, quotidie videmus negotia cum otio, otium cum negotiis tantâ industriâ conjungentem, ut apud eum nihil tumultus aulae tranquillitati studiorum, nihil studendi assiduitas obsequiis & muneri præstando detrahat quicquam. Ille simul ac cognovit consilium Ducis Montauserii utile Delphino, dignum Rege Ludovico, literarum gloriæ, & Galliarum splendori peropportunum, non cessavit hortando impellere, ut quæ tanti operis pars mihi obtrigisset, quâ possem diligentiam perficerem. Atque hoc etiam opus nostrum mirè promovit Nobilissimus HUETIUS. Qui in omni doctrinæ genere, tum laboris contentione, tum felicitate ingenii, eò progressus est, ut quærenti defuerit orbis scientiarum; sic universas eruditionis opes exhausit, ut non ipsi quemadmodum aliis tempus ad discendum, sed materia & res ipsæ defuisse videantur. Profecto non tam est unus è doctis Huetius, quam viva quædam & ut ita dicam ambulans Bibliotheca. Adeo summa, infima, recondita, obvia, in numero habet, & quasi ad manum. Tot tamque eximiis disciplinis conciliatricibus regum maximo sapientissimoque Ludovico regi Christianissimo innotuit, & ab eo vocatus in partem gloriosissimi sanctissimique muneris, quo per optimam, & accuratissimam Serenissimi Delphini institutionem gentium propè infinitarum salutis & felicitati consulitur.

PHÆDRI

PHÆDRI VITA.

AT quoniam videtur interesse, Lector, vel maxime scire quis fuerit Phædrus, eam rem brevi proloquar. Si quæ olim à Suetonio de Poëtis, Philologis & Grammaticis Latinis conscripta fuerant, ea ad nos integra pervenissent, Phædrum certè nossemus melius: neque enim mihi credibile est, eum fuisse prætermissum à Suetonio, qui tantâ diligentia veterum illorum perquisierat vitam, & ad posteros, nisi invidissent fata, transmiserat. Phædri meminere Martialis & Avienus, quorum hic Theodosio imperante floruit. Sed nihil præter memoriam tanti viri nobis reliquerunt. Quare sibi ipsi facem præferat Phædrus, suæ sibi vitæ scriptor sit ac testis. Thrax fuit, quod hominum genus primis temporibus, & disciplinarum artiumque cognitione, & severâ morum disciplinâ fuit excultum. At, ut misera est humanarum conditio rerum, tanta illos temporum decursu barbaries fœdavit, ut si Thucydidi credimus, nihil Thracibus crudelius fuerit, effracius nihil: hæc tamen feritas & barbaries nihil obfuit Phædro ad præclaram artium cognitionem contendenti. Conditione servus fuit, quod ipsi vitio dari non debet, cum Servitus fuerit ipsi communis cum Æsopo, Terentio, & aliis præstantibus ingeniis. Quâ autem occasione Romæ in domo Augustâ servierit, non omnino patet. Constat solummodo, eum ob elegantiam ingenii morumque suavitatem fuisse manumissum. unde illius opus inscribitur PHÆDRI AUGUSTI CÆSARIS LIBERTI. Vixit ætate Octaviani Cæsaris ac Tiberii, quanquam & potuerit ad Caii usque tempora pervenisse, cum multum

PHÆDRI VITA.

multum senex vixerit, ut ipse docet fabula libri quinti de venatore & cane senio debili. Fuere ipsi inimici non pauci, quorum contumeliis persæpe jactatus est, ut probant frequentes illius querelæ. Hos inter fuit ipsi infensissimus Sejanus, penes quem tum temporis erat autoritas summa, teste Suetonio. De illo sic Phædrus conquestus est.

*Quod si accusator alius Sejano foret,
Si testis alius, judex alius denique.
Dignum faterer esse me tantis malis,
Nec his dolorem delinirem remediis.*

Libros Fabularum scripsit quinque, quorum tres consecrat Particuloni, Phileto & Eurycho, quos omnes arbitror pileata capita fuisse. Jam nihil est quò te amplius morer, (Amice Lector) quod te moneam habeo jam nihil, nisi ut te hoc sæculo felicem, felices literas, felicissimos literatos viros prædices, qui Delphini studia sic possunt adjuvare, ut publica omnium studia promoveant; sic in hodierni temporis famam & utilitatem adlaborant; ut in sempiternam gloriam adlaborent. Fruere his bonis quæ tibi largitur verus ætatis nostræ Mæcenæ MONTAUSERIUS, qui jamdudum ivit in literarum plausum, & cujus nomen vivet,

Latinis dum manebit pretium literis.

TESTI-

PHÆDRI VITA.

AT quoniam videtur interesse, Lector, vel maxime scire quis fuerit Phædrus, eam rem brevi proloquar. Si quæ olim à Suetonio de Poëtis, Philologis & Grammaticis Latinis conscripta fuerant, ea ad nos integra pervenissent, Phædrum certè nossemus melius: neque enim mihi credibile est, eum fuisse prætermisum à Suetonio, qui tantâ diligentia veterum illorum perquisierat vitam, & ad posteros, nisi invidissent fata, transmiserat. Phædri meminere Martialis & Avienus, quorum hic Theodosio imperante floruit. Sed nihil præter memoriam tanti viri nobis reliquerunt. Quare sibi ipsi facem præferat Phædrus, suæ sibi vitæ scriptor sit ac testis. Thrax fuit, quod hominum genus primis temporibus, & disciplinarum artiumque cognitione, & severâ morum disciplinâ fuit excultum. At, ut misera est humanarum conditio rerum, tanta illos temporum decursu barbaries fœdavit, ut si Thucydidi credimus, nihil Thracibus crudelius fuerit, effracius nihil: hæc tamen feritas & barbaries nihil obfuit Phædro ad præclaram artium cognitionem contendenti. Conditione servus fuit, quod ipsi vitio dari non debet, cum Servitus fuerit ipsi communis cum Æsopo, Terentio, & aliis præstantibus ingeniis. Quâ autem occasione Romæ in domo Augustâ servierit, non omnino patet. Constat solummodo, eum ob elegantiam ingenii morumque suavitatem fuisse manumissum. unde illius opus inscribitur PHÆDRI AUGUSTI CÆSARIS LIBERTI. Vixit ætate Octaviani Cæsaris ac Tiberii, quanquam & potuerit ad Caii usque tempora pervenisse, cum multum

PHÆDRI VITA.

multum senex vixerit, ut ipse docet fabula libri quinti de venatore & cane senio debili. Fuere ipsi inimici non pauci, quorum contumeliis per sæpe jactatus est, ut probant frequentes illius querelæ. Hos inter fuit ipsi infensissimus Sejanus, penes quem tum temporis erat autoritas summa, teste Suetonio. De illo sic Phædrus conquestus est.

*Quod si accusator alius Sejano foret,
Si testis alius, judex alius denique.
Dignum faterer esse me tantis malis,
Nec his dolorem delinirem remediis.*

Libros Fabularum scripsit quinque, quorum tres consecrat Particuloni, Phileto & Eurycho, quos omnes arbitror pileata capita fuisse. Jam nihil est quò te amplius morer, (Amice Lector) quod te moneam habeo jam nihil, nisi ut te hoc sæculo felicem, felices literas, felicissimos literatos viros prædices, qui Delphini studia sic possunt adjuvare, ut publica omnium studia promoveant; sic in hodierni temporis famam & utilitatem adlaborant; ut in sempiternam gloriam adlaborent. Fruere his bonis quæ tibi largitur verus ætatis nostræ Mæcenæ MONTAUSERIUS, qui jamdudum ivit in literarum plausum, & cujus nomen vivet,

Latinis dum manebit pretium literis.

TESTI-

T E S T I M O N I A
D E

P H Æ D R O.

P H Æ D R U S ipse de se, lib. 5. ad Particulonem:

Chartis nomen victurum meis

Latinis dum manebit pretium literis.

Et lib. quarto Particulonem & alios alloquens:

Vestras in chartas verba transfertis mea.

M A R T I A L I S 3. Epigram. 30. de Canio:

An æmulatur improbi jocos Phædri.

A V I E N U S in Præfatione Fabularum quas edidit.

*Phædrus etiam partem aliquam quinque in libellos
resolvit.*

L I P S I U S ad Senec. Consol. Polyb. cap. 27.

*Phædrus Tiberii Libertus, jam condiderat logos Æsopi;
Et Pulcherrimis versibus latinos fecerat, qui extant.*

L A U R. P I G N O R I U S. Epist. 13.

*Etiam ego venire possim in literarum plausum, velut
loquitur elegantissimus Fabulator Phædrus.*

D E M S T E R I U S ad Rosinum Antiquitatum Roma-
narum scriptorem.

*Phædrus Thrax, Tiberii Libertus, Fabularum luculentus
scriptor.*

Æ T A S P H Æ D R I,

Ex Ger. Joan. Vossii de Poëtis Latinis.

*Sub Tiberio vixit Phædrus Thrax Augusti Caesaris
Libertus, & qui se Augustum dicat vidisse jus
dicentem, & Bathyllum Cilnii Mæcenatis libertum
saltantem.*

P H Æ D R I

PHÆDRI FABULARUM INDEX.

Prior numerus Librum, alter Fabulam denotat.

A.

Æ Sopus ad Garrulum,	3. 19
Æsopus interpret testamenti,	4. 4
Æsopus ludens,	3. 14
Æsopus & Petulans,	3. 5
Æsopus & Rusticus,	3. 3
Agnus à Capella nutritus,	3. 15
Anus ad Amphoram,	3. 1
Apes & fuci, vespa iudice,	3. 13
Aquila, cornix & testudo,	2. 6
Aquila, felis & aper,	2. 4
Arbores in deorum tutela,	3. 17
Asinus egregie cordatus,	1. 15
Asinus & galli,	3. 20
Asinus & leo venantes,	1.
II	
Asinus irridens aprum,	1. 29

C.

C Æsar ad Atriensem,	2.
Calvus & musca,	5. 3
Canes famelici,	1. 20
Canis & crocodilus,	1. 15
Canis & lupus,	3. 7
Canis fidelis,	1. 23
Canis natans,	1. 4
Canis parturiens,	1. 19
Canis, thesaurus & vulturi-	1. 27
us,	
Canum legati ad Jovem,	4.
	17
Capella & hirci,	4. 15
Cervus cornibus impeditus,	1.
	12
Cervus & boves,	2. 8
Cicada & noctua	3. 16

D.

D Emetrius & Menander	5. 1
Duo calvi	5. 6
B	E.

I N D E X.

E.

E Pilogus ad Eutychem, 4. 25
Equus & aper, 4. 3
Eunuchus ad improbum, 3. 11
Ex sutore medicus, 1. 14

F.

Formica & musca, 4. 23
Frater & soror, 3. 8
Fur aram compilans, 4. 10

G.

Graculus superbus, 1. 3
Gubernator & nauta 4. 16

H.

Hercules & Pluto, 4. 11
Homo & asinus, 5. 4
Homo & canis, 2. 3
Homo & colubra, 4. 18

I.

Invidia virtutum comes, 2. 9

L.

Leo regnans, 4. 12
Leo sapiens, 2. 1
Leo senio confectus, 1. 21
Lupus & agnus, 1. 1
Lupus & grus, 1. 8

Lupus & vulpes, iudice simio, 1. 10

M.

Margarita in sterquilinio, 3. 12
Milvius & columba, 1. 31
Mons parturiens, 1. 18
Muli & latrones, 2. 7
Mulier parturiens, 1. 18
Musca & mula, 3. 6
Mustela & homo, 1. 22
Mustela & mures, 4. 1

N.

Naufragium Simonidis, 4. 21

O.

Occasio depicta, 5. 8
Ovis, canis & lupus 1. 17
Ovis & cervus, 1. 16

P.

Panthera & pastores, 3. 2
Passer & lepus 1. 9
Pavo ad funonem, 3. 18
Pera, 4. 9
Phadrus de fabulis suis, 4. 20
Phadrus in Fabularum Aesopiarum censores, 4. 6
Princeps Tibicen, 5. 7
Prolo-

I N D E X.

<i>Prologus ad Particulonem,</i>	5.	<i>Simonides à Diis servatus,</i>	4. 24
<i>Prologus, Æsopus,</i>	1	<i>Socratis dictum,</i>	3. 9
<i>Prologus, exemplis,</i>	2		
<i>Prologus, jocularè,</i>	4		
<i>Prologus, Phædri,</i>	3		
<i>Pugna murium & mustela-</i>		T	T.
<i>rum,</i>	4. 5	<i>Aurus & vitulus,</i>	5. 9

R.		V.	
R	<i>Ana rupta,</i>	V	<i>Acça, capella, ovis &</i>
	1. 24		leo,
	<i>Rana ad solem,</i>		1. 5
	1. 6	<i>Venator & canis,</i>	5. 10
<i>Rana metuentes taurorum</i>		<i>Viatores & latro,</i>	5. 2
<i>prælia,</i>	1, 30	<i>Vipera & lima,</i>	4. 7
<i>Rana Regem postulantes,</i>	1.	<i>Vulpes & aquila,</i>	1. 28
	2	<i>Vulpes & ciconia,</i>	1. 26
<i>Repente calvus,</i>	2. 2	<i>Vulpes & corvus,</i>	1. 13
<i>Res gesta sub Augusto,</i>	3.	<i>Vulpes & draco</i>	4. 19
	10	<i>Vulpes & hircus,</i>	4. 8
S.		<i>Vulpes & urva,</i>	4. 2
S	<i>Curra & rusticus,</i>	<i>Vulpes ad Personam tragicam</i>	1. 7
	5. 5		
<i>Simii caput,</i>	3. 4		

I N D E X

SENTENTIARUM ad FABULAS

P H Æ D R I.

LIBER PRIMUS.

F <i>Acile est opprimere innocentem,</i>	I. 1
<i>Minima de malis,</i>	I. 2
<i>In propria pelle quiesce,</i>	I. 3
<i>Avidum sua saepe deludit aviditas,</i>	I. 4
<i>Potentioris societatem fuge,</i>	I. 5
<i>Improborum improba soboles,</i>	I. 6
<i>Stultorum honor inglorius,</i>	I. 7
<i>Malos tueri haud tutum,</i>	I. 8
<i>Ne insultes miseris,</i>	I. 9
<i>Mendaci ne verum quidem dicenti creditur,</i>	I. 10
<i>Ridiculâ in imbelles virtutis ostentatio,</i>	I. 11
<i>Utilissimum saepe quod contemnitur,</i>	I. 12
<i>Laudatore nihil insidiosus,</i>	I. 13
<i>Fallax vulgi iudicium,</i>	I. 14
<i>Pauper dominum, non sortem mutat,</i>	I. 15
<i>Fidejussorem infidum cave,</i>	I. 16
<i>Calumniatorem sua poena manet,</i>	I. 17
<i>Horret quisque adire locum ubi laesus est,</i>	I. 18
<i>Omnem aditum malis praeludito,</i>	I. 19
<i>Stultitia plerumque exitio est,</i>	I. 20
<i>Miser vel ignavissimo cuique ludibrio est,</i>	I. 21
<i>Qui alteri suam ob causam commodat, injuriâ postulat id gratiæ appo-</i>	I. 22
<i>ni sibi,</i>	I. 22
<i>Suspecta malorum beneficia,</i>	I. 23
<i>Potentes ne tentes emulari,</i>	I. 24
<i>Rete ne tendas accipitri & milvio,</i>	I. 25
<i>Par pari refertur,</i>	I. 26
<i>Avarus suus sibi carnifex est,</i>	I. 27
<i>Ne magnus tenuem despicio,</i>	I. 28

E

I N D E X.

<i>Est cui magno constitit differium,</i>	1.29
<i>Mala publica in plebem recidunt,</i>	1.30
<i>Cui fidas, vide,</i>	1.31

LIBER SECUNDUS.

S <i>unt etiam sua præmia laudi,</i>	2. 1
<i>Simile simili gaudet,</i>	2. 2
<i>Impunitas peccandi illecebra,</i>	2. 3
<i>Vir dolosus seges est mali,</i>	2. 4
<i>Ne quid nimis,</i>	2. 5
<i>Potentiam malitiæ adjutam quis effugiat,</i>	2. 6
<i>Plura timenda divitibus,</i>	2. 7
<i>Plus videas tuis oculis quàm alienis,</i>	2. 8
<i>Epilogus,</i>	2. 9

LIBER TERTIUS.

R <i>el bonæ vel vestigia delectant,</i>	3. 1
<i>Beneficio bene erit,</i>	3. 2
<i>Experientia præstantior arte,</i>	3. 3
<i>Mentem hominis spectato, non frontem,</i>	3. 4
<i>Erit ubi pœnas det procax audacia,</i>	3. 5
<i>Ridenda imbecillorum superbiloquentia,</i>	3. 6
<i>Liber inops servo divite felicior,</i>	3. 7
<i>Sat pulcher, qui sat bonus.</i>	3. 8
<i>Fidelem ubi invenias virum,</i>	3. 9
<i>Ne sis credulus maxime criminatori,</i>	3.10
<i>Deformitas dolenda quæ ex merito venit,</i>	3.11
<i>Optima sæpe despecta,</i>	3.12
<i>Opus artificem probat,</i>	3.13
<i>Otiare, quo labores,</i>	3.14
<i>Qui educat, pater magis, quàm qui genuit,</i>	3.15
<i>Humanitas, & gratior, & tutior,</i>	3.16
<i>Fructu non foliis arborem aestima,</i>	3.17
<i>Tuis contentus ne concupiscas aliena,</i>	3.18
<i>Multi homines nomine, non re,</i>	3.19
<i>Miserrimus qui in vita miser, post mortem miserior,</i>	3.20

I N D E X.

LIBER QUARTUS.

A Stutus astu non capitur,	4. 1
Spernit superbus quæ nequit assequi,	4. 2
Vindictæ cupidus sibi malum accersit,	4. 3
Homines non numerandi, sed ponderandi,	4. 4
Ferunt summos fulmina montes,	4. 5
Stultus nisi quod ipse facit, nil rectum putat,	4. 6
Maledico maledicens pejus audiet,	4. 7
Improbi ne pereant, perdunt,	4. 8
Suus cuique attributus est error, sed non videmus id mantica quod in tergo est,	4. 9
Antecedentem scelestum non deserit pede pœna claudo,	4. 10
Opes irritamenta malorum,	4. 11
Sinceritas laudanda,	4. 12
Obscœnæ,	4. 13, 14
Pares non habitus, sed virtus facit,	4. 15
In secundis time, in adversis spera,	4. 16
Nimia verecundia inverecundum facit,	4. 17
Malo qui benefacit, pejorem facit,	4. 18
Avarus auri custos, non Dominus,	4. 19
Inventa perficere non inglorium,	4. 20
Veras divitias eripit nemo,	4. 21
Magna ne jactes sed præstes,	4. 22
Vera gloria fictam obscurat,	4. 23
Deum colenti stat sua merces,	4. 24
Multum auxiliatur qui cito,	4. 25

LIBER QUINTUS.

N ihil ad honorem famâ ingenii aptius,	5. 1
Ventosa lingua : pedes fugaces,	5. 2
Sponte peccanti nullus est veniæ locus,	5. 3
Feliciter sapit, qui alieno periculo sapit,	5. 4
Præjudicata opinio iudicium obruit,	5. 5
Non omnia omnibus congruunt,	5. 6
Stulta superbia videtur ab omnibus.	5. 7
Fugit irreparabile tempus,	5. 8
Ne sus Minervam,	5. 9
Omnia fert ætas.	5. 10

PHÆDRI,

P H Æ D R I

AUGUSTI CÆSARIS

LIBERTI

FABULARUM ÆSOPIARUM

LIBRI QUINQUE.

LIB. I.

PROLOGUS.

ÆSOPUS auctor quam materiam repperit, INTERPRETATIO.
Hanc ego polivi versibus senariis. Ego reddidi versibus Iambis
sex pedum illam materiam quam
auctor Æsopus excogitavit.

ANNOTATIONES.

1. Æsopus auctor | Multi ante Æsopum
finxere fabulas, ut Homerus, Hesiodus & Ar-
chilochus, sed alias longe à fabulis Æsopicis.
Æsopus enim è Phrygia fabulator cæteris ma-
teriam præbuit, vel quod imprimis id tracta-
vit, vel quod creditur ἄριστος πάντων συν-
τάξας τὰς μύθους, optime omnium scripsisse fabu-
las. Unde ait Quintilianus, Illa quoque fabu-
la, quæ etiam si originem non ab Æsopo accepe-
runt (nam videtur earum primus auctor Hesiodus)
nomine tamen Æsopi maxime celebrantur.

2. Polivi. | Dedi novam faciem his fabu-
lis quas Græcè conscripseras verti in Latinas.
Reverà enim versus ornat quod incultum est
per se in oratione pedestri, & quod scabrum
& hiulcum in sermone, lævigat.

Versibus senariis. | Iambicis senariis. Sunt
enim Iambici dimetri, id est, quatuor pedum,
& Iambici tetrametri, id est, octo pedum, &
Iambici trimetri, id est, sex pedum, quales
sunt versus fabularum Phædri, iique maxime
usitati. Nam tetrametri sunt comicorum.

Est gemina utilitas huiusce libri, quia concitat risum, & quia instruit vitam sapientibus monitis. Si quis vero reprehendat maligne quoniam arbores loquantur, non solum bellus, recordetur nos ludere fictionibus poeticis.

Libelli Dos, id est Nos of this Book

Duplex libelli dos est: quod risum mover, Et quod prudenti vitam consilio moner. Calumniari si quis autem voluerit, Quod arbores loquantur, non tantum feræ, Fictis jocari nos meminerit fabulis.

ANNOTATIONES.

3. Libelli dos. | Metaphora; Nam dos pro additur. Maluit propriè loqui Phædrus, ut prie dicitur quod marito cum uxore datur. Cicero in Miloniana. Fabula enim ex earum Sumitur præterea dos pro eo quod alicui datum vocum numero est, quæ verum & falsum significat. Unde infra legitur vera Fabella Lib. 2. Fictis fabulis. | Nec ineptè vox illa fictis pro sermone vero sumitur.

F A B U L A I.

Facile est opprimere innocentem.

LUPUS & AGNUS.

Lupus & Agnus pressi siti acceperunt ad eundem rivulum. Lupus erat superius, & Agnus multo inferius. Tunc Lupus prædo compulsus gulâ crudeli, movit materiam rixæ. Quare, ait, reddidisti aquam turbidam mihi potanti? Agnus metuens ex adverso respondit: Quomodo obsecro, Lupe, valeo efficere quod exoptulas? Aqua defluxit à te ad meos potus. Ille confutatus vi veritatis, dixit, sed convitiatus es mihi sex abhinc mensibus. Agnus respondit: Certe ego non eram procreatus. Per Herculem, tuus parens, ait, me incescit maledixit. Et sic invasit & discerpit morte immeritâ. Hac fabula excogitata est propter illos qui obruunt infantes falsis rationibus.

AD rivum eundem Lupus & Agnus venerant Siti compulsi: superior stabat Lupus, Longèque inferior Agnus. Tunc fauce improbâ Latro incitatus jurgii causam intulit. Cur, inquit, turbulentam fecisti mihi Aquam hibenti? Laniger contra timens: Quî possum, quæso, facere quod quereris, Lupe? A te decurrit ad meos haustus liquor. Repulsus ille veritatis viribus, Ante hos sex menses, ait, maledixisti mihi. Respondit Agnus: Equidem natus non eram. Pater herculè tuus, inquit, maledixit mihi: Atque ita correptum lacerat injustâ nece. Hæc propter illos scripta est homines fabula, Qui fictis causis innocentes opprimunt.

fauce improba by his ravenous Appetite - Antehos or Six months ago fictis causis by falsè

ANNOTATIONES.

1. Lupus & Agnus. | Unde Horatius Epod. 4.

Lupis & Agnis quanta sortito obtigit, Minus tecum discordia est.

12. Hercule. | Adverbium est jurantis per Herculem. Dum autem per Herculem jurare

hominibus minimè esset consuetum, primus id instituit Nestor, iisque qui ad Trojam erant tradidit; ut Vinitor apud Philostratum in Heroicis ait.

15. Fictis causis. | Subauditur De, & est ellipsis.

F A B U L A

FABULA II.

Minima de Malis.

RANÆ REGEM POSTULANTES:

ATHENÆ quàm florerent æquis legibus,
 Procax libertas civitatem miscuit,
 Frænumque solvit pristinum licentia.
 Hinc conspiratis factionum partibus,
 Arcem tyrannus occupat Pisistratus.

Quum tristem servitutem flerent Attici,
 Non quia crudelis ille, sed quoniam grave
 Omnino insuetis onus, & cœpissent queri,
 Æsopus talem tum fabellam rerulit.

¶ Ranæ vagantes liberis paludibus,
 Clamore magno Regem petiêre à Jove.
 Qui dissolutos mores vi compesceret.
 Pater Deorum risit, atque illis dedit
 Parvum tigillum, missum quod subito vadis
 Motu sonôque terruit pavidum genus.
 Hocmersum limo cum jaceret diutiùs,

Cum Athenæ clarescerent justis
 institutis, libertas petulans divi-
 sit civium multitudinem, & li-
 centia abruptis vinculum anti-
 quum. Inde partibus inter se
 5 divisis per factiones, Tyrannus
 Pisistratus invasit arcem urbis.
 Cum Athenienses deplorarent mo-
 lestum servitium, & cœpissent
 expostulare, non quod Pisistratus
 esset saevus, verum quod servi-
 tus est omnino pondus durum iis
 10 qui non consueverunt ferre, Æ-
 sopus proposuit hunc Apologum.
 Rana subsultantes in paludibus
 apertis, postulârunt magnâ voce
 Regem à Jove, qui coerceret sua
 autoritate mores depravatos, Pa-
 ter Deorum risit, & eis præfecit
 15 parvum tigillum, quod delapsum
 repente in aquam territavit mo-
 rem, & strepitu animalia timida.

Cum hocmersumcano haberet per longius tempus.

ANNOTATIONES.

Describitibi ferum Caligulæ ingenium, de quo olim affirmavit Nero, ut refert Suetonius. *Exitio suo omniumque Cajum Caligulam vi-*
vore, & se Natricem (serpentis genus) populo
Romano, Phædontem orbi terrarum educare.

1. *Athenæ.* | Urbs erat Græciæ spectatissima & magni nominis, utpote quæ erat sedes po-
 tentissimæ Reipublicæ, ac præstantissimarum
 quarumque artium parens.

Æquis legibus. | A Solone sapiente latis, quibus cives erant æquales, & æquali jure
 continebantur, ut in Democratia solet.

Arcem occupat Pisistratus. | Hujus historiam ita paucis refert Justinus: *Pisistratus quasi*
sibi, non patria vicisset, tyrannidem per dolum
occupat, quippe voluntariis verberibus domi
affectedus, laceratoque corpore in publicum progre-
ditur. Advocatâ concione, vulnera populo ostendit,
de crudelitate principum à quibus se hac passum
simulabat, queritur, adduntur vocibus lacryma.
Obtinet jâd custodiam corporis sui satellitum

auxilium, per quos occupata tyrannide, per annos
triginta tres regnavit.

Tyrannus. | In bonam partem quandoque
 vox illa usurpata est, pro Rege qui flegebat
 leges & populis justè præerat. Nunc vero
 ad illos principes refertur, qui libidine do-
 minandi, duro imperio subditos tenent; ut in
 hoc loco Phædri.

7. *Non quia crudelis ille.* | Licet Pisistratum
 tyrannum vocet, tamen non sæviebat in illos,
 nec crudeliter imperabat. Ita enim Solon
 de Pisistrato loquitur, *Καὶ σὺ οὐ μὲν πάντων*
τυραννῶν εἷμα σέληπρον. Illum esse omnium ty-
 rannorum optimum. Legas præterea testimoni-
 um Val. Maximi lib. 5. cap. 1. & etiam Se-
 necæ, lib. 3. De ira.

10. *Liberis paludibus.* | Ellipsis præpositio-
 nis In.

14. *Parvum tigillum.* | Ut rem minimam
 minorem faceret, addidit parvum. Ita Ge-
 rentius minutos dicit pisciculos.

una forsitan effert caput tacitè è stagno, & observato rege excivir fecias, qua abjecto metu enatant certatim, & insiliunt petulanter supra lignum. Cum hoc conspurcassent sordibus omnibus, delegarunt ad Jovem postulantes alium regem, quia ille erat prorsus inutilis qui fuerat prapostus. Tunc Jupiter dedit illis hydrum, qui cepit discerpere quasq; dente immiti. Nequicquam imbelles fugiunt mortem, timor impedit vocem. Ergo submitunt clanculum Mercurium ad Jovem, ut subveniat miseris: Tum contra Jupiter edixit: sustinete hoc malum quia recusastis frui vestro bono. Sic quoq; ô Cives, perferite istud malum; ne vobis accidat pejms.

Fortè una tacitè profert è stagno caput,
Et, explorato rege, cunctas evocat.
Illæ timore posito certatim adnatant,
Lignumque supra turba petulans insilit:
Quod quum inquinassent omni contumeliâ,
Alium rogantes regem misère ad Jovem,
Inutilis quoniam esset qui fuerat datus.
Tum misit illis hydrum, qui dente aspero
Corripere cœpit singulas: frustra necem
Fugitant inertes: vocem præcludit merus.
Furtim igitur dant Mercurio mandata ad Jovem,
Adflictis ut succurrat. Tunc contra Deus,
Quia nolulistis vestrum ferre, inquit, bonum,
Malum perferite. Vos quoq; ô cives ait,
Hoc sustinete, majus ne veniat malum.

A N N O T A T I O N E S.

27 Mercurio. | Is Jovis & Majæ filius fuit deorum legatus. Recte ergo Ranæ Mercurio dant mandata ad Jovem.

30 Malum perferite. | Rigaltius non existimavit dici posse Latine ferre bonum suum & ferre malum, idcirco per malum intelligit δὲ σκολος, principem truculentum. Sed locus Plauti non venit ipsi in mentem.

Hem! ista virtus est, quando usu est qui malum fert fortiter.

31 Majus ne veniat malum. | Hanc mentem habuit & Horatius,

Ætas parentum, pejor avis, tulit
Nos nequiores, mox daturos
Progeniem vitiosiore.

F A B U L A III.

In propria pelle quiesce.

G R A C U L U S S U P E R B U S.

Ne quis velit superbire bonis aliorum, & agere potius vitam in sua veste, Æsopus reliquit in bis illud exemplum. Graculus inflatus vano tumore, collegit plumas, quæ exciderant Pavoni, iisque se vestivit. Dein spernens suos, aggregavit se formosa turba Pavonum. Qui eximunt plumas huic volucris invetecundo.

NE gloriari libeat alienis bonis,
Suoque potius habitu vitam degere,
Æsopus nobis hoc exemplum prodidit.
¶ Tumens inani Graculus superbiâ,
Pennas Pavoni quæ deciderant, iustulit,
Sæque exornavit: deinde contemnens suos,
Immiscuit se pavonum formoso gregi.
Illi impudenti pennas eripiunt avi,

A N N O T A T I O N E S.

2 Suo habitu. | In ea nempe conditione in qua nati sumus. Est autem habitus quidquid vel à natura, vel à fortuna cultus ornamentique possidemus.

4. Tumens graculus inani superbiâ. | Descripsit hoc corniculæ infortunium his versibus Hor.

Moveat Cornicula visum,
Furtivis nudata coloribus.

7. Immiscuit se Pavonum formoso gregi | Vox illa immiscuit hoc loco est τεταίμασθαι. Ita Virgilius:

Adisceruntq; herbas, & non innoxia verba.

Fugantq;

ugantq; rostris. Male multatus Graculus
Redire mœrens cœpit ad proprium genus, 10
A quo repulsus tristem sustinuit notam,
Tum quidam ex illis quos prius despexerat :
Contentus nostris si fuisses sedibus,
Et quod natura dederat voluisses pati ;
Nec illam expertus esses contumeliam, 15
Nec hanc repulsam tua sentiret calamitas.

*Et abigunt vestri. Graculus ex-
ceptus pessime cepit reverti na-
stus ad suum genus: à quo reje-
ctus pertulit molestum convic-
tum. Quidam ex iis quos ante
contemserat, dixit: si fuisses
contentus nostro loco, & veluisses
ferre quod natura largita fuerat,
usque passus esles illud probrum,
neque tuum infortunium subites
hanc repulsam.*

F A B U L A IV.

Avidum sua sæpe deludit aviditas.

CANIS NATANS.

A Mittit meritò propriū qui alienum appetit.
¶ Canis per flumen carnem dum ferret

*Qui concupiscit alienum, de-
perdit jure suum. Interea dum
canis nando per amnem gestaret
Carnem, vidit in speculo aqua-
rum suam imaginem, & ratus
ferri aliam pradam ab alio cane,
voluit ipsi auferre: sed voraci-
tas fuit frustrata. Nam fuit
cadere osam quam portabat gu-
la, neq. potuit adeo assequi cibum
cui inhiabat.*

Lympharum in speculo vidit simulacrum suū,
Aliamque prædam ab alio perferri putans,
Eripere voluit : verum decepta aviditas, 5
Et quem tenebat ore dimisit cibum ;
Nec quem petebat aded potuit attingere.

ANNOTATIONES.

4. *Aliamq; prædam ab alio.* Litera *M* non eliditur hoc loco more veterum. Ita Lucretius: *Semina seque simul cum eo commiscuit ignis.*

7 *Nec adeò* | Freinshemius commiseratione
nescio quâ ductus emendat *adeo*, & reponit *eo*,
referendo ad vocem supra, *ore*. Tanaquillus

Faber vult retineri voculam *adeo*, ut concinne & eleganter usurpatam à Phædro genuinæ latinæ scientissimæ. Quam lectionem sequutus sum quoque utpote meliorem, *Neque adeo potuit veteres*: Gallicè, *Avec tout cela il ne peut*. Anglicè, *With his utmost*.

F A B U L A V.

Potentioris societatem fuge.

VACCA, CAPELLA, OVIS, & LEO.

N Unquam est fidelis cum potente societas.

Testatur hæc fabella propositum meum.

¶ Vacca & Capella, & patiēns Ovis injuriæ,
Socii fuēre cum Leone in saltibus.

Hi quum cepissent Cervum vasti corporis,

Confociatio cum potente nunquam est fida. Hac fabula confirmat meam sententiam. Vacca & Capella, & Ovis tolerans injuriarum, existeret socii Leonis in sylvis. Cum hi cepissent Cervum immmani corpore.

ANNOTATIONES.

Ad hanc Fabulam pertinet & alia de Olla
ænea & fictili, ex qua sic conclusit Faernus.

*Potentiorum semper est vicinitas
Vitanda tenuioribus.*

Sic

Leo sic dixit, factis partibus,
Ego sumo mihi primam partem,
quia vocor Leo: Concedetis mihi
& alteram quia sum animosus,
Quin mihi & tertia obtinget,
quia praeſto robore. Si quis ve-
ſtrum abſtulerit quartam, maſta-
bitur infortunio. Ita ſolâ iniqui-
tate potitus eſt omni prædâ.

Sic eſt locutus, partibus factis, Leo:
Ego primam tollo, nominor quia Leo:
Secundam, quia ſum fortis, tribuetis mihi:
Tum quia plus valeo, me ſequetur tertia:
Malo adficietur ſi quis quartam tetigerit. 10
Sic totam prædâ ſola improbitas abſtulit.

F A B U L A VI:

Improborum improba ſoboles.

RANÆ ad SOLEM.

*Æſopus conſpiciens nuptias
famulas latronis finitimi, cepit
ſtatim reſerre. Cum Sol vellet
olim accipere conjugem, Rana
emiſerunt ſuas querimonias ad
celum. Jupiter commotus hâc re-
ciferatione, rogat cauſam queſtus.
Tum quadam inquilina lacus
dixit, Unus cum (ſc. Sol) exſiccet
nunc noſtra ſtagna & adigit ad
mortem inopes, aſſectis paludi-
bus, Quid verò tum eveniet ſi
ſuſceperit filios?*

Vicini furis celebres vidit nuptias
Æſopus, & continuò narrare incipit.
¶ Uxorem quondam Sol quum vellet ducere,
Clamorem Ranæ ſuſtulere ad fidera.
Convicio permotus quærit Jupiter
Cauſam querelæ: quædam tum ſtagni incola;
Nunc, inquit, omnes unus exurit lacus,
Cogitque miſeras aridâ ſede emori:
Quidnam futurum eſt, ſi crearit liberos?

ANNOTATIONES.

5 Conviciſ. | Convicium, quaſi *Convocium* diſſi-
lutionis dicitur, ſed à conlatione vocû. Nec ſig-
nificat hoc loco maledictum aut contumeliam;

F A B U L A VII.

Stultorum honor inglorius.

VULPES ad PERSONAM TRAGICAM.

*Vulpes videns fortuito Larvam
ſcenicam, exclamat, O quanta
forma non habet cerebrum? Hac
verba ſpectant illos quibus fortu-
na dedit decus & claritatem, ne-
gavit autem ſenſum communem.*

Personam tragicam fortè vulpes viderat:
O quanta ſpecies, inquit, cerebrû non habet!
¶ Hoc illis dictum eſt quib' honorem & gloriâ
Fortuna tribuit, ſenſum communem abſtulit.

ANNOTATIONES.

1. Personam tragicam. | Erat larva, quâ
perſonæ in ſcena vultum & caput obtegebant,
ut ſic melius perſonam quamlibet ſuſtinerent.
4. Senſum communem. | Ita Horatius, Sat. 1
Communi ſe ſu plano caret. Et Juvenalis, Sat. 8:
Rarus enim ſerme ſenſus communis in illa fortuna.
Fortaſſe ex Phædro, quem ſcimus illâ tempe-
ſtate lecturari ſolitus Martialis reſtimonio.

FABULA

F A B U L A VIII.

Malos tueri haud tutum.

LUPUS & GRUS.

Qui pretium meriti ab improbis desiderat
 Bis peccat : primū quoniam indignos adju-
 Impunè abire deinde quia jam non potest. (var :
 ¶ Os devoratum fauce quum hæreret Lupi,
 Magno dolore victus cœpit singulos
 Illicere pretio, ut illud extraherent malum.
 Tandem persuasa est jurejurando Gruis ;
 Gulæque credens colli longitudinem,
 Periculosam fecit medicinam lupo.
 Pro quo quum factō flagitaret præmium :
 Ingrata es, inquit, ore quæ nostro caput
 Incolume abstuleris, & mercedem postulas.

*Qui expetit mercedem benefi-
 cii à malis, incidit in duplicem
 culpam, primò quia auxiliatur
 improbis, deinde quia non potest
 se expedire ab illis citra pericu-
 lum. Cum os devoratum adha-
 reret gutturi Lupi, superatus sum-
 mo dolore cœpit inducere præmio
 cuncta animalia, ut auferrent
 hoc incommodum. Tandem Grus
 adducta juramento, aggressa est
 curationem Lupi plenam alea,
 committens longam cervicem ip-
 sius faucibus. Exposcenti vero
 pretium pro tali merito, Lupus
 respondit : Immemor es qua
 eduxeris tuum collum saluum è mea gula, & petis præmium,*

A N N O T A T I O N E S.

Hanc Fabulam integram finxit etiam Æsop-
 pus. *Lupus gutturi esse infixo mercedem Grui se
 prabiturum dixit, si capite injecto, os è guttore
 sibi extraheret, &c.* pro doctis viris ; Olli respondit suavis sonus
 Egerini, apud Ennium ; Id est, *Suave loquens
 Egeria respondit.*

7. *Grui.* | Antiquè pro *Grus*, sic apud
 Ennium *mentis pro mens.* 9. *Periculosam fecit medicinam lupo.* | Am-
 biguitas in hac voce *periculosam*, nec enim
 periculosa erat Lupo talis medicina, sed po-
 tius ipsi Grui, cui erat periculum ne devora-
 retur à Lupo. Addit enim Lupus, *ingrata es,*
*exempla non pauca. Ut infra Corvi super pro
 ore qua nostro caput incolume abstuleris.*

8. *Colli longitudinem.* | Longum collum.
 Hellenismus, cujus apud Poetas Latinos sunt
 Corvi stupido. Fab. 13. *Doctorem corda virorum.*

F A B U L A IX.

Ne insultes miseris.

PASSER & LEPUS.

Sibi non cavere & aliis consilium dare
 Sultum esse paucis ostendamus versibus.

¶ Oppressū ab Aquila fletus edentem graves
 Leporem objurgabat Passer, Ubi pernicitas
 Nota, inquit, illa est? quid celsârunt ira pedes?

*Demonstramus paucis versicu-
 lis esse ineptum consulere aliis, &
 sibi non providere. Passerculus in-
 crepabat Leporem captum ab a-
 quila dantem acerbos gemitus.
 Ubi, inquit, est ista velocitas cog-
 nita? Quid pedes sic pigri fuerunt?*

A N N O T A T I O N E S.

Quid ita. | Locutio elliptica, pro, ob quid ita, vel, quam ob causam.

Dum

Dum diceret hæc. Accipiter ipsum arripit incautum, & occidit edentem querimonias inutiles. Lepus semivivus in consolationem mortis ait, Tu passerule, qui jamjam sine cura deridebas meum infortunium, desles pariquestu tuam sortem.

Dum loquitur, ipsum accipiter nec opinū rapit,
Questūque vano clamitantem interficit.
Lepus semianimus mortis in solatium:
Qui modò securus nostra irridebas mala,
Simili querelâ fata deploras tua. 10

A N N O T A T I O N E S.

8. Mortis in solatium. | Ita reponunt Meursius & Faber, in solatio mendum arbitantes, Lucretium & Catullum vestigia supersunt, nec injuriâ: vult præterea Faber Phædrum sed sciolum aliquem exscriptorem solatio scripsisse, mortis in solatium, more veterum. scripsisse, omittendo m.

F A B U L A X.

Mendaci ne verum quidem dicenti creditur.
LUPUS & VULPES, JUDICE SIMIO.

Quisquis manifestus fuit semel mendacii inhonesti, ei denegatur fides, etiam dicenti vera. Brevis fabula Æsopi probat illud. Lupus insimulabat furti Vulpem, hac contendebat se non esse affinem hujus criminis. Tunc Simius consedit arbiter inter hos. Et cum uterque dixisset pro se, ferunt Simium protulisse tale iudicium: Tu non videris, ô Lupe, amisisse quod postulas, & arbitraris, ô Vulpes, te furatum esse, quod hanc pernegas.

Quicumque turpi fraude semel innotuit,
Etiam si verum dicit, amittit fidem.
Hoc attestatur brevis Æsopi fabula.
¶ Lupus arguebat Vulpem furti crimine,
Negabat illa se culpæ proximam. 5
Tunc judex inter illos sedit Simius.
Uterque causam cum perorassent suam,
Dixisse fertur Simius sententiam:
Tu non videris perdidisse quod peris:
Te credo subripuisse quod pulchrè negas. 10

A N N O T A T I O N E S.

2. Etiam si verum dicit amittit fidem. | Id quid per juramentum, ubi turpi fraude semel enim cautum est, nequis possit probare alii innotuit,

F A B U L A XI.

Ridicula in imbelli Virtutis ostentatio.
ASINUS & LEO VENANTES.

Expe s fortitudinis se extollens verbis decipit ignotos, & se præbet deridendum notis. Cum Leo vellet venari socio Asino.

Virtutis expers verbis jactans gloriam,
Ignotos fallit, notis est derisui.
¶ Venari Asello comite quum vellet Leo,

A N N O T A T I O N E S.

Æsopus & hanc Fabulam attigit, licet non eodem modo, ubi dicit Asinum pelle Leonis indutum perterrituisse feras omnes præter Vulpem, quæ auditâ voce Asini, ait ad ipsum: Ego te pariter timuissim, nisi rudentem audivissim,

1. Virtutis expers. | Vox æquivoca, quæ ad virtutem animi, & ad fortitudinem significandam assumitur. Ibi verò usurpatur pro robore & fortitudine.

2. Ignotos. | Hic activè vox ista accipitur de iis, qui non noscunt aliquid.

Contextit

Contexit illum frutice ; & admonuit simul
 Ut insuetâ voce terreret feras,
 Fugientes ipse exciperet. Hic aurículas
 Clamore subito tollit totis viribus,
 Novoque turbat bestias miraculo ;
 Quæ dum paventes exitus notos petunt,
 Leonis afficiuntur horrendo impetu.
 Qui postquam cæde fessus est, asinum evocat,
 Jubetque vocem premere : tunc ille insolens :
 Qualis videtur tibi opera hæc vocis meæ ?
 Insignis, inquit, sic ut nisi nôissem tuum
 Animum, genusque, simili fuisset in metu.

illum occultavit in vepribus, & præterea monuit, ut terreret animalia cantu insolito, dum ipse illa caperet in fuga. Asinus erectis statim auriculis caput ruderet quàm maximè, & terrere feras hæc arte insolita. Quæ exterrita dum quarunt effugia sibi nota, opprimuntur impressione horridi Leonis. Qui postquam defatigatus est tantâ strage, vocat ad se Asinum & præcipit, contineat vocem : Tunc Asinus insolescens : Quale tibi videtur beneficium meæ vocis ! Insigne ait, & ita ut ipse fugisset timore pari, nisi mihi fuisset perspectus tuus animus, & tua progenies.

A N N O T A T I O N E S.

6. Hic aurículas clamore subito tollit. | Hanc lectionem retinuiamus, non displicebit tamen si quis ope veterum exemplarium scribere malit.

Hic aurículas

Clamorem subito tollit totis viribus.

10. Leonis afficiuntur horrendo impetu. | Legitur in quodam exemplari, affliguntur, quæ lectio verior videtur, quamquam primam retinuerim, quia locum Phædri non obscurat.

15. Simili fuisset in metu. | Exemplar Da-

nielis habet simili fugissem metu, & sensui Phædri meo iudicio accommodatius. Videtur Fabro ratio carminis postulare fuisset similiter, cum legitur apud Plautum in Pœnulo, Quo genere gnata, qui parentes fuerint, pro fuerint. Idque à verbo suo, quod nec Virgilius ipse in Æneide refugit.

Tros Rutulufus fuit.

Format autem ex se, fuvi, ad eundem ferme modum quo dicebatur, pluo, pluvi.

F A B U L A XII.

Utilissimum sæpè quod contemnitur.

CERVUS CORNIBUS IMPEDITUS.

Laudatis utiliora quæ contempseris
 Sæpè inveniri, hæc exerit narratio.
 ¶ Ad fontem Cervus quum bibisset, restitit,
 Et in liquore vidit effigiem suam.
 Ibi dum ramosa mirans laudat cornua:
 Crurumque nimiam tenuitatem vituperat,
 Venantum subito vocibus conterritus,
 Per campum fugere cœpit, & cursu levi
 Canes elusit : silva tum excepit ferum,

Hac fabula ostendit illa quæ prævius esse utiliora quàm quæ laudavimus. Cum Cervus potasset, ad rivum substitit, & intuitus est suum simulachrum in aquis : Ibi stupens dum laudat cornua arborea, & damnat nimiam gracilitatem tibiarum, turbatus repente clamoribus venantium caput aufugere per agros, & sefallit canes celeri cursu. Tum subito saltus.

A N N O T A T I O N E S.

1. Exerit. | Prodit & notum facit.

7. Venantium. | Ut Virgilius sæpè natantium pro natantium.

9. Elusit. | Elegantissime dictum de illis flexibus, circuitibusq; implicitis, & in se redeuntibus quibus feræ insequentes canes eludunt. Vulgo Les mettent en défaut. But 'em to a fault.

Ferum. | Ferus pro fera usurpatur, ut apud Virgilium :

In latus inque feri.

Atque etiam apud Phædrum ;

Tum gaudens ferus bobus quietis cœpit agere gratias,

in quibus retentus cornibus ramos
 sis cœpit discerpi diris dentibus
 canum. Tunc fertur moriens mis-
 sisse hanc vocem; O me miserum
 qui nunc tandem video quàm ea
 me iuverint qua contemseram;
 & quàm ea qua laudaveram,
 mihi fuerint periculosa!

In qua retentis impeditus cornibus
 Lacerari cœpit morsibus sævis canum.
 Tunc moriens, vocem hanc edidisse dicitur:
 O me infelicem, qui nunc demum intelligo
 Ut illa mihi profuerint quæ despexeram,
 Et quæ laudaram, quantū luctus habuerint! 15

F A B U L A XIII.

Laudatore nihil insidiosius.

VULPES & CORVUS.

Qui latatur se laudari sermo
 nibus fraudulentis, solvit sermo
 semper pœnas pœnitundine indeco-
 rā. Cum Corvus sedens in arbore
 alta vellet comedere caseum rap-
 tum de fenestra, vulpes hunc
 videns incipit loqui ita: O Corve,
 quanta est elegantia tuarum pen-
 narum! Quantus te ore & corpore
 refert? Si tibi vox esset, fores
 prima ex alitibus! Verum hic
 male sanus volens ostendere vo-
 cem, demisit rostro caseum, quem
 Vulpes versipellis statim arripuit
 dente avido. Tunc stupidus Corvus
 delusus dedit gemitum. Hæc fa-
 bula probat quid possit ingenium,
 & sapientiam semper præstare
 virtuti.

QUI se laudari gaudet verbis subdolis
 Ferè dat pœnas turpi pœnientiā.
 Quum de fenestra Corvus raptum caseum
 Comesse vellet, celsâ residens arbore,
 Hunc vidit Vulpes, dehinc sic occœpit loqui: 5
 O qui tuarum, Corve, pennarum est nitor!
 Quantum decoris corpore & vultu geris?
 Si vocem haberes, nulla prior ale foret.
 At ille stultus, dum vult vocem ostendere,
 Emisit ore caseum, quem celeriter 10
 Dolosa vulpes avidis rapuit dentibus.
 Tum demum ingemuit Corvi deceptus stupor.
 Hæc re probatur quantum ingenium valet;
 Virtute semper prævalet sapientia.

ANNOTATIONES.

Ad hanc Fabulam Horatius:

Plurimumque recollus

Scriba ex quinq; viro Corvum deludet hiantem

2. Ferè dat pœnas turpi pœnientiā. | Non abs-
 re quibusdam rectius videtur, quod exemplar
 Danielis suggerit,

Serâ dant pœnas turpeis pœnientiâ.

3. Quum de fenestra Corvus. | Huc pertinet
 Horatianum illud lib. 1. Epistol.

Sed tacitus pasci si posses Corvus, haberet

Plus dapis, & rixa mul. o minus invidiæque,

8. *Nulla ales.* | Usitatior est ales apud Po-
 tas masculino genere, aliquando tamen &
 fœminino legitur, ut in hoc loco.

12. *Tunc Corvi deceptus stupor.* | Tunc Corvus
 stupidus deceptus ingemuit. Sic Catullus,
Talis iste meus stupor, nihil videt, nihil audit.
 Hic loquendi modus usitatissimus est apud
 antiquos, ut diximus ad Fabulam 11.

13. *Quantum ingenium valet.* | Hic non m-
 necat more antiquo.

14. *Virtute.* | Id est, vi & fortitudine.

F A B U L A

F A B U L A XIV.

Fallax vulgi iudicium.

EX SUTORE MEDICUS.

Malus quum Sutor inopiâ deperditus,
 Medicinam ignorô facere cœpisset loco,
 Et vendicaret falso antidotum nomine,
 Verbosis adquisivit sibi famam strophis.
 Hic quum jaceret morbo confectus gravi,
 Rex urbis, ejus experiendi gratiâ,
 Scyphum poposcit; fusâ dein simulans aquâ
 Antidoto miscere illius se toxicum,
 Hoc bibere jussit ipsum, posito præmio.
 Timore mortis ille rum confessus est,
 Non artis ullâ medicum se prudentiâ,
 Verum stupore vulgi factum nobilem.
 Rex advocatâ concione hæc addidit:
 Quantæ putatis esse vos dementiæ,
 Qui capita vestra non dubitatis credere
 Cui calceandos nemo commisit pedes?
 ¶ Hoc pertinere verè ad illos dixerim,
 Quorum stultitiâ quæstus impudentiæ est.

Cum Cerdo imperitus, oppressus
 paupertate, incepisset exercere me-
 dicinam in loco ubi non erat no-
 tus, atq; venderet medicamen-
 tum pro vero antidoto, compara-
 vit sibi nomen præstigiis verbo-
 rum. Cum hic decumberet affe-
 ctus morbo gravi, Rex civitatis
 exploraturus illius scientiam,
 petit calicem, in quem infundens
 aquam finxit se miscere venenum
 cum antidoto, deinde jussit ex-
 haurire propositâ mercede. Tum
 sutor fassus est metu mortis, se
 non evasisse medicum ullâ artē
 & exercitatione, sed sibi acqui-
 sivisse hanc famam inscientiâ
 vulgi. Rex vocatis civibus sic ar-
 guebat: Quanta existimatis vos
 esse stultitia, qui non timetis com-
 mittere illi vitam vestram, cui
 nullus credidit pedes calceis in-
 duendos? Affirmaverim verè
 hoc spectare ad illos quorum an-
 tacia facit rem ex fatuitatē
 multitudinis.

A N N O T A T I O N E S.

2. *Ignoto loco.* | Peregrino in loco, ubi eum corporis pars, usitatissimum est apud Ciceronē
 nemo noverat. ut vox illa usurpetur pro vita. Elegantissimè

4. *Verbosis strophis.* | Id est, laqueis verborū, autem hoc loco usurpatur propter sequentem
 Metaphora. Strophæ enim propriè laquei vocem, pedes, augetq; dicti acrimoniam, ex
 sunt, decipiendis & captandis feris aptæ, à oppositione. Capiti enim opponit pedes.

6. *Rex urbis.* | Qui summam tehet & regit Id est, qui ita fatui sunt ut quæstus ad impu-
 in Urbe. Atque sic antiquitus vocabantur dentes devolet; vel, ut iis sit quæstus, qui
 singularum urbium Rectores. gnaviter impudentes sunt. Ita Georgius

15. *Capita vestra.* | Cum caput sit præcipua Grævius.

F A B U L A XV.

Pauper dominum non sortem mutat.

ASINUS EGREGIE CORDATUS.

In mutatione imperii, inopes mutant scilicet nihil aliud, nisi nomen sui domini. Hac parva fabula exerit illud esse certum. Senex pavidus pascebat Asinum in prato. Ille contritus adventu repentino hostium hortabatur Asinum ad fugam, ne caperentur. Verum hic gradiens lentè: Dic amabè, num credis victorem mihi datum binu clitellas? Senex negavit id facturum? Quid mea igitur interest cuius sim, cum debeam semper ferre meas clitellas?

IN principatu commutando, sæpius
Nil præter domini nomen mutant pauperes.
Id esse verum parva hæc fabella indicat.
¶ Asellum in prato timidus pascebat senex;
Is hostium clamore subito territus
Suadebat Asino fugere, ne possent capi.
At ille lentus: Quælo num binas mihi
Clitellas impositurum victorem putas?
Senex negavit: Ergo, quid refert meâ
Cui serviam, clitellas dum portem meas? 10

A N N O T A T I O N E S.

1. *In principatu commutando.* | Elegans in militia, sed apud vexillum retentos, alio vocabulo hanc fabulam exemplum politicum legere est eosdem labores perferre.
apud Tacitum, ubi dicit Augustum, licet mutato Imperio, eadem magistratum vocabula nea in quibus colligatae sarcinae imponuntur retinuisse. *No dimissis, inquit, quidem sinem esse* Asinis.

F A B U L A XVI.

Fidejussorem infidum cave.

OVIS & CERVUS.

Cum fraudator se obstringit malo prade cupit facere malum, non absolvere negotium. Cervus petebat ab Ove modium frumenti sponso lupi, sed hac prætens fraudè dixit Lupus solus semper subripere & sedere. Tu vero, Cerve, soles abire ex oculis summa velocitate, ubi vos quædam dies aderit præstituta solutioni

FRaudator nomen quæ locat sponso improbo,
Non rem expedire, sed mala videre expetit.
¶ Ovem rogabat Cervus modium tritici,
Lupo sponso: at illa, præmetuens dolum;
Rapere atque abire semper adsuevit Lupus:
Tu de conspectu fugere veloci imperu:
Ubi vos requiram quum dies advenerit?

A N N O T A T I O N E S:

1. *Fraudator.* | Qui in fraudem creditorum, & eorum fraudandorum causâ quid fecit, gestive, fraudator dicitur.

Sponsore improbo. | Non locuplete, qui non est solvendo,

2. *Non rem expedire, sed mala videre expetit.* | Sensus istius versus est suboscuro, aliud enim significat quàm verba sonant. Talis enim est. *Non sincere agere, sed aliquod architectari malum vult.*

F A B U L A

F A B U L A XVII.

Calumniatorem sua pœna manet.

OVIS, CANIS, & LUPUS:

Solent mendaces luere pœnas malefici.

¶ Calumniator ab Ove quum peteret Canis

Quem commodâsse panem se contenderet;

Lupus citatus testis, non unum modò,

Deberi dixit, verùm affirmavit decem.

Ovis damnata falso testimonio,

Quod non debebat, solvit. Post paucos dies

Ovis jacentem in fovea conspexit Lupum:

Hæc (inquit) merces fraudis à superis datur.

Fraudulenti solent dare pœnas mendacii. Cum Canis sycophanta repeteret ab Ove panem quem affirmabat se illi dedisse servandum, Lupus vocatus in testem offerens non deberi solū unū panē, verum decem. Ovis condemnata hac affirmatione mendacii, repræsentavit quod non debebat. Aliquot interjectis diebus, ovis vidit lupū prostratum in fovea. Dii, inquit, rependunt hoc præmium maleficiis.

F A B U L A XVIII.

Horret quisque adire locum ubi læsus est.

MULIER PARTURIENS.

Nemo libenter recolit, qui læsit, locum.

¶ Instante partu mulier, peractis mensibus,

Humo jacebat flebiles gemitus ciens.

Vir est hortatus, corpus lecto reciperet,

Onus naturæ melius quò deponeret.

Minime, inquit, illo posse cōfido loco

Malum finiri, quo conceptum est initio.

Nullus revulsi lumbi locum quem nocuit. Mulier parturiens exacto suo tempore recumbat humi edens graves gemitus. Maritus ipsam monuit ut reponeret corpus cubili, quò abjiceret commodius pondus naturæ. Nullatenus, inquit, existimo malum posse auferri ibi ubi primo contractum est.

A N N O T A T I O N E S.

2. *Peractis mensibus.* | Novem scilicet, ad solutionem partus requisitis in muliere.

2. *Humo.* | Pro humi. Ita Ovidius: *Sedit humo nudâ.*

F A B U L A XIX.

Omnem aditum malis præcludito.

CANIS PARTURIENS.

Habent insidias hominis blanditiæ mali,

Quas ut vitemus, versus subjecti monent.

¶ Canis parturiens, quum rogâssset alteram,

Ut foetum in ejus rugurio deponeret;

Facile impetravit; dein reposcenti locum,

Blanditiæ improbi hominis sunt plena insidiarum. Versus consequentes nos docent illas fugare. Cum canis instante partu petiisset ab alia, ut ederet catulos in ipsius casa, exoravit facile: Deinde cum alia reposceret sedem, Per-

adhibuit preces, rogans breve tem-
pus dum posset abigere catulos
robustiores. Hoc etiam finito, cœ-
pit postulare vehementius tugu-
rium: Cedam, inquit, tibi illud,
si potueris esse par resistendo
mibi & meis catulis;

Preces admovit: tempus exorans breve
Dum firmiores catulos posset ducere.
Hoc quoque consumpto, flagitare validiùs
Cubile cœpit: Si mihi & turbæ meæ
Par (inquam) esse potueris, cedam loco.

10

F A B U L A XX.

Stultitia plerumque exitio est.

CANES FAMELICI.

Susceptum ridiculum non mo-
dò est irritum, verum etiam ducit
homines in ruinam. Canes
aspexerunt in imo fluenti corium
amersum, & cœperunt haurire
aquam, ut illud eductum possent
comedere facilius; sed disrupti
perierunt, priusquam perficerent
quod conati erant.

Stultum consilium non modo effectum caret,
Sed ad perniciem quoque mortales devocat.
¶ Corium depressum in fluvio vidērunt Canes:
Id ut comesse extractum possent faciliùs,
Aquam cœpēre bibere, sed rupi priùs
Periēre, quam quod petierant, contingerent.

5

A N N O T A T I O N E S.

6. Contingerent. | Id est, Attingerent. Ut | Funemque manu contingere gaudent.
Virgilius:

F A B U L A XXI.

Miser vel ignavissimo cuique ludibrio est.

LEO SENIO CONFECTUS.

Qui dejectus est de veteri ho-
nore, est derisui in tanta calami-
tate, etiam inertibus. Cum Leo
confectus aetate, & destitutus re-
bore jaceret expirans, Aper sa-
vis dentibus accurrit ad illum
& ulius est antiquas injurias pla-
gis, Quin & statim taurus in-
sensus transverberat illum suis
cornibus. Ut Asinus conspexit
vulnerari sine periculo Leonem,
comminuit ipsi caput pedibus.

Quicumque amisit dignitatem pristinam
Ignavis etiam jocus est in casu gravi.
¶ Defectus annis & desertus viribus
Leo quum jaceret spiritum extremum trahens,
Aper fulmineis ad eum venit dentibus,
Et vindicavit ictu veterem injuriam,
Infestis Taurus mox confodit cornibus
Hostile corpus. Asinus ut vidit ferum
Impunè lædi, calcibus frontem exterit.

5

A N N O T A T I O N E S.

3. Defectus annis. | Qui deficiebat propter sternunt & proterunt obvia quæque. Unde
annos. Ovidius:

Desertus viribus. | Id est, à viribus. Ellipsis
præpositionis à.

5. Fulmineis dentibus. | Qui instar Fulminis

Fulmen habent acres in aduncis dentibus apri.
Et:

Fulmines colares dissipat ore Canes.

At

At ille expirans : Fortes indignè tuli
Mihi insultare ; te naturæ dedecus
Quòd ferre cogor, certè bis videor mori.

10 | At leo trahens extremum spiri-
tum : Indignatus sum, ait, seras
generosus mihi intulisse contu-
meliam : Quod autem cogor te
sustinere opprobrium natura, sanè videor bis perire.

ANNOTATIONES.

12. *Bis videor mori.* | Semel apri dentibus,
& iterum per infamiam, cum bona fama sit
veluti altera vita, infame quid est vinci ab ig-
navo, gloriosum vero à forti ; unde Virgilius :

— *Apea magni dextrâ cadis.*

Et Ovidius :

*Quisquis es, ô Juvenis, dixit, solamen habeto
Mortis, ab Æthionio quod sis jugulatus Achille,*

FABULA XXII.

Qui alteri suam ob causam commodat, injuriâ postulat id
gratiæ apponi sibi.

MUSTELA & HOMO.

Mustela ab homine presa quū instantē necē
Effugere vellet : Quæso (inquit) parcas mihi,
Quæ tibi molestis muribus purgo domum.
Respondit ille : Faceres si causâ meâ,
Gratum esset, & dedissem veniam supplici :
Nunc quia laboras, ut fruaris reliquiis,
Quæ sunt rosuri, simul & ipsos devores,
Noli imputare vanum beneficium mihi.
Atque ita locutus improbam letho dedit.

Hoc in se dictum debent illi agnoscere,
Quorum privata servit utilitas sibi,
Et meritum inane jactant imprudentibus.

Cum Mustela capta ab homine
vellet vitare mortem imminen-
tem, te oro, ait, ignoscas mihi quæ
libero tuas ades muribus tibi in-
commodis. Ille retulit, si presta-
res id meâ causâ, hoc gratia ap-
ponerem tibi, & exorares quod à
me peris suppliciter : Verum quia
insequeris mures, quo rodas quæ
sunt rosuri, & quo simul eos devo-
res, noli mihi expensum ferre sal-
sum officium. Et sic fatus dedit
nec hanc malignam. Hi debent
scire illam fabulam sibi scriptâ
um student propria utilitati,
imputant vanum beneficium in-
cautis & minimè advertentibus.

ANNOTATIONES.

3. *Molestis muribus purgo domum.* | Ita Pal-
ladius de Mustela.

*Mordaces morsu solitus consumere mures,
Invisum & domibus perdere gente genus.*

6. *Reliquiis quæ sunt rosuri.* | Reliquium,
& in plurali Reliquia, etiam neutro genere à
Latinis dicuntur ; ut *Alimonium, Deliquium*.
Plautus Reliquia in neutro usurpavit in mili-
te glorioso.

At pedites tibi reliquia erant si viverent.

8. *Imputare beneficium.* | Non est hoc loco,
acceptum referre beneficium, sed collatum
alicui. Phrasis Senecæ & Plinio, potius quam
Ciceroni, usitata.

12. *Et meritum inane jactant imprudentibus.*
Istud ipsum est quod dicit Terentius : Ego, Cha-
rine, neutiquam officium liberî esse hominis puo,
cū is nil promereat, postulare id gratia apponi sibi.
Id suprâ rotundissimè dixit Phædrus, Van-
num beneficium cuipiam imputare.

F A B U L A XXIII.

Suspecta malorum beneficia.

CANIS FIDELIS.

Beneficus subito placet imprudentibus, sed fruit inanes insidias prudentibus. Cum fur nocturnus porrexisset panem Cani, volens experiri num posset capi oblata effa. Heu, ait Canis, vis mihi desinere linguam ne latrem pro bonis heri mei? Erras plurimum, namque tua liberalitas repentina me monet ut vigilem, ne facias tuam rem meâ negligentia.

R Epente liberalis stultis gratus est,
Verum peritis irritos tendit dolos:
¶ Nocturnus quum fur panem misisset Cani,
Objecto tentans an cibo posset capi:
Heus (inquit) linguam vis meam præcludere, 5
Ne latrem pro re domini? multum falleris.
Namq; ista lubita me juber benignitas
Vigilare, facias ne meâ culpâ lucrum.

A N N O T A T I O N E S.

6. Pro re domini. | Rei appellatio generalis possidet. Sic Terentius, *Ad rem nostram sum est, & extenditur ad omnia bona quæ quis* *mus attentiores.*

F A B U L A XXIV.

Potentes ne tentes æmulari.

RANA RUPTA.

Dum pauper studet imitari divitem, perit. Rana vidit aliquando Bovem in aliquo prato, & mota invidia ob tantam ipsius magnitudinem, distendit cutem rugosam. Tum petiit à nativis suis, num esset major bove? Hi negarunt. Inflavit iterum pellem constu validiori, & similiter interrogavit quisnam esset amplior? Responderunt, bovem. Tandem succensens, dum conatur se magis ac magis intendere, disrupta perit.

I Nops potentem dum vult imitari, perit.
¶ In prato quodam Rana conspexit Bovem,
Et tacta invidia tantæ magnitudinis,
Rugosam inflavit pellem: tum natos suos
Interrogavit, an Bove esset latior? 5
Illi negarunt. Rursus intendit cutem
Majore nisu, & simili quæsit modo,
Quis major esset? illi dixerunt, Bovem.
Novissimè indignata, dum vult validius
Inflare sese, rupto jacuit corpore. 10

A N N O T A T I O N E S.

Hanc attigit fabulam Horatius, Satyr. 3.

— illa rogare:
Quantans? num tandem, se inflans, sic magna
fuisse?

Major dimidio: num tanto? cum magis atq;
Se magis inflarat: Non si te ruperis, inquit,
Par eris, —

F A B U L A XXV.

Rete ne tendas Accipitri & Milvio.

CANIS & CROCODILUS.

Confilia qui dant prava cautis hominibus,
Et perdunt operam, & deridentur turpiter.

¶ Canes currentes bibere in Nilo flumine,
A Crocodilis ne rapiantur, traditum est.
Igitur quum currens bibere cœpisset canis,
Sic Crocodilus : Quamlibet lambe otio,
Noli vereri ; at ille ; Facerem mehercule,
Nisi esse scirem carnis te cupidum meæ.

Qui dant perversa consilia viris prudentibus, & abutuntur operam, & se præbent ridiculos, Ferunt Canes in fluvio Nilo bibere currendo, ne devorentur à Crocodilis. Cum ergo Canis quidam cœpisset lambere currens, ita Crocodilus ad eum, bibe quantumvis otiosè, nihil time : At Canis, facerem equidem, nisi nōsem te esse avidum mea carnis.

A N N O T A T I O N E S.

3. *Canes currentes bibere in Nilo.* | Sic Plinius lib. 8. *Certum est, inquit, juxta Nilum omnem Canes currentes lambere, ne Crocodilorum aviditati occasionem præbeant.* Unde natum Proverbium. *Tanquam Canis à Nilo.*

Nilo. | Nilus fluvijs Africæ maximus & notissimus. Credidè antiqui Nilum fuisse unum è Brachijs Gehonis, ut legere est apud varios Autores, præsertim apud Lucanum lib. decimo, in quo Sacerdotes Ægyptii inducuntur id ipsum referentes inter epulas, precibus ipsius Cæsaris. Verum hodie compertum est, ut patet ex Historia Africæ de Marmol, & dissertatione Isaaci Vossii de Nili origine, hunc oriri ex duobus fontibus in Æthiopia superiori, & in

regno Abyssenorum, in terra Sachala, inter montes excelsos, qui sunt ultra Tropicum Caneri, duodecim circiter gradibus citra Æquatozem. Augetur verò Nilus solutis nivibus, & imbribus assidujs qui multi sunt in Æthiopia mense Maio : non exundat tamen nisi decimo quinto Junii, propter longum iter, quod excurrere debent illæ aquæ antequam ad Ægyptum usque perveniant, testimonio Abyssenorum.

4. *Crocodilis.* | Crocodilus Ægypti animal quadrupes. Nascitur ex ovo magnitudine ovi inferini. Cætera quæ de ipso narrantur, sunt passim obia.

F A B U L A XXVI.

Par pari refertur.

VULPES & CICONIA.

Nulli nocendum : si quis verò læserit,
Multandum simili jure fabella admonet.

¶ Vulpes ad cœnam dicitur Ciconiam
Prior invirasse, & illi in patina liquidam
Pcuisse sorbitionem, quam nullo modo
Gustare esuriens potuerit Ciconia :

Nemo lacerandus, si quis vero nocuerit alicui, fabula docet puniendum pari modo. Ferunt Vulpem prius vocasse Ciconiam ad prandium, & ipsi apposuisse sorbitionem, quam Ciconia famelica nequivit gustare illatenus.

A N N O T A T I O N E S.

2. *Multandum simili jure.* | Id est, pœnâ idem jus dici sibi, quod ipse alijs dixit, vel dici talionis. Unde Cicero : *Quis aspernabitur effectum.*

Hac cum invitasset vicissim Vulpem ad Cœnam, ipsi anteposuit lagenam refertam cibo comminuto, in quam immittens collum, repletur ipsa & cruciat convivam fame: Qua cum lingeret incassum eras amphora, cognovimus advenam avem sic locutam. Quilibet debet repræsentare libenter in se exemplum quod dedit.

Quæ vulpem quum revocasset, intrito cibo
Plenam lagenam posuit: huic rostrum inferens
Satiatur ipsa, & torquet convivam fame:
Quæ quum lagenæ frustra collum lamberet, 10
Peregrinam sic locutam volucrem accepimus:
Sua quisque exempla debet æquo animo pati.

A N N O T A T I O N E S.

8! Plenam lagenam posuit. | Lagenæ usitatio ut in aliis nominibus Græcis, in quibus v dicitur. Tamen in veteri marmore legitur Lavertitur in o. Ita ex vñ nex.
guna, M. Ulpio Aug. lib. Phadimo Divi Trojani 11. Peregrina volucris. | Sic vocat Ciconiam, Aug. à potione & Laguna. Rigaltius vult legi quæ, teste Petronio, est hospita avis, exul in veteribus libris, Lagona. Sed id factum est, hyemis, titulus tepidi temporis.

F A B U L A XXVII.

Avarus suus sibi carnifex est.

CANIS, THESAURUS, & VULTURIUS.

Ille argumentum potest esse congruens avaris, & illis qui, edit licet humili fortunâ, ambibus tamen neminari divites. Canis, effodiendo cadaver humanum, reperit thesaurum. Et quis offendit deos Manes, immissa est ipsi famas auri, ut lucret pœnas sanctæ religioni violatæ. Dum ergo incubat auro, immemor ciborum, enectus est fame. Super quem vultus sedens dicitur protulisse hæc verba: Juste periisti, o Canis, qui natus in compitis, & nutritus sordibus, appetivisti de repente divitias regum.

HÆC res avaris esse conveniens potest,
Et qui, humiles nati, dici locupletes student.
¶ Humana effodiens ossa, thesaurum Canis
Invenit: & violavit quia Manes Deos,
Injecta est illi divitiarum cupiditas, 5
Pœnas ut sanctæ religioni penderet.
Itaque aurum dum custodit, oblitus cibi
Fame est consumptus: quem stans Vulturi⁹ super
Fertur locutus: O Canis, merito jaces,
Qui concupisti subito regales opes, 10
Trivio conceptus, & educatus stercore.

A N N O T A T I O N E S.

4. Violavit quia Manes deos. | Dii Manes erant dii inferorum, ut quidam existimant, quibus fiebant sacra, ne nocerent. Alii putant hoc nomine appellatas fuisse animas separatas à corpore. Unde videmus vetusta sepulchrorum monumenta diis manibus esse inscripta. Sunt etiam qui dicunt eosdem esse quos vetustas Genios appellavit, qui ne ipsa quidem mortua corpora deserant, sepulchrisque inhabitent. Piaculum erat antiquis vim inferre manibus mortuorum.

6. Pœnas ut sanctæ religioni penderet. | Id est, violatæ religioni sepulchrorum. Antiquitus enim grande erat piaculū violare religionem sepulchrorum, & sævire in mortuos. Ita Cicero de legibus, Deorum Manium jura sancta supra. Ex Virgilius 3 Æneid.

Quid miserrum, Ænea, laceras? jam parce sepulta,
Parce pias scelerare manus.

FABULA

F A B U L A XXVIII.

Nè magnus tenuem despicio.

VULPES & AQUILA.

Quamvis sublimes debent humiles metuere :
Vindicta docili quia patet solertiæ.

¶ Vulpinos catulos Aquila quondam sustulit :
Nidòque posuit pullis, escam ut carperent :
Hanc persecuta mater, orare incipit,
Nè tantum miseræ luctum importaret sibi.
Contempsit illa, tuta quippe ipso loco.
Vulpes ab arâ rapuit ardentem facem,
Totamque flammis arborem circumdedit,
Hosti dolorem damno miscens sanguinis.
Aquila, ut periculo mortis eriperet suos,
Incolumes natos supplex Vulpi tradidit.

Quantumvis potentes debent
extimescere abjectos, quia ultionis
est copia quibus est solertia docilis.
Aquila rapuit quondam natos
Vulpis, & abscondit cubili in es-
cam suorum catulorum. Vulpes
5 genitrix hanc insequuta caput
precari ne inferret sibi infelici
tantum dolorem. Aquila spreuit,
secura quippe situ loci. Vulpes
absulit ab altari torrem accen-
sum, & circumcinxit totam ar-
10 borem ignibus, addens dolori ini-
mica periculum proles amitten-
da. Aquila supplex reddidit
Vulpi natos saluos, ut liberaret
suos catulos, à periculo mortis.

A N N O T A T I O N E S.

8. *Ardentem facem.* | Non est otiosum epi-
therum. Fax enim nihil aliud est quam fastis
incisus, & ita comparatus ut flammam, si ita
usus postulet, conciperet. Sic Virgilius:

Ferroque faces inspicat acuto.
10. *Damno sanguinis.* | Id est, natorum pe-
riculo. Ita Venus apud Virgilium vocat Æ-
neam: *Sanguis meus.*

F A B U L A XXIX.

Est cui magno constitit diæterium.

ASINUS IRRIDENS APRUM.

Plerumque stulti risum dum captant levem,

Gravi distringunt alios contumeliâ,
Et sibi nocivum concitant periculum.

¶ Asellus Apro cum fuisset obviuS:

Salve, inquit, Frater. Ille indignans repudiat
Officium, & quærit, cur sic mentiri velit.

Asinus, dimisso pene, si similem negas
Tibi me esse, certè simile est hoc rostro tuo.

Aper cum vellet facere generosum impetum,
Repressit iram: & facilis vindicta est mihi,
Sed inquinari nolo ignavo sanguine.

Dum stolidi quærunt risum
inanem, ledunt persape alios
summâ injuria, sibi que parant
exitum nocivum. Cum Asellus
occurrisset Apro, dixit, Ave
Frater: Hic succensens rejicit
officium, petitque quare velit
mentiri ita? — Cum sus
nemoris cultor pararet illum
officere horrendo impetu, ehi-
buit iram, & dixit, mihi facile
est ulcisci, verum nolo contami-
nari sanguine vili & abjecto.

F A B U L A XXX.

Mala publica in plebem recidunt.

RANÆ METUENTES TAURORUM PRÆLIA.

Parvi sunt in periculo ubi magnates decertant. Rana videns ē palude certamen Taurorum. Heu inquit, quanta nobis ruina paratur! Alterā percontante quare loqueretur illud, cum illi contenderent inter se uter pecori imperaret, & boves viverent vitā longē aliam ab ipsi. Gens est, inquit, sejuncta à nobis, & genus separatum; sed qui ausugerit, ejectionis imperio sylvarum in latebras properabit paludis, & protegens nos opprimeret pedibus duris. Sic eorum rabies spectat ad nostram salutem.

HUMILES laborant, ubi potentes dissident.
¶ Rana in palude pugna Taurorū intuens;
Heu quanta nobis instat perniciēs! ait.
Interrogata ab alia, cur hoc diceret,
De principatu quum illi certarent gregis, 5
Longēque ab illis degerent vitam boves:
Natio, ait, separata, ac diversum est genus,
Sed pulsus regno nemoris qui profugerit,
Paludis in secreta veniet latibula,
Et proculcatas obteret duro pede: 10
Caput ita ad nostrum furor illorum pertinet.

A N N O T A T I O N E S.

I. Humiles laborant, ubi potentes dissident.
Ad id Horatius apposuit:

Quicquid delirant reges, plectuntur Achivi.
II. Ita. | Hoc modo, hac ratione.

F A B U L A XXXI.

Cui fidas, vide.

MILVIUS & COLUMBÆ.

Qui se credit defendendum malo homini, dū inclamat opem, reperit perniciem. Cum Columba sæpe vitassent Milvium, & se eripuisent à morte pernicite alarum. Rapax ille recurrit ad dolum, & circumvenit tali fallacia genus imbelles. Cur trahitis potius vitam anxiam, quàm eligatis me in regem inito sedere, ut vos reddam securas ab omni contumelia. Ha nimium credula sese dedit Milvio, qui potius regno cepit pasci singulis, & exercere principatum diris unguibus. Tunc rana superstes ait, punimur iuste.

QUI se committit homini turandū improbo,
Auxilia dum requirit, exitium invenit.
¶ Columbæ sæpē quum fugissent Milvium,
Et celeritate pennæ vitassent necem,
Consilium raptor vertit ad fallaciam: 5
Et genus inerme tali decipit dolo:
Quare sollicitum potiùs ævum ducitis,
Quàm regem me creatis, icto fœdere,
Qui vos ab omni tutas præstem injuriā?
Illæ credentes tradunt sese Milvio, 10
Qui regnum adeptus cepit vesci singulas,
Et exercere imperium sævis unguibus.
De reliquis tunc una: Merito plectimur.

A N N O T A T I O N E S.

¶ Vesci singulas | Pro singulis. Ita Virgilius: Quid puer Ascanius! Superatque & vescitur auras.

non omnes collective, vox illa sumitur, sed quod Gallice dicimus, Les uns après les autres. Ang. One after another. Id est, Liviano more, Alias post alias.

Sakē ut in antiquissimis libris legitur singulas,

EXPLICIT LIBER PRIMUS.

¶ Solebant veteres in fine librorum scribere explicit, ut significarent librum absolutum. sequentis medium interponere, explicit, aut, scilicet. Unde Hieronymus ad Marcellam. Solemus citare explicit,

PHÆDRIFABULARUM

LIB. II.

PROLOGUS.

Exemplis continetur Æsopi genus,
Nec aliud quicquā per fabellas quæritur,
Quàm corrigatur error ut mortalium,
Acuatque sese diligens industria.
Quicumque fuerit ergo narrandi locus,
Dum capiat aurem & fervere propositum suum,
Re commendatur, non auctoris nomine.
Equidem omni curā morem servabo Senis:
Sed si libuerit aliquid interponere
Dictorum, sensus ut delectet varietas,
Bonas in partes (lector) accipias velim.
Sic ista tibi rependet brevitās gratiam,
Cujus verbosa nē sit commendatio,
Attende cur negare cupidis debeas;
Modestis etiam offerre quod non petierint. 15

INTERPRETATIO.

Ratio scribendi Æsopi constat
exemplis, neque intenditur aliud
quicquam per fabulas, nisi ut vi-
tia hominum emendentur, &
ut accurata diligentia excitetur.
Quacunque igitur occurrerit oc-
caso narrandi, dum teneat aures,
& sequatur suum consilium, esti-
matur rebus ipsis non nomine au-
toris. Certè sequar omni industria
consuetudinem senis Æsopi, ve-
rum si mihi videbitur inserere al-
iquid jocosum, ut diversitas sen-
sus magis placeat, velim, lector, a-
qui bonique consulas. Sic brevitās
compensabit hanc gratiam, cuius
ne sit laus verbosior, vide cur de-
beas denagare avidis, & dare ultre
modestis quod non postulaverint,

ANNOTATIONES.

1. *Æsopi genus.* Perperam quidam intelli-
gunt Prosapiam Æsopi. Nihil enim aliud intel-
ligit hoc loco Phædrus, nisi eam scribendi ra-
tionem qua usus est Æsopus in scribendis fa-
bulis. Ita in Prologo lib. 4. Et etiam alio loco:
Usus vetusto genere, sed rebus novis
Nunc fabularum cur sit inventum genus.

Quemadmodum apud Terentium:

Olim isti fuit generi quondam quæstus apud
seculum prius.

Cæterum istud continetur, nihil aliud est quam
constat. Cicero, *Dii non venis, & nervis, & os-
sibus continentur*, id est, constant.

FABULA

F A B U L A I.

Sunt etiam sua præmia laudi.

LEO SAPIENS.

Leo sedebat super Juvencum
jacentem. Prado supervenit petens
partem. Concederem, ait, ni con-
suavisses rapere, & repulit hunc
malum hominem. Fortuito vero
innocens viator venit eodem, &
viso Leone, regressus est. Cui mi-
tis ille dixit: Nihil est quod re-
formides, sume confidenter par-
tem debitam tua modestiæ. Tum
separato tergore, Leo immisit se
in syvas, ut accessus pateret via-
tori. Exemplum illustre omnino,
& dignum laude, sed aviditas
habendi dat divitias; pudor
vero & modestia, pauperiæ.

Super Juvencum stabat dejectum Leo:
Prædator intervenit partem postulans:
Darem (inquit) nisi soleres per te sumere:
Et improbum ejicit. Fortè innoxius
Viator est deductus in eundem locum,
Eeróque viso retulit retrò pedem.
Cui placidus ille: Non est quod timeas, ait:
Et quæ debetur pars tuæ modestiæ
Audaçter tolle. Tunc diviso tergore,
Silvas petivit, homini ut accessum daret.
Exemplum egregium prorsus & laudabile,
Verum est aviditas dives, & pauper pudor.

A N N O T A T I O N E S.

6. Retulit retro. | Pleonasmus. Poterat enim Terentius: Ante præscisse. Ita subtristis ali-
oratio carere istâ voculâ retro, sed ejusmodi quantulum, &c.
Pleonasmî nonnihil habent elegantiae. Ita

F A B U L A II.

Simile simile gaudet.

REPENTE CALVUS.

Docemur exemplis homines
quemodocunque expilari à mu-
lieribus, sive illum ament, sive
amentur ab illo. Quadam fœ-
mina callida dissimulabat annos
cuidam homini provelcta atatis,
regens illos eleganti cultu. Illi
etiam animus detinebatur amore
pulchra adolescentula. Dum am-
ba mulieres affectant esse similes
ipsi, cæperunt invicem seligere
crines homini. Hic cum credere
se ornari studio mulierum, evasi
calvus subito, nam puella ex-
emerat omnes capillos albos, anus
vero nigros.

A Fœminis utcunque spoliari viros,
Ament, amentur, nempe exemplis discimus,
¶ Ætatis mediæ cuidam, mulier non rudis
Tegebat annos, celans elegantiam;
Animosque ejusdem pulcra juvenis ceperat.
Ambæ videri dum volunt illi pares,
Capillos homini legere cœpère invicem.
Quum se putaret pingi curâ mulierum,
Calvus repente factus est, nam funditus
Canos puella, nigros anus evellerat.

A N N O T A T I O N E S.

6. Dum videri volunt illi pares. | Ætate aut pote senescentis & decrepitæ ætatis indicia,
annis. Oderat enim juvenis capillos albos, ut; anus verò nigros, qui sibi non conveniebant.

F A B U L A

F A B U L A III.

Impunitas, peccandi illecebra.

HOMO & CANIS.

Laceratus quidam morfu vehementis Canis,
Tinctum cruore panem immisit malefico,
Audierat esse quod remedium vulneris.
Tunc sic Æsopus : Noli coram pluribus
Hoc facere canibus, nè nos vivos devorent,
Quum scierint esse tale culpæ præmium.
¶ Successus improborum plures allicit.

Quidam laesus dente Canis acrius, projecit ipsi improbo panemmersum suo sanguine, quia acceperat id cedere pro remedio vulneris. Tum Æsopus locutus est sic, noli facere hoc in conspectu multorum Canum, ne nos discerpant vivos, cum viderint se donari tali premio, ob culpam. Successus malorum attrahit multos.

A N N O T A T I O N E S.

1. *Vehementis* | Vox dissyllaba in hoc loco, *Vehemens & liquidus puroque similimus anni*, ut apud Horatium, 6. *Scierint.* | pro *sciverint*.

F A B U L A IV.

Vir dolosus seges est mali.

AQUILA, FELIS & APER.

Aquila in sublimi quercu nidum fecerat :
Felis cavernam nacta, in mediâ pepererat :
Sus nemoris cultrix foetum ad intam posuerat.
Tum fortuitum Felis contubernium
Fraude & scelestâ sic evertit malitiâ.
Ad nidum scandit volucris : Pernicies, ait,
Tibi paratur, forsan & miseræ mihi.
Nam fodere terram quod vides quotidie
Aprum insidiosum ; quercum vult evertere,
Ut nostram in plano facile progeniem opprimat.
Terrore effuso, & perturbatis sensibus,

Aquila posuerat nidum in alta quercu. Felis, reperta Cavum, partum ediderat in media quercu. Sus incolae sylvarum pepererat ad radices arboris. Tum Felis turbavit hanc sodalitatem fortuitam dolo, & scelestâ malignitate. Repit ad nidum Aquila, Tibi, inquit, struitur exitium, quin & forte mihi infelici, nam Aper dolosus quem cernis quotidie fodere terram, vult eruere quercum ut devoret facile nostros coctulos humi dejectos ; ita immisso terrore, & commotis animis.

A N N O T A T I O N E S.

4. *Contubernium.* | Vocabulum militare, Terent.

manipulum enim militum significat, teste Vegetio, qui Centurias in Contubernia divisas fuisse scribit ; ut decem militibus sub uno papillone degentibus, unus quasi præesset Decanus, qui caput Contubernii nominabatur. Unde Commilitones & Contubernales dicuntur, à communibus tabernaculis.

8. *Quotidie.* | Secunda syllaba in hac voce brevis est, aliquando etiamnum longa, Ita quercu eversa,

Verum ubi videbit tantos tibi sumptus domi Quotidianos fieri, nec fieri modum.

9. *Insidiosum Aprum.* | Difficultas esse potest cur dicit Aprum insidiosum, & non insidiosam in feminino, cum sermo sit de Sue femina. Certè error inest, nisi velis Aprum esse ex eo genere animalium quod vocant Epicænum.

10. *In plano.* | Humi strata nostra proles,

Direpit

*Scandit ad sedem suis setigera :
Nati tui versantur grandi in dis-
crimine. Nam simul atque iue-
ris ad pabulum cum turba tenel-
la, Aquila in procinctu est ad
tibi rapiendas succulas. Postquam
ergo permiscuit terrore hunc lo-
cum, insidiosa abdidit sese caver-
nâ securè. Inde exiens noctu sus-
penso gradu, ubi se ingurgitavit
cibis & suis catulos, fingens timo-
rem, circumspexit toto die. A-
quila timens periculum, desiderat
arbore. Aper fugiens perniciem
non se proripit foras. Quid plura ?
perierunt fame cum suis, & de-
derunt magnum convivium na-
tis felis. Credulitas stolidâ mo-
natur hoc apologo quantum mali
vir fallax inferat.*

Direpit ad cubile setosæ suis ;
Magno (inquit) in periculo sunt nati tui.
Nam simul exieris pastum, cum tenero grege,
Aquila est parata rapere porcellos tibi. 15
Hunc quoq; timore postquam complevit locum,
Dolosa tuto condidit se cavo.
Inde vagata noctu suspenso pede,
Ubi escâ se replevit & prolem suam,
Pavorem simulans prospicit toto die. 20
Ruinam metuens Aquila ramis desider ;
Aper rapinam vitans non prodit foras.
Quid multa ? inediâ sunt consumti cum suis,
Felisque catulis largâ præbuerunt dapem. (mali,
¶ Quantum homo bilinguis sæpè concinnet
Documentum habere stulta credulitas potest. 26

A N N O T A T I O N E S.

14. Nam simul exieris. | Nam simul atque lenter agit. Unde Virgilius vocat *Tyrios Bilingues*, haud fidei servantissimos.

25. Homo bilinguis. | Qui dolosè & fraudu-

F A B U L A V.

Ne quid nimis.

CÆSAR ad ATRIENSEM.

*¶ Est Roma genus Ardelionum
oberrans sollicitè, inquires in quie-
te, anhelans incassum, plura fa-
ciendo faciens nihil, sibi que im-
portunum, & invisum ceteris.
Mens est mihi hoc corrigere, mo-
do tamen valeam, verâ historiâ;
opera pretium est illam auscultare.
Cum Tiberius Cæsar profectus
Neapolim, venisset in suam vil-
lam Misenensem,*

EST Ardelionum quædam Romæ natio,
Trepidè concursans, occupata in otio,
Gratis anhelans, multa agendo nihil agens,
Sibi molesta, & aliis odiosissima.
Hanc emendare, si tamen possum, volo
Verâ fabellâ : pretium est operæ attendere.
Cæsar Tiberius quum, petens Neapolim,
In Misenensem villam venisset suam,

A N N O T A T I O N E S.

1. *Ardelionum.* | Hi vocantur homines qui
se negotiis omnibus immiscerent, ab ardendo
dicti, quod pro festinando veteres usurparunt.
Quamquam melius ab Ardea Avi dicti Arde-
liones, quia avis hujus instar huc & illuc vo-
litant & circumcursant, dum omnibus se stu-
dent negotiis immiscere. Hoc genus hominū
describit Martialis tali Epigramate :

Nil bene cum facias, facis attamen omnia belle.

Vix dicam qui sis? magnus es Ardelio.

6. *Verâ fabellâ.* | Fabula enim ad verum vel
falsum extenditur, ut supra ad prologum li-
bri primi annotavimus.

7 *Neapolim.* | Urbs Campaniæ maritimæ,
regni Neapolitani caput, ac totius Italiæ cla-
rissima; prius Parthenope dicta.

8. *Misenensem villam.* | Domus rustica. De
hac villa Misenensi ita Tacitus: *Mutatius sapius
locis (Tiberius) tandem ad Promontorium Miseni
confedit in villa cujus Lucullus Dominus fuerat.*
Est autem vicinum illud Promontorium monti,
Miseno dicto, à Miseno socio Æneæ ibi sepul-
to. De quo Virgilius 6 Æneid.

*Monte sub ævib; qui nunc Misenus ab illo
Dicitur.*

Quæ

Quæ monte summo posita Luculli manu,
Prospectat Siculum & prospicit Tuscum mare,
Ex alticinctis unus atriensibus,
Cui tunica ab humeris linteo Pelusio
Erat destrieta, cirris dependentibus,
Perambulante læta Domino viridaria,
Alveolo cœpit ligneo conspergere
Humum æstuantem, come officium jactitans :
Sed deridetur : inde notis flexibus
Præcurrit alium in Xystum, sedans pulverem.
Agnoscit hominem Cæsar remque intelligit.
Heus (inquit Dominus) ille enimvero adfilit.
Tum sic jocata est tanti majestas Ducis :
Multò majoris alapæ mecum veneunt.

qua edificata à Lucullo in vertice montis spectat mare Siculum & aspicit mare Tuscum, unus servorum atriensium altius cinctorum, cujus vestis colligabatur ab humeris linteo Pelusio, cirris defluentibus, demetiente hero viridaria amana, capit aspergere terram arefcentem vasculo ligneo, ostentans hoc officium urbanum, verum irridetur. Postea præcurrit Cæsarem in aliud ambulacrum divertiis notis compescens pulverem. Tiberius sentit hominem, & capit rem. Heus tu, ait Cæsar, hic statim accurrit. Tum princeps sic jocans, alapa non venduntur apud me tam vili pretio.

ANNOTATIONES.

9. *Luculli manu.* | Quam posuerat Lucullus Pompeii & Ciceronis æqualis. Summus & fortunatissimus Romanorum legatus, qui duobus præliis vicit Mithridatem, & egit de illo Romæ triumphum. Postea, abjectâ rerum publicarum curâ, genio indulgit, & posuit superba Palatia, ædesque magnificas, inter quas fuit villa Misenenfis.
10. *Siculum.* | Subintellige mare, quod à Sicilia Cretam usque excurrit.
Tuscum. | Mare, vulgò, *Mer de Toscano.* Ang. *The Gulph of Lions.* Quod non solum Hetruriam, sed & Latium, & regnum Neapolitanum usque ad Fretum Siculum alluit.
11. *Ex Alticinctis.* | Alticinctos pueros vocat Horatius servos Nasidieni, id est, strenuos & industrios, qui demissam vestem non gerebant, ne inter agendum impedirentur.
Atriensibus servis. | Qui stabant in atrio domus, limenque custodiebant. Ab Atriorum tutela, Varrone teste, nomen habent servi Atrienses. Fulvius Ursinus suspicatur eosdem esse qui in inscriptionibus dicuntur. *Servi à*

Supellestili, quia nempe servaverint supellestem convivalem, veteresque cœnitarent in Atrio, hoc est prope Culinam, ut videre est ex verbis Servii in *Æneid.* I. Vocemque per ampla volutant Atria. Tangit, inquit, Romanorum morem, nam, ut ait Cato, in Atrio, & duobus ferculis epulabantur antiqui. Ibi etiam & pecunias habebant. Unde qui honoratiores servi erant, liminum custodes adhibebantur.
12. *Linteo Pelusio.* | Pelusium erat ostium Nili & Civitas Ægypti feracissima lini, ex quo conficiebantur linteæ.
13. *Xystum.* | Locus erat deambulationi adornatus confitis utrinque Platanis.
14. *Remque intelligit.* | Mentem & consilium Ardelionis, qui ambiret libertatem.
15. *Alapa mecum veneunt.* | Id est libertas carius emitur. Apud Veteres enim quando aliquem manumittebant, alapa percussum circumagebant, & liberum confirmabant apud Prætores. De modo manumittendi passim, neque quicquam protritum magis.

F A B U L A VI.

Potentiam malitiâ adjutam quis effugiat.

AQUILA, CORNIX & TESTUDO.

Contra potentes nemo est munitus satis :
Si verò accessit consiliator maleficus,
Vis & nequitia quidquid oppugnant ruit.
Aquila in sublime iustulit Testudinem.

Nullus est sat tutus adversus potentiores. Quicquid violentia & malignitas impugnant, id perit, si consiliarius malignus supervenit. Aquila tulit Testudinem in altum.

Quæ

qua cum se abscondisset testâ cor-
neâ, neque posset ullatenus vulne-
rari abdita, Cornix intervenit
per aërem & volitans prope: Su-
stulisti profecto escam opiparam
tuis unguibus, verum ni tibi c-
stendero quid oporteat te facere,
fatigabis te frustrâ tanto onere.
Promissâ parte monet, ut frangat
corneam domum missam ab alto
cælo supra rupem, quâ illisâ nu-
tritur esca absque negotio.
Aquila persuasa his verbis, ob-
temperavit monitori, & quoque
parvâ est amplè cibum sua pra-
ceptrici. Ita Testudo, qua munita
fuerat beneficio natura, inferior
duobus perijt fato luctuoso.

Quæ quum abdidisset corneâ corpus domo, 5
Nec ullo pacto lædi posset condita,
Venit per auras Cornix, & propter volans:
Opimam sanè prædam rapuisti unguibus.
Sed nisi monstrâro quid sit faciendum tibi,
Gravi nequicquam te lassabis pondere. 10
Promissâ parte, suadet ut scopulum super
Altis ab astris duram inlidat corticem,
Quâ comminutâ facile vescatur cibo.
Inducta verbis Aquila, monitis paruit,
Simul & magistræ largè divisit dapem, 15
Sic tuta quæ naturæ fuerat munere;
Impar duabus occidit tristi nece.

A N N O T A T I O N E S.

5. Corneâ domo. | Abusivè ponitur pro testa
cornea, quâ Testudines muniuntur.

7. Propter volans. | Id est juxta, ut apud
Terentium, propter dormire.

F A B U L A VII.

Plura timenda divitibus.

MULI & LATRONES.

Duo Muli incedebant onusti
oneribus; unus portabat corbis
cum nummis. Alter saccos re-
pletos multo hordeo. Primus dives
suâ sarcinâ supereminens elato
capite & agitans collo tintinna-
bulum argutum. Alius ita comes
lentis & tranquillâ passibus.
Fures assiliunt de repente ex in-
sidiis, & inter stragem vulnerant
Mulum ense, rapiunt pecuniam,
nec curant hordeum nullius pre-
tium. Cum ergo expilatus doleret
suum infortunium; alter dixit,
Lator me neglectum, nihil enim
perdidi, neque accepi vulnus.
Hoc exemplo egestas hominum
secura est, ingentes verò divitiæ
patent multis discriminibus.

MULI gravati sarcinis ibant duo;
Unus ferebat fiscos cum pecunia,
Alter tumentes multo saccos hordeo.
Ille onere dives celsâ cervice eminens,
Clarumque collo jactans tintinnabulum: 5
Comes quieto sequitur & placido gradu.
Subitò Latrones ex insidiis advolant,
Intérque cædem ferro mulum trusitant.
Diripiunt nummos, negligunt vile hordeum.
Spoliatus igitur casus quum fieret tuos, 10
Equidem (inquit alter) me contemptum gaudeo,
Nam nil amisi, nec sum læsus vulnere.

Hoc argumento tuta est hominum tenuitas,
Magno periculo sunt opes obnoxia.

A N N O T A T I O N E S.

2. Fiscos. | Fiscus corbis erat vimineus in
quo recondébant Romani pecuniam publicam
& imperatoriam. Unde metaphoricè desumitur
vox illa pro pecunia.

8. Ferro trusitant. | Locus vexatissimus; vul-
gò legebatur tonsitant. Alii trucidant, unde tru-
sitant posuit Rigaltius. Meursius maluit ludi-
tant, ut si à tundendo, quasi variis ictibus ferri
tunderent cutem Muli, ne cum sarcina aufuge-
ret. Certe trusitant nullibi legitur nisi in hoc

Phædri loco. Tundito verò est vox nota apud
Festum, & significationem habet accommoda-
tam ad locum Phædri. Trusito posset esse ver-
bum frequentativum à verbo trudo, unde tru-
sito, sed illius significatio non convenit clarè
sensui Phædri. Idcirco rejicio.

13. Tuta est hominum tenuitas. | Unde Sallu-
stius, Egestas habetur facile sine damno. Et Hora-
tius: Cantabit vacuus ceram latrone viator.

FABULA

FABULA VIII.

Plus videas tuis oculis quàm alienis.

CERVUS & BOVES.

Cervus nemorosis excitatus latibulis,
 Ut venatorum fugeret instantem necem,
 Cæco timore proximam villam petit,
 Et opportuno se Bovili condidit.
 Hic bos latenti: Quidnam voluisti tibi,
 Infelix ultro qui ad necem cucurreris,
 Hominumque recto spiritum commiseris?
 At ille supplex: Vos modò, inquit, parcite,
 Occasione rursus erumpam darâ.
 Spatium diei noctis excipiunt vices;
 Frondem bubulcus affert, nec ideo videt,
 Eunt subinde & redeunt omnes rustici,
 Nemo animadvertit: transit etiam villicus,
 Nec ille quicquam sentit; tum gaudens ferus
 Bobus quietis agere cœpit gratias,
 Hospitium adverso quodd præstiterint tempore.
 Respondit unus: Salvum te cupimus quidem,
 Sed ille qui oculos centum habet, si venerit,
 Magno in periculo vita versatur tua.
 Hæc inter, ipse dominus à cœna redit:
 Et quia corruptos viderat nuper Boves,
 Accedit ad præsepe; Cur frondis parum est?
 Stramenta defunt. Tollere hæc aranea
 Quantum est laboris? Dum scrutatur singula,
 Cervi quoque alta est conspicarus cornua,
 Quem convocatâ jubet occidi familiâ;
 Prædâque tollit. ¶ Hæc significat fabula,
 Dominum videre plurimum in rebus suis.

Cervus excitus latebris nemorosis fugit in villam vicinam metis imprudenti, ut se subduceret morti sibi imminenti à venatoribus, & se occultavit in stabulo commodo. Bos dixit huic delitescenti: Quidnam proposuisti, miser, qui te objeceris ultro morti, & credideris vitam adibus hominum? Cui ille rogans, vos, inquit, ne ladicte, me praripiam iterum foras ubi se opportunitas obtulerit. Nox venit die exacto, Bubulcus apportat frondes bobus, neque tamen animadvertit. Deinde omnes rustici eunt redeuntque, nullus videt. Quin & villicus venit, neque hic deprehendit quicquam. Tum cervus exultans cœpit habere gratiam bobus tacitis, quod illum exceperint hospitio, iniquo tempore. Unus dixit: Equidem te volumus incolumem, sed si ille accesserit, cui sunt centum oculi, tua vita versabitur in summo discrimine. Dum hac loqueretur, Herus venit à cœna, & quoniam aspexerat non ita pridem boves dejectos, subit bovine: Quare, ait, parum adeo frondium est? Palea non sufficiunt. Quantum operis est auferre has telas aranearum? Dum lustrat singula, vidit elata cornua Cervi, quem imperavit interficiendum accitis servis, & abstulis prædam. Ista fabula demonstrat dominum cernere multum in suis rebus.

ANNOTATIONES.

7. Ut venatorum fugeret necem. | Scilicet à Venatoribus sibi inferendam. Ibi est ambiguitas, quia vox venatorum activè non passivè sumitur hoc loco.

3. Cæco timore. | Quia facit nos cæcos, & imprudentes in rebus nostris.

5. Voluisti tibi. | Malum parare. Imitatio Virgiliana: Eheu quid misero volui mihi.

15. Quietis bobus. | Qui cum non prodiderant latrantem in stabulo.

16. Hospitium adverso. | Ita Cic. Amicus certus in re incerta cernitur. Et Plautus eum amicum pronunciat, qui in re dubia juvat. Unde Ovid.

Si fueris dives, multos numerabis amicos,
 Tempora si fuerint nubila, solus eris.

18. Qui habet centum oculos. | Nec famâ, aut Argum intellige, quibus Poetæ tribuunt centum oculos. Ibi est Periphrasis, ut heri curam & perspicaciam depingat. Dat enim centum oculos ut indicet Dominum esse oculatissimum. Unde Soc. "Ομνα γὰρ δόμων ὑμῶν δὲ πατρὸς παρῳκῶν. Namque lumen adium puto heri presentiam.

21. Corruptos. | Macilentos, macie perditos. Imitatio Græci sermonis.

23. Aranea hæc. | Adjectivè ibi sumitur, & subauditur texta aranea.

D

FABULA

FABULA IX.

Epilogus.

INVIDIA VIRTUTUM COMES.

Athe ienses erexerunt magnā statuam Æsopo, & posuerunt hunc servum in basi semper mansura, ut innotesceret omnibus pandi iter ad gloriam, neque concedi honores nobilitati sed virtuti.

Quia alius praripuerat ne essem primus, curavi ne foret unicus scriptor Fabularum. Id non est invidere, sed amulari. Si vero Roma aspiraret meo labori, plures ipsi erunt autores, quos conferat cum Gracis autoribus. Si invidia voluerit carpere diligentiam, non ideo auferet tacitam cognitionem laudis mihi debitā. Si noster labor devenit ad tuas aures, & si tua mens tangitur fabulis fictis industriā, illud bonum pracidit omnem causam querimonia: Sin verò eruditum studium incidit in manus eorum, qui nati sunt inuitā Minervā, neque quicquam valent, nisi ol-tractare optimis quibuslibet, sustinebo firmato animo hoc exitiale infortunium, dummodo fortunā pœniteat sui criminis.

ÆSopo ingentem statuam posuere Attici,
 Servumque collocârunt æterna in basi,
 Patere honoris scirent ut cuncti viam,
 Nec generi tribui, sed virtuti gloriam.
 Quoniam occupârat alter nè primus forem, 5
 Nè solus esset studui, quod superfuit:
 Nec hæc invidia, verum est æmulatio.
 Quod si labori faverit Latium meo,
 Plures habebit quos opponat Græciæ. 10
 Si livor obtrectare curam voluerit,
 Non tamen eripiet laudis conscientiam.
 Si nostrum studium ad aures pervenit tuas,
 Et arte fictas animus sentit fabulas,
 Omnem querelam submovet felicitas. 15
 Sin autem doctus illis occurrit labor,
 Sinistra quos in lucem natura extulit,
 Nec quicquam possunt nisi meliores carpere,
 Fatale exitium corde durato feram,
 Donec fortunam criminis pudeat tui.

ANNOTATIONES.

1. *Æsopo ingentem statuam posuere Attici.* Statuæ hujus autorem fuisse nobilissimum illum statuarium Lysippum discimus ex Epigrammate Agathie Scholastici, qui Justiniani Imperatoris ævo vixit, ex eodem quoque discimus, cum iidem Athenienses etiam septem sapientibus Græciæ singulis suas collocassent statuas, omnium maximum honorem eos habuisse Æsopo, ejusque statuam ordine primam esse voluisse. Sic igitur Agathias.

Εὖ γε ποιεῖν Λυσίππου χεῖρον, Σικυώνιος
 πλάσσει,

Δαυδάον Αἰσώπῳ σῆμας τῷ Σαμῑ.

Laudo te Lysippe senex, Sicyonie sculptor,

Æsopi effigiem quod statuis Samii, &c.

Attici. | Attica, regio Achaiæ seu Helladis quæ & Mopsopia & Cecropia dicta est, in qua

Athenæ urbs totius Græciæ caput. Hinc Atticus nomen gentis.

8. *Latium.* | Regio Italiæ notissima inter Hetruriam & Campaniam, à latendo dicta, quod ibi Saturnus latitavit.

9. *Plures habebit.* | Qui meo exemplo conscribent fabulas.

Quos opponat Græciæ. | Id est, Doctissimis viris è Græciā, qui multa opera reliquerunt posteritati.

14. *Omnem querelam submovet felicitas.* | Ita mihi beatus videor, si movearis fabulis, nullum ut mihi querendi locum relictum esse putem.

15. *Illis doctus occurrit labor.* | Id est, sit adversus labor, nam occurrere pro adversari hoc loco ponitur.

PHÆDRI

PHÆDR I FABULARUM LIB. III.

PHÆDRUS ad EUTYCHUM.

PHædri libellos legere si desideras,
Vaces oportet, Eutyche, à negotiis,
Ut liber animus sentiat vim carminis.
Verùm, inquis, tanti non est ingenium tuum,
Momentum ut horæ pereat officii mei.
Non ergo causa est manibus id tangi tuis,
Quod occupatis auribus non convenit.
Fortassè dices: Aliquæ venient feriæ
Quæ me soluto pectore ad studium vocent:
Legeſine, quæſo, potiùs viles nœnias,
Impendas curam quàm rei domesticæ,
Reddas amicis tempora, uxori vaces,
Animum relaxes, otium des corpori;
Ut adſuetam fortiùs præſtes vicem?
Mutandum tibi propositum eſt, & vitæ genus,
Intrare ſi Muſarum limen cogitas.

Si cupis, Eutyche, evolvere li-
bros Phædri, neceſſe eſt ſis liber à
negotiis, ut mens vacua ſapiat
elegantiam verſus: Sed, ais, non
poſſes tanto ingenio, ut perdam vel
punctum hora mei muneris. Non
eſt igitur ratio cur traheſ id tuis
manibus quod minime decet au-
res impeditas. Repones fortè, ali-
qui dies ſeriales aderunt, qui me
revocabunt ad ſtudia libero ani-
mo. Verum, amabò dedaſne te
potius lectioni fabularum inuti-
lium, quàm des operam rei fami-
liori, præſtes amicis officia, ſervias
uxori, remittas animum, procu-
res quietem membris, ut recur-
ras validius ad officium ſolitum?
Eſt tibi ineundum aliud conſili-
um, & alia ratio vitæ, ſi vis
ſubire penetralia Muſarum,

ANNOTATIONES.

2. *Eutyche.* | Non ſatis compertum eſt quiſ-
nam fuerit ille Eutycheus, & qualem perſonam
in aula Tiberii ſuſtinuerit. Vetus tamen in-
ſcriptio Romæ legitur. EUTYCHUS AUG-
LIB. NERONIANUS MEDICUS LUDI MA-
TUTINI. Ludus autem ille matutinus, arena
matutina dicitur apud Martia]. Epigram. 25.
lib. 10. Fit & mentio aliorum Eutychorum
in inſcriptionibus paſſim.

8. *Aliqua venient FERIA.* | Dies quibus nihil
agere erat licitum. Unde Cicero 2. de Legi-
bus, ait: *Feriarum feſtorumque dierum ratio in*

D 2

Ego

Ego qui editus sum à mea parente in monte Parnassi, in quo veneranda Mnemosyne gravida novem vicibus dedit Jovis parentes artium. Quanquam sim natus in isto ferme loco, & eradicaverim penitus ex animo amorem rei faciendæ, meque adjunxerim ad hoc genus vitæ gloriâ reclamante, tamen admitto cum fastidio in earum numerum. Quid existimas illi eventurum qui studet omni curâ aggerere amplas divitias, præferens quæsum jucundum studiis eruditis. Sed jam quodcumque fuerit (ut Sinon dixit cum traheretur ad Regem Trojæ) conscribam tertium librum more Æsopi, illum consecrans tuæ dignitati, tuisque meritis. Si illum legis, gaudebo. Sin verò minus, erit certe delectationi posteris. Nunc aperiam paucis cur fabula excogitata sint. Servitus quæ non est sui juris, quia non audebat effugire quæ vellet, velavit fabulis propriis cogitationes, & se subduxit calumnia joci effectis. Ego porro feci viam pro semita quam triverat, & adinveni plura quam tradiderat, felicans quadam in meum infortunium.

Ego, quem Pierio mater enixa est jugo,
In quo tonanti sancta Mnemosyne Jovi
Fœcunda novies artium peperit chorum. 20
Quamvis in ipsa natus sim penè schola,
Curamque habendi penitus corde eraserim,
Et laude invitâ in hanc vitam incubuerim,
Fastidiosè tamen in cœtum recipior.
Quid credis illi accidere, qui magnas opes 25
Exaggerare quærit omni vigiliâ,
Docto labori dulce præponens lucrum?
Sed jam quodcumque fuerit (ut dixit Sinon
Ad regem quum Dardaniæ perductus foret)
Librum exarabo tertium Æsopi stylo, 30
Honori & meritis dedicans illum tuis:
Quem si leges, lætabor; sin autem minus,
Habebunt certè quò se oblectent posterì.
Nunc fabularum cur sit inventum genus,
Brevi docebo. Servitus obnoxia, 35
Quia quæ volèbat non audebat dicere,
Affectus proprios in fabellas transtulit,
Calumniâque fictis elusit jocis,
Ego porro illius semitâ feci viam,
Et cogitavi plura quàm reliquerat, 40
In calamitatem deligens quædam meam.

A N N O T A T I O N E S.

18. *Pierio jugo*. | Pierius mons Theſſaliæ in Macedoniæ confinio, Musis sacer, quæ ex eo Pierides dictæ sunt.

19. *Mnemosyne*. | Nympha Pieria, quæ habuit ex Jove novem musas, Vox Græca est *μνημοσύνη* quæ memoriam significat. Poetæ hanc Musarum matrem finxere, quia omnium scientiarum Thesaurus beneficio memoriæ acquiritur & conservatur.

20. *Artium chorum*. | Chorus propriè est cæcorum cantus & saltatio in Tragædiis aut Comædiis. Accipitur vero improprie, pro quovis personarum numero, & ibi pro novem Musis quæ dicuntur artes adinvenisse. Prima vocabatur Clio Historiæ parens. 2. Melpomene, Tragædiæ. 3. Thalia, Comædiæ. 4. Euterpe, Fisticularum. 5. Terpsichore, Citharæ. 6. Erato, Lyre. 7. Calliope Versuum heroicorum. 8. Urania, Astrologiæ. 9. Et Polymnia, Eloquentiæ.

23. *Laude invitâ*. | Quæ me alio vocabat. Vult se nullam spectasse laudem in eligendo hoc scribendi genere. Si enim id spectasset, debuerat aliud sequi studii genus quod magis laudatur, Gronovius legit, *laude nudâ*, id est, ob solam laudem & non ob aliud præmium.

28. *Sinon*. | Filius Sisyphi, neposque Autolyi. Græcus versipellis & veterator, qui obfessâ Trojâ à Trojanis se capiendum obtulit, & ad Priamum Regem deductus, ipsi persuasit abiisse Græcos, ac equum illum ingentem in urbem deducendum. Notissima historia.

29. *Regem Dardaniæ*. | Priamum Regem Trojanorum, qui vocati sunt Dardani à Dardano filio Jovis & Electræ qui regnum Trojanum condidit, & ipsa regio Dardania dicta est. Postea urbs Provinciæ caput dicta fuit Troja, & populi Trojani, à Troe atavo Priami regis.

35. *Servitus obnoxia*. | Potestati & arbitrio aliorum subdita. Intelligit Æsopum qui Xantho Philosopho servitutem servisse dicitur. Servile quippe est non loqui quod sentias. Unde Plautus ait, *Servum hominem habere oculos, manus & linguam continentem*.

39. *Illius semita feci viam*. | Semita est quæ minus tritum quàm via. Primus Æsopus materiam fabularum reperit, hanc ego polivi versibus senariis. Sic effeci ut illius semita quam primus triverit, evaderet via. Semita enim sit via, cum à pluribus frequentatur, & sic vulgatur magis.

Quod

Quod si accusator alius Sejano forer,
 Si testis alius, iudex alius denique.
 Dignum faterer esse me tantis malis,
 Nec his dolorem delinirem remediis.
 Suspicionem si quis errabit suam,
 Et rapiet ad se quod erit commune omnium,
 Stultè nudabit animi conscientiam.
 Huic excusatum me velim nihilominus.
 Neque enim notare singulos mens est mihi,
 Verùm ipsam vitam & mores hominū ostendere.

Rem me professum dicit forsan aliquis gravem
 Si Phryx Æsopus poruit, Anacharsis Scythæ
 Æternam famam condere ingenio suo:
 Ego literatæ qui sum propior Græciæ,
 Cur somno inerti deseram patriæ decus?
 Threïssa quum gens numeret auctores suos,
 Linoque Apollo sit parens, Musa Orpheo,
 Qui saxa cantu movit, & domuit feras,
 Hebrique tenuit impetus dulci morâ.
 Ergo hinc abesto, livor, ne frustra gemas:
 Quoniam mihi solemnis debetur gloria.

Induxi te ad legendum: sincerum mihi
 Candore nato reddas iudicium peto.

Quod si alter delator à Sejano
 surgaret, si alter testis, si alter de-
 mum iudex, profiterer me mereri
 tot mala, neque levarem meam
 calamitatem his solatiis. Si quis
 ducatur in errorem suam suspicionem,
 & imputabit sibi dictum quod
 dicitur omnibus, prodit impru-
 denter suam conscientiam, attamen
 peto ut me habeat excusatum;
 nec enim est mihi in ani-
 mo designare singulos, sed notare
 vitam & mores hominum. For-
 tasse aliquis reponat me suscepisse
 duram provinciam. Si Æsopus
 è Phrygiæ, si Anacharsis è Scythi-
 æ oriundi, potuerunt trans-
 mittere aternitati sua nomina
 ingenio, cur ego qui sum vicini-
 or erudita Græciæ, negabo ad-
 dere honorem meæ patriæ otio
 desidi? Cum Natio Thracum re-
 censcat suos auctores: Apollo ge-
 nuerit Linum, Musa Orpheum,
 qui excitavit rubes lyræ, delin-
 vit feras, & moratus est fluctus
 Hebrici dulci morâ. Ergo (hinc
 precor invidia) ne doleas incaf-
 sum, quia dignus sum honore
 publico. Compuli te ut legeres,
 postulo ut mihi cognita sincerita-
 tis prabeas verum testimonium.

A N N O T A T I O N E S.

42. *Alius Sejano.* Id est, à Sejano, ut Ho-
 ratius. *Alius Lyfippo.* Sejanus pro arbitrio cun-
 cta gessit sub Tiberio, suamque latissime exer-
 cuit potestatem, ut ait Tacitus, lib. 4. Ann.
 Ipse Phædrus incidit in odium Sejani, à quo
 variis criminibus accusatus vix evasit incolumis;
 nam ille erat & accusator & iudex.

53. *Phryx Æsopus.* In Phrygiæ natus quæ
 est regio Asiæ minoris.

Anacharsis Scythæ. Philosophus Scythicus
 multâ sapientiâ & doctrinâ præditus, qui sum-
 mâ usus est libertate in carpendis hominum
 moribus, multaque præclare dicta posteritati
 reliquit. Scythia Provincia Asiæ Borealis ge-
 mina intra & extra Imaum montem.

57. *Threïssa cum gens.* Thracia est regio
 Europæ ampla; indicat vero Phædrus se gen-
 te Thracem esse, ideoque Græciæ eruditionis
 parenti propiorem quàm erat vel Æsopus
 Phryx, vel Anacharsis Scythæ.

Numeret auctores suos. Linus & Orpheus pri-
 mi litteris excoluerunt Græciam, itaq; auctores

eos vocat. Porro hos auctores dicit noster
 Thraces numerare suos, hoc est dicere non esse
 Græcos, verum Thraciæ gentis homines. Jam
 cum Thraces fuerint illi qui Græciam instru-
 xere litteris, vult dicere, cur ego non studeo
 servare hoc decus meæ patriæ, cum præsertim
 Apollo & Musæ dii artium in Thracia meâ
 habitent, ibique eos auctores literatæ Græciæ
 progenuerint.

58. *Lino* | Linus filius Apollinis & Terp-
 sichoræ, aut, ut alii volunt, Mercurii & Ura-
 niæ. Fuit Musicus & Poëta Thebanus.

Orpheo. Is fuit genere Thrax, filius Callio-
 pes & Apollinis quem à Mercurio, aut à patre
 Apolline ferunt accepisse Lycum, quâ tantum
 valuit, ut illius cantu syvas & saxa moverit,
 reduxeritque uxorem suam Eurydicen ab in-
 feris. Fuit occisus à Mænadibus juxta He-
 brum fluvium.

60. *Hebrique tenuit impetus* | Hebrus fluvius
 Thraciæ ex Hæmo monte oriens, ac in Ægeum
 mare exiens. Volvit aquas magno impetu.

F A B U L A I.

Rei bonæ vel vestigia delectant.

ANUS ad AMPHORAM.

Anus vidit jacere lagenam
vacuam, qua diffunderet longè
suavem animam, redolente adhuc
testâ facem vini falerni. Postea-
quam flagrans illam hausit totis
naribus; O dulcis odor, quantum
te dicam fuisse bonam olim, cum
habeas tales reliquias. Cui notum
sum intelliget quo illud spectet.

ANus jacere vidit epotam amphoram,
Adhuc Falernâ fæce & testâ nobili,
Odorem quæ jucundum latè spargeret.
Hunc postquam toris avida traxit naribus:
O suavis anima! qualem te dicam bonam
Antehac fuisse, tales cum sint reliquæ;
Hoc quò pertineat dicet qui me noverit.

A N N O T A T I O N E S.

1. *Amphora.* | Vinarium vas octo & qua-
draginta sextarios continens.

2. *Falernâ fæce.* | Falernus mons & ager erat
Campaniæ, ager frumenti, mons vini gene-
rosissimi ferax.

6. *Tales cum sint reliquæ.* | Ita Horatius: posse colligi qualis fuerit integrâ adhuc ætate.

*Quo semel est imbuta recans servabit odorem
Testa diu*

2. *Hoc quò pertineat.* | Senectutem suam con-
solatur Phædrus. Vult ex hoc ultimæ senectu-
tis, quæ est quasi fæx vitæ, opusculo fabularû,

F A B U L A II.

Benefico benè erit.

PANTHERA & PASTORES.

Simile beneficium solet rependi
à contemptis. Panthera impru-
dens corruit aliquando in foveam.
Rustici advertarunt. Alii conjici-
unt fustes, alii obruunt lapidi-
bus. Quidam è contra tacti mi-
sericordiâ dederunt panem, ut
sustentaret vitam, quippe mori-
tura, etsi nullus ipsi noceret.
Nox successit; repetunt securi
ades, quasi reperturi extinctam
postero die. Sed ut hac reparavit
vires debilitatas, exsilit à fovea
magno saltu, & festinat in suum
rectum cursu citato. Interjectis
diebus aliquot, irrumpit, necat
armenta, trucidat pastores, &
diruens omnia, furit saevo impetu.

SOlet à despectis par referri gratia.
¶ Panthera imprudens olim in foveâ decidit,
Vidère agrestes, alii fustes congerunt,
Alii onerant saxis: quidam contra miseriti,
Perituræ quippe, quamvis nemo læderet,
Misère panem, ut sustineret spiritum.
Nox insecuta est, abeunt securi domum,
Quasi inventuri mortuam postridie.
At illa, vires ut refecit languidas,
Veloci saltu foveâ sese liberat,
Et in cubile concito properat gradu.
Paucis diebus interpositis, provolat,
Pecus trucidat, ipsos pastores necat,
Et cuncta vastans sævit irato impetu,

A N N O T A T I O N E S.

10. *Se liberat fovea.* | Pro à fovea Ellipsis. feris, & etiam avibus, ut legere est passim

11. *Cubile.* | Vox communis hominibus & in Virgilio.

Tum

Tum sibi timentes, qui feræ pepercerant, 15
 Damnū haud recusant, tantū pro vitā rogant.
 Et illa; Memini quī me saxo petierint,
 Qui panem dederint; vos timere abstinere;
 Illis revertor hostis qui me læserant.

Tunc metuentes sibi qui miserit
 fuerant feræ, non detrectant stragem,
 deprecantur solum vitam.
 Sed illa dixit: novi qui me læ-
 cesserint saxis, & qui miserint
 panem; vos desinite metueri.
 Redeo solum insonsus his qui me
 offenderunt.

F A B U L A III.

Experientia præstantior arte.

ÆSOPUS & RUSTICUS.

USU peritus hariolo velocior
 Vulgò esse fertur: Causa sed non dicitur:
 Notescit quæ nunc primum fabellâ meâ.

Habenti cuidam pecora pepererunt Oves
 Agnos humano capite: monstro exterritus
 Ad consulendos currit mœrens hariolos.
 Hic pertinere ad domini respondit caput,
 Et avertendum victimâ periculum.

Ille autem affirmat conjugem esse adulteram,
 Et infirivos significari liberos;
 Sed expiari posse majori hostiâ.

Quid multa? variis dissident sententiis,
 Hominiſque curam curâ majore aggravant,
 Æsopus ibi stans naris emunctæ senex,
 Natura nunquam verba cui potuit dare: 15
 Si procurare vis ostentum, rustice,
 Uxores, inquit, da tuis pastoribus.

Doctus experientiâ creditur
 vulgò verior conjectore, sed sile-
 tur ratio, quæ jamjam vulgabi-
 tur meo Apologo. Oves enixa sunt
 Agnos capite hominis cuidam
 diviti pecoris. Territus prodigio
 properat tristis consulturus hari-
 olo. Ille dicit hoc spectare ad vi-
 tam heri, & averruncandum
 infortunium hostiâ. Hic vero as-
 severat uxorem esse adulteram,
 & notari gnatos esse adulterinos,
 sed procurari posse majori victi-
 mâ. Quid plura? distrahuntur
 diversis opinionibus, & adaugent
 anxietatem hominis majori anxi-
 etate. Æsopus hic aderat senex
 acutæ naris, quem natura non
 potuit unquam decipere: Si vis,
 inquit, ô Rusticola, avertere tale
 portentum, junge conjuges tuis
 pastoribus.

A N N O T A T I O N E S.

6. *Hariolos.* | Harioli futurorum conjectores dicebantur. Quasi *farioli* à *fari* vel *fando*, ur, hædus *fædus*.

7. *Caput.* | Pro vitâ sæpiſſime usurpatur apud melioris notæ auctores.

8. *Avertendum victimâ periculum.* | Solebant enim prodigia hostiis procurari, idque ex consilio & Augurum præscripto; quindecimque virorum qui libros Sibyllinos super hæc re adibant & inspiciebant.

11. *Majori hostiâ.* | Majorem hostiam pro maxima posuit, quod Poetis non insolens. Maxima autem hostia apud veteres de ovibus dicebatur, ita enim Festus: Maximam hostiam ovilis pecoris appellabant, non ab amplitudine corporis, sed ab animo placidiore.

16. *Procurare ostentum.* | Solemnis vox Augurum, id est avertere, & à cervicibus nostris depellere.

F A B U L A IV.

Mentem hominis spectato non frontem.

SIMII CAPUT.

*Aliquis conspexit Simium
pendentem apud Lanionem inter
alias mercimonias & cibaria.
Percontatus est, quis esset sapor,
tum Lanius ludens. Quale, ait,
caput est, talis est sapor. Puto
hoc dici jocosius quam verius.
cum vidi saepe pulchros, nequissi-
mos, & inveni plures deformes,
honestissimos.*

PENDERE ad Lanium quidam vidit Simium

Inter reliquas merces atque opsonia :

Quæsit quidnam saperet : tum Lanius jocans,

Quale (inquit) caput est, talis præstatur sapor.

¶ Ridiculè magis hoc dictum quàm verè
æstimo.Quando & formosos sæpè inveni pessimos,
Et turpi facie multos cognovi optimos.

A N N O T A T I O N E S.

1. *Ad Lanium.* | Id est, *Apud Lanium.*
Plautum locis sexcentis adeas, ita *Ad prætorem*
solvere, pro *Apud prætorem*, &c.

2. *Inter reliquas merces.* | Hoc loco reliquas
quatuor syllabarum est.

5. *Ridicule magis.* | In gratiam Æsopi qui
licet turpi facie, tamen optimis moribus erat
præditus, unde Ovidius:

*Si mihi difficilis formam natura negavit,
Ingenio forma damna rependo mea.*

F A B U L A V.

Erit ubi pœnas det procax audacia.

ÆSOPUS & PETULANS.

*Eventus felix trahit plurimos
in ruinam. Quidam protervus
congefferat saxum in Æsopum.
Tanto, ait, melior, dein erogavit
illi assen. Cum iterum illi impe-
gisset lapidem; per herculem ni-
hil mihi est amplius, sed tibi
ostendam unde possis habere. En
nobilis & dives adest, impinge
quoque illi lapidem; & reseres
mercedem debitam. His adductus
verbis, paruit monenti: Verum
spes delusit temeritatem insolentem,
captus etenim dedit pœnas
patibulo.*

SUCCESSUS ad perniciem multos devocat. (rar.)

¶ Æsopo quidam petulans lapidem impege-

Tanto (inquit) melior; assen deinde illi dedit.

Sic prosequutus: Plus non habeo mehercule,

Sed unde accipere possis monstrabo tibi. 5

Venit ecce dives & potens: huic similiter

Impinge lapidem, & dignum accipies præmium.

Persuasus ille, fecit quod monitus fuit.

Sed spes fefellit impudentem audaciam,

Comprehensus namq; pœnas persolvit cruce, 10

A N N O T A T I O N E S.

3. *Tanto isquit melior.* | Laudandi atque ap-
probandi apud veteres formula. Improbandi
verò: *Tanto nequior.* Ut est apud Plautum.
Assen. | Non ibi sumitur vox assis pro li-
bra, sed pro nummo æreo.

10. *Cruce.* | Supplicii genus quod in usu
fuit ad tempora Constantini Imperatoris,
qui istud abrogavit in honorem Crucis
J. C.

FABULA

F A B U L A VI.

Ridenda imbecillorum superbiloquentia.

MUSCA & MULA.

MUsca in temone sedit, & Mulam increpans,
Quàm tarda es, inquit: non vis citiùs
progredi?

Vide, ne dolore collum compungam tibi.

Respondit illa: Verbis non moveor tuis,

Sed istum timeo, sellâ qui primâ sedens

Jugum flagello temperat lento meum,

Et lora frænis continet spumantibus,

Quapropter aufer frivolum insolentiam: (scio.

Namque ubi tricandum est, & ubi currendum

¶ Hâc derideri fabulâ meritò potest,

Qui sine virtute vanas exercet minas.

Musca stetit in temone & arguens Mulam: Quam incedis lente, ait! non placet incedere citatius? Cave ne tibi feriam cervicem meo aculeo. Hac reposuit, verba tua non me tangunt, sed reformido huic qui sedens in sella anteriori moderatur meum jugum verberare flexibili, & regit habenas frænis plenis spuma. Quare omitte ridiculam audaciam: Novi enim quando oportet morari, & quando properare. Ille potest jure irrideri hoc argumento, qui jactat minas inanes sine animo.

A N N O T A T I O N E S.

3. *Dolens.* | Dolon est lignum in quo latet gladiolus. Scitè Phædrus Dolonem vocat Muscæ aculeum quo pungit irata.

7. *Spumantibus.* | Ita tenet ut spument, vult reddere rationem quare non possit citiùs progredi. Non tantum ait, tenet, sed tenet tam validè, neque cohibet, ut & fræna spument, hoc est, spumâ ex labore oppleantur: Imita-

tione Virg. *Stat sonipes, & fræna ferox spumantia mendit.*
9. *Ubi tricandum.* | Legit Gruterus *strigandum.* Quid striga quid strigandum quia vulgè aurum non est, Scaligeri verbis utar. *Strigare dicuntur equi quoties interquiescunt, dictum à striga, qua erat spatium turmarum in quo equi strangebantur.*

F A B U L A VII.

Liber inops servo divite felicior.

CANIS & LUPUS.

QUam dulcis sit libertas breviter proloquar.
¶ Cani perpasso, macie confectus Lupus
Forte occurrit: salutantes dein invicem
Ut restiterunt: unde sic quæso nites.

Dicam brevi quantum libertas sit grata. Lupus macilentus incidit forte in Canem propinquum: Tum se salutantes mutuo ut steterunt. Unde, obsecro, sic nitidus es.

A N N O T A T I O N E S.

LUPUS & CANIS. | Similis ferè Fabula legitur apud Æsopum de Asino Sylvestri qui beatum dicebat Asinum domesticum, & propter bonam corporis habitudinem, & propter ciborum copiam. Sed cum illum vidisset ferientem onera, & Agâsonem ipsum baculis

percutientem, abiit & infelicem existimavit. Mire Horatius lib. 2. Sermon. Satura 7. de- pingit quam libertas grata sit, fabulâ Muris rustici, & Muris domestici, quam leges. Hos sequutus est tanquam duces in hac fabula Phædrus noster.

Aut

& quibus escis factus es ita corpulentus? Ego qui te praesto robore, enecor esuritione. Canis respondit ingenuè. Tibi erit fortuna similis si valeas exhibere simile ministerium meo hero. Quednam? ait ille, Ut custodias ostium, & serves ades per noctem tutas à latronibus. Ego vero praesto sum. Nunc tolero nives & pluviam, ducens atatem duram in nemoribus, quantò erit mihi melius morari in edibus. & me desidem replere multis cibis? Me igitur sequere. Dum eunt comites, Lupus animadvertit collum Canis tritum à vinculis. Dic sodes unde istud? Nihil est. Dic tamen, amabo. Quoniam videor ferex, me constringunt, ut dormiam per diem, & ut vigilem nocte accedente. Sero liber discurre qua libitum est. Objicitur ultro panis, & herus largitur ossa de sua mensa: Servi projiciunt frustra, & obsonium quod quisque respuit. Ita mea alvus satiatur sine labore. Age, si est animus aliquo ire, jam licet: Non est, ait, mihi. Utere, Canis, iis qua probas. Imperare nolo eà lege ut non sim mei juris.

Aut quo cibo fecisti tantum corporis? 5
Ego qui sum longè fortior, pereco fame.
Canis simpliciter: Eadem est conditio tibi, Præstare domino si par officium potes.
Quod? inquit ille. Custos ut sis liminis, 10
A furibus tuearis & noctu domum.
Ego verò sum paratus: nunc patior nives, Imbresque, in sylvis asperam vitam trahens,
Quantò est facilius mihi sub tecto vivere, Et otiosum largo satiari cibo?
Veni ergo mecum. Dum procedunt, aspicit 15
Lupus à catena collum detritum Canis.
Unde hoc, amice? Nihil est. Dic quæso tamen, Quia videor acer, alligant me interdum,
Luce ut quiescā, & vigilem nox quum venerit: Crepusculo solutus, quā visum est, vagor. 20
Adfertur ultro panis, de mensa sua
Dat ossa dominus, frustra jactat familia,
Et quod fastidit quisque pulmentarium.
Sic sine labore venter impletur meus.
Age, si quò est abire animus, est licentia? 25
Non planè est, inquit. Fruere quæ laudas, Canis,
Regnare nolo, liber ut non sim mihi.

A N N O T A T I O N E S.

5. *Fecisti tantum corporis.* | Nullus præter Phædrum videtur usurpasse hunc loquendi modum. Significat pinguescere, & nitidum, beneque curatâ cute fieri, ut ait Horatius. Legitur apud Lucretium verbum significationis oppositæ, corpus amittere, id est, macrum fieri. Inveni tamen similes, & ferme germanas hujusce loquendi formulas, ut Cicero in Verrem. Maximam hoc anno pecuniam facere posset; & Quintilianus, Vires faciamus.

20. *Crepusculo.* | Crepusculum est lux dubia, quæ fit ante solis ortum & occasum.

21. *Pulmentarium.* | Proprie dicitur puls, vel cibus in modum pultis factus. Quanquā & generalius pro quovis obsonio sumitur.

27. *Regnare nolo ut non sim liber.* | Ita mus rusticus apud Horatium loco laudato:

— Tum rusticus haud mihi vitâ

Est opus hac, ait, & valeas, magis sylva cavusque Tutus ab insidiis tenui solabitur avo.

F A B U L A VIII.

Sat pulcher, qui sat bonus.

FRATER & SOROR.

Intuere te sepe admonitus præceptis. Erat cuidam filia maxime deformis, & eidem filius præclaro & eleganti vultu. Hi ludentes more puerorum se consideraverant fortuito in speculo posito in sedili genetricis,

PRæcepto monitus sæpè te considera. 1
Habeat quidam filiam turpissimam, Idemque insigni & pulchrâ facie filium.
His speculū in cathedra matris suppositum fuit, Pueriliter ludentes, fortè inspexerant, 5

Hic

5 Hic se formosum jactat ; illa irascitur,
Nec glorientis sustinet fratris jocos.
Accipiens (quid enim ?) cuncta in contumeliam.
Ergo ad patrem cucurrit læsura invicem,
10 Magnaque invidia criminatur filium,
Vir natus, quod rem scēminarum tetigerit.
Amplexus utrumque ille, & carpens oscula,
Dulcemque in ambos charitatem partiens :
Quotidie, inquit, speculo vos uti volo :
15 Tu formam ne corrumpas nequitiae malis :
Tu faciem ut istam moribus vincas bonis.

ille se jactitat pulchrum, hac indignatur, neque fert cavillationes germani superbientis, interpretans etenim omnia in malam partem. Properat igitur ad parentem natusura invicem, & accusat fratrem summā invidiā, quod vir natus contrēstaverit ornamenta mulierum. Parens complexus ambos & osculatus (sic dividens gratum amorem in utrumque) impero, inquit, vos contemplari quotidie in speculo. Tu, ô hli ! ne dedecores tuam pulchritudinem malis moribus : Tu vero, nata, ut redimas faciem turpem bonā indole.

ANNOTATIONES.

11. Rem scēminarum. | Omnem supellectilem mulierum, speculum scilicet, pigmenta, & id genus alia, cultui & ornatui mulierum servientia, intelligit.
14. Quotidie speculo vos uti volo. | Sic Plautus Epidico :
Non oris causā modo homines æquum fuit
Sibi habere speculū, ubi os contemplarent suum,
- Sed qui perspicere possent cor sapientia.
15. Formam ne corrumpas. | Sic Plautus Murell.
Nequicquā exornata est bene, si morata est male.
Pulchrum ornatum turpes mores pejus cœno collinunt,
Nam si pulchra est, nimis ornata est.

F A B U L A IX.

Fidelem ubi invenias virum ?

SOCRATIS DICTUM.

Vulgare amici nomen, sed rara est fides.
¶ Quū parvas ædes sibi fundasset Socrates,
(Cujus non fugio mortem, si famam adsequar,
Et cedo invidiæ, dummodò absolvar cinis)
E populo sic nescio quis, ut fieri solet :
Quælo tam angustam talis vir ponis domum ?
Utinam, inquit, veris hanc amicis impleam.

Nomen amici est obvium, at constantia amicorum minime obvia. Socrates (cujus non deprecor mortem, si obtineam nomen, & subeo invidiam, modò insens siam post obitum) cum sibi adificasset parvulam domum, nescio quis e plebe, ut mos est, dixit, Cur, ô tante vir, fundas adem adeo arctam ? Utinam, ait, illam repleam amicis sinceris.

ANNOTATIONES.

2. Socrates. | Philosophus Atheniensis. Nota Historia de illius morte. Accusatores fuere Anytus & Melitus, qui postea omnium judiciis condemnati, ipse vero Socrates absolutus post mortem, & statuā donatus,
4. Absolvar cinis. | Id est, post concrematum corpus & in cineres adductum. Respicit ad morem antiquum, Rogo enim imposta cadavera in cineres convertebantur, exceptis infantibus adhuc edentulis.

FABULA

F A B U L A X.

Ne sis credulus, maximè criminatori.

RES GESTA SUB AUGUSTO.

Necivum est credere & non credere. Subjiciam paucis exemplum rei utriusque. Hippolytus periit, quoniam fides habita est novercæ. Treja verò eversa quoniam denegata est fides Cassandra. Inquirenda est igitur plurimum veritas, antequam mens ferat iudicium iniquum sententiâ temerariâ. Sed ne minuat hanc veritatem antiquitate mendaci, referam quod accidit meâ atate. Cum vir quidam amaret uxorem & jam destinaret nato togam puram, ductus est in locum remotum à suo liberto, confidente se substitui proximum hæredem. Hic cum commentus foret plurima de filio, & multa de criminibus conjugis pudica, addidit id quod intelligebat amantem agerrimè laturum, venire scilicet crebro mæchum, & dehonestari nomen familia adulterio infami.

Periculosum est credere & non credere :
 Utriusque exemplum breviter exponā rei.
 Hippolytus obiit, quia novercæ creditum est :
 Cassandræ quia non creditum, ruit Ilium.
 Ergo exploranda est veritas multum prius, 5
 Quàm stulta pravè judicet sententia.
 Sed fabulosa ne vetustate elevem,
 Narrabo tibi memoriâ quod factum est meâ.
 ¶ Maritus quidam quum diligeret conjugem,
 Togamque puram jam pararet filio, 10
 Seductus in secretum à liberto suo,
 Sperante hæredem suffici se proximum.
 Qui dum de puero multa mentitus forer,
 Et plura de flagitiis castæ mulieris,
 Adjecit id quod sentiebat maximè 15
 Doliturum amanti, ventitare adulterum,
 Stuproque turpi pollui famam domûs.

A N N O T A T I O N E S.

3. *Hippolytus.* | Thesei & Hippolytæ Amantionis filius, qui cum constanti animo sperneret mulierum congressum, à Phædra noverca, absente patre, amatus est, sed repulsam sapius passa impudica mulier, insinuat stupri Hippolytum apud Theseum. Ille credulus, filio qui jam domum impudicam fugerat, mortem imprecatur. Quod votum ratum fecit Neptunus, emissio tauro marinoque equos Hippolyti confrenavit, inde per vepres & saxa distractus periit. Quod ubi rescivit male sibi conscia mulier, scelus suum confessa apud maritum, gladio se confodit.

4. *Cassandra.* | Priami regis Trojanorum filia quæ sapius exitum Trojæ prædixerat, sed à Trojanis fides ei non fuit habita, diis ita volentibus.

7. *Elevem.* | Hoc in loco significat *minuam*, *undervalue*. Significatio insolentior quæ tamen in Cicerone, & in Phædro bis repetitur. De sumpta videtur metaphora à Trutina ponderis librata, ut enim Lanx una elevatur, pondus in ea impositum minuitur, quoque magis minuitur, eo magis Lanx elevatur. Rectè igitur elevare crimen, pro minuere assumitur.

10. *Togamque puram.* | Depositâ nimirum prætextâ quam purpurâ distinctam gestabant usque ad annum ætatis decimum quintum. Erat autem dicta pura quod albi coloris nulla admixta purpura esset. Dicebatur etiam virilis & libera, quia pueris virilem ætatem ingredientibus dabatur. Libera verò, quia pueris toga pura initium quoddam libertatis erat, cum antea essent sub pædagogis.

11. *Proximus hæres.* | Is dicitur qui & secundus. Tria hæredum genera à Jurisconsultis traduntur. Aut enim sunt necessarii, aut sui & necessarii, aut extranei. Necessarius hæres est, servus hæres institutus. Ideoque sic appellatur, quia sive velit sive nolit, omnino post mortem testatoris liber & necessarius hæres sit. Sui autem & necessarii hæredes sunt veluti filii, sui hæredes appellantur, quia domestici hæredes sunt, & vivo quoque patre veluti domini habentur, necessarii vero dicuntur, quia sive velint, sive nolit, tam ab intestato quam ex testamento, ex lege duodecim tabularum hæredes fiant. Cæteri qui testatoris juri subiecti non sunt, extranei hæredes appellantur.

Incensus

Incensus ille falso uxoris crimine,
 Simulavit iter ad villam, clámque in oppido
 Subfedit, deinde noctu subito januam
 Intravit, rectâ cubiculum uxoris petens,
 In quo dormire mater natum iusserat,
 Ætatem adultam servans diligentius.
 Dum quærunt lumen, dum concursat familia,
 Iræ furentis impetum non sustinens,
 Ad lectum accedit, tentat in tenebris caput,
 Ut sentit tonsum, gladio pectus transigit,
 Nihil respiciens, dum dolorem vindicet.
 Lucernâ adlatâ, simul aspexit filium,
 Sanctâque uxorem dormientem cubiculo,
 Sopita primo quæ nil somno senserat :
 Repræsentavit in se pœnam facinoris,
 Et ferro incubuit, quod credulitas strinxerat.
 Accusatores postulârunt mulierem,
 Româque pertraxerunt ad Centumviros.
 Maligna infontem deprimit suspicio,
 Quodd bona possideat. Stant patroni fortiter,
 Causam tuentes innocentis foeminæ,
 A Divo Augusto tunc petière iudices
 Ut adjuvaret jurisjurandi fidem,
 Quod ipsos error implicuisset criminis.
 Qui postquam tenebras dispulit calumniæ,
 Certumque fontem veritatis repperit,
 Luat (inquit) pœnas causa libertus mali :
 Namq; orbam nato simul & privatam viro,
 Miserandam potiùs quàm damnandam existi-
 Quodd si damnanda perscrutatus crimina
 Paterfamilias esset, si mendacium
 Subtiliter limâset à radicibus,
 Non evertisset scelere funesto domum.
 ¶ Nil spernat auris, nec tamen credat statim,
 Quandoquidē & illi peccant quos minimè putes;

Ille inflammatus flagitio supposito
 suæ mulieris, finxit se iturum ad
 villam, substitit tamen clancu-
 lum in pago, dein regressus est
 noctu domum, & subiit rectâ cu-
 biculum uxoris, in quo genitrix
 voluerat quiescere filium, custo-
 diens accuratius ætatem matu-
 ram. Dum quæratur lumen, dum
 servi concursant, hic impatiens
 furoris accurrit ad lectum, tent-
 at caput in obscuro, ut atton-
 sum tractat, confodit corpus gla-
 dio, nihil curans modò ulciscatur
 dolorem. Lampade accensâ, vidit
 in cubiculo filium dormientem
 unâ cum uxore casta, qua sepul-
 ta alto somno nihil senserat, ex-
 hibuit in se supplicium sceleris,
 seque interfecit gladio quem cre-
 dulus eduxerat. Delatores ac-
 cusarunt foeminam, & duxerunt
 Romam ad Centumviros. Iniqua
 suspicio quod potiatur bonis, op-
 primit innocentem. Advocati
 stant constanter defendentes cau-
 sam mulieris infontis. Iudices
 tunc rogarunt divum Augu-
 stum ut sublevaret fidem juris-
 jurandi, quia ambiguitas crimi-
 nis illos intricabat. Qui postquam
 discussit tenebras malitiæ, & in-
 venit fontem indubitatum veri.
 Puniatur, ait, Libertus origo ma-
 li, namque arbitrer hanc mu-
 lierem dignam potiùs misericor-
 diâ, quàm condemnatione, quæ
 perdidit simul & maritum &
 filium. Si vero paterfamilias ex-
 cussisset flagitiumcondemnandum;
 si mendacium rimatus fuisset
 acute à radicibus, non extinxisset
 familiam scelere exitiali. Auris
 contemnat nihil, neque tamen
 credat statim, quia & hi pec-
 cant quos non crederes,

ANNOTATIONES.

27. Ut sentit tonsum. | Viri scilicet caput :
 nam Romani tunc temporis barbam & capil-
 los tondebant.

35. Ad Centumviros. | Centumviri iudices
 erant de quibus sic scribit Festus: Centumvi-
 ralia iudicia à Centumviris sunt dicta. Nam cum
 essent Roma triginta & quinque tribus, quæ & Cu-
 ria dictæ sunt, terni ex singulis tribubus selecti
 fuerunt ad iudicandum. Licet quinque amplius
 quam centum existerint, tamen quò facilius nomi-

narentur, Centumviri sunt appellati. In illorum ju-
 diciis versabantur iura, ut ait Cicero, Usucaption-
 um, Tutelarum, Gentilitatum. Agnationum,
 Alluvionum, Circumluvionum, Nexorum, Man-
 cipiorum, Parietum, Luminum, Stillicidiorum,
 Testamentorumque ruptorum, aut rasorum.

40. Jurisjurandi fidem. | Iudices enim ante-
 quam iudicarent, in leges jurare consueve-
 rant, inquit Aconius.

Et qui non peccant, opprimuntur
fictis causis. Illud potest etiam
doctre ignaros, ne quid ponderent
trutinâ aliorum. Etenim ambi-
tio diversa hominum, aut ducit-
ur favore, aut suo odio. Ille tibi
erit cognitus quem noveris per te.
Hac scripsi fusius, quod incurri
in offensionem quorundam nimia
brevitate.

Et qui non peccant impugnantur fraudibus.
Hoc admonere simplices etiam potest,
Opinione alterius ne quid ponderent : 55
Ambitio namque diffidens mortalium,
Aut gratiæ subscribit, aut odio suo.
Erit ille notus, quem per te cognoveris.
¶ Hæc secutus sum propterea pluribus,
Brevitate nimia quoniam quosdam offendimus.

F A B U L A XI.

Deformitas dolenda quæ ex merito venit.

EUNUCHUS ad IMPROBUM.

Spado iurgabat cum aliquo ne-
bulone, qui præter verba inhonestu
et iurgium acre, exprobravit ja-
cturam virilitatis erepta. En, in-
quit, illud unum est, quod me
angit vehementius, quoniam ca-
reo testibus corporis integri. Sed
quid, insane, carpiæ flagitium for-
tuna? Illud quippe infama est
homini, quod meritis sit ferre.

EUnuchus ligitabat cum quodam improbo :
Qui super obscæna dicta & petulans jurgiū,
Damnum insectatus est amissi corporis.
En, ait, hoc unum est, cur laborem validius,
Integritatis testes quia desunt mihi. 5
Sed quid fortunæ, stulte, delictum arguis?
Id demum est homini turpe, quod meruit pati.

A N N O T A T I O N E S.

7. Id demum est homini turpe quod meruit
pati. | Sic Plautus :
Pergin' servum me exprobrare

Esse, quod vi hostili obtigit?
Nulla autem calamitas, aut deformitas corpo-
ris cuiquam probro dari debet,

F A B U L A XII.

Optima sæpe despecta.

MARGARITA in STERQUILINIO.

Dum pullus gallina quaritat
cibum in fimo, invenit unionem.
Quam inhoneste, ait, tu quanta
res es, obiecta sis loco! O si quis
captus tuo pretio te reperisset,
jamdudum venisses ad summum
honorem. Ego qui te inveni, et
cui esca est longe optabilior, neque
valeo tibi esse alicujus utilitatis,
neque tu mihi. Hoc dico illis qui
me non norunt.

I N sterquilinio pullus gallinaceus,
Dum quærit escam, margaritam repperit :
Jaces indigno quanta res (inquit) loco :
O si quis pretii cupidus vidisset tui :
Olim redisses ad splendorem maximum. 5
Ego qui te inveni, potior cui multò est cibus,
Nec tibi prodesse, nec mihi quicquam potes.
¶ Hoc illis narro qui me non intelligunt.

A N N O T A T I O N E S.

8. Hoc illis dico qui me non intelligunt. | Con-
queritur Phædrus de illis qui utilitate suarum
fabularū non moverentur, nec sentiebant vim
carminis, denegarentque ipsi honorem debitū.

F A B U L A

F A B U L A XIII.

Opus artificem probat.

APES & FUCI, VESPA JUDICE.

A Pes in alta quercu fecerant favos:
 Hos Fuci inertes esse dicebant suos.
 Lis ad forum deducta est. Vespa Judice:
 Quæ genus utrumque nôset cùm pulcherrimè,
 Legem duabus hanc proposuit partibus:
 Non inconueniens corpus, & par est color,
 In dubium planè res ut meritò venerit:
 Sed ne religio peccet imprudens mea,
 Alveos accipite, & ceris opus infundite,
 Ut ex sapore mellis, & forma favi,
 De quæis nunc agitur, auctor horum appareat.
 Fuci recusant, Apibus conditio placet.
 Tunc illa talem sustulit sententiam:
 Apertum est quis non possit, aut quis fecerit,
 Quapropter apibus fructum restituo suum.
 ¶ Hanc præterissem fabulam silentio,
 Si pactam Fuci non recusassent fidem.

Apes posuerant favos in sublimi quercu: Fuci pigri contemdebant suos esse. Contentio venit in ius, Vespa iudice, cui cum esset perspecta probe natura utriusque, obtulit illam conditionem duabus partibus. Corpus tam simile est, & color similis, ut res ad ducta sit iure in ambiguum. Verum ne mea religio insciens aberraret, capite alvearia, & conficite mel favis, ut ex gustu mellis, & figura favorum, dignoscatur auctor illorum de quibus controversatur nunc. Fuci respuunt legem, Apes accipiunt. Tunc Vespa protulit tale iudicium. Non est jam dubium, quis non valet facere favos, aut quis facerit. Quare reddo Apibus suum opus. Prætermissem silentio hunc Apologum, si Fuci non violassent fidem datam.

A N N O T A T I O N E S.

2. Fuci. | Sunt autem fuci, inquit Plinius lib. 1 sine aculeo, velut imperfecta apes, novissimæque à fessis, & jam emeritis inchoata serotinus fetus, & quasi servitia verarum Apum.

8. Religio mea. | Iudicibus Religio tribui-

tur, propter iurandum quo tenebantur.

17. Si Fuci non recusassent fidem. | Cægit illos, quos vocat Virgilius:

O imitatores Fucum! ecus.

F A B U L A XIV.

Otiare, quò labores.

ÆSOPUS LUDENS.

PUerorum in turbâ quidam ludentem Atticus
 Æsopum nucibus quum vidisset, restitit,

Cum quidam Atheniensis Æsopum vidisset ludentem nucibus inter pueros, substitit.

A N N O T A T I O N E S.

1. Puerorum in turba ludentem Æsopum. | Nec enim inhonestum quid est si Æsopus luserit cū pueris. Hoc & summi viri fecere ante illum & post illum. Referunt Fridericum secundum Daniæ regem remittendi animi causa cum aulicis luisse familiariter, dicendo, agite

ludamus dum Rex abest. Deinde postquam tempus adesse visum, adductiore vultu, desinamus, inqueiebar, jam rex rediit.

Atticus. | Ex Attica regione, in qua totius regionis caput Athenæ, ut jam dictum est lib. 1. Fab. 2.

Et

illumque habuit pro infano. Senex
joculator potius quàm jocandus,
ut intellexit illud, protulit in me-
dio itinere arcum detensum :
Hæus, ait, Sapiens, aperi quid ege-
rim. Accurrit multitudo : Hic
se excruciat diu, neque expedit
nodum quæstionis propositæ. Tan-
dem cessit victus. Tum Philoso-
phus victor : Franges brevi ar-
cum, si teneas semper tensum,
verum si remisieris, poteris uti
cum erit libitum. Ita ludus est
nonnunquam concedendus animo,
ut fortior recurrat ad cogitan-
dum.

Et quasi delirum risit : quod sensit simul
Derisor potius quàm deridendus senex,
Arcum retensum posuit in media via :
Hæus (inquit) sapiens, expedi quid fecerim.
Concurrit populus : ille se torquet diu,
Nec quæstionis positam causam inrelligit.
Novissimè succumbit : Tum victor sophus :
Citò rumpes arcum, semper si tensum habueris,
At si laxâris ; quum voles, erit utilis.
¶ Sic lusus animo debent aliquando dari,
Ad cogitandum melior ut redeat tibi.

A N N O T A T I O N E S.

9. Victor sophus. | Sic Plinius lib. 36. cap. 12. Æsopum Fabularum Philosophum appellat.

F A B U L A XV.

Qui educat pater magis, quàm qui genuit.

AGNUS à CAPELLA NUTRITUS.

Canis dixit Agno balanti in-
ter Capellas, insane, falleris, illa
non est tua mater, & monstra-
vit oves longè semotas. Non qua-
ro illam quæ sit gravida cum-
vult, deinde fert pondus incertum
certis mensibus, tandem deponit
projectum onus : Sed quæro illam
quæ me alit oblatâ mammâ
subducit quo lac parvulis, ut mihi
præbeat. Verum quæ te genuit cha-
rior est ? Non ita res est. Unde
illa novit, an nasceretur albus aut
niger ? Porro fac novisse. Certe
mihi præstitit grande officium,
quod me conceperit matrem, ut
expectarem Lanionem quaque
hora. Quare illa sit potior cujus
nulla potestas fuit in procreando,
quam quæ miserita est destituti,
& mihi largitur ultro amorem
jucundum ? Charitas facit paren-
tes, non natura. Auctor voluit
ostendere his versibus, homines ad-
versari legibus, deineri beneficiis.

I Nter capellas Agno balanti Canis,
Stultè (inquit) erras : non est hæc mater tua,
Ovèsque segregatas ostendit procul. (pit,
Non illam quæro, quæ quum libitum est, conci-
Dein portat onus ignotum certis mensibus,
Novissimè prolapsam effundit farcinam :
Verum illam quæ me nutrit adimoto ubere
Fraudatque natos lacte, ne desit mihi.
Tamen illa est potior quæ te peperit. Non ita est.
Unde illa scivit niger an albus nasceretur ?
Age porrò scisset : quum crearer masculus,
Beneficium magnum sanè natali dedit,
Ut expectarem lanium in horas singulas.
Cujus potestas nulla in gignendo fuit,
Cur hâc sit potior, quæ jacentis miserita est, 15
Dulcemque sponte præstat benevolentiam ?
Facit parentes bonitas, non necessitas.
¶ His demonstrare voluit auctor versibus
Obstere homines legibus, meritis capi.

A N N O T A T I O N E S.

11. Scisset. | Per syncopen, pro Scivisset.
12. Beneficium magnum sanè. | Ironicè dictū
17. Facit parentes bonitas, non necessitas. | Illi
verè dici possunt patres, qui non necessitate
quadam naturæ procreant liberos, sed qui

procreatis vitam sustinent alimentis, & con-
siliis juvant.

19. Obstere homines legibus. | Nam ut ait
Poëta,

Nitimur in vitium semper, cupimusq; negata.

F A B U L A

F A B U L A XVI.

Humanitas, & gratior, & tutior.

CICADA & NOCTUA:

Humanitati qui se non accommodat,
Plerumque pœnas appetit superbæ.
¶ Cicada acerbum noctuæ convicium,
Faciebat, solitæ victum in tenebris quærere.
Cavóque ramo capere somnum interdium.
Rogata est ut taceret: multò validiùs
Clamare cœpit. Rursus admorâ prece,
Accensa magis est. Noctua ut vidit sibi
Nullum esse auxilium, & verba contemni sua,
Hâc est adgressa garrulam fallaciâ:
Dormire quia me non sinunt cantus tui,
Sonare Citharâ quos putes Apollinis,
Potare est animus nectar, quod Pallas mihi
Nuper donavit: si non fastidis, veni;
Unâ bibamus. Illa quæ ardebat siti,
Simul cognovit vocem laudari suam,
Cupidè advolavit. Noctua egressa cavo,
Trepidantem confectata est, & letho dedit.
Sic viva quod negârat, tribuit mortua.

Qui non se componit ad humanitatem, dat saepe pœnas superbia. Cicada edebat cantum importunum Noctuæ, quæ solet quærere cibos noctu, & dormire per diem ramo cavo arboris. Noctua oravit ut sileret, verum cepit vocem ferari longè vehementius. Adhibitis rursus precibus, est inflammata magis Cicada. Ut noctua animadvertit nullum sibi superesse auxilium, & negligi suas preces, finxit talem fallaciam ad hanc garrulam. Quoniam tuas voces quas credis sonare plectro Apollinis, non mihi permittunt capere somnum, volo biberenectar quod Pallas mihi donavit non ita pridem: Propera si tibi jucundum, & potemus simul. Illa quæ astuabat siti, intelligens quodque laudari cantus suos adfuit ardentier. Tum noctua exiens cavo, insequuta est trepidam, & occidit. Ita extincta dedit, quod viva denegarat.

A N N O T A T I O N E S:

12. *Sonare Citharâ quos putes Apollinis.* | Id est, tu dum cantas tuâ voce, sonas simile quid ac ipse Apollo dum sonat Citharâ. Sensus istius versus mihi visus est perobscurus, idcirco explicui.

13. *Nectar.* | Potus Deorum. Pallas dederat Noctuæ nectar, quia avis est ipsi sacra. *Pallas donavit.* | Pallas Jovis filia, nata ex ipsius cerebro, ut vulgatum est,

F A B U L A XVII.

Fructu non foliis arborem æstima.

ARBORES IN DEORUM TUTELA:

Ôlim quas vellent esse in tutela sua
Divi legerunt arbores. Quercus Jovi,

Dii elegerunt aliquando arbores quas optarent esse in suo patrocinio. Quercus arripit Jovi:

A N N O T A T I O N E S:

2. *Quercus Jovi.* | Nam cum Saturni tempore ante Jovem homines carnibus humanis vescerentur, Jupiter venit, ne quis eo cibo

E

Et

myrtus Veneri: Laurus Apollini: Pinus Cybele, alta populus Herculi. Minerva admirans cur legerint arbores infœcundas, quæ fuit causam. Jupiter talem prætulit Ne videamur vendere fructum cul. u. Sed certè quicquid erit, sumo mihi Olivam propter fructum. Tunc pater deorum & creator hominum: O nata, jure sapiens habetis ab omnibus. Ridelicula enim est gloria, nisi proficit quod facimus. Fabula docet nihil esse agendum, quod non sit utile.

Et myrtus Veneri placuit, Phœbo laurea,
Pinus Cybele, populus celsa Herculi.
Minerva admirans, quare steriles sumerent, &
Interrogavit. Causam dixit Jupiter:
Honore fructum ne videamur vendere.
At mehercule narrabit quod quis voluerit,
Oлива nobis propter fructum est gratior.
Tunc sic Deorum genitor arque hominū sator:
O nata, meritò sapiens dicere omnibus: 11
Nisi utile est quod facimus, stulta est gloria. (net.
¶ Nihil agere quod non proficit, fabella admo-

A N N O T A T I O N E S.

3. *Myrtus Veneri.* | Quia hæc arbor nascitur in littore maris, ubi Venus nata est. Quidam verò volunt idcirco Myrtum esse sacram Veneri, quòd Venus myrto fuisset ornata, cum judicio Paridis decessit pulchrior deabus.

Laurus Phœbo. | Quia Daphnem ab Apolline amatam in hanc arborem mutatam ferunt.

4. *Pinus Cybele.* | Huic deæ Pinus arbor sacra fuit, quòd Atyr quem deperibat, fuerit in hanc arborem mutatus, ut ait Ovidius, lib. 10. Metamorph.

Populus Herculi. | Quia Hercules erat populo ornatus, cum descendit ad inferos educturus Canem Cerberum.

7. *Honore fructum.* | Elegimus arbores nullos ferentes fructus, ne videamur, si quando homines nos colunt, vendere fructum illarum arborum pro honore. Malim ego legere, quod alicubi invenitur. *Honorem fructu ne videamur vendere,* nempe dando hominibus fructum pro honore quo nos afficiunt.

9. *Olivam Palladi.* | Quia plantationem Olivæ invenit.

11. *Sapiens dicere omnibus* | Unde Martialis lib. 11. Epigr. 77.

Quid petis à Phœbo? nummos habet arce Minerva.

Hæc sapit, hæc omnes sænerat una deus.

F A B U L A XVIII.

Tuis contentus ne concupiscas aliena.

PAVO ad JUNONEM.

Pavo accessit ad Junonem indignans, quod sibi non concesserit melos luscini; hunc esse admirationi omnibus volucris; se vero esse derisum, ubi canit. Tunc Diva dixit, ad hunc solandum: Verum superas figurâ, superas amplitudine, collum ipsum nitidius est smaragdo, & extendis caudam gemmantem variis plumis. Ad quid mihi, inquit, forma muta, si superor cantu?

PAVO ad Junonem venit, indignè ferens
Cantus luscini quod sibi non tribuerit:
Illum esse cunctis avibus admirabilem,
Se derideri simul ac vocem milerit.
Tunc consolandi gratiâ, dixit Dea:
Sed formâ vincis, vincis magnitudine,
Nitor smaragdi collo præfulget tuo,
Pictisque plumis gemmeam caudam explicas.
Quòd mi, inquit, mutam speciem si vincor sono?

A N N O T A T I O N E S.

1. *Pavo.* | Erat Avis Junoni sacra, quia propter illam cæsus fuit Argus à Mercurio, & in illam Avem mutatus.

Junò. | Filia Saturni, & Soror Jovis, cui

postea nupsit. Unde Virgilius:

*Est ego quæ divum incedo Regina, Jovisque
Et soror & conjux*

Fatorum

II.
5
r :
II
met.
no-
ullos
o ho-
rum
quod
m
pro
Oli-
ialis
arce
eos.
5
S.
no ?
visque
rum

Lib. III.

F A B U L Æ.

45

Fatorum arbitrio partes sunt vobis datæ :

Tibi forma, vires aquilæ, luscini melos,
Augurium corvo, læva cornici omina,
Omnesque propriis sunt contentæ vocibus.

¶ Noli adfectare quod tibi non est datum,
Delusa ne spes ad querelam recidar.

10 | Ista vobis contigerunt nutu fato-
rum; tibi species, robur Aquilæ,
cantus Luscinio, augurium Cor-
vo, omina sinistra Cornici, quæ
omnes contenta sunt propria vo-
ce. Noli appetere, quod tibi de-
negatum est, ne spes frustrata
15 | delabatur ad querimonias.

ANNOTATIONES.

14. Noli adfectare. | Quia ut ait Phædrus in Ut etiam Camelus in Fabulis, qui poscens
fabula Canis. | cornua, auribus quoque privatus est.
Amittis proprium, qui alienum appetit.

F A B U L A XIX.

Multi homines nomine, non re.

ÆSOPUS ad GARRULUM.

Æsopus domino solus cum esset familia,
Parare cœnam jussus est maturius.
Ignem ergo quærens, aliquot lustravit domus,
Tandemque invenit ubi lucernam accenderet.
Tum circumeunti fuerat quod iter longius,
Effecit brevius, namque recta per forum
Cœpit redire; & quidam è turba garrulus :
Æsope, medio sole quid cum lumine? mum.
Hominem quæro (inquit) & abit festinans do-

¶ Hoc si molestus ille ad animum retrulit, 10
Sensit profecto se hominem non visum seni,
Intempestivè qui occupato alluserit.

Cum Æsopus esset solus servus
suo heri, jussus est instruere pran-
dium celerius solito. Pervadit
igitur aliquot ades reperturus
ignem, & tandem invenit, quo ex-
citaret facem. Quia autem cir-
cumiens protraxerat suum iter,
contraxit rediens, namque regres-
sus est recta per forum. Et qui-
dam Gerro è multitudine dixit :
Æsope, quid tu cum lucerna alto
die? Quare, inquit, hominem,
& properat celerans domum. Si
hic importunus revocavit illud
in animum, intellexit sanè, se non
visum esse hominem Æsopo, quod
voluerit jocari importune cum negotioso.

ANNOTATIONES.

1. Æsopus domino solus cum esset familia. | præterea ullum. Sic Sidonius Apollinaris :
Cum haberet solum servum Æsopum, neque | Respublica nostra
Tota Camillus erat.

F A B U L A XX.

Miserrimus, qui in vita miser, post mortem miserior.

ASINUS & GALLI.

QUI natus est infelix, non vitam modò
Tristem decurrit, verum post obitum quoq;
Persequitur illum dura fati miseria.

Qui genitus est miser non
trahit solum vitam molestem,
sed etiam calamitas acerba sati
illum premit post mortem.

E 2

¶ Galli

Galli Cybeles consueverant circumagere, lucri gratiâ, Asinum ferentem onera. Cum hic perisset labore & vulneribus, avulso corio sibi consecerunt tympana. Statim interroganti cuidam quid fecissent de illo quem habebant in deliciis? Responderunt ita: Putabat se fore tutum post mortem. En nova vulnera dantur extincto.

¶ Galli Cybeles circum quæstus ducere Asinum solebant bajulantem sarcinas. 5
Is quum labore & plagis esset mortuus, Detractâ pelle sibi fecerunt tympana.
Rogati mox à quodam, delicio suo Quidnam fecissent, hoc locuti sunt modo:
Putabat se post mortem securum fore: 10
Ecce aliæ plagæ congeruntur mortuo.

A N N O T A T I O N E S.

4. Galli Cybeles. | Di&i sunt Galli, à Gallo fluvio Phrygiæ. Fuere Sacerdotes Cybeles matris, qui nanc deâ vicatim circumferebant more suo circulatorio, pectora plangentes ad cantum tibiarum & tympanorum sonitum.
Cybeles. | Cybele filia cœli & terræ, uxor

Saturni. Vocatur Cybele, à monte Cybele in Phrygia, ubi primo fuit honoribus divinis donata.

Circum quæstus ducere. | Scilicet gratia, ut sit Elleipfis Græcissans & Tmesis.

EXPLICIT LIBER TERTIUS.

PHÆDRI

PHÆDR I FABULARUM LIB. IV.

PROLOGUS.

JOculare tibi videtur: & sanè bene.
Dum nihil habemus majus, calamo ludimus.
Sed diligenter intuere has nænias.
Quantam sub illis utilitatem reperiēs?
Non semper ea sunt quæ videntur, decipit
Frons prima multos: rara mens intelligit.
Quod interiore condidit cura angulo,
Hoc ne locutus sine mercede existimer,
Fabellam adjiciam de mustela & muribus.

INTERPRETATIO.

Focosum tibi videtur, & recte quidem, nam dum nihil nobis majus est agendum, ludimus operam scribendis fabulis. Verum considera attente hos apologos. Quantum utilitatis deprehendes sub illis? Non semper ea sunt quæ apparent: Prima species fallit plurimos. Pauci admodum capiunt, quod industria abdidit in intimo recessu. Ne hoc videar dixisse frustra, addam fabulam Mustela & Murium.

dixisse frustra, addam fabulam Mustela & Murium.

ANNOTATIONES.

5. *Decipit frons prima.* | Unde Cicero, *frons, vultus, oculi per sepe mentiuntur.*

7. *Quod interiore condidit cura angulo.* | Quod auctoris industria occultavit, & quasi involvit fabularum involucri,

8. *Sine mercede.* | Ne videar frustra dixisse, non intelligi ab omnibus quid fabulis insit eruditionis sapientiæque, proponam exemplum Mustelæ & Murium.

FABULA I.

Astutus astu non capitur.

MUSTELA & MURES.

Mustela quum annis & senectâ debilis,
Mures veloces non valeret adsequi,

Cum Mustela gravis annis, & languida senio non posset attingere cursu mures celeres,

ANNOTATIONES.

Simile quid legere est apud Æsopum Fabula Felis & Murium, qui cum non posset adsequi mures, pessulum quandam conscendit, ut si sacculus fieret, non se adibo.

Galli Cybeles consueverant circumagere, lucri gratiâ, Asinum ferentem onera. Cum hic periisset labore & vulneribus, avulso corio sibi consecerunt tympana. Statim interroganti cuidam quid fecissent de illo quem habebant in deliciis? Responderunt ita: Putabat se fore tutum post mortem. En nova vulnera dantur extincto.

¶ Galli Cybeles circum quæstus ducere Asinum solebant bajulantem sarcinas. 5
Is quum labore & plagis esset mortuus, Detractâ pelle sibi fecerunt tympana.
Rogati mox à quodam, delicio suo Quidnam fecissent, hoc locuti sunt modo:
Putabat se post mortem securum fore: 10
Ecce aliæ plagæ congeruntur mortuo.

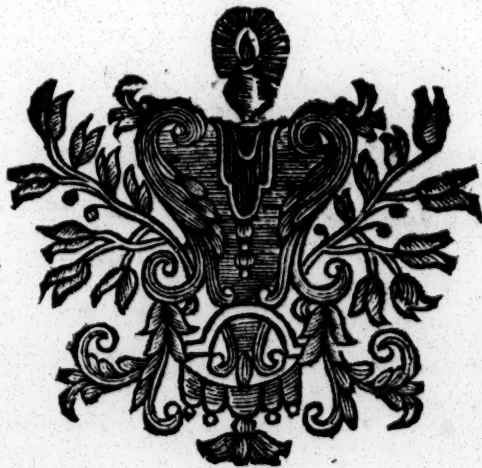
A N N O T A T I O N E S.

4. Galli Cybeles. | Dicti sunt Galli, à Gallo fluvio Phrygiæ. Fuere Sacerdotes Cybeles matris, qui hanc deâ vicatim circumferebant more suo circulatorio, pectora plangentes ad cantum tiliarum & tympanorum sonitum.
Cybeles. | Cybele filia cœli & terræ, uxor

Saturni. Vocatur Cybele, à monte Cybele in Phrygia, ubi primo fuit honoribus divinis donata.

Circum quæstus ducere. | Scilicet gratia, ut sit Elleipsis Græcissans & Tmesis.

EXPLICIT LIBER TERTIUS.

PHÆDRI

PHÆDRI FABULARUM LIB. IV.

PROLOGUS.

JOculare tibi videtur: & sanè bene.
Dum nihil habemus majus, calamo ludimus.
Sed diligenter intueri has nœnias.
Quantam sub illis utilitatem reperiēs?
Non semper ea sunt quæ videntur, decipit
Frons prima multos: rara mens intelligit
Quod interiore condidit cura angulo,
Hoc ne locutus sine mercede existimer,
Fabellam adjiciam de mustela & muribus.

INTERPRETATIO.

Focosum tibi videtur, & recte quidem, nam dum nihil nobis majus est agendum, ludimus operam scribendis fabulis. Vovimus considera attente hos apologos. Quantum utilitatis deprehendes sub illis? Non semper ea sunt qua apparent: Prima species fallit plurimos. Pauci admodum capiunt, quod industria abdidit in intimo recessu. Ne hoc videar dixisse frustra, addam fabulam Mustela & Murium.

ANNOTATIONES.

5. *Decipit frons prima.* | Unde Cicero, *frons, vultus, oculi persape mentiuntur.*

7. *Quod interiore condidit cura angulo.* | Quod auctoris industria occultavit, & quasi involvit fabularum involucri,

8. *Sine mercede.* | Ne videar frustra dixisse, non intelligi ab omnibus quid fabulis insit eruditionis sapientiæque, proponam exemplum Mustelæ & Murium.

FABULA I.

Astutus astu non capitur.

MUSTELA & MURES.

Mustela quum annis & senectâ debilis,
Mures veloces non valeret adsequi,

Cum Mustela gravis annis, & languida senio non posset attingere cursu mures celeres,

ANNOTATIONES.

Simile quid legere est apud Æsopum Fabula Felis & Murium, qui cum non posset ad quem sic quidam è muribus dixerit. *Hæus tu, adsequi mures, pessulum quendam conscendit, nisi faccus fieres, non te adibo.*

E 31

Involvit

*abscondit se farinâ, & se prostra-
vit cum negligentia in angulo
cæco. Mus ratus prædam, ad-
volat, sed captus perit: Alius
pariter, dein & alius incubuit
neci, aliquot subsecutis, adrep-
sit & rugosus, qui evaserat saepe
ex laqueis, & muscipulis, intel-
ligens procul dolos inimici versu-
ri. Sic te habeas, inquit, ut es
farina quæ jaces.*

Involvit se farinâ, & obscuro loco
Abjecit negligenter. Mus escam putans,
Adsiluit, & compressus occubuit neci : 5
Alter similiter, deinde perit tertius.
Aliquot secutis, venit & retorridus,
Qui sæpe laqueos & muscipulam effugerat,
Procûlque infidias cernens hostis callidi :
Sic vâleas, inquit, ut farina es quæ jaces.

F A B U L A II.

Spernit superbus quæ nequit assequi.

VULPES & UVA.

*Vulpes compulsâ fame appete-
bat uvam in vineâ celsâ, affiliens
totis viribus. Ut non potuit hanc
contingere, abiens ait: nondum
maturuit, nolo edere asperam.
Qui attenuant verbis id quod
non valent præstare, debent sibi
assumere hoc exemplum.*

FAme coacta Vulpes altâ in vineâ
Uvam adpetebat summis saliens viribus :
Quam tangere ut non potuit, discedens ait :
Nondum maturum est, nolo acerbam sumere.
¶ Qui facere quæ non possunt, verbis elevant,
Adscribere hoc debebunt exemplum sibi. 6

F A B U L A III.

Vindictæ cupidus sibi malum arceffit.

EQUUS & APER.

*Dum Aper se versat, fecit va-
dum turbulentum, in quo Equus
solebat restringere sitim. Inde na-
ta contentio. Equus insensus Apro,
imploravit opem hominis, quem
portans tergo, reversus est hila-
ris ad hostem. Postquam Equus
confodit suam sylvestrem istu tel-
li, ita fertur loquutus: Gaudeo
me tibi præstitisse auxilium ro-
gatus tunc: Feci enim prædam, &
novi quanta sis ditilatis. Sic
que impulsus reluctantem accipere
frænos. Tunc illa tristis, incidi
in servitutem.*

EQuus sedare solitus quo fuerat sitim,
Dum sese Aper volutat, turbavit vadum,
Hinc orta lis est. Sonipes iratus fero,
Auxilium petiit hominis, quem dorso levans
Rediit ad hostem lætus. Hunc telis eques 5
Postquam interfecit, sic locutus traditur,
Lætor tulisse auxilium me precibus tuis ;
Nam prædam cepi, & didici quàm sis utilis,
A que ita coëgit frænos invitum pati.
Tum mœstus ille : Parvæ vindictam rei 10

A N N O T A T I O N E S.

4. *Auxilium petiit hominis.* Horatius ad Ful-
cum Aristiū Fabulâ narrat de Equo & Cervo.
Imploravit opes hominis, frænumque recepit.
Hæc fabulâ primò usus est Stesichorus apud Hi-
merenses adversus Phalarim, ut tradit Aristo-
teles, cap. 20. lib. 11. Rhetoric. Cæterum
hanc Fabulam paulo aliter narrant Stesicho-
rus, Horatiusque, sed tamen res eadem est.

10. *Vindictam dum quæro.* Sic Hecuba in-
ducitur loquens ab Euripide :

Τὴς κακῆς ὃ πῶρ' ἐμὴν,
Αἰὼνα τὸν σύμπαντα
Δαλευσάτω δέλω.

*Istos malos ulcisci dum liceat mihi
Me servituti mancipare hand abnuo,
Omne per avarum.*

Dum

Dum quæro demens, servitutem repperi.

¶ Hæc iracundos admonebit fabula,
Impunè potiùs lædi, quàm dedi alteri.

*dum quæro insane ultionem la-
vis injuria. Ista fabula docebit
prænos in iram, offendi potiùs im-
punè, quàm tradi alteri.*

F A B U L A IV.

Homines non numerandi, sed ponderandi.

ÆSOPUS INTERPRES TESTAMENTI.

Plus esse in uno sæpe quàm in turbâ boni
Narratione posteris tradam brevi.

¶ Quidam decedens tres reliquit filias,
Unam formosam & oculis venantem viros :

At alteram lanificam & frugi rusticam:

Devoram vino tertiam, & turpissimam.

Harum autem matrem fecit hæredem senex

Sub conditione, totam ut fortunam tribus

Æqualiter distribuatur, sed tali modo,

Ne data possideant aut fruantur : tum simul 10

Habere res desierint quas acceperint,

Centena matri conferant sestertia.

Athenas rumor implet : mater sedula

Jurisperitos consulit : nemo expedit

Quo pacto non possideant quod fuerit datû, 15

Fructûmve capiant : deinde, quæ tulerint nihil.

Quânam ratione conferant pecuniam.

Postquam consumpta est temporis longi mora,

Nec testamenti potuit sensus colligi,

Fidem advocavit, jure neglecto, parens : 20

Seponeit mœchæ vestem, mundum muliebrem,

Lavationem argenteam, eunuchos glabros :

*Ostendam posteritati brevi nar-
ratiunculâ plus esse sæpe ingenii
in uno quam in pluribus. Qui-
dam moriens reliquit tres natas,
unam pulchram & venantem vi-
ros suis oculis : Aliam nentem
lanam, bonam & rusticam,
Tertiam turpissimam, & deditam
vino. Senex moriens renunciavit
illarum matrem hæredem ea lege,
ut dividat aquè tribus rem fami-
liarem, sed tali ratione, ut neutra
habeat partem concessam, nec eâ
poriatur : Cum vero cessaverint
possidere bona qua contigerint,
dent sua parenti centena sestertia.
Ema spargitur Athenis. Mater
diligens adit Jurisperitos, nullus
explicat, quomodo non retineant
quod fuerit attributum, & perci-
pian fructus : dein quonam pacto
largiantur pecuniam dictamcum
acceperint nihil. Absumpto inter-
vallo longi temporis, non potuit
intelligi sensus testamenti. Mater
adhibuit fidem, non curans jus.
Dat Mœchæ in partem vesti-
menta, ornatum mulierum, su-
pellectilem argenteam balnearum,
spadones depilas :*

A N N O T A T I O N E S.

1. *Boni.* | Vox communis quæ extenditur tum autem in neutro, valebat mille nummos
& ad bona animi, & corporis. Ibi verò ad
ingenii bona refertur. sestertios. Valent itaq; centena sestertia in mo-
neta Anglica, eight hundred and seven

8. *Fortunam.* | Intellige opes, bona & rem
familiarem. Frequentius usurpatur vox illa
in plurali in hoc sensu. Pounds five Shillings and ten Pence.

10. *Fruantur data.* | Pro *datis*, antiquè dictum.

12. *Centena sestertia.* | Nota discrimen esse
inter sestertium masculini generis, & sesterti-
um neutrius, seu inter sestertios & sestertia.
Sestertius apud Romanos moneta erat argen-
tea, valens quartam partem denarii argentei,
& ut ad Anglicæ pecuniæ æstimationem redi-
gamus, valebat one Penny three Farthings

and three quarters of a Farthing : tesser-
olus ; & alia.

Dividit lanifica agros, pecora, villam, operarios, boves, equos, & supellestem rusticam. Seponebat autem bibaci cellam refertam vino veteri, ades magnificas, & hortulos amantissimos. Cum vellet tribuere singulis ista sic divisa, & populus consentiret, cui erant cognita: Æsopus prodiit de repente in media multitudine. O si quis esset sensus patri sepulto; quam moleste pateretur, quod Athenienses non potuissent colligere sensum testamenti. Dein cunctis hortantibus, levavit errorem omnium. Dividite lanifica rustica, ades, ornamenta cum delicatis hortulis, & vinum antiquum. Tribuite potrici, vestes, gemmas, servos & cetera. Concedite mœcha agros, vites & armenta cum pastoribus. Nulla ex his poterit ferre, ut possideat aliquod non conveniens suis moribus. Turpissima vendet mundum, ut emat vinum. Mœcha desinet agros ut comparer ornamenta. Illa vero devota pecori & lana, abjiciet venustas ades qualicunque pretio. Ita nulla retinebit quod fuerit destinatum, & solvent pecuniam constitutam sua generici ex pretio rerum venditarum. Sic sagacitas unius hominis expedit, quod latuerat multis.

Lanificæ agellos, pecora, villam, operarios, boves, jumenta, & instrumentum rusticum: Potrici, plenam antiquis apothecam cadis, 25 Domum politam, & delictos hortulos. Sic destinata dare quum vellet singulis, Et adprobarer populus qui illas noverat, Æsopus media subito in turba constitit: O si maneret condito sensus patri 30 Quam graviter ferret, quod voluntatem suam Interpretari non potuissent Attici! Rogatus deinde, solvit errorem omnium. Domum & ornamenta cum venustis hortulis Et vina vetera date lanificæ rusticæ: 35 Vestem, uniones, pedisequos, & cætera Illi adsignate, vitam quæ luxu trahit: Agros, vites, & pecora cum pastoribus Donate mœchæ: nulla poterit perpeti Ut moribus quid teneat alienum suis. 40 Deformis cultum vendet, ut vinum paret; Agros abjiciet mœcha, ut ornatum paret; At illa gaudens pecore, & lanæ dedita, Quâcunque summâ tradet luxuriæ domum: Sic nulla possidebit quod fuerit datum, 45 Et dictam matri conferent pecuniam Ex pretio rerum quas vendiderint singulæ. ¶ Ita quod multorum fugit imprudentiam, Unius hominis repperit solertia.

F A B U L A V.

Feriunt summos fulmina montes.

PUGNA MURIUM & MUSTELARUM.

Cum superati Mures copiis Mustelarum (quorum pugna pingitur in popinis) caperent fugam, & paverent prope cavernas obscuras, vix admissi tamen vitarunt mortem. Ductores illorum, qui imposuerant suis cervicibus cornua, ut Milites haberent in certamine signum evidens quod sequerentur, remanserunt in ingressu, & oppressi sunt ab hostibus. Quos victor mactatos dentibus avidis immisit in ventrem vastum & obscurum. Ubi successu sinister urget populum.

Quum victi Mures Mustelarum exercitu (Historia quorum in tabernis pingitur) Fugerent, & arctos circum trepidarent cavos, Ægrè recepti, tamen evaserunt necem. Duces eorum, ut qui capitibus cornua 5 Suis ligârant, ut conspicuum in prælio Haberent signum quod sequerentur milites, Hæsere in portis, suntque capti ab hostibus, Quos immolatos victor avidis dentibus Capacis alvi merfit tartareo specu. 10 ¶ Quemcumque populum tristis eventus premit,

Peri-

Periclitatur magnitudo principum :
Minuta plebes facili præsidio laetæ.

*sublimitas magnatum versatur in
periculo, Popellus vero intus est
levi præsidio.*

A N N O T A T I O N E S.

12. *Periclitatur magnitudo principum.* | Si-
milis est sententia :

*Tuta est hominum tenuitas.
Magna periculo sunt opes obnoxia.*

13. *Minuta plebes.* | Pro Plebs, non est Ar-
chaismus, cum certum sit Livium nunquam
aliter locutum, ut nec Sallustium, nec ejus
imitatorem Tacitum.

F A B U L A VI.

Stultus nisi quod ipse facit, nil rectum putat.

PHÆDRUS IN FABULARUM ÆSOPIARUM CENSORES.

TU qui nasute scripta distringis mea,
Et hoc jocorum legere fastidis genus,
Parvâ libellum sustine patientiâ,
Severitatem frontis dum plâco tuæ,
Et in cothurnis prodit Æsopus novis.
Utinam nec unquam Pelii nemoris jugo,
Pinus bipenni concidisset Thessalâ,
Nec ad professæ mortis audacem viam
Fabricâset Argus opere Palladio ratem,
Inhospitalis prima quæ Ponti sinum
Patefecit, in perniciem Graiûm & Barbarûm,
Namque & superbi luget Æetæ domus,
Et regna Pelix scelere Medææ jacent,

*Tu qui carpis subtiliter meas
scriptiones, & respicis legere jocos
istiusmodi, seras hunc libellum a-
liquantulâ patientiâ, dum se-
reno austeram frontem, & Æ-
sopus adest cothurnatus insolito.*
5 *Utinam pinus Thessala fuisset
nunquam casa bipenni in sylva
Pelei, neque Argus adificasset
navem arie Palladis ad iter au-
dax mortis indubitata. Hac pri-
ma reclusit sinum Ponti Euxini.*
10 *maris inhospitalis, in ruinam
Græcorum & Barbarorum. Nam-
que familia Æetæ superbi dolet,
& imperium Pelix eversum est
flagitiis Medææ.*

A N N O T A T I O N E S.

5. *Et in cothurnis novis.* | Id est, novo &
Tragœdiæ sermone convenienti, quod erat
novum & insolens Æsopo. Cothurnus autem
erat calceamenti genus, quo Actores Tragœ-
diarum utebantur. Atque hinc pro sublimiori
dicendi genere usurparur.

6. *Utinam nec unquam.* | Initium Medææ Eu-
ripidis, sed suo more modoque contraxit
Phædrus. Possem afferre Ennianos versus
(nam olim eam Fabulam convertit Ennius) sed
notissimi sunt.

Pelii nemoris. | Sylva quæ erat in Pelio mon-
te Thessaliæ incumbente in sinum Pelasgicum.

7. *Pinus Thessala.* | Quæ in Pelio monte Thes-
saliæ reperitur frequens. Unde Ovidius :

Summa virent pinu, cætera quercus habet.

9. *Argus fabricasset ratem.* | Is fuit navis
illius artifex, quæ vectus est Jason in Colchi-
dem, ad vellus aureum reportandum.

Opere palladio. | Palladis consilio & arte.

10. *Inhospitalis quæ prima Ponti sinum.* | Pontus
Euxinus, ante dictus Axenus, id est, inhospitus,
teste Plinio. Erat inter Mæthiam inferiorem, &

Thraciam ad Occasû: Asiam Minorem ad Me-
ridiem: Colchidem ad Ortum: & Sarmatiam
Europæam, & Sarmatiâ Asiaticam ad Boream.

12. *Æetæ domus, & regna Pelix scelere Me-
dææ jacent.* | Jason suadente paruo suo Pelix,
navi paratâ & collectâ nobili societate profe-
ctus est Colchos pro aureo vellere obtinendo,
quem filia regis Colchorum adamavit, ejus
auxilio consilioque defunctis multis periculis
Vellus obtinuit. Jasonem ergo Medæa, relictis
parentibus (erat autem Æetæ ex Hecate filia)
secuta est, & eidem nupta. Creon Rex Corin-
thiorum filiam suam traditurus Jasoni in ma-
trimonium jussit occidi Medeam ob malas ar-
tes, sed precibus Jasonis, mutatum est mortis
supplicium in exilium. Medæa obtentis exili
induciis ad spatiû unus diei, Creusæ filix Cre-
ontis, jam Jasoni desponsatæ, pallam veneno
tinctam dedit, quam dum tractaret Creusa, ac-
census subito ignis illam cum Patre consump-
sit. Sic luget domus Æetæ propter varia sce-
lera filix Medææ. Ita quoque deletum est pe-
nitus regnum Pelix artibus Medææ.

Quæ

qua tegens diversis artibus ani-
mum crudelem, illic sibi fecit vi-
am sparsis membris fratris, hic
cruentavit manus Peliadum
morte genitoris. Quid vis? Hoc
etiam ridiculum est, inquis, &
dictum falsè, quia Minos longè
antiquior subegit navibus Ege-
um mare, & ultus est incursiones
suppliciiis aquis. Quid igitur ti-
bi possum facere, lector severe, si
neque Fabella, neque Fabula tibi
placēt? Noli te præbere omnino
morosum literis, ne te afficiant
majori incommodo. Istud spectat
hos qui insani fastidiunt cuncta,
& criminantur cælum, ut vide-
antur sapientes.

Quæ sævum ingenium variis involvens modis
Illic per artus fratris explicuit fugam, 15
Hic cæde patris Peliadum infecit manus.
Quid tibi viderur? hoc quoq; insulsū est, ait,
Falsoque dictum; longè quia vetustior
Ægeâ Minos classe perdomuit freta,
Justoque vindicavit exemplo impetum. 20
Quid ergo possum facere tibi, lector Cato,
Si nec fabellæ te juvant, nec fabulæ?
Noli molestus esse omnino literis,
Majorem exhibeant nè tibi molestiam.
Hoc illis dictum est, si qui stulti nauseant: 25
Et ut putentur sapere, cælum vituperant.

A N N O T A T I O N E S.

15. Per artus fratris explicuit fugam. | Cum
enim Ætæa pater Medæ illam insequeretur
ob extinctum Absyrtum filium suum, & fra-
trem Medæ, hæc dissipavit membra fratris,
ut eorum collectio mororque patrius celeri-
tatem persequendi retardaret.

16. Et cæde patris Peliadum infecit manus. |
Sic enim res narratur: Pelias Neptuni filius
ex Tyro Salmonei regis filia, frater Æsonis &
Thetidis Rex, filiarum suarum manibus ju-
gulatus est, idque hortatu Medæ, quæ in-
tegræ ætati se illum restitutum simulabat.

18. Longè quia vetustior Minos qui Egeâ classe

perdomuit fretum. | Illam ἀνιστομένην Phædrus
expedisset, si novisset duos fuisse Minoas alte-
rum Jovis filium, justum hominem; alterum
nepotem injustum, quia pendere dirum tribu-
tum sibi jussit Athenienses. Testis est Diodorus
Siculus, testis & Plutarchus in Theseo. Imo
falsum fuit Argonautas omnium primos navibus
usos. Siquidem Ætæa erat Corinthius, & in eas
oras cum Medea filia se contulerat teste Eume-
lo Historico, Poeta Homeri æquali apud Scho-
liasten Pindari, in Oden 13 Æthionicarum.

21. Lector Cato. | Posuit pro tetrico ac mo-
roso cenfore, qui fastidit cuncta.

F A B U L A VII.

Maledico maledicens pejus audiet.

V I P E R A & L I M A.

Qui laceffit linguâ malignâ
mordaciorem se, intelligat se de-
pingi hæc fabulâ. Vipera irrepfit
in officinam fabri. Quæ cum
quæreret si quid esset esca, adpe-
tit limam; hæc renitens contra.
Quid me, ait, infirma tentas mor-
dere dente, quæ solita sum rode-
re omne ferrum.

Mordaciorem qui improbo dente adpetit,
Hoc argumento se describi sentiat.
¶ In officinam fabri venit Vipera.
Hæc quum tentaret si qua res esset cibi;
Limam momordit: illa contra contumax, 5
Quid me, inquit, stulta, dente captas lædere,
Omne adsuevi ferrum quæ conrodere?

A N N O T A T I O N E S.

4. Si qua res cibi. | Id est, Si aliquis cibus;
ut rem voluptatis dixit Plautus. Nihil crebrius
apud Græcos, præsertim apud Atticos, & Io-
nas. ἡ ψυχή σου ἡ ψυχή. Magnus Aper.

5. Illa contra contumax. | Ita Horatius, lib.
2. sat. 1. loquens de invidia:
Et fragili quarens illidere dente
Offendat solido,

F A B U L A

F A B U L A VIII.

Improbi ne pereant, perdunt.

VULPES & HIRCUS.

Homo simul ac venit in magnum periculum,
Effugium reperire alterius quærit malo.

¶ Quum decidisset Vulpes in puteum inscia,
Et altiore clauderetur margine,

Devenit Hircus sitiens in eundem locum:

Simul rogavit, esset an dulcis liquor,

Et copiosus? Illa fraudem moliens:

Descende, amice, tanta bonitas est aquæ,

Voluptas ut satiari non possit mea.

Immisit se barbatus: tum Vulpecula

Evasit puteo, nixa celsis cornibus:

Hircumque clauso liquit hærentem vado.

Simul atque homo incidit in
grande malum, conatur invenire
effugium periculo alterius. Cum
Vulpecula imprudens cecidisset
in puteum, qui prætendebatur
margine elatiori. Hircus sitibun-
dus accessit in eundem locum,
quaesivitque an aqua esset multa
& suavis? Hac parans dolum:
Veni, amice, adeo liquor dulcis
est, ut mea sitis non possit ex-
pleri. Descendit hircus, tum
Vulpes elata altis cornibus illius
egressa est puteo, & deseruit Hir-
cum jacentem alto puteo.

A N N O T A T I O N E S.

Hanc & Fabulam legere est quoque apud *ῥήτορας κατέχοντες*. Vulpes & Hircus sitiens in
puteum: *Ἀλώπηξ ἡ τε γὰρ διψῶντος* eis, puteum descenderunt.

F A B U L A IX.

Suus cuique attributus est error, sed non videmus id manticæ quod
in tergo est.

P E R A.

Peras imposuit Jupiter nobis duas:

Propriis repletam vitiis post tergum dedit,
Alienis ante pectus suspendit gravem.

¶ Hæc re videre nostra mala non possumus:

Alii simul delinquant, censores sumus.

Jupiter nos oneravit duobus
sacculis. Imposuit unum à tergo
plenum propriis vitiis: Obiecit
alterum ob oculos onustum vitiis
aliorum. Quo fit ut non possumus
cernere nostros defectus, simul
verà reprobos ubi alii peccant.

A N N O T A T I O N E S.

4. *Hac re.* | Id est, ideo, vel, hac ex re,
sicut dicitur, quare, pro quâ de re. Ita Cor-
nelius Nepos: *Vidit hostes eadem re sorte tardio-
res, pro eadem ex re.*

Ut videre nostra mala non possumus. | Sic in
hanc Fabulam Horatius:

Cum tua praevidas oculis male lippus inunctis,

*Cur in amicorum vitiis tam cernis acutum,
Quàm aut Aquila, aut Serpens Epidaurius?*

Et Catullus:

Sed non videmus id mantica quod in tergo est.

Et Persius:

Sed præcedenti spectatur mantica tergo.

F A B U L A

F A B U L A X.

Antecedentem scelestum non deserit pede pœna claudio.

FUR ARAM COMPILANS.

Latro excitavit facem ex arâ Jovis, & depradavit eum ad suam lucem. Qui cum se reciperet dives sacrilegio, Religio sancta emisit subito vocem: Etsi ista dona fuerint dona sceleratorum & mihi odiosa, ut non indignetur auferri, attamen, scelerate, expiabis aliquando tuum crimen capitis pœna cum dies supplicii aderit dictus fatis; verum ne flamma nostra quâ pietas veneratur divos timendos praeferat lumen scelere, edico ne talis sit communicatio lucis. Itaque non licet hodie excitari lucernam de igne Deorum, neque accendi sacrificium de lucerna. Alio ab illo qui excogitavit, non evolvit quantas dotes illa fabula complectatur. Edocet primò illos quos ipse juveris, reperiri saepe tibi insensitimos. Significat secundò flagitia non plecti irâ Deorum, sed tempore ascripto à fatis. Tandem verat ne vir frugi habeat societatem ullius rei cum improbo.

Lucernam fur accendit ex arâ Jovis, Ipsumque compilavit ad lumen suum: Onustus qui sacrilegio quum discederet, Repente vocem sancta misit religio: Malorum quamvis ista fuerint munera, Mibique invisâ, ut non offendar subripi; Tamen, sceleste, spiritu culpam lues, Olim quum adscriptus venerit pœnæ dies. Sed ne ignis noster facinori præluceat, Per quem verendos excolit Pietas Deos, Veto esse tale luminis commercium. Ita hodie nec lucernam de flamma Deum, Nec de lucerna fas est accendi sacrum.

¶ Quot res contineat hoc argumentum utiles, Non explicabit alius quàm qui repperit. Significat primò, sæpe quos ipse alueris, Tibi invenire maximè contrarios.

Secundo ostendit, scelera non irâ Deum, Fatorum dicto sed punire tempore. Novissimè interdicat ne cum malefico Usus bonus consociet ullius rei.

A N N O T A T I O N E S.

3. Sacrilegio. | Sacrilegium est sacrarum rerum ablatio.

11. Luminis commercium. | Vult vetasse accendi impostorum lumen de igne sacro. Non enim ex culina, sed e cœlo petebant ignem, quo in sacrificiis uterentur. Unde Servius

18. Non irâ deum puniri, sed dicta tempore à fatis. | Summum enim jus vitæ & necis tribuebant fatis aut Parcis antiqui, quibus etiam submittebantur dii. Unde nulli Deo licebat quenquam punire, ni Parcæ pœnam statuisent, & tempus dixerent, ut legere est apud Lucianum.

F A B U L A IX.

Opes irritamenta malorum.

HERCULES & PLUTUS.

Divitiæ odiosa sunt justè homini magnanimo, quoniam summæ opes eripiunt genuinam gloriam.

Opes invisæ meritò sunt forti viro, Quia dives arca veram laudem intercipit.

¶ Cœlo

¶ Cœlo receptus propter virtutem Hercules,
Quum gratulantes persalutâssent Deos,
Veniente Pluto, qui Fortunæ est filius,
Avertit oculos: causam quæsit Pater:
Odi, inquit, illum, quia malis amicus est,
Simulque objecto cuncta corrumpit lucro.

Hercules admissus inter deos propter virtutem, cum dixisset salutem diis sibi gratulantibus, ascendente Pluto qui gnatus est fortuna, revertisit oculos. Jupiter rogavit rationem. Hunc odio prosequor, ait, quia favet improbis, & etiam pervertit omnia propositâ mercede.

ANNOTATIONES.

3. Hercules. | Jovis & Alcmenæ filius, qui ob virtutem & gloriam gestorum creditur annumeratus inter deos.

Auro pulsa fides, auro venalia jura.

Et Petronius:

Quidvis nummis presentibus opta.

Et venit, clausum possidet arca Jovem.

In quam sententiam, & ipse Horatius, lib. 2. sat 3.

Omnis enim res

Virtus, fama, decus, divina, humanaq; pulchris

Divitiis parent, quas qui contraxerit, idem

Clarus erit, fortis, justus, sapiens, etiam & rex,

Et quicquid volet,

5. Pluto. | Plutus, Jasonis & Cereris filius, divitiarum Deus. Hunc excæcavit Jupiter, quod bonis tantum hominibus opes largiretur. Ex hac autem cæcitate evenit, ut jam promiscue bonos & malos daret. Hunc etiam claudum fingit Lucianus: cum ad aliquem ditandum venit, velocissimum verò cum ab illo recedit.

9. Et cuncta corrumpit lucro. | Ad hoc eleganter Propertius:

F A B U L A XII.

Sinceritas laudanda.

LEO REGNANS.

UTilius homini nihil est quàm rectè loqui.
Probanda cunctis est quidem sententia:
Sed ad perniciem solet agi sinceritas.

¶ Quum se ferarum regem fecisset Leo,
Et æquitatis veller famam consequi,
A pristinâ deflexit consuetudine:
Atque inter illas tenui contentus cibo,
Sancta incorruptâ jura reddebat fide.

Nihil magis conducit homini: quàm directè loqui. Hac sanè opinio debet comprobari ab omnibus, verum ingenuitas solet duci in ruinam. Cum Leo se creasset regem animalium, & ambiret obtinere nomen justitiae, deservit à nativo more agendi, atque inter illa utens cibo parvo, dicebat jus æquum fide intemeratâ.

Reliqui versus hujusce Fabulae periire.

F A B U L A XIII.

POSTquam lavare cœpit penis tentia
A fictione veretri linguam mulieris,
Adfinitatem traxit inde obscœnitas.

F A B U L A XIV.

ROgavit tribadas & molles mares
Quæ ratio procreasset: exposuit senex,
Idem Prometheus, autor vulgi fictilis:
Qui simul offendit ad naturam frangitur;

Naturæ

Naturæ partes, veste quas celat pudor,
 Cum separatim toro finxisset die,
 Aptare mox ut posset corporibus suis,
 Ad cœnam est invitatus subito à Libero :
 Ubi inrigatus multo venas nectare
 Serò domum est reversus titubanti pede.
 Tum semisomno corde, & errore ebrio
 Adplicuit virginale generi masculo,
 Et masculina membra adplicuit sæminis :
 Ita nunc libido pravo fruitur gaudio.

F A B U L A XV.

Pares non habitus, sed virtus facit.

CAPELLÆ & HIRCI.

Cum Capella obtinissent Barbam à Jove, Hirci dolentes ceperunt offendi, quia mulieres haberent parem honorè cum illis. Sustinete, ait, has potiri laude inani, & sibi arrogare insignia vestrae dignitatis, dum non aequent vestram virtutem. Hæc fabula te edocet, ut seras illos usurpare tuum ornatum, qui tibi sunt inferiores virtute.

BArbam capellæ quum impetrassent ab Jove,
 Hirci mœrentes indignari ceperant,
 Quod dignitatem sæminæ æquassent suam.
 Sinite, inquit, illas gloriâ vanâ frui,
 Et usurpare vestri ornatum muneris :
 Pares dum non sint vestræ fortitudinis.
 ¶ Hoc argumentum monet ut sustineas tibi
 Habitum esse similes, qui sint virtute impares.

F A B U L A XVI.

In secundis time, in adversis spera.

GUBERNATOR & NAUTÆ.

Cum aliquis expostularet de sua sorte, Æsopus excogitavit hoc argumentum solandi causâ. Navi jactatâ atris procellis, inter fletus eorum qui vehebantur, & formidinem mortis, dies vertitur derepentè ad faciem tranquillam & navis tuta cœpit agi ventis melioribus, atque persunderè navitas nimia latitia. At Nauclerus factus sapiens periculo, oportet, inquit, latari parcè, & conqueri moderatè, quoniam omnis vita miscetur dolore & gaudio.

QUum de fortunis quidam quereretur suis,
 Æsopus finxit consolandi gratiâ.
 ¶ Vexatâ sævis navi tempestatibus,
 Inter vectorum lacrymas & mortis merum,
 Faciem ad serenam subitò mutatur dies,
 Ferri secundis tuta cœpit flatibus,
 Nimiâque nautas hilaritate extollere.
 Factus periculo rum gubernator sophus :
 Parcè gaudere oportet, & sensim queri :
 Totam quia vitam miscet dolor & gaudium.

F A B U L A XVII.

Nimia verecundia inverecundum facit.

CANUM LEGATI ad JOVEM.

Canes miserunt quondam legatos ad Jovem, rogaturi tempus vite salicioris.

CAnes legatos olim misere ad Jovem,
 Melioris vitæ tempus oratum suæ.

Uti

Uti abriperent hominum contumeliis,
 Furfuribus sibi consparsum quodd panem darent,
 Fimoque turpi maximam explerent famem. 5
 Profecti sunt legati celeri pede,
 Dum naribus scrutantur escam in stercore.
 Citati non respondent : vix tandem invenit
 Eos Mercurius, & turbatos adtrahit.
 Tum verò vultum magni ut viderunt Jovis, 10
 Totam timentes concacârunt regiam.
 Propulsi verò fustibus, vadunt foras :
 Verat dimitti magnus illos Jupiter.
 Mirati sibi legatos non revertier,
 Turpe æstimantes aliquid commissum à suis, 15
 Post aliquod tempus alios adscribi jubent.
 Rumor legatos superiores prodidit :
 Timentes rursus aliquid ne simile accidat,
 Odore canibus anum, sed multo replent :
 Mandata dant ; legati mittuntur : statim 20
 Adeunt : rogantes aditum, continuo impetrant.
 Consedit genitor tum Deorum maximus,
 Quassatque fulmen : tremere cœpère omnia :
 Canes, confusus subitò quodd fuerat fragor,
 Repente odorem mixtum cum merdis cacant.
 Reclamant omnes vindicandam injuriam. 26
 Sic est locutus ante pœnam Jupiter :
 Non est legatos regis non dimittere,
 Nec est difficile pœnas culpæ imponere :
 Non vero dimitti, verùm cruciari fame : 30
 Ne ventrem continere non possint suum,
 Sed hoc feretis pro judicio præmium.
 Illi autem qui miserunt vos tam futiles
 Nunquam carebunt hominis contumeliâ.
 Ita nunc legatos expectant & posteri ; 35
 Novùmque venire qui videt, culum olfacit.

ut non paterent amplius injuria
 hominum, qui illis præberent pa-
 nem fursuros, & satiarent
 multam famem stercore fædo.
 Legati abierunt gradu non ci-
 tato, dum indagant naribus ci-
 bum in fimo. Non parent vocati,
 & vix Mercurius illos repperit
 & adducit trepidos. Ut autem
 aspexere faciem summi Jovis, pa-
 vidi conspurcârunt sordibus to-
 tum palatium ; ejecti verò fusti-
 bus, se proripiunt foras. Magnus
 Jupiter prohibet illos remitti.
 Stupentes quod legati non reti-
 rent, rati turpe quid peccatum ab
 suis, imperant delegari alios post
 aliquod tempus. Interim fama
 vulgavit quod acciderat primis
 legatis, veriti rursus ne quid si-
 mile contingat, immittunt in a-
 num legatorum plurimum odoris,
 mandant faciendâ, dimittuntque.
 Illi accedunt statim orantes adi-
 tum, & sine mora obtinent. Tunc
 maximus pater Deorum sedens
 agitavit fulmen, cuncta cœperunt
 moveri ; & quia strepitus fuerat
 confusus derepente, canes reddi-
 dere subitò odorem permixtum
 stercore. Cuncti conciamant pu-
 niendam esse injuriam. Verùm
 Jupiter sic satus ante supplici-
 um. Non decet regem retinere le-
 gatos, nec est operosum præmium
 pro meritis adscribere. Hac itaque
 erit pœna. Non prohibeo remitti,
 sed jubeo torqueri fame, ut pos-
 sint cohibere alvum. Qui verò
 vos delegârunt tam fluidos, se
 eripient nunquam ex contumeliâ
 mortalium. Ita nunc Canes præ-
 stolantes novissimos legatos, cum
 vident canem aliquem venientem
 odorantur anum.

A N N O T A T I O N E S.

14. Non revertier. | Pro non reverti. Hoc
 Poetis familiare, & usitatum.

17. Rumor lega os superiores prodidit. | Rumor
 spargitur superiores legatos concacâsse totam
 Jovis regiam.

28 Non est regis legatos non dimittere. | Ne
 scilicet jus gentium ipsis retentis violetur,
 quo jure illi sancti sunt. Ita enim Cicero
 Legatorum jus divino humanoque vallatum præ-

sidio, cujus tam sanctum & venerabile nomen esse
 debet, ut non modò inter sociorum jura, sed hosti-
 um tela incolumè versetur.

32. Sed hoc feretis pro judicio præmium. | Hic
 versus non legitur in Phædro editionis Rigal-
 tii. Sive sit Phædri, sive alterius, confert ta-
 men multum ad illustrandum hunc locum
 Phædri. Idcirco illum non prætermisimus.

Malo qui bene facit, pejorem facit.

HOMO & COLUBRA.

Qui auxiliatur improbis, aliquanto post dolet. Quidam collegit Colubram rigidam frigore, & posuit in sinum indulgens in sui perniciem. Ut enim recepit vires, interfecit statim hominem. Roganti vero alteri rationem sceleris, dixit, nequis discat auxiliari ferre malis.

QUI fert malis auxilium, post tempus dolet. ¶ Gelu rigentem quidam Colubrā sustulit, Sinūque fovet contra se ipse misericors. Namque ut resecta est, necuit hominē protinus, Hanc alia quum rogaret causam facinoris: 5 Respondit: ne quis discat prodesse improbis.

F A B U L A XIX.

Avarus auri custos, non dominus.

VULPES & DRACO.

Dum Vulpecula agens suum cubile, egerit terram, & sedis profundius multos cuniculos, devenit ad imum antri Draconis qui servabat thesauros abditos. Ut illum vidit: Precor primo, inquit, parcas mea imprudentia: Dein si recte intelligis, quam aurum conveniat parum mee vite, respondeas benigne qualem utilitatem refert ex isto labore, quare tanta sit merces, ut priveris somno & degas vitam in tenebris. Nulla, ait, o Vulpes: Verum illud mihi imperatum est à magno Jove. Neque igitur tibi concedis quicquam, neque aliis? Sic visum est satis. Bona verba quaso si dixeris libere. Qui similis est tibi genitus est Diis adversis. Cum tibi sit abundum illuc quo majores abierunt, quare angis infelicem animum tam ceco furore? Te alloquor, Avare, voluptastui heredis qui subtrahis thus diis, tibi vero cibos, qui maxus excipis sonum musicum cithara, quem hilaritas tibi arum exerceat, & cui pretia ciborum eliciunt gemitus. Qui dum addis quadrantes tuis bonis, laceffis deos turpi perjurio.

Vulpes cubile fodiens, dum terram eruit, Agitque plures altius cuniculos, Pervenit ad Draconis speluncam ultimam, Custodiebat qui thesauros abditos. Hunc simul aspexit: Oro ut imprudentiæ 5 Des primum veniam, deinde si pulchre vides Quam non conveniens aurum sit vitæ meæ, Respondeas clementer, quem fructum capis Hoc ex labore, quodve tantum est præmium Ut careas somno, & ævū in tenebris exigas? 10 Nullum, inquit ille; verum hoc à summo mihi Jove adtributum est. Ergo nec sumis tibi, Nec ulli donas quicquam? Sic satis placet. Nolo irascaris, liberè si dixeris: Diis est iratis natus qui est similis tibi. 15 Abiturus illuc quod priores abierunt, Quid mente cœcā miserum torques spiritum? Tibi dico, avare, gaudium hæredis tui, Qui thure superos, ipsum te fraudas cibo; Qui tristis audis musicum citharæ sonum; 20 Quem tibi arum macerat jucunditas; Opsoniorum pretia cui gemitum exprimunt, Qui dum quadrantes aggeras patrimonio, Cœlum farigas fordido perjurio;

A N N O T A T I O N E S.

22. Opsoniorum pretia cui gemitum exprimunt. | Inde facetissimus avari ægrotantis cū medico dialogismus apud Hor. Lib. 2. Sat. 3. Med. Tu cessas? Agendum; sume hoc prisarium Oryza.

Ægrot. Quanti emptus? M. Oho assibus. Æg. Eheu! Quid refert morbo an furtis, percamne rapinis? 23 Quadrantes. Quadrans est quarta pars denarii, poniturque hoc loco pro nummis minimis quibus aggerendis avari rem suā amplificant.

Qui

Qui circumcidis omnem impensam funeris; 25
Libitina ne quid de tuo faciat lucrum.

Qui recidis omnes sumptus fune-
ris, ne Libitina lucretur aliquid
de tuo funere.

A N N O T A T I O N E S.

26. *Libitina*. | Dea funerum, in cuius tem-
plo vendebantur & locabantur necessaria ad
funus struendum. Unde *Rationes Libitinae*, Suet;
Anglicè, *The Weekly Bill*.

F A B U L A XX.

Inventa perficere non inglorium.

PHÆDRUS DE FABULIS.

Quid judicare cogitur livor modò,
Licet dissimulet, pulchrè tamen intelligo.
Quicquid putabit esse dignum memoriæ,
Æsopi dicer: si quid minùs adriserit,
A me contendet fictum quovis pignore.
Quem volo refelli jam nunc responso meo:
Sive hoc ineptum, sive laudandum est opus,
Invenit ille, nostra perfecit manus.
Sed exequamur cœptum propositi ordinem.

Quamvis invidia dissimulet,
rectè tamen video, quid nunc te-
neatur sentire. Quicquid existi-
mabit in fabulis dignum com-
mendatione, tribuet Æsopo. Si
quid placuerit minùs, certabit
quovis pretio esse à me excogita-
tum. Illam volo confutare modò
meâ responsione. Sive illud opus sit
vituperandum, seu commendan-
dum Æsopus repperit, nostra in-
dustria poluit. Verùm teneamus
ordinem incaptum nostri instituti.

F A B U L A XXI.

Veras divitias eripit nemò.

NAUFRAGIUM SIMONIDIS.

Homo doctus in se semper divitias habet.
Simonides, qui scripsit egregium melos,
Quò paupertatem sustineret facilis,
Circumire cœpit urbes Asiæ nobiles,
Mercede acceptâ laudem victorum canens.
Hoc genere quæstus postquâ locuples factus est,
Venire in patriam voluit cursu pelagio,
(Erat autem natus, ut aiunt, in Ceo insulâ)
Ascendit navem, quam tempestas horrida
Simul & vetustas medio dissolvit mari.
Hi zonas, illi res pretiosas colligunt,
Subsidium vitæ. Quidam curiosior:
Simonide, tu ex opibus nihil sumis ruis? (tânt,
Mecû, inquit, mea sunt cuncta. Tunc pauci ena-
Quia plures onere degravari perierant.
Prædones adsunt, rapiunt quod quisque extulit,
Nudos relinquunt. Forte Clazomenæ propè,
Antiqua fuit urbs, quam perierunt naufragi.

Vir eruditus continet semper
in se opes. Simonides qui compo-
suit pulchros versus, ut ferret
commodius pauperiem, capit per-
agere præclaras civitates Asiæ,
celebrans laudes victorum con-
dicto pretio. Postquam evasisit di-
ves hoc genere lucri, cogitavit
redire in patriam mari (ferunt
enim genitum in insula Ceo)
Conscendit navem, qua distracta
est medio in mari, tum savâ
tempestate, tum simul vetustate.
Alii sumunt crumenas, alii pre-
tiosa quæque in sustentaculum
vitæ. Quidam curiosior, dixit:
Simonide tu colligis nihil ex tua
bonis. Habeo, inquit, omnia me-
cum. Tum pauci evadunt inco-
lumes, quia multi oppressi sar-
cinis extincti fuerant in undis.
Latrones adsiliunt, auferunt quod
quisque servaverat, & dimittunt
spoliatos. Fuit forte urbs prope

antiqua, dicta Clazomena, in quam naufragi se recipiunt.

A N N O T A T I O N E S.

2. *Simonides*. | Lyricus Poeta è Ceo insula,
quæstui poesim habuit, & hac arte vitam su-
stentabat.

8. *Ceo*. | Insula maris Ægæi. Unde Ovidius:
Cingitur Ægeo nomina Cea mari.

17. *Clazomena*. | Urbs fuit Asiæ Minoris in
Ionia, & in ora maris Ægæi & sinus Smyr-
næi, mediâ inter Smyrnam ad Ortum, & Chium
ad occasum.

Hic vir quidam additus literis, Hic literarum quidam studio deditus,
 qui legerat sæpe carmina Simo- Simonidis qui sæpe versus legerat, 20
 nidis, illumque absentem pluri-
 mum admirabatur, excepit apud
 se amantissimè Simonidem, quem
 agnoverat verbis, & dedit vestes,
 nummos, & servos: Alii nau-
 fragi ferunt suam tabulam, pe-
 tentes stipem, cum Simonides for-
 te fortunâ incidisset in illos: Di-
 xi, ait, mea bona esse mecum, vos
 autem amistis quod extuleratis. Erâtque absentis admirator máximus,
 Sermone ab ipso cognitum, cupidissimè
 Ad se recepit, veste, nummis, familiâ
 Hominem exornavit. Cæteri tabulam suam
 Portant, rogantes victum, quos casu obvius 25
 Simonides, ut vidit: Dixi, inquit, mea
 Mecum esse cuncta, vos quod rapuistis, periit.

A N N O T A T I O N E S.

24. Tabulam portant quærentes victum. | Sic enim Juvenalis:

Et pictâ se tempestate tuetur.

Nam moris erat ut naufragi in tabella, ab hu-
 meris dependente, ferrent pictum naufragium
 mendicantes stipem. Idem Juvenal.

*Mersâ rate, naufragus assem
 Dum rogat.*

27. *Mecum, inquit, mea sunt cuncta.* | Tri-
 buit & Bianti hoc dictum apud Laertium,
 à quo transduxisse Phædrus hoc videtur ad
 Simonidem.

F A B U L A XXII.

Magna ne jactes, sed præstes.

M O N S P A R T U R I E N S.

*Mons proximus partui edebat
 grandes gemitus, & erat summa
 expectatio in terris. Verum pepe-
 rit murem. Hoc tibi dicitur, qui
 cum jactitas magnifica, perficis
 nihil.*

Mons parturibat, gemitus immanes ciens,
 Erâtque in terris maxima expectatio:
 At ille murem peperit. Hoc scriptum est tibi
 Qui magna quum minaris, extricas nihil.

A N N O T A T I O N E S.

1. Mons parturiens. | Notus est ad hanc Fa-
 bulam versus Horatii:

Parturient montes, nascetur ridiculus mus.
 Et alio in loco:

*Quid dignum tanto feret hic promissor hiatu?
 De magnificis, verum inanibus promissis &
 molitionibus.*

F A B U L A XXIII.

Vera gloria fictam obscurat.

F O R M I C A & M U S C A.

*Formica & Musca disputabant
 ardentem, utra præstaret. Musca
 incepit prima. Tu potes te compa-
 rare nostris laudibus! Ubi ma-
 ctatur victima, pralibo viscera
 oblata diis. Versor inter altaria,
 & pervado omnia delubra. Ubi
 placet, infideo capiti regum.*

Formica & Musca contendebant acriter,
 Quæ pluris esset: Musca sic cœpit prior,
 Conferre nostris tu potes te laudibus?
 Ubi immolatur, exta prægusto Deum,
 Moror inter aras, templa perlustro omnia, 5
 In capite regis sedeo, quum visum est mihi:

A N N O T A T I O N E S.

4. *Immolatur.* | Vox illa proprie significat
 victimam mola salsa conspergere. Unde im-
 molatio est quasi molæ in caput victimæ asper-
 sio. Quia autem in sacrificiis mactabant vi-
 ctimas, usurpatur vox immolari pro mactari
 frequentissimè apud autores,

Extâ prægusto Deum. | Id est diis oblata. Ex-
 enteratâ enim victimâ, Sacerdos cultro ferro
 exta rimabatur, postea farinâ farris ea invol-
 vebat, & aris imposita comburebat in hono-
 rem Deorum. Extâ verò tribuebantur Diis,
 quia per ipsa voluntas Deorum innotescebat.

Et

Et matronarum casta delibo oscula ;
 Laboro nihil, atque optimis rebus fruor.
 Quid horum simile tibi contingit, rustica ?
 Est gloriosus sanè convictus Deum,
 Sed illi qui invitatur, non qui invisus est.
 Reges commemoras & matronarum oscula :
 Ego granū in hyemem quum studiosè congero :
 Te circa murum video pasci stercore :
 Aras frequentas, nempe abigeris quò venis : 15
 Nihil laboras, ideo quum opus est nil habes :
 Superba jactas regere quod debet pudor.
 Æstate me laceffis ; quum bruma est, files :
 Mori contractum quum te cogunt frigora,
 Me copiosa recipit incolumem domus,
 Satis profectò retrudi superbiam.

¶ Fabella talis hominum discernit notas
 Eorum qui se falsis ornant laudibus,
 Et quorum virtus exhibet solidum decus.

10 & de osculor caste nobiles scēmas ;
 Ago nihil & vescor rebus opti-
 mis. Quid simile horum tibi ac-
 cidit, o Agrestis ? Est gloriosum
 fateor, ait Musca, uti convictus
 Deorum, sed gloriosum illi, qui
 vocatur, non qui venit odiosus.
 Memoras reges, & oscula nobili-
 um mulierum, cum ego recondo
 diligenter frumentum in hia-
 mem, te aspicio circa murum
 vescentem sordibus. Moraris in-
 ter aras, sed expelleris illuc unde
 venisti. Non laboras, idcirco egēs
 ubi ingruit necessitas. Jactas in-
 solens quod verecundia debet oc-
 cultare. Irritas me æstate, obmu-
 tescis hyeme : cum frigus te cogit
 mori rigentem, ego recipior salva
 in ades abundantissimas. Repressi
 profectò satis tuum fastum. Hic
 Apologus distinguit hominum
 characteres, illorum qui se esse-
 runt ementitis laudibus, & eo-
 rum quorum virtus confert veram gloriam.

A N N O T A T I O N E S.

18. *Bruma.* | Bruma dicitur dies solstitii | cembriis, [Stilo sc. novo] quo die Sol ad nos
 hyemalis, quod accidit die 20. aut 21. De- | redit.

F A B U L A XXIV.

Deum colenti stat sua merces.

SIMONIDES à DIIS SERVATUS.

Q Uantum valerent inter homines literæ
 Dixi superius : quantus nunc illis homō
 A superis sit tributus, tradam memoriæ.
 Simonides idem ille de quo retuli,
 Victoris laudem cuidam pyctæ ut scriberet
 Certo condixit pretio, secretum petiit :
 Exigua quum frænaret materia imperum,
 Usus poëtæ, ut moris est, licentiâ :
 Atque interposuit gemina Ledaë fidera,

Ostendi supra, quanta artes ef-
 sent autoritatis inter homines,
 nunc prodam posteris, quanta ipsis
 gloria sit concessa à Diis. Simoni-
 des idem ille de quo mentionem
 feci, pactus est certâ mercedo ca-
 nere laudes cujusdam pugilis vi-
 ctoris. Secessit : Cum verò vis in-
 genii languesceret angusto argu-
 mento, usus est, juxta consuetu-
 dinem, libertate poetarum, & in-
 servit in opus ambo fidera Ledaë.

A N N O T A T I O N E S.

2 *Dixi superius.* | Cum nempe retulit Simoni-
 dem naufragum invenisse Clazomenæ virum
 qui hunc exciperet, ornaveritq; rebus omnibus,
 ob illius peritiam, eruditionemq; singularem
 5. *Pyctæ.* | Πυκτός, vox Græca, quæ signi-
 ficat pugil Latinè, legebatur antea *pyctæ*, id
 est, ornatè. Sed melius restitutum *pyctæ*.
 9. *Gemina Leda fidera.* | Intellige Castorem &
 Pollucem, Ledaë ex Jove filios. Jupiter enim mu-
 ratus in cygnum cum Leda concubuit, ex quo
 concubitu Leda dicitur peperisse duo ova, ex
 quorum altero nati sunt Pollux & Helena, ex
 altero verò Castor & Clytemnestra, occiso
 autem Castore à Lynceo, Jupiter concessit Pol-
 luci ut alternaret immortalitatem suam cum
 fratre Castore. (Hic enim cum Clytemnestra
 ex Tyndaro rege oriundus, alter vero ex
 Jove fingebatur.) Unde Virg. Æn. VI.
 Sic fratrem Pollux alternâ morte redemit,
 Ilque reditque viam toties.
 Vocantur verò ab Astronomis, Gemini.

proponens exemplum laudis par-
ris. Laudavit opus, verum dona-
vit poeta tertiam partem præmii.
P-tenti reliquam, dixit: Per-
solvent tibi illi duo qui habent
partem laudum in tuo opere.
Sed ne intelligam te à me recep-
sisse iracunde, Condixit mihi ad
cœnam, volo vocare hodie agno-
tos, quos inter te pono. Hic licet
delusum, & impatiens injuriæ,
condixit illi, ne perderet benefi-
cium malè repudiatum. Venit ad
horam adscriptam, accubuit. Cœna
nitebat late poculis, & domus
perstrepebat ingenti apparatu,
cum ecce duo adolescentes præstan-
tiores formâ mortali, conspersi
pulvere, membris madentibus plu-
rimo sudore, præcipiunt cuidam
puero, ut Simonides ad se pro-
deat foras, è re illius plurimum
esse ne moretur. Puer sollicitu
evocat Simonidem, vixque pro-
tulerat unum pedem è triclinio,
cum subitus casus cœnaculi op-
pressit cæteros convivas, nequ-
illi juvenes visi sunt ante ades.
Ut istud sparsum est in vulgus
secundum quod acciderat, agni-
vere cuncti deos præsentem tribu-
isse vitam poeta pro parte præmii.

Auctoritatem similis referens gloriæ. 10
Opus adprobavit: sed mercedis tertiam
Accepit partem. Quum reliquam posceret:
Illi (inquit) reddent quorum sunt laudes duæ.
Verum ne iratè dimissum te sentiam,
Ad cœnam mihi promitte; cognatos volo 15
Hodie invitare, quorum es in numero mihi.
Fraudatus quamvis & dolens injuriâ,
Ne malè dimissam & gratiam corrumpere,
Promisit. Rediit horâ dictâ; recubuit.
Splendebat hilare poculis convivium, 20
Magno apparatu læta resonabat domus;
Repente quum duo juvenes sparsi pulvere,
Sudore multo diffuentes corpora,
Humanam supra formam, cuidam servulo
Mandant, ut ad se provocet Simonidem: 25
Illius interesse nè faciat moram.
Homo perturbatus excitat Simonidem.
Unum promorat vix pedem triclinio,
Ruina cameræ subitò oppressit cæteros;
Nec ulli juvenes sunt reperti ad januam. 30
Ut est vulgatus ordo narratæ rei,
Omnes scierunt, numinum præsentiam
Vati dedisse vitam mercedis loco.

A N N O T A T I O N E S.

10. Auctoritatem similis referens gloria. | Vult
retulisse Simonidem quæ de simili Castoris &
Pollucis victoria memorantur; illos nuntiasse
vaticiniò victoriam, quâ obtinuerant Romani
contra Persas, adjuvasse etiam, ut refert Ju-

stinus, Locrenses contra Crotonienses, & pugnasse
diverso à cæteris armorum habitu, albis equis &
coccineis paludamentis.

28. Triclinio. | Triclinium à tribus lectis
dictum, in quo cœnabant Romani.

F A B U L A XXV.

Multum auxiliatur qui citò.

EPILOGUS ad EUTYCHUM.

Restant adhuc mihi quæ fini-
gam, verum abstineo non ignarus,
primò ne tibi sim importunus qui
destringeris multitudinem diverso-
rum negotiorum. Deinde si quis
velit forsan tentare eadem, ut pos-
sit ipsi superesse aliquid residua
materie quam scribat. Quamvis
tanta sit ubertas argumenti, ut
artifex desit operi, non opus arti-
fici. Postulo ut tribuas mercedem
quam promissisti brevitati nostræ.

SUPERsunt mihi quæ scribam, sed parco sciens:
Primum esse ne tibi videar molestior,
Destringit quem multarum rerum varietas;
Dein si quis eadem fortè conari velit,
Habere ut possit aliquid operis residui: 5
Quamvis materiæ tanta abundet copia,
Lavori faber ut desit, non fabro labor.
Brevitatis nostræ præmium ut reddas peto

Quod

Quod es pollicitus. Exhibe vocis fidem :
 Nam vita morti propior est quotidie :
 Et hoc minus veniet ad me muneris,
 Quod plus consumet temporis dilatio.
 Si c. tō rem perages, usus fiet longior :
 Fruar diutius, si celerius cepero.
 Languentis cui dum sunt aliquæ reliquæ,
 Auxilio locus est : olim Senio debilem
 Frustra adjuvare bonitas niteretur tua,
 Quum jam desierit esse beneficium utile,
 Et mors vicina flagitabit debitum.
 Stultum admove tibi preces existima,
 Proclivis ultrò quum sit misericordia.
 Sæpe impetravit veniam confessus reus,
 Quantò innocenti justius debet dari ?
 Tuæ prius sunt partes, aliorum dein ;
 Similique gyro venient aliorum vices.
 Decerne quod religio, quod patitur fides,
 Et gratulari me fac iudicio tuo.
 Excedit animus quem proposuit terminum.
 Sed difficulter continetur spiritus,
 Intégritatis qui sinceræ conscius
 A noxiorum premitur insolentiis.
 Qui sint requires ; apparebunt tempore.
 Ego quondam legi quum puer sententiam :
 Palam mutire plebeio periculum est.
 Dum sanitas constabit, pulchrè meminero.

10 & præstes fidem verborum. Quotidie enim mors magis magisque instat, & eo minus redibis ad me præmii, quò plus temporis procrastinatio adet. Si conficias rem citius, usura erit diuturnior, & potiar longius, si incipere maturius. Dum reliqua aliqua vita deficientis restant adhuc, locus relinquitur auxilio: Incassum tua benevolentia conabitur auxiliari mihi confecto annis, cum jam benignitas cessaverit esse opportuna, & mors propinqua exigat vitam debitam. Crede esse ridiculum adhibere preces erga te, cum facilis ultro sis ad misericordiam. Reus confitens exoravit sæpenumero veniam: Quantò aequius debet concedi insonti? Tuum est primò, deinde aliorum; & venient partes aliorum parvi cursu. Status quod religio, & quod fides sinunt, & effice ut laudem tuam sententiam. Jam mea mens oberrat à proposito termino; verum animus integer, 30 conscius sua innocentia qui obruitur injuriis malevolorum, vix sibi potest temperare. Rogas quinam sunt malevoli, erumpent quandoque. Ego meminero semper optime dum ero sanus, hujus effati quod didici puer; 35 Periculosum est homini novo obloqui publicè.

A N N O T A T I O N E S.

11. Et hoc minus veniet ad me muneris. | Hic versus mensuris suis caret. Emendari sic autem potest. Et hoc minus, & minus veniet ad me muneris, vel, Et hoc minus tu ad me veniet muneris.

26. Simili gyro venient aliorum vices, | Tuo nempe exemplo alij monebuntur, ut & ipsi suo quisque tempore & loco præstent debitum officium, & innocentie succurrant.

28. Gratulari me fac iudicio tuo. | Elleipsis præpositionis de, ut sit de tuo iudicio.

32. A noxiorum. | Sejani scilicet, quem sibi accusatorem, testem ac judicem simul fuisse conquestus est alià fabulâ.

24. Legi puer sententiam. | Ex Ennii Telepho sumptus est.

Palam mutire plebeio piaculum est. | Istud ipsum est, quod alicubi faceret dixit Juvenalis:

— Plurima sunt, qua

Non audent homines pertusa dicere lana.

36. Sanitas constabit. | Absolutè pro ipsa ratione. Ita Cicero: Quibus ad sanitatem redeundi potestas facta est, pro ad bonam mentem. Sensus igitur: Dum sanitas constabit, id est, dum ero sanâ mente præditus, cautè revocabo in memoriam hanc sententiam.

LIBER QUARTUS EXPLICIT.

P H Æ D R I F A B U L A R U M L I B. V.

PROLOGUS ad PARTICULONEM.

Cum proposuissem imponere finem operi, eo consilio, ut superesset aliis satis argumenti, repudiavi tacite meum consilium. Nam si quis autor talis operis surgat, quæ ratione intelliget id quod prætermiserim, ut velim commendare ipsum famæ, cum sit suus cuique modus cogitandi, & color proprius. Non igitur aliqua inconstantia mihi præbuit ansam exarandarum fabularum, sed ratio indubitata. Quocirca, Particulo, cum delectaris fabulis quas inscripsi fabulas Æsopias, non Æsopi, quia scripserit paucas, ego exaravi multas, sequens veterum rationem, sed inferens novas res. Dum tu otiosus leges hunc quartum librum, si livor voluerit illum carpere, carpat per me licet, modo non queat hunc assequi imitando. Acquisita mihi est gloria, quod tu & quod viri tui ingenii transcribitis meos apologos in vestris commentariis, & existimatis dignos æternitate. Cupio venire in approbationem literarum hominum.

QUum destinâssem operis habere terminum, In hoc ut aliis esset materiæ satis, Consilium tacito corde damnavi meum. Nam si quis talis etiam est tituli artifex, Quo pacto divinabit quidnam omiserim; 5 Ut illum ipsum cupiam famæ tradere: Sua cuique quum sit animi cogitatio Colorque privus? Ergo non levitas mihi, Sed certa ratio causam scribendi dedit. Quare, Particulo, quoniam caperis fabulis, 10 Quas Æsopias, non Æsopi, nomino, Quasi paucas ostenderit, ego plures differo, Usus vetusto genere, sed rebus novis: Quartum libellum dum tu vacive perleges, Hunc obtrectare si volet malignitas, 15 Imitari dum non possit, obtrectet licet. Mihi parva laus est, quod tu, quod similes tui Vestras in chartas verba transfertis mea, Dignumque longâ judicatis memoriâ. In literarum plausum ire desidero. 20

A N N O T A T I O N E S.

4. Tituli artifex. | Si quis velit scribere fabulas, & illud opus tali titulo insignire. Vox illa artifex desideratur in quibusdam exemplaribus. Fuit verò restituta in editione Phædri, quam curavit Pithæus.

8. Colorque privus. | Legendum est, & ob sensum, & ob metri necessitatem, colorque pri-

vus, id est proprius & particularis. At verò color metaphorica est agendi ratio, ut legere est apud Senecam.

20. In literarum plausum ire desidero. | Parum curo quid de me sentiat vulgus ac iudicet, modò eruditorum hominū æstimationem habeam.

F A B U L A

F A B U L A I.

Nihil ad honorem famâ ingenii aptius.
DEMETRIUS & MENANDER.

ÆSopi nomen sicubi interposuero,
Cui reddidi jampridem quicquid debui,
Auctoritatis esse scito gratiâ.

Ut quidam artifices nostro faciunt sæculo
Qui pretium operibus majus inveniunt, novo
Si marmoris adscripserunt Praxitelem suo,
Myronem argento. Plus vetustis nam faver
Invidia mordax, quam bonis præsentibus.
Sed jam ad fabellam talis exempli feror.

¶ Demetrius qui dictus est Phalereus,
Athenas occupavit imperio improbo.
Ut mos est vulgi, passim & certatim ruunt:
Feliciter, subclamant ipsi principes:
Illam osculantur, quâ sunt oppressi, manum,
Tacitè gementes tristem fortunæ vicem.

Quin etiam resides & sequentes opium
Ne defuisse noceat, reptant ultimi;
In queis Menander nobilis comœdiis
Quas, ipsum ignorans, legerat Demetrius,
Et admiratus fuerat ingenium viri,
Unguento delibutus, vestitu adfluens:
Veniebat gressu delicato & languido.

Hunc ubi tyrannus vidit extremo agmine:
Effœminatus quid hic in conspectu meo
Audet venire? responderunt proximi:

Hic est Menander scriptor: mutatus statim,
Compellat hominem blandè, dextramque arripit.

Si inseruero alicubi nomen
Æsopi, cui jamdudum detuli
honorem debitum, noveris id fa-
ctum eantâ auctoritatis compa-
randæ, exemplo quorundam ar-
tificum nostra ætatis, qui addunt
pretium suis operibus, si apponant
nomen Praxitelis novæ statua
marmorea, aut Myronis, statua
argentea. Livor etenim malefi-
cus plus laudat vetera, quam no-
va. Sed jam venio ad fabulam
ejusmodi exempli. Demetrius vo-
catus Phalereus invasit imperium
Athenarum malignâ auctoritate.
Plebs juxta consuetudinem accu-
rit undique certatim, acclamat
Feliciter. Primi urbis præsent
dexteram quâ premuntur, dolen-
tes intra se de luctuosa mutatio-
ne sortis. Quin & resides & in-
dulgentes otio veniunt novissimi,
ne crimini sit non adfuisse. Inter
quos Menander clarus scriptor
Comœdiarum quas Demetrius
legerat (Menandro sibi non cog-
nito) & admirator fuerat inge-
nii tanti viri: Ille incedebat
gradu molli & effœminato, per-
fusus odoribus, & veste fluente.
Ubi illum Rex conspexit in ulti-
mâ turbâ: Quare hic Cinadus au-
det subire meum conspectum?
Qui adhærebant Tyranno, di-
xere: Hic est poeta Menander:
Rex statim mutatus, vocat ad
se hominem amicè &prehendit manum.

A N N O T A T I O N E S.

6. *Praxitelem.* | Statuarius fuit multi nomi-
nis, maximè ob duplicem Venerem, quas
summâ arte & industriâ elaboravit; natus
erat in extremâ Italiæ orâ, quam olim mag-
nam Græciam appellabant Romani.

7. *Myronem.* | Statuarius fuit insignis, ex
ejus operibus præcipuam laudem meruit Bu-
cula ex ære ita ad vivum conflata, ut non gre-
gem tantum, sed & pastorem posset fallere.

10. *Demetrius Phalereus.* | Orator fuit & Phi-
losophus eximius. Est autem memorabile in
illo exemplum levitatis fortunæ, auræque po-
pularis. Primò enim fuit in tanto honore De-
metrius apud Athenienses, ut ipsi trecentas
statuas virtutis ergo posuerint, tantâ postea
eorum princeps, cujus est insignis commenda-
flagravit invidiâ ut fugere coactus sit in Æ-
gyptum, & trecentæ illæ statua uno die per
tumultum everse fuerint.

13. *Feliciter subclamant.* | Solemnis erat
acclamationis formula apud antiquos, ut
hodie, *vivat.* Tralatitiam acclamatio. Ita
Juvenalis.

*Dictum Feliciter, ingens
Cæna sedit.*

14. *Manum osculantur.* | Antiquus modus
adorandi principes.

17. *Reptant ultimi.* | Ita emendo, *reptant,* &
melior lectio: Sic Terentius:

Perreptavi totum oppidum

18. *Menander.* | Atheniensis Poeta, Comi-
ædiorum princeps, cujus est insignis commenda-
tio apud Quintilianum. Scripsit centum &
quidam versus huc & illuc sparsi.

F A B U L A II.

Ventosa lingua ; pedes fugaces.

VIATORES & LATRO.

Duo homines strenui faciebant iter, unus erat timidus, alter verò audax. Latro fit illis obviam, qui petiit aurū minicans mortem, Promptus manu statim faciens impetum repellit vim vi, atque invadit Latronem nec opinum gladio: Et sese expedit acri manu. Pradone interfecto, socius imbellis venit, & educit ensē, deinde abjecto pallio, clamat: Ubinam illo est, jam efficiam intelligat quos aggressus est. Tum qui conservat manum, dicit, utinam saltem me tunc sustinuissem his verbis, fuisset animosior reputans vera. Nunc mitte gladium & verbosam pariter jactationem, ut possis decipere ignotos. Ego qui novi quantā velocitate fugias, scio non esse fidendum tua virruti. Fabula illi scribitur, qui magno animo est re prosperā, sed fugit re periculosa.

Viam expediti pariter carpebant duo ;
Imbellis alter, alter at promptus manu.
Occurrit illis Latro, & intentans necem
Aurum poposcit: Audax confestim irruens,
Vim vi repellit, ac ferro incautum occupat,
Et vindicavit sese forti dexterā.
Latrone occiso, timidus accurrit comes,
Stringitque gladium, dein, rejectā penulā,
Cedo, inquit, illum ; jam curabo sentiat
Quos adtentārit. Tunc qui depugnaverat :
Vellem istis verbis saltem adjuvissem modò,
Constantior fuisset vera existimans :
Nunc cōde ferrum, & linguam pariter futilem,
Ut possis alios ignorantes fallere,
Ego qui sum expertus quantis fugias viribus ;
Scio quod virtuti non sit credendum tuæ.
¶ Illi adsignari debet hæc narratio
Qui re secundā fortis est, dubiā fugax.

A N N O T A T I O N E S.

8. Rejectā penulā. | Vestis densa ac villis, quæ supra tunicam in itinere assumitur propter imbrem aut frigus.

18. Qui re secundā fortis est, dubiā fugax. Quod bene Nonnius,

Extra bella Leo, lepus in discrimine pugna,
Et Tacitus,
Paganorum lixarumque ignava, sed ante periculum proceræ manus.

F A B U L A III.

Sponte peccanti nullus est veniæ locus.

CALVUS & MUSCA.

Musca pupugit caput nudum Calvi, hic conatus illam occidere, sibi infixit magnum colaphum. Tunc illa ridens, voluisti, inquit, vindicare necesse punctiōnem avis parvula?

Calvi momordit Musca nudatum caput ;
Quam opprimere captans, alapam sibi duxit gravem.
Tunc illa arridens: Punctum volucris parvulæ
Voluisti morte ulcisci ; quid facies tibi,

A N N O T A T I O N E S.

3. Volucris parvula. | Volucris quasi volantis, Nam Musca insecti genus est, non volucris. Injurie

Injuriz qui addideris contumeliam?

Respondit: Mecum facile redeo in gratiam,

Quia non fuisse mentem lædendi scio:

Sed te contempti generis animal improbum,

Quæ delectaris bibere humanum sanguinem,

Optem necare, vel majore incommodo.

¶ Hoc argumentum veniam magè dari docet,

Qui casu peccat, quàm qui consilio est nocens:

Illum esse quâvis pœnâ dignum judico.

5 Quam sumes pœnam de te qui
cumulavisti injuriam contume-
liâ? Respondit, in eo pacem facile
mecum, quia novi non fuisse ani-
mum nocendi. Verum tu animal
pessimum proles abjecta, cui gra-
tum est haurire sanguinem mor-
10 talium, vellem te opprimere, vel
majori damno. Hac fabula innu-
it concedi potius veniam illi qui
errat fortuito, quàm qui reus est
consulto, quem existimo promereri
quodvis supplicium.

F A B U L A IV.

Felicitèr sapit, qui alieno periculo sapit.

HOMO & ASINUS.

Quidâ immolasset verrem quî sancto Herculi,

Cui pro salute vorum debebat suâ,

Asello jussit reliquias poni hordei.

Quas aspernatus ille, sic locutus est:

Tuum libenter prorsus adpeterem cibum,

Nisi qui nutritus illo est jugulatus foret.

¶ Hujus respectu fabulæ deterritus

Periculosum semper vitavi lucrum.

Sed dicis: Qui rapuere divitias, habent.

Numeremus, agedum, qui deprensi perierint. 10

Majorem turbam punitorum reperies.

Paucis temeritas est bono, multis malo.

Cum quidam molasset por-
cum mærem Herculi sancto, cui
reus erat voti ob suam incolumi-
tatem. Imperavit ut residuum
hordei apponeretur Asello. Quo
repudiato, ille dixit, Uterer lu-
benter prorsus hoc herdeo, ni im-
molasses eum qui hoc est sagina-
tus. Deterritus intuitu hujusce
argumenti, fugi perpetuo qua-
stum plenum alea. Verum objicis,
qui corraserunt opes, hæc possi-
dent. Agedum recenseamus quot
circumventi, extincti sint. Inve-
nies majorem numerum eorum
qui dederint pœnas. Audacia est
utilitati non multis, pluribus verò damno.

ANNOTATIONES.

1. Verrem Herculi sancto. | Sacrificabatur A-
per Herculi, ob devictum ab ipso Aprum Ery-
mantheum, quem vivum humeris sustulit. A-
pud Varronem Hercules vocatur sanctus pa-
ter, & Propertius Herculem alloquens ait:

Sancte pater salve, cui jam fœvet aspera Juno.

10. Deprehensi. | Qui ob nimias opes variis
accusationibus circumventi, suppliciis fuerint
affecti. Respicit suorum temporum calamita-
tatem, quibus præsentissimum erat unicuique
periculum ex magnis divitiis, ut docent Ta-
citus & Suetonius.

F A B U L A V.

Præjudicata opinio judicium obruit,

SCURRA & RUSTICUS.

PRavo favore labi mortales solent,

Et pro judicio dum stant erroris sui,

Ad pœnitendum rebus manifestis agi.

Homines consueverunt falli
gratiâ perversâ, & adduci ad
pœnitentiam rebus evidentissi-
mis, dum propugnant sententiam
sui animi hallucinantis.

Facturus

Quidam nobilis potens opibus daturus ludos convocavit omnes, promissâ mercede, ut quisque pro virili, apportaret aliquid novi. Convenere artifices ad certationem pramii. Inter quos Scurra quidam nobilis lepidis facetiis, dixit se ostensurum genus spectaculi quod nunquam fuisset exhibitum in Scenâ. Vulgata fama excitat totam urbem, nec loca ante sola capiunt multitudinem. Postquam autem prodiit in Theatrum solus sine ornatu, nullo socio, ipsa expectatio dedit attentionem. Hic statim depresso capite in sinum simulavit adeo gurginitum porci sua voce, ut crederent verum porcellum latere sub toga, & imperarent excuti, quo peracto ut inventum est nihil, illum cumulant plurimâ laudibus, & excipiunt magnis acclamationibus. Agrestis videns id fieri, exclamat, certe non me superabit, & continuo promisit se imitaturum postridie similius vocem Porci. Accurritur majori numero, jam favor occupat animos, & venere, non qui spectarent, sed irriderent. Ambo subeunt Scenam. Scurra grunnit primus, & excitat acclamationes, clamoresque. Tunc Ruricola fingens se occultare vestibus porcellum, quem reverâ occultabat, vellicat aurem porci latentis, & elicit dolore grunnitum nativum.

Facturus ludos quidam dives nobilis, Proposito cunctos invitavit præmio, Quam quisque possit ut novitatem ostenderet. Venere artifices laudis ad certamina, Quos inter Scurra notus urbano sale, Habere dixit se genus spectaculi Quod in theatro nunquam prolatum foret: 10 Dispersus rumor civitatem concitat: Paulò antè vacua turbam deficiunt loca, In scenâ verò postquam solus constitit, Sine apparatu, nullis adiutoribus, Silentium ipsa fecit expectatio. 15 Ille in sinum repenti dimisit caput, Et sic porcelli vocem est imitatus suâ, Verum ut subesse pallio contenderent, Et excuti juberent: quo factò, simul Nihil est repertum, multis onerant laudibus, 20 Hominemque plausu prosequuntur maximo. Hoc vidit fieri Rusticus: Non mehercule Me vincet, inquit: & statim professus est Idem facturum meliùs se postridie. Fit turba major; jam favor mentes tener, 25 Et derisuri, non spectaturi sedent, Uterque prodit. Scurra digrunnit prior, Movetque plausus & clamores fuscitat. Tunc simulans sese vestimentis Rusticus Porcellum obregere, quod faciebat scilicet, 30 Sed in priore quia nil compererant, latens, Pervellit aurem vero quem celaverat, Et cum dolore vocem naturæ exprimit.

A N N O T A T I O N E S.

a. Facturus ludos quidam dives nobilis. | Non fuit semper penes Magistratus dare ludos populo, id etiam nobiles & potentes usurparunt, sive in funeribus, sive ut ambirent popularem auram, sicque obreperent ad honores.

Ludos. | Erant Romæ maximè duo ludorum genera. Alii Circenses fuerunt, alii Scenici. Circenses dicebantur, quòd in Circo exhiberentur, Scenici quod in Scenâ, hoc est in umbra agerentur, & hi ingeniorum acumine & arte constabant. Plures numerantur ludorum Scenicorum species, Tragedia, Comœdia, Satyra & Mimis. Ibi loquitur Phædrus de Ludi Scenicis, & de Mimo.

8. Scurra. | Qui risum excitat auditoribus, non habita ratione verecundiæ & dignitatis.

10. Theatro. | In quo ludi Scenici repræsen-

tabantur. Figura erat in modum Hemicycli, cuius ab utroque cornu scenæ erant. Partes enim Theatri sunt: Scenâ, Orchestra, Proscenium & Pulpitum. Scenâ frons est Theatri. Proscenium, locus ante Scenam porrectus. Orchestra locus in quo Senatores spectaturi sedebant; apud Græcos vero salutationes in eo peragebantur. Pulpitum est in quo actores prodibant.

13. Scenâ. | Propriè erat arborum in se cubantium concamerata condensatio. Nam priscis temporibus, ante usum Theatrorum, sub frondibus & umbraculis agebant ludos Scenicos. Quare Scenâ dicta est, inquit Cassiodorus, ab umbra Luci densissima, ubi à pastoribus, inchoante vere, carmina cantabantur. Nunc dicta est Theatri pars in qua vel Comœdia, vel Tragedia, aut Satyra exhibetur.

Adclamat

Adclamat populus: Scurram multò similiùs
 Imitatum, & cogit rusticum trudi foras. 35
 At ille profert ipsum porcellum è sinu.
 Turpemque aperto pignore errorem probans,
 En hic declarat quales sitis iudices.
 Adhuc supersunt multa quæ possim loqui.
 Et copiosa abundat rerum varietas, 40
 Sed temperatæ suaves sunt argutiæ;
 Immodicæ offendunt. Quare, vir sanctissime
 Particulo, chartis nomen victurum meis,
 Latinis dum manebit pretium literis,
 Si non ingenium, certè breviter adproba, 45
 Qui commendari tantò debet iustiùs,
 Quantò Poëtæ sunt molesti validiùs.

Plebs conclamat; Scurram effin-
 xisse multò melius, & voluit ru-
 sticum ejici foras. Verùm hic e-
 ducit porcellum è sinu, convincens
 illos erroris turpis prolato porco,
 En ille probat quales iudices sitis.
 Restant adhuc plurima quæ pos-
 sim scribere, & diversitas copio-
 sa rerum non deficit. Verùm sa-
 les moderati conferunt ad delici-
 as, nimii verò nausea sunt. Quo-
 circa, Particulo vir integerrime,
 cujus nomen vivet tandiu in
 meis scriptis, quandiu lingua
 Latina erit aliquo in pretio, si
 non laudas ingenium, lauda sane
 breviter, quæ debet probari
 tantò æquius, quanto Poeta pro-
 lixiores sunt incommodi.

F A B U L A VI.

Non omnia omnibus congruunt.

DUO CALVI.

INvenit Calvus fortè in trivio pectinem,
 Accessit alter æquè defectus pilis:
 Heia, inquit, est commune quodcumq; est lucri,
 Ostendit ille prædam, & adjecit simul:
 Superùm voluntas favit, sed fato invido, 5
 Carbonem, ut aiunt, pro thesauro invenimus.
 ¶ Quem spes delusit, huic querela convenit.

Calvus reperit casu pectinem
 in compito, intervenit alius pilis
 æquè carens. Eja, ait, est com-
 munis quacunque sit præda. Hic
 exhibet inventum, & addidit,
 Voluntas Deorum arrisit, verùm
 satis invidentibus, invenimus
 carbonem pro Thesauro, ut dicitur.
 Hæc querimonia spectat ad
 eum qui spe frustratus est.

F A B U L A VII.

Stulta superbia ridetur ab omnibus.

PRINCEPS TIBICEN.

UBI vanus animus aurâ captus frivola
 Arripuit insolentem sibi fiduciam,
 Facile ad derisum stulta levitas ducitur.
 ¶ Princeps tibicen notior paulò fuit,
 Operam Bathyllo solitus in scenâ dare,
 Is forte ludis, non satis memini quibus
 Dum pegma rapitur, concidit casu gravi

Cum mens inanis, insolescens fa-
 vore vano, assumpsit sibi confiden-
 tiam superbam, levitas inepta in-
 currit facile in risum omnium.
 Aulædus cognomine Princeps,
 erat alicujus nominis, quæd sole-
 bat præstare industriam Bathyllo
 in Scenâ. Hic ludis non sat scio
 quibus, decidit imprudens casu
 gravi dum tollitur pegma,

ANNOTATIONES.

5. Bathyllo. | Bathyllus Pantomimus fuit Mæ-
 statuæ collocantur, erat variè adornata, pro
 diverſitate argumenti.
 7. Pegma. | Machina est artificiosa, in qua

Nec

& sibi rupit tibiam lavam, cum potius optasset amittere ambas dexterar. Elatus inter manus, & querevens plurimum, offertur in ades. Aliquot menses abeunt, dum curatio adducitur ad sanitatem. Tunc pro more spectantium visus est hic lepidus homo deesse, cujus sono arder saltantium solebat excitari. Quidam haud ignobilis erat daturus ludos, & Princeps Tibicen incipiebat ambulare. Illexit hunc mercede & precibus, qui in conspectum prodiret solummodo ipso die ludorum. Ut statim venit, rumor spargitur in Theatro de Tibicine. Quidam contendunt illum esse facto fundum; quidam contra, statim se ostensurum. Demisso aulaeo, factis tonitribus, Dii sunt locuti modo vulgari. Chorus & canticum usitatum tunc temporis imposuit tibicini reduci, cujus hic fuit sensus, Latere, incolumis Roma, salvo principe. Applausum est, Tibicen protendit manus, credit amicos sibi gratulari. Equites subodorantur illius errorem ineptum.

Nec opinans, & sinistram fregit tibiam. Duas quum dexterar maluisset perdere. Inter manus sublatus & multum gemens Domum refertur. Aliquot menses transeunt Ad sanitatem dum venit curatio. Ut spectatorum mos est, & lepidum genus Desiderari coepit, cujus flatibus Solebat excitari saltantis vigor. Erat facturur ludos quidam nobilis, Et incipiebat Princeps ingredier: eum Adducit pretio, precibus, ut tantummodo Ipso ludorum ostenderet sese die. Qui simul advenit, rumor de tibicine Fremit in theatro: quidam affirmant mortuum, Quidam in conspectum proditurum sine mora. Aulaeo misso, devolutis tonitribus, Dii sunt locuti more translatio, Chorus reducto tunc & notum canticum Imposuit, cujus hæc fuit sententia: *Latere incolumis Roma, salvo Principe.* In plausus consurrectum est, jactat basia Tibicen, gratulari fautores putat. Equester ordo stultum errorem intelligit,

AN NOT A T I O N E S.

8. Sinistram fregit tibiam duas cum dextrar maluisset perdere. Ludit Phedrus in voce Tibia. Cum enim dicit sinistram fregit Tibiam, intelligit pedem sinistram, cum verò addit ista verba, duas dextrar maluisset perdere, debent referri ad Tibias quibus excitabat saltantium vigorem. Sic in Eunuchi titulo apud Terentium legitur, eam fabulam actam fuisse tibicinis duabus dextris. Quod ut clarius fiat, res paulò altius est repetenda. Adhibebantur olim Tibiæ in ludis scenicis ad exhilarandos animos. Erant dextræ, erant sinistra Tibiæ. Quid autem dextræ, quid sinistra ambigitur. Scaliger vult dextrar & sinistra appellari ab lateribus unde inflarentur. Victorius autem aliter sentit. Vocabantur, inquit, Tibia dextra qua dextra parte oris & manus tenebantur, eodemque pacto sinistra qua contraria parte oris, & manus inflarentur. Tibicen autem dicebatur dextris & sinistris, & duabus dextris uti, qui simul ambas inflaret. Sinistra gravem sonum reddebant, dextra acutum, utpote variis organis, & inaequalibus foraminibus distincta.

23. Devolutis tonitribus. | Quæ vocabantur & Claudiana; quia Claudius Pulcher instituit, ut ludis post Scenam conjectus lapidum ita heret, ut veri tonitru sonum imitaretur.

Nam antea leves admodum, & parvi sonitus fiebant, cum clavi & lapides in labrum æneum conjicerentur.

24. Dii sunt locuti. | Ut præsentia Deorum sentiretur magis, devolvebant tonitrua & Dii loquebantur. Unde natum istud dictum *Deus est Machina*. Inducebantur autem Dii, cum dignus aliquis vindice nodus incidisset.

More translatio. | Non sibi nativo & proprio.

25. Chorus. | Multitudo canentium & saltantium cum tibicine.

Reducto tunc & notum canticum. | Verior hæc videtur lectio, quanquam & aliam probem. Tunc chorus ignotum mox reducto canticum insonuit. Cum enim Princeps Tibicen detentus fuisset lecto propter acceptum vulnus, potuerat nescire canticum in honorem Imperatoris. Ordoque horum verborum talis est: Tunc chorus insonuit canticum ignotum reducto Principi Tibicini. Quo factum est ut erraverit vehementer, sibi dictum putans, quod imperatori dicebatur.

28. Jactat basia. | Id est, adorat populum.

30. Equester ordo. | Erat in Theatro certus equestri ordini assignatus locus.

Magnoque

Magnoque risu canticum repeti juber.
 Iteratur illud; homo meus se in pulpito
 Totum prosternit; plaudit inludens eques;
 Rogare populus hunc coronam existimat.
 Ut verò cuneis notuit res omnibus,
 Princeps, ligato crure niveâ fasciâ,
 Niveisque tunicis, niveis etiam calceis,
 Superbiens honore divinæ domûs,
 Ab universis capite est protrusus foras.

& effusi in visus imperant iterari
 canticum. Repetitur. Meus homo
 se totum prosternit in pulpito. E-
 quester ordo irridens consurgit in
 plausus. Populus credit illum po-
 stulare coronam. Cum autem res
 35 fuit cognita omnibus cuneis, Pri-
 ceptis crure revincto fasciâ can-
 didâ, veste candidâ & soccis can-
 didis, insolescens majestata domûs
 imperatoria, pulsus est capite for-
 as ab omnibus.

ANNOTATIONES.

32. In pulpito. | Pulpitum, pars Theatri ubi
 personæ canere, agereque fabulam solebant. | 35. Cuneis. | Erant spectatorum sedilia in
 Theatro, ubi sedebat populus.

F A B U L A VIII.

Fugit irreparabile tempus.

OCCASIO DEPICTA.

Cursu volucris pendens, in novaculâ,
 Calvus, comosâ fronte, nudo corpore,
 Quem si occupâris, teneas; elapsum semel
 Non ipse possit Jupiter reprehendere:
 Occasionem rerum significat brevem.

¶ Effectus impediret ne segnis mora,
 Pinxere antiqui talem effigiem temporis.

Homo calvus gradiens super
 novacula cursu volucris, nudis
 membris, & occipite crinito.
 Quem si arripias, possidebis, si
 finas elabi semel, non ipse Jupiter
 valeat occupare. Hæc pictura
 demonstrat Occasionem rerum esse
 momentaneam. Prisci pinxerunt
 talem imaginem temporis, ne cun-
 ctatio pigra moraretur eventus.

ANNOTATIONES.

Hæc non est fabula, sed *Seneca*. Est enim
 Occasionis descriptio, quam invenis apud
 Ausonium Epigrammate undecimo. | 1. Pendens cursu volucris in novacula. | Id est:
 tantâ velocitate, ut posset incedere in nova-
 cula.

F A B U L A IX.

Ne sus Minervam.

TAURUS & VITULUS.

Angusto in aditu Taurus luctans cornibus,
 Quum vix intrare possit ad præsepia,
 Monstrabat Vitulus quo se pacto flecteret:
 Tace, antè hoc novi quàm tu natus es.
 Qui doctiorem emendat, sibi dici putet.

Bos anixus cornibus in transi-
 tu arcto, cum vix posset ingredi
 in Bovile, vitulus ostendebat quo-
 modo se flecteret. Sile, ait, scio
 id antequam fuisses procreatus.
 Sibi id pro dicto habeat, qui do-
 cet peritiorum.

FABULA

FABULA X.

Omnia fert ætas.

VENATOR & CANIS.

*Cum Canis acer præstitisset
semper suam operam hero contra
cunctas celeres feras, cœpit defi-
cere atate devexâ. Commisus ve-
rò postea in pugnam cum Apro
hirsuto, corripuit illius aures,
verum reliquit prædam dentibus
adesis cavis. Hic tum Venator
mæstus increpabat canem, cui
senex Canis allatrans: Animus
meus non defuit tibi, sed mea
vires. Probas quod fuimus;
jam vituperas quod non sumus.
O Philete, judicas rectè quare
finxerim istud.*

ADversus omnes fortis veloces feras
Canis quum domino semper fecisset satis;
Languere cœpit annis ingravantibus,
Aliquando objectus hitpidi pugnae suis,
Adripuit aures: sed cariosis dentibus
Prædam dimisit. Hic tum Venator dolens,
Canem objurgabat; cui senex contra latrans:
Non me destituit animus, sed vires meæ. (mus,
Quod fuimus laudas, jam damnas quòd non su-
¶ Hoc cur, Philete, scripserim, pulchrè vi-
des.

10

ANNOTATIONES.

7. Senex latrans. | Latrantem, pro Cane dixit,
ut suprâ Lanigerum, pro Agno, Barbatum,
pro Capro, Sonipedem, pro Equo.

10. Hoc cur scripserim vides. | Nempe quia
senex sum, & annorum deprædationem ac
damna sentio.

PHÆDRI LIBERTI Liber Quintus explicit feliciter.

APPENDIX

APPENDIX FABULARUM,

A

MARQUARDO GUDIO

Æ MANUSCRIPTO VETERI DESCRIPTARUM.

FABULA I.

MILVUS ÆGROTANS.

MULTOS quum menses ægrotâisset Milvius,
Nec jam videret esse vitæ spem suæ;
Matrem rogabat, sancta circumiret loca,
Et pro salute vota faceret maxima.

ANNOTATIONES.

1. Multos quum menses. | Non absimilis extat fabula apud Æsopum de Corvo ægrotante. Expressit & Camerarius fab. 13. Faernus quoque fabulam suam de Corvo ægrotante ex hac Phædri sic videtur contexuisse, ut felici variatione senariis in Trochaicos conversis, eadē fere dixerit. Operæ pretiū est sic narrantem audire
*Destitutus Corvus ager moris in periculo,
Anxius Matrem rogabat, ut salute pro sua
Vota Diis concepta supplex & preces effunderet.
Nate mi, quid vota pro te, Mater inquit, proderunt,*

*Qui tibi omnes reddidisti semper insensos Deos.
Nam quis, obsecro, est eorum, cujus ex altari-*
bis

Extā tu non involvāris, sacra non turbaveris?

3. Sancta circumiret loca. | Ut circumiret templa, aras, &c. Sic in periculis constituti solebant etiam privatorum domos circumire.

4. Pro salute. | Ut salutem recuperaret. L. 3. fab. 2. pro vita rogant.

Vota faceret. | Voveret Diis multa, si filius suus à morbo liberaretur.

Faciam

APPENDIX

Faciam, inquit, fili; sed opem ne non impetrem,
Vehementer vereor; tu qui delubra omnia
Vastando, cuncta polluisti altaria.
Sacrificiis nullis parcens, nunc quid vis rogem?

ANNOTATIONES.

5. *Ne non impetrem.* | Vereor me non impetraturam quod peto.

6. *Tu, qui delubra.* | Editum fuit, *sed qui delubra*, &c. Non assequor quid sibi velit istud *sed* hic denuo repetitum, Conjicio scripsisse

Phædrum cum emphasi. *Tu qui delubra*, &c. q. d. Quomodo audes tu, qui tot flagitiis Deos offendisti, me rogare ut pro te apud eos intercedam?

8. *Sacrificiis.* | Vox hoc loco quadrisyllaba.

FABULA II.

LEPORES VITÆ PERTÆSI.

QUI sustinere non potest suum malum,
Alios inspiciat, & discat tolerantiam.
¶ Aliquando in silvis strepitu magno conciti
Lepores clamant, se propter assiduos metus

ANNOTATIONES.

1. *Qui sustinere non potest.* | Qui non potest ferre. Terent. Andr. 5.

Nen tu tuum malum aequo animo feres?
Sed hoc modo & supra lib. 1. fab. 2. locutus est Phædrus.

Hoc sustinete, majus ne eveniat malum.

Ubi & dixerat *perferre*:

Quia noluisse vestrum ferre, inquit, bonum.

Malum perferre.

Quo loco, quod hic obiter addo, memini clariss. Francium maluisse.

Quia noluisse regem ferre, inquit, bonum, non n. alè, si tanta muratio, nulla codicum auctoritate suffulta, possit admitti.

2. *Alios inspiciat.* | Aliorum hominum inspiciat vitam. Sic Ter. Adelph. 3. 3. 62.

Inspicere, tanquā in speculum, in vitas omnium

Jubeo, atque ex aliis sumere exemplum sibi.

Plinius junior etiam *Inspicere hominem proprius.*

Discat Tolerantiam. | Discat sustinere suum malum, quod idem est. Illustriss. Gudio, cui has Phædri reliquias debemus, conjicit ita legendum;

Aliorum exemplo tolerantèr discat pati:

id quod firmat auctoritate Ciceronis, apud quem est, *Tolerantèr dolores pati.*

3. *Aliquando.* | *Aliquando* hic valet quodam tempore. Vide de via & usu hujus voculæ Hor. Turfelinum de particulis.

In silvis strepitu. | Adi Camerarium fab. 6.

Conciti. | Perturbati, metu perculsi. Editum est *constati* in priore editione, nec erratis adscriptum. Non dubito tamen quin sit vitium typographicum, quod sic correximus, monstrante ipso Gudio, qui fabulam hanc hoc pacto constituit:

In silva quondam strepitu magno conciti

Lepores, assiduos velle se propter metus

Finire vitam clamitant. Sic proximum

Venerè ad stagnum quo se precipites darent.

Adventu quorum postquam rana territa,

Confestim in imos trepidantes fugiunt locos:

Hec, inquit unus, similis illarum est timor,

Sequamur & feramus vitam ut ceteri.

4. *Propter assiduos metus.* | In quibus viverent ob insidias venatorum.

Finiri

F A B U L A R U M.

Finire velle vitam. Sic quendam ad lacum
Venerunt, miseri quo se præcipites darent.
Adventu quorum postquam ranæ territæ
Virides in algas miserè fugientes ruunt:
Heu, inquit unus, sunt & alii, quos timor
Vexat malorum. Ferte vitam ut cæteri.

A N N O T A T I O N E S.

5. *Finire velle vitam.* | *Finire vitam est mori.*
Sic Nepos Pausania, cap. ult. ubi vitam finierat,
nisi quod illic legi volunt posuerat. Est tamen
& Plinii *finire vitam*, & Ovidii in Tristibus.
Quilibet hanc salvo vitam mihi finiat ense.
Et sic ferè in peroratione Metam.
— *Incerti spatium mihi finiat avi.*
6. *Quo se præcipites darent.* | *Quo se præci-*
pitarent. Ter. Andr. 3. 4. 27.

Utinam esset aliquid hic, quo nunc me præ-
cipitem darem!
8. *Virides in algas.* | Ulvas. Nam *algæ* vo-
lunt esse maris, *ulvæ* stagnorum.
9. *Heu, inquit.* | Lib. 1. fab. 31.
Heu, quanta nobis instat perniciēs, ait!
Unus. | Unus nempe fugientium leporum.
10. *Malorum.* | Miseriarum, calamitatum.
Sic initio, *sustinere suum malum.*

F A B U L A III.

V U L P E S & J U P I T E R.

Naturam turpem nulla fortuna obtegit.
¶ Humanam in speciem quum vertisset Jupiter
Vulpem; regali pellex ut sedit throno,
Scarabeum vidit prorepentem ex angulo;
Notamque ad prædam celeri profiliuit gradu.
Superi risere, magnus erubuit pater,
Repudiatam turpemque pellicem expulit;

A N N O T A T I O N E S.

1. *Fortuna.* | Dignitas, honor.
2. *Humanam in speciem.* | In hominis formā.
3. *Regali.* | Regis. Cum Jupiter eam col-
locasset in folio regali. Rex autem à poetis
Græcis & Latinis vocatur Jupiter, ut Juno
Regina. Virg. Æn. lib. 10. 621. de Jove.
— *Rex atherci breviter sic satur Olympi.*
Et lib. 1. Juno ipsa de se,
Ast ego, quæ divum incedo Regina.
Sed nec hi solum, sed multo minores etiam, ut
Pan, & si quid eo vilius, Reges dicebantur.
Quod Græci & Latini exemplis passim docent.
Pellex. | Nam in humanam speciem versa, &

jam regina facta, & sic Jovi dilecta, pellex
erat Junonis. De pellicibus, quas Jupiter
adamavit, ubique Ovidius in Metamorph.
5. *Prædam.* | Qua scilicet solebat delectari,
cum adhuc vulpes esset.
Celeri profiliuit gradu. | De throno profiliuit
veloci saltu, ut est lib. 3. fab. 3.
6. *Magnus erubuit pater.* | Erubuit Jupiter,
nam *magnus* est ejus cognomen. Vid. lib. 4.
fab. 17.
7. *Turpemque pellicem.* | Quia rem turpem
commisisset. Nam repudiari olim solitæ ux-
res ob rem pudendam.

His

APPENDIX

His prosecutus : Vive quo digna es modo,
Quæ nostris uti meritis dignè non potes.

ANNOTATIONES.

8. *His prosecutus.* | Hæc verba adjiciens.
Attende ad varietatem hujus formulæ.
Lib. 1. f. 6. *Sic est locutus.*
Ibid. f. 10. *Dixisse fortur.*
Ibid. f. 12. *Vocem hanc edidisse dicitur.*
Ibid. f. 14. *Hæc edidit.*

Ibid. f. 27. *Fortur locutus.*
Lib. 3. f. 5. *Sic prosecutus.*
Ibid. f. 20. *Hoc locutus est modo, &c.*
9 *Meritis.* Beneficiis, quibus te prosequimur.
Dignè. | Uti decebat ad id dignitatis fasti-
gium evectam.

FABULA IV.

LEO & MUS.

NE quis minores lædat, fabula hæc monet.
¶ Leone in silva dormiente, rustici
Luxuriabant mures, & unus ex iis
Super cubantem casu quodam transiit.
Expergesfactus miserum Leo celeri impetu
Arripuit; ille veniam sibi dari rogat,
Crimen fatetur, peccatum imprudentiæ.
Hoc Rex ulcisci gloriosum non putans

ANNOTATIONES.

1. *Minores.* | Qui sunt minores, quam ipse
est. Tale quid docuit supra lib. 1. f. 28.

Quamvis sublimes debent humiles metuere.
Lædat. Injuria aliqua afficiat.

2. *Rustici.* | *Rustici* idem est Ciceroni, quod
agrarii vel *agrestes*.

3. *Luxuriabant mures & unus ex iis.* | Ita
ex conjectura hunc versum restituiamus, cum
antea editum esset,

Luxuriantes mures, & unus ex iis
Super cubantem, &c.

contra omnem analogiam, & regulas artis me-
tricæ. Nobilissimus Broukhufius malebat,

Lasciviebant mures unus ex iis;

præcipue quod *lascivire* huic loco magis con-
venire videretur, quam *luxuriare*. Quicquid
sit, prior lectio tota cubat in mendo.

5. *Celeri impetu.* | Sic præced. fab. *celeri gradu.*

6. *Veniam sibi dari rogat.* (Sic l. 1. f. 22.

Dedissem veniam supplici.

Lib. 4. fab. 19.

Oro ut imprudentia

Des primum veniam.

7. *Crimen supplex fatetur.* | Editum fuit,
Crimen supplex fatetur peccatum imprudentia
sed respuente versu. Inducendum est, si ver-
sus constabit, vel *crimen*, vel *supplex*, sensu ta-
men integro.

Supplex fatetur, peccatum imprudentia.

Sc. esse vel,

Crimen fatetur, peccatum imprudentia.

Fatetur crimen à se commissum, quod nempe
sit non mali animi, sed imprudentiæ peccatum.
Ne malis *imprudentiâ*, id est, à se peccatū esse
per imprudentiam, suffragante Petro Francio.

8. *Rex.* | Leo, qui Rex dicitur ferarum.
Lib. 4. fab. 12.

Quum se ferarum Regem fecisset Leo.

Adi illum locum, & cum eo confer quæ latè
commempratus est Gudius ad lib. 1. fab. 5.

Gloriosum non putans. | Non putans conve-
nire cum gloria magnanimi leonis.

Ignovit

F A B U L A R U M.

Ignovit & dimisit. Post paucos dies
 Leo dum vagatur noctu, in foveam decedit :
 Captum ut se agnovit laqueis, voce maxima
 Rugire cœpit ; cujus immanem ad sonum
 Mus subito accurrens ; non est quod timeas, ait,
 Beneficio magno gratiam reddam parem.
 Mox omnes artus, artuum ligamina
 Lustrare cœpit, cognitosque dentibus
 Nervos rodendo laxat ingenia artuum.
 Sic captum mus leonem silvis reddidit.

10

15

A N N O T A T I O N E S.

9. *Dimisit.* | Dimisit murem incolumem. *Post paucos dies.* | Sic & l. 1. fab 17. *Paucis diebus interpositis.* l. 3. f. 2.
10. *Dum vagatur.* | Dum pervagatur nemo-
 ra, dum huc illuc discurret.
In foveam, | Factam ad capiendas feras.
Vid. lib. 3. f. 2.
11. *Captum ut se agnovit laqueis.* | Imitatur
 more suo Virgilium, qui Georg. 1.
Tum laqueis captare feras.
Voce maxima. | Lib. 1. fab. 11. de Asino
 venante.
Clamorem subitum tollit totis viribus.
Rugire autem vox est leonum.
13. *Non est quod timeas, ait.* | Idem habes
 l. 2. f. 1. & l. 3. f. 2.
14. *Beneficio magno.* | Quod mihi nuper præ-
 stitisti cum me incolumem dimitteres. Nempe
 verum est, quod dixit lib. 3. fab. 2.
Solet à despectu par referri gratia.
15. *Artus.* | Nodos & juncturas. Sic arti-
 culi sunt noduli, parvulæ juncturæ. Sic apud
 Plinium *articuli segetum*, pro nodis. Eleganter
 autem Phædrus nervis conjunxit artus. Quem-
 admodum enim in humani corporis fabrica
 incisis nervis laxantur artus, ita in laqueis à
 nervo ferino contextis, artus sive nodi, qui-
 bus feræ mirifico quodam artificio constri-
 guntur, laxantur, si nervos seces.
16. *Lustrare.* | Diligenter inspicere, ubi fa-
 cillime possent divelli.
Cognitosque. | Post diligentem lustrationem
 inventos.
17. *Laxat ingenia artuum.* | Artificiofum &
 ingeniosum apparatus nodorum concurrenti-
 um, quibus statim implicabatur fera atque in-
 latentes illos gladios incidebat. Sic Plinius
 dixit in Ep. *Ingenia cœna* pro artificiofo con-
 struendi vivi apparatu.
18. *Sic captum.* | De leone plagis liberato
 vide aliquid in Camer. f. 319.

F A B U L A V.

H O M O & A R B O R E S.

PEreunt suis auxilium qui dant hostibus.
 ¶ Facta bipenni quidam ab arboribus petit,

A N N O T A T I O N E S.

1. *Auxilium qui dant.* | Sic lib. 1. fab. 15.
Consilia qui dant prava cantis hominibus.
 Et lib. 4. fab. 18.
Qui fert malis auxilium, post tempus dolet.
Auxilium dare est Virgil. Æn. 2. 691.
- Da deinde auxilium pater, atq; hac omnia firma.*
 2. *Bipenni.* | Securi sic dicta, quia ab utra-
 que parte habet aciem.
Quidam. | Hæc particulâ solet in fabulis uti
 Phædrus de ignotis passim.

G 2

Manu-

Manubrium ut darent è ligno ; quod foret
Firmum ; jusslerunt omnes oleastrum dari.
Accepit munus, aptans & manubrium
Cœpit securi magna excidere robora.
Dumque eligebat quæ vellet, sic Fraxino
Dixisse fertur Quercus, Meritò cadimur.

5

ANNOTATIONES.

E ligno. | Sic Plautus dixit, è ferro fabricatus est. Virg. *Lorica ex are.* in deliciis, quod passim in his fabulis videre est. Sic lib. 1. fab. 2.

4. *Firmum.* | *Firmum* proprie de ligno durissimo, ad imitationem Virgillii *Æn.* 2.

Cum cœpissent queri.
Ibid. ead. fab.

Firma cavavit

Corripere cœpit singulas, &c.

Robora

Excidere robora. | *Securi cadere* est apud

id est dura, quæ Plinius vocat inflexibilia.

Ovidium. *Cedere arbores* apud Virgilium. *Qui*

Oleastrum. | Lignum ex oleastro, id est, Olea silvestri. Synecdoche.

robur illic cecidit, apud Ciceronem.

5. *Aptans & manubrium.* | Nempe securi.

Robora. | Durissimas Quercus, cæterasque arbores.

Aptare facta manubria est apud Columellam,

7. *Dum eligebat,* | Dum eligeret sibi quæ vellet robora truncare vel excidere.

lib. 11. *Aptare trabes* apud Virg. *Æn.* 1.

8. *Meritò cadimur.* | Sic planè noster l. 1. f. 31

6. *Cœpit securi magna excidere robora.* | Elegans forma, quam Phædrus videtur habuisse

De reliquis tunc una, Meritò plectimur.

F I N I S.

INDEX VOCABULORUM.

*Prior numerus Fabulae Librum. Alter Fabulam.
Tertius verò Fabulae cuiusque Versum denotat.*

A Catena 3, 7. 16
à cœna 2, 8. 20
à crocodilis 1, 25.
4
à despectis 3, 2. 1
à divo Augusto 3, 10. 39
à feminis 2, 2. 1
à furibus 3, 7. 10
à Jove 1, 2. 11
à liberto 3, 10. 11
à me 4, 20. 5
à negotiis 3 prolog. 2
à noxiorum insolentiis
4, 25. 32
à pristina consuetudine
4, 12. 6
à quo 1, 3. 11
à quodam 3, 20. 8
à radicibus 3, 10. 49
à suis 4, 17. 16
à summo Jove 4, 19. 11
à superis 1, 17. 9
à te 1, 1. 8
ab alia 1, 30. 4
ab alio 1, 4. 4
ab aquila 1, 9. 3
ab ara 1, 28. 8
ab astris 2, 6. 12
ab homine 1, 22. 1
ab hostibus 4, 5. 7
ab humeris 2, 5. 12
ab illis 1, 30. 6
ab improbis 1, 8. 1
ab ipso 4, 21. 22
ab omni injuria 1, 31. 9

ab ove 1, 17. 2
ab universis 5. 7. 44
abdidisset 2, 6. 5
abditos 4, 19. 4
abesto 3 prolog. 61
abeunt 3, 2. 7
abjecit 4, 1. 4
abierunt 4, 19. 16
abigetis 4, 23. 15
abjiciet 4, 4. 42
abire 1, 16. 5; 1, 8. 3;
3, 7. 25
abit 3, 19. 9
abiturus 4, 19. 16
abriperent 4, 17. 3
absentis 4, 21. 21
abstinate 3, 2. 18
absolvat 3, 9. 4
abstuleris 1, 8. 12
abstulit 1, 5. 11
abundat 5, 5. 41
abundet 3, 25. 6
accedit 2, 8. 22
accedit ad lectum 3, 10.
26
accenderet 3, 19. 4
accendi 4, 10. 13
accendit 4, 10. 1
accensa magis est 3, 16.
8
acceperint 4, 4. 11
accepit 4, 22. 12
accepta 4, 21. 5
accidat 4, 17. 19
accipere 3, 5. 5

accipias 2 prolog. 11
accipiens 3, 8. 8
accipies 3; 5. 7
accipimus 1, 26. 11
accipite 3, 13. 9
accipiter 1, 9. 6
accommodat 3, 16. 1
accurrit 5, 2. 7
accusator 3 prolog. 42
accusatores 3, 10. 34
accessam 2, 1. 10
accessit 2, 6. 2
accessit alter 5, 6. 2
accidere 3 prolog. 25
acer 3, 7. 18
acerbam 4, 2. 4
acerbum 3, 16. 3
acquisivit 1, 14. 4
acriter 4, 21. 1
acuatque 2 prolog. 4
ad animum 3, 19. 10
ad aures 2, 9. 12
ad Centum viros 3, 10.
35
ad certamina 5, 7. 5
ad cœnam 1, 26. 3
ad cœnam promitte 4,
24. 15
ad cogitandum 3, 14. 13
ad consulendos 3, 3. 6
ad cubile 2, 4. 12
ad derisum 5, 7. 8
ad eum 1, 21. 5
ad fabellam 5, 1. 9

ad

INDEX

ad faciem 4, 16. 5
 ad fallaciam 1, 31. 5
 ad fontem 1, 12. 3
 ad forum 3, 13. 3
 ad hostem 4, 3. 5
 ad januam 4, 22. 30
 ad illos 1, 14. 17
 ad imam 2, 4. 3
 ad Jovem 1, 2. 22
 ad Junonem 3, 18. 1
 ad lanium 3, 4. 1
 ad lectum 3, 10. 16
 ad legendum 3 prolog. 63
 ad lumen 4, 10. 2
 ad me 4, 23. 11
 ad meos haustus 1, 1. 8
 ad necem 2, 8. 6
 ad nidum 2, 4. 6
 ad nostrum caput 1, 30. 11
 ad patrem 3, 8. 9
 ad perniciem 1, 20. 2
 ad perniciem multos 3 5. 1
 ad pœnitendum 5, 5. 3
 ad præsēpe 2, 8. 22
 ad præsēpia 5, 9. 2
 ad proprium genus 1, 3. 10
 ad querelam 3, 18. 15
 ad regem 3 prolog. 29
 ad rivum 1, 1. 1
 ad sanitatem 5, 7. 12
 ad se 3 prolog. 47
 ad se recepit 4, 21. 23
 ad fidera 1, 6. 4
 ad speluncam 4, 19. 3
 ad splendorem 3, 12. 5
 ad studium 3 prol. 10
 ad villam 3, 10. 19
 adclamat 5, 5. 34
 addideris 5, 3. 5
 addidit 1, 14. 13
 adducit 5, 7. 18
 adeo 1, 4. 7

adeptus 1, 31. 11
 adeunt 4, 17. 22
 adfectare 3, 18. 14
 adfert 2, 8. 11
 adfertur 3, 7. 21
 adficietur 1, 5. 10
 adfluens 5, 1. 20
 adgressa est 3, 16. 10
 adhuc 3, 1. 2
 adhuc supersunt 5, 5. 5
 adjecit 3, 10. 15
 adjiciam 4 prolog. 10
 aditu 5, 9. 1
 aditum 4, 17. 22
 adjutoribus 5, 5. 14
 adjuvare 4, 23. 19
 adjuvaret 3, 10. 40
 adjuvat 1, 8. 2
 adjuvisses 5, 2. 11
 adlata 3, 10. 29
 adluserit 3, 10. 12
 admirabilem 3, 18. 3
 admirans 3, 17. 5
 admirator 4, 21. 21
 admiratus fuerat 5, 1. 20
 admonebit 4, 3. 12
 admonere 3, 10. 54
 admonet 3, 17. 13
 admonuit 1, 11. 4
 admota prece 3, 16. 7
 admoto ubere 3, 15. 7
 admovere preces 4, 25. 20
 admovit preces 1, 19. 6
 adnatant 1, 2. 19
 adpetebas 4, 2. 2
 adpeterem 5, 4. 5
 adpetit 1, 4. 1
 adpetit dente 4, 7. 1
 adproba 5, 5. 46
 adprobaret 4, 4. 28
 adprobavit 4, 24. 11
 adripuit aurem 5, 10. 5
 adriserit 4, 20. 4

adscribere 4, 2. 6
 adscribi 4, 16. 17
 adscripserunt 5, 1. 6
 adscriptus 4, 10. 8
 adsequar 3, 9. 3
 adsequi 4, 1. 2
 assignari 5, 2. 17
 assignate 4, 4. 37
 adsiluit 2, 5. 20
 adsiluit 4, 1. 5
 adfuetam 3 prolog. 15
 adsuevi 4, 7. 7
 adsuevit 1, 16. 5
 adsunt 4, 21. 16
 adtentarit 5, 2. 10
 adtrahit 4, 17. 9
 adtributum est 4, 19. 12
 advenerit 1, 16. 7
 advenit 5, 7. 20
 adverso 2, 8. 16
 adversus 5, 10. 1
 adultam 3, 10. 23
 adulteram 3, 3. 9
 adulterum 3, 10. 16
 advocata 1, 14. 13
 advocavit fidem 4, 4. 20
 advolant 2, 7. 7
 advolavit 3, 16. 17
 ædes 3, 9. 2
 Ætæ 4, 6. 12
 Ægæa 4, 6. 19
 ægre 4, 5. 3
 æmulatio 2, 9. 7
 æquæ 5, 6. 2
 æqualiter 4, 4. 9
 æquassent 4, 15. 3
 Æquis 1, 2. 1
 æquitatis 4, 14. 5
 Æsope 3, 19. 8
 Æsopi 4, 20. 4
 Æsopias 5 prolog. 11
 Æsopi fabula 1, 10. 3
 Æsopi genus 2 prol. 1
 Æsopi nomen 5, 1. 1
 Æsopi stilo 3 prol. 30
 Æsopo

VOCABULORUM.

Æsopo 2, 9. I
 Æsopo quidam 3, 5. 2
 Æsopum 3, 14. 2
 Æsopus 1, 2. 9; 1, 3. 3;
 1, 6. 2; 2, 2. 4; 3, 19. 1
 Æsopus autor 1 pro-
 log. 1
 Æsopus ibi 3, 3. 14
 æstate 4, 23. 18
 æstimantes 4, 17. 16
 æstimo 3, 4. 5
 æstuantem 2, 5. 16
 ætatem 3, 10. 24
 ætatis 2, 2. 3
 æterna in basi 2, 19. 2
 æternam famam 3 pro-
 log. 54
 ævi 4, 25. 15
 ævum 4, 19. 10
 ævum sollicitum 1, 31. 7
 affectus 3 prolog. 37
 affirmant 5, 7. 21
 affirmat 3, 3. 9
 affirmavit 1, 17. 5
 afflictiis 1, 2. 28
 age 3, 7. 25
 age porro 3, 15. 11
 agedum 5, 4. 10
 agellos 4, 4. 23
 agendo 2, 5. 3
 agens, *ibid.*
 aggeras 4, 19. 23
 agere 3, 17. 13
 agere gratias 2, 8. 15
 aggravant 3, 3. 13
 aggressa est 3, 16. 10
 agi 4, 12. 3
 agi ad pœnitendum 5,
 5. 3
 agno 3, 15. 1
 agnos 3, 3. 5
 agnoscere 1, 22. 10
 agnoscit 2, 5. 19
 agnus 1, 1. 1
 agrestes 3, 2. 3
 agros 4, 4. 38, 42

ais 4, 6. 17
 ait 1, 30. 3
 aiunt 5, 6. 6
 alapæ 2, 5. 22
 ales 1, 13. 8
 aliæ plagæ 3, 30. 11
 aliamque 1, 4. 4
 alienum 1, 4. 1
 alienum moribus 4, 4.
 40
 alii 3, 2. 3, 4
 alii simul 4, 9. 5
 aliis 2, 5. 4
 aliis 1, 9. 1
 alio 1, 4. 4
 aliorum 4, 25. 25
 aliorum vices 4, 25. 26
 alios 1, 29. 2
 alios fallere 5, 2. 14
 aliquæ 3 prolog. 8
 aliquando 3, 14. 12
 aliquid 4, 17. 16 & 19
 aliquis 3 prolog. 52
 aliquot 5, 7. 11
 aliquot domus 3, 19. 3
 aliquot secutis 4, 1. 7
 aliud quicquam 2 pro-
 log. 2
 alium 1, 2. 22
 alius 3 prolog. 42, 43
 allicit 2, 3. 7
 alligant 3, 7. 18
 alta 2, 8. 25
 alta in vinea 4, 2. 1
 alta quercu 3, 13. 1
 alter 2, 7. 3
 alter occuparat 2, 9. 5
 alteram 4, 4. 5
 alteri 3, 3. 13
 alterius 3, 10. 55
 alterius periculo 4, 8. 2
 alticinctis 2, 5. 11
 altiore 4, 8. 4
 altis 2, 6. 12
 altiùs 4, 19. 2

G 4

alveolo 2, 5. 15
 alveos 3, 13. 9
 alueris 4, 10. 16
 alvi 4, 5. 9
 amanti 3, 10. 16
 ambæ 2, 2. 5
 ambitio 3, 10. 56
 ambos 3, 8. 13
 ament 2, 2. 2
 amentur *ibid.*
 amice 3, 7. 17; 4, 8. 8
 amici 3, 9. 1
 amicis 3 prolog. 11; 3
 9. 7
 amicus 4, 11. 7
 amisi 2, 7. 12
 amisit 1, 21. 1
 amissi 3, 11. 3
 amittit 1, 4. 1; 1, 10. 2
 amphoram 3, 1. 1
 amplexus 3, 8. 12
 an 1, 23. 4, &c.
 Anacharxis 3 prolog. 53
 angulo 4 prolog. 7
 angustam 3, 9. 6
 angusto 5, 9. 1
 anhelans 2, 5. 3
 anima 3, 1. 5
 animadvertit 2, 8. 13
 animal 5, 3. 8
 animi 5 prolog. 7; 3,
 prolog. 48
 animo 3, 14. 12; 1, 26.
 12
 animos 2, 2. 5
 animum 1, 11. 15; 3,
 prolog. 14
 animus 5, 7. 1; 3, 7. 25
 3 prolog. 3; 2, 9. 13
 annis 1, 21. 3; 4, 1. 1;
 5, 10. 3
 annos 2, 2. 4
 ante 1, 1. 10; 4, 9. 3;
 4, 7. 28
 antehac 3, 1. 6

ante-

INDEX

antequam 5, 9. 4
 antidoto 1, 14. 8
 antidotum 1, 14. 3
 antiqua 4, 21. 18
 antiqui 5, 8. 7
 antiquis 4, 4. 25
 anum 4, 17. 20
 anus 2, 2. 9; 3, 1. 1
 aper 1, 21. 5; 2, 4. 22;
 1, 29. 9; 4, 3. 2
 aperto 5, 5. 37
 apertum est 3, 13. 14
 apes 3, 13. 1
 apibus 3, 13. 12
 Apollinis 3, 16. 12
 Apollo 3 prolog. 58
 apothecam 4, 4. 25
 apparatu 5, 5. 14; 4, 24.
 21
 apparebunt 4, 25. 33
 appetit 3, 16. 2
 apro 1, 29. 9
 aprum 2, 4. 9
 aqua 1, 14. 7
 aquæ 4, 8. 8
 aquam 1, 1. 6
 aquila 1, 28. 3, 11; 2,
 4, 1. 15. 21
 aquilâ 1, 9. 3
 aquilæ 3, 18. 11
 arâ 1, 8. 8; 4, 19. 1
 aranea 2, 8. 23
 aras 4, 23. 5
 arbitrio 3, 18. 10
 arbore 1, 13. 4
 arbores 1 prolog. 6; 3,
 17. 2
 arca 4, 11. 2
 arcem 1, 2. 5
 arctos 4, 5. 2
 arcum 3, 14. 5, 10
 ardebant 3, 16. 15
 Ardalionum 2 2. 1
 ardentem 1, 28. 8
 argenteam 4, 5. 22

argenteo 5, 1. 7
 arguebat 1, 10. 4
 arguis 3, 11. 6
 argumento 4, 7. 2
 argumentum 4, 15. 7
 Argus 4, 7. 9
 argutiæ 5, 5. 3
 arida 1, 6. 8
 arripuit 5, 6. 2
 arte 2, 9. 13
 artifices 5, 5. 7
 artis 1, 14. 11
 artium 3 prolog. 20
 artus 4, 6. 15
 ascendit 4, 21. 9
 asello 5, 4. 3
 asello comite 1, 11. 3
 asellum 1, 15. 4
 asellus 1, 29. 4
 Asiæ 4, 21. 4
 asino 1, 15. 6
 asinum 1, 11. 11
 asinus 1, 21. 8
 asperam 3, 7. 12
 aspernatus 5, 4. 4
 aspero 1, 2. 24
 aspexit 3, 10. 29
 aspicit 3, 7. 15
 assem 3, 5. 3
 astris 2, 6. 12
 at 1, 15. 7 & alibi
 Athenæ 1, 2. 1
 Athenas 4, 4. 13
 atque 1, 2. 13 & alibi
 atque ita 2, 5. 11
 atriensibus 2, 4. 7
 attende 2 prolog. 14
 attendere 2, 5. 6
 attestatur 1, 10. 3
 Attici 2, 9. 1; 4, 4. 32
 Atticus 3, 14. 1
 attingere 1, 4. 7
 avare 4, 19. 4
 avaris 1, 27. 1
 auctor 3, 15. 18

auctor Æsopus 1 pro.
 log. 1
 auctores 3 prolog. 57
 auctoris 2 prolog. 7
 auctoritate 4, 24. 10
 auctoritatis 5, 1. 3
 audacem 4, 6. 8
 audaciam 3, 5. 9
 audacter 2, 1. 9
 audebat 3 prolog. 36
 audet 5, 1. 25
 audierat 2, 3. 3
 audis 4, 19. 20
 avertendum 3, 3. 8
 avertit 4, 11. 6
 aufer 3, 6. 8
 augurium 3, 18. 12
 Augusto 3, 10. 39
 avi 3, 18. 3
 avibus 1, 4. 5
 avida 2, 1. 4
 avidis 1, 13. 11
 aviditas 1, 3. 8
 aviditas dives 2, 1. 12
 aulæo 5, 7. 23
 aura 5, 7. 1
 auras 2, 6. 7
 aurem 2 prolog. 6
 aurem pervellit 5, 5. 32
 aures 2, 9. 12
 auribus 3 prolog. 7
 auriculis 1, 1. 6
 auris 3, 10. 51
 aurum 1, 27. 7; 4, 19.
 7
 aut 3, 10. 57 & alibi
 autem 3, 3. 9
 auxilia 1, 31. 2
 auxilio 4, 25. 16
 auxilium 3, 16. 9
 auxilium me 3, 3. 7
 auxilium petit 3, 3. 4

B.

VOCABULORUM.

B.

B Ajulantem 3, 20. 5
balanti 3, 15. 1
barbam 4, 15. 1
barbarum 4, 6. 11
barbarus 4, 4. 10
basi 2, 19. 2
basia 5, 7. 28
bathyllo 5, 7. 5
beneficium 4, 25. 18
beneficium vanum 1, 22. 8
benevolentiam 3, 15. 16
benignitas 1, 23. 7
bestias 1, 11. 8
bibamus 3, 16. 15
bibenti 1, 1. 6
bibere 1, 14. 9; 1, 20. 5
bibere in Nilo 1, 25. 3
bibisset 1, 12. 3
bilinguis 2, 4. 25
binas 1, 15. 7
bipenni 4, 6. 7
bis 1, 8. 2
bis mori 1, 21. 12
blanditiæ 1, 19. 1
bobus 2, 8. 15
bona 3, 10. 37
bonam 3, 1. 5
bonas 2 prolog. 11
boni 3, 4. 1
bonis 1, 3. 1
bonis præsentibus 5, 1. 8
bonitas 4, 25. 17
bonitas aquæ 4, 8. 8
bono 5, 4. 12
bonum 1, 2. 29
bonus 4, 10. 21
bos 2, 8. 5
bove 1, 24. 5
bovem 1, 24. 8
boves 2, 8. 21

bovili 2, 8. 4
breve 1, 19. 6
brevem 5, 8. 5
brevis 3, 4. 2
brevis docebo 3 prolog. 35
brevitas 2 prolog. 12
brevitate 3, 10. 60
brevitatem 5, 5. 46
brevitatis 4, 25. 8
breviter 3, 7. 1
brevius 3, 19. 6
bruma 4, 23. 18
Bubulcus 2, 8. 11

C.

C Acant 4, 17. 25
Cadis 4, 5. 25
cæca 4, 19. 7
cæco 2, 8. 3
cæde 1, 11. 11
cæde patris 4, 6. 16
cædem 2, 7. 8
Cæo 4, 21. 8
Cæsar 2, 5. 19
Cæsar Tiberius 2, 5. 7
calamitas 1, 3. 16
calamitatem 3 prolog. 41
calamo 4 prolog. 2
calceandos 1, 14. 16
calceis 5, 7. 42
calcibus 1, 21. 9
callidi 4, 1. 9
calumniæ 3, 10. 42
calumniamque 3 prolog. 38
calumniator 1, 17. 2
calumniari 1 prolog. 5
calvi 5, 3. 1
calvus 2, 2. 8; 5, 8. 2
calvus fortè 5, 6. 1
cameræ 4, 24. 29
campum 1, 12. 8
candore noto 3 prolog. 4

canem 5, 10. 7
canens 5, 21. 5
canes 1, 25. 3
canes currentes 1, 25. 3
canes elusit 1, 12. 9
cani 1, 23. 3
canibus 2, 3. 5
canibus anum 4, 17. 19
canis 1, 4. 2
canis 1, 17. 2
canis 1, 25. 5
canis parturiens 1, 19. 3
canis vehementis 2, 3. 1
canos 2, 2. 10
canticum 5, 7. 25, 26
cantus 3, 16. 11
cantus luscini 3, 18. 2
cantu saxa 3 prolog. 59
canum 1, 12. 11
capacis 4, 5. 9
capella 1, 5. 3
capella barbam 4, 15. 1
capellas 3, 15. 1
capere 3, 16. 5
caperent 1, 29. 4
caperis 5 prolog. 10
capere 3, 16. 5
capi 1, 15. 6
capi cibo 1, 23. 4
capi meritis 3, 15. 19
capiant 4, 5. 1
capiat 2 prolog. 6
capillos 2, 2. 7
capis 4, 19. 8
capita 1, 14. 13
capite 4, 25. 6
capite est protrusus 5, 7. 44
capite humano 3, 3. 5
capitibus 4, 6. 5
captans 5, 3. 2
captant 1, 29. 1
captas 4, 7. 6
capti 4, 6. 8
carpere 2, 9. 17

captus

INDEX

captus 5, 7. 1
 caput 1, 8. 11; 3, 3. 7;
 5, 3. 1
 caput ita 1, 3. 11
 carbonem 5, 6. 6
 careas 4, 19. 10
 carebunt 4, 17. 34
 caret 1, 20. 1
 cariosis 5, 10. 5
 carminis 3 prolog. 3
 carnem 1, 4. 2
 carnis meæ 1, 25. 9
 carpens 3, 8. 9
 caseum 1, 13. 3
 caseum emilit ore 1, 13.
 10
 Cassandra 3, 10. 4
 casta oscula 4, 23. 8
 castæ mulieris 3, 10. 14
 casu 4, 21. 25
 casu gravi 1, 21. 2
 casu peccat 5, 3. 12
 casu 5, 7. 7
 casus 2, 7. 10
 catenâ 3, 7. 13
 cathedra 3, 8. 4
 Cato 4, 7. 21
 Catulis 2, 4. 24
 Catulos 1, 19. 7
 Catulos Vulpinos 1, 28
 3
 caudam 3, 18. 8
 cavere 1, 9. 1
 cavernam 2, 4. 2
 cavo 2, 4. 17; 3, 16. 17
 cavo ramo 3, 16. 5
 cavos 4, 6. 3
 causa 3 prolog. 6
 causa mali 3, 10. 44
 causâ meâ 1, 22. 4
 causa sed 3, 3. 2
 causam 1, 6. 6
 causam cum perorassent
 1, 10. 7
 causam dixit 3, 17. 6

causam intelligit 3, 14. 8
causam iurgii 1, 1. 4
causam scribendi 5 prolog. 9
causam tuentes 3, 10.
38
causis 1, 1. 15
cautis 1, 25. 10
cedam loco 1, 19. 10
cedo 5, 2. 9
cedo invidiæ 3, 9. 4
celans 2, 2. 4
celaverat 5, 5. 32
celebres nuptias 1, 6. 1
celeri 4, 17. 6
celeritate pennæ 1, 31. 4
celeriter 1, 13. 10
celerius 4, 25. 14
celsa arbore 1, 13. 4
celsâ cervice 2, 7. 4
celsa populus 3, 17. 4
celsis cornibus 4, 8. 11
Censores 4, 9. 5
centena 4, 5. 12
centum 2, 8. 18
centum viros 3, 10. 35
ceperat animos 2, 2. 5
cepero 4, 25. 14
cepi prædam 4, 4. 8
cepiſſent 1, 5. 5
cerebrum 1, 7. 2
Ceris 3, 13. 9
cernens 4, 1. 9
certa ratio 5 prolog. 9
certæ 2, 5. 21
certamina 5, 5. 7
certarent 1, 30. 5
certatim 1, 2. 19
certatim ruunt 5, 1. 3
certè brevitatem 5, 5.
46
certè quo 3 prolog. 32
certis mensibus 3, 15. 5
certo pretio 4, 24. 6
certumque 3, 10. 43

cervi 2, 8. 25
cervice 2, 7. 4
cervum 1, 5. 5
cervus 1, 12. 3; 1, 16. 3
cessarunt 1, 9. 5
cetera 4, 5. 36
ceteri 4, 21. 24
ceteros 4, 24. 29
charitatem 3, 8. 13
chartas 5 prolog. 18
chartis 5, 5. 44
cibi 1, 27. 7
cibi res 4, 7. 4
cibo 1, 23. 4
cibo intrito 1, 26. 7
cibo largo 3, 7. 14
cibo tenui 4, 12. 7
cibo vescatur 2, 6. 31
cibum 1, 4. 6
cibum appeterem 5, 4. 5
cibus 3, 12. 6
cicada 3, 16. 3
ciconia 1, 26. 6
ciconiam 1, 26. 3
ciens 4, 22. 1
ciens gemitus 1, 18. 3
Cinis 3, 9. 4
circa 4, 23. 14
circum 3, 19. 5; 4, 1.
4; 4, 6. 3
circumcidis 4, 19. 25
circumdedit 1, 28. 9
circumire 4, 21. 4
cirris 2, 5. 13
citati 4, 17. 8
citatus 1, 17. 4
cithara 3, 16. 12
citharæ 4, 19. 20
citius 3, 6. 2
cito 3, 14. 10; 4, 25. 13
cives 1, 2. 30
civitatem 1, 2. 2; 2, 5. 5
II
clamorem 1, 6. 4
clamores 5, 5. 28

clamque

VOCABULORUM.

clamque 3, 10. 19
clarum 2, 7. 5
classe 4, 7. 19
16,3 clauderetur 4, 8. 4
clauso 4, 8. 12
Clazomenæ 4, 21. 17
clementer 4, 19. 8
clitellas 1, 15. 8, 10
3 coacta fame 4, 3. 1
8 coegit 4, 4. 9
cælo 4, 11. 3
cælum 4, 19. 24; 4,
6. 26
cænâ 2, 8. 20
7 cœnam 1, 26. 3; 3, 19.
2; 4, 22. 15
cœperant 4, 15. 2
31 cœpère 2, 2. 7
cœpere 4, 17. 23
5,4,5 cœpere bibere 1, 20. 5
cœpissent 1, 2. 8
cœpisset facere 1, 14. 2
cœpit 1, 2. 25; 1, 3. 10;
1, 8. 5; 2, 8. 15; 2,
15. 14; 3, 16. 7; 4,
16. 6; 4, 21. 4; 4, 23.
3
cœpit desiderari 5, 7. 14
4, 1. cœpit flagitare 1, 19. 9
cœpit fugere 1, 12. 8
25 cœpit lacerari 1, 12. 11
9 cœpit languere 5, 10. 3
4 cœpit redire 3, 19. 7
cœpit vesci 1, 31. 11
cœptum ordinem 4, 20. 9
cœtum 3 prolog. 23
cogit 5, 5. 35
cogitandum 3, 14. 13
cogitas 3 prolog. 16
25,13 cogitatio animi 5 pro-
log. 7
2,5,5 cogitavi plura 3 prol.
36
cogitet 4, 20. 1
cogitque 1, 6. 8

cognatos 4, 24. 15
cognitum 4, 21. 22
cognoveris 3, 10. 58
cognovi 3, 4. 7
cognovit 3, 16. 16
cogor ferre 1, 21. 12
cogunt 4, 23. 20
colli 1, 8. 8
colligi sensus 4, 5. 19
colligunt 4, 21. 11
collo 2, 7. 5; 3, 18. 7
collocarunt 2, 9. 2
collum 3, 6. 3
collum lagenæ 1, 26.
10
color 3, 13. 6
colorque 4 prolog. 8
colubram 4, 18. 2
columbæ 3, 31. 3
come officium 2, 5. 19
comes 2, 7. 6; 5, 2. 7
comesse 1, 13. 4; 1, 20.
4
comite asello 1, 11. 3
commemoras 4, 23. 13
commendari 5, 5. 47
commendasse 1, 17. 3
commendatio 2 prolog.
13
commendatur 2 prol. 7
commercium 4, 10. 11
comminuta 2, 6. 13
commiseris 2, 8. 7
commiserit 1, 14. 16
commisum 4, 17. 15
commune 5, 6. 3
commune omnium 3,
prolog. 47
commutando 1, 15. 1
comœdiis 5, 1. 9
comosa fronte 5, 8. 2
compererant 5, 5. 31
compesceret 1, 3. 12
compilavit 4, 10. 2
complevit 2, 4. 16

comprehensus 3, 5. 10
compressus 4, 2. 5
compulsi siti 1, 1. 2
compungam 3, 4. 3
conari 4, 25. 4
concacarunt 4, 17. 11
conceptum 1, 18. 7
conceptus trivio 1, 27.
11
concidisset 4, 6. 7
concidit 5, 7. 7
concinnet mali 2, 4. 24
concione advocata 1, 14.
13
concipit 3, 15. 4
concitant periculum 1,
29. 3
concitat civitatem 5, 5.
10
concito gradu 3, 2. 11
concupisti 1, 27. 16
concurrit populus 3, 14. 8
concurans 2, 5. 2
concurant 3, 10. 24
conde ferrum 5, 2. 13
condere famam 3 pro-
log. 53
condidit 4 prolog. 7
condidit se bovili 2, 8. 4
condidit sese 2, 4. 17
condita 2, 6. 6
conditio 3, 7. 7
conditio placet 3, 13. 12
condito patri 4, 4. 30
canditione 4, 4. 8
conducit pretio 4, 24. 6
confectus macie 3, 7. 2
confectus morbo 1, 14. 5
conferant 4, 4. 12
conferant pecuniam 4,
4. 17
conferent pecuniam 4,
4. 46
conferre 4, 23. 4
confessus 1, 14. 5
confessus

INDEX

- confessus reus 5 prolog.
 22
 confido I, 18. 6
 confodit I, 21. 7
 confusus fragor 4, 17.
 24
 congero 4, 23. 14
 congerunt 3, 2. 3
 conjugem 3, 3. 9 ; 3, 10.
 9
 conrodere 4, 7. 6
 conscientiam 3 prolog.
 48
 conscientiam laudis 2, 9
 11
 conscius 5, 25. 30
 consecrata est 3, 16. 18
 confedit 4, 17. 22
 consequi 4, 12. 5
 considera 3, 8. 1
 consilia prava I, 25. 1
 consiliator maleficus 2,
 6. 2
 consilio 5, 3. 12
 consilio monet I pro-
 log. 4
 consilium 4, 31. 5 ; 5,
 prolog. 3
 consilium dare I, 9. 1
 consilium stultum I, 20.
 1
 confociet usum 4, 10.
 21
 consolandi 3, 18. 5
 conspargere 2, 5. 14
 consparsum 4, 17. 4
 conspectu I, 16. 6 ; 5,
 1, 15
 conspectum 5, 7. 22
 conspexit I, 17. 8, 1. 24.
 2
 conspicatus 2, 8. 25
 conspicuum 4, 6. 6
 conspiratis I, 2. 4
 constabit 4, 25. 35
 constantior 5, 2. 7
 constitit 4, 5. 29 ; 5, 5.
 23
 consuetudine 4, 12. 6
 consulit 4, 4. 14
 consulendos 3, 3. 6
 consumet 4, 25. 12
 consumpta est 4, 5. 19
 consumpti 2, 4. 23
 consumpto I, 19. 8
 consumptus I, 27. 7
 consurrectum est 5, 7.
 27
 contemnens I, 3. 6
 contemni 3, 16. 9
 contempseris I, 12. 1
 contempti generis 5, 3. 8
 contemptum 2, 7. 10
 contemnit I, 28. 7
 contendebant 4, 23. 2
 contenderent 5, 5. 18
 contenderet I, 17. 3
 contendet 4, 20. 5
 contentæ 3, 18. 13
 contentus I, 3. 18 ; 4,
 12. 7
 contreritus I, 13. 7
 contextit I, 11. 4
 continere 4, 17. 32
 contineat 4, 10. 14
 continet frenis 2, 6. 7
 continetur 4 25. 30
 2 prolog. 1
 contingerent I, 10. 6
 contingit 4, 23. 10
 continuo I, 6. 1 ; 4, 17.
 21
 contra I, 1. 6 ; 1, 2. 28 ;
 3, 2. 4 ; 4, 7. 5 ; 5,
 10. 7
 contra potentes 2, 6. 1
 contra se 3, 18. 3
 contractam 4, 23. 20
 contrarios 4, 10. 17
 contubernium fortui-
 tum 2, 4. 4
 contumax 4, 7. 5
 contumelia I, 2. 21 ; 1,
 29. 2 ; 4, 17. 34
 contumeliam I, 3. 15 ;
 3, 8. 8 ; 5, 3. 5
 contumeliis 4, 17. 3
 conveniens 4, 19. 7
 conveniens avaris I, 27. 1
 convenit 5, 6. 7
 convicio I, 6. 5
 convicium acerbum 3,
 16. 3
 convictus Deum 4, 23.
 11
 convivam I, 26. 9
 convivium 5 prol. 20
 convocata familia 2, 8.
 26
 copia 4, 26. 6
 copiosa domus 4, 13. 21
 copiosa varietas 5, 5. 41
 copiosus 4, 8. 7
 coram pluribus 2, 4. 4
 corde durato 2, 9. 18
 corde eraserim 5 prol. 21
 corde tacito 5 prol. 3
 corium I, 20. 3
 cornea domo 2, 6. 5
 cornibus I, 13. 10 ; 1,
 21. 7 ; 4, 9. 11 ; 5, 9. 1
 cornici 3, 18. 12
 cornix 2, 6. 7
 cornua 2, 8. 25 ; 4, 6. 5
 cornua ramosa I, 11. 5
 coronam 5. 7. 34
 corpora 4, 24. 23
 corpore I, 13. 7
 corpore nudo 5, 8. 2
 corpori 3 prolog. 14
 corporis I, 5. 5 ; 3, 7.
 5
 corporis amissi 3, 11. 4
 corpus I, 18. 4 ; 2, 6. 5 ;
 3, 13. 6
 corpus

VOCABULORUM.

corpus hostile 1, 21. 9
 correptum 1, 1. 13
 corrigatur 2 prolog. 3
 corripere 1, 2. 25
 corrumpas 3, 8. 15
 corrumpere 4, 24. 18
 corrumpit 4, 11. 8
 corruptos boves 2, 8. 21
 corticem duram 2, 6. 12
 corve 1, 13. 6.
 corvi stupor 1, 13. 12
 corvo 3, 18. 12
 corvus 1, 13. 3
 cothurnis 4, 6. 5
 crearet 3, 15. 11
 crearit 1, 6. 9
 creatis regem 1, 31. 8
 credat 3, 10. 51
 credendum virtuti 5, 2.
 10
 credens 1, 8. 8
 credentes 1, 31. 10
 credere 3, 10. 1; 1, 14. 15
 credis 3 prolog. 25
 creditum 3, 10. 4
 creditum est 3, 10. 3
 credo 1, 10. 10
 crepusculo 3, 7. 20
 crimina 3, 10. 47
 criminatur 3, 8. 10
 crimine 3, 10. 18
 crimine furti 1, 10. 4
 criminis 2, 9. 19; 3, 10. 41
 crocodilis 1, 25. 4
 crocodilus 1, 25. 6
 cruce 3, 5. 10
 cruciari 4, 17. 31
 crudelis 1, 2. 7
 cruore 2, 3. 2
 crure ligato 5, 7. 36
 crurumque 1, 12. 6
 cubiculo 3, 10. 30
 cubiculum 3, 10. 21
 cubile 1, 19. 9; 4, 19. 1
 cubile fetosæ suis 2, 4. 12

cucurreris 2, 8. 6
 cucurrit 3, 8. 9
 cui 1, 14. 16 & alibi
 cuidam 3, 3. 4 & alibi
 cuique 5 prolog. 7
 cujus 2 prol. 13 & alibi
 culpa mea 1, 23. 8
 culpæ 4, 17. 29
 culpæ præmium 2, 3. 6
 culpæ proximum 1, 10. 5
 culpam lues 4, 10. 7
 cultrix 2, 5. 3
 cultum vendet 4, 5. 41
 culum 4, 17. 36
 cum 1, 2. 1 & alibi
 cuncta 3, 8. 8
 cunctas 1, 2. 18
 cuncti 2, 9. 3
 cunctis 3, 18. 3
 cunctos 5, 5. 5
 cuneis 5, 7. 35
 cuniculos 4, 19. 2
 cupiam 5 prolog. 6
 cupide 3, 16. 17
 cupidis 2, 1. 1
 cupidissime 4, 21. 22
 cupiditas 1, 27. 5
 cupidum 1, 25. 9
 cupidus 3, 12. 4
 cupimus 2, 8. 17
 cur 1, 1. 5 & alibi
 curâ 2 prolog. 8; 3, 3. 13
 curabo 5, 2. 9
 curam 2, 9. 10; 3, 3. 13
 curam habendi 3 pro-
 log. 22
 curam impendat 3 pro-
 log. 12
 curatio 5, 7. 12
 curiosior 4, 21. 12
 currendum 3, 6. 5
 currens 1, 25. 5
 currentes 1, 25. 3
 currit 3, 3. 6
 cursu 5, 8. 2; 1, 12. 8
 cursu pelagi 4, 21. 7

custodiebat 4, 19. 4
 custodit 1, 27. 7
 custos 3, 7. 9; 1, 24. 6
 Cybelæ 3, 17. 4
 Cybeles 4, 1. 4

D.

DA uxores 2, 3. 17
 damnanda 3, 10.
 47
 damnandam 3, 10. 46
 damnas 5, 10. 9
 damnata 1, 17. 6
 damnavi 5 prolog. 3
 damno 1, 28. 10
 damnum 3, 11. 3; 3,
 2, 16
 dant 1, 2. 27
 dant consilia 1, 25. 1
 dant mandata 4, 17. 21
 dapem 2, 6. 15
 dapem largam 2, 4. 24
 dare 4, 5. 27
 Dardaniæ 3 prolog. 29
 dare consilium 1, 9. 1
 dare operam 5, 7. 5
 dare vellet 4, 4. 27
 dare verba 3, 3. 15
 darem 2, 1. 5
 darent 4, 17. 4
 daret 2, 1. 10
 dari 4, 25. 24; 3, 14.
 12
 dari veniam 5, 3. 11
 dat 3, 7. 22
 dat pœnas 1, 13. 2
 data 4, 4. 10
 data occasione 2, 8. 9
 datæ 3, 18. 10
 date 4, 4. 35
 datum 4, 4. 15. 45
 datum est 3, 18. 14
 datur 1, 17. 9
 datus 1, 2. 23

De

I N D E X

de 1, 16. 6 & alibi
 Dea 3, 18. 5
 debeas 2 prolog. 14
 debebat 1, 17. 7
 debebat votum 5, 4. 2
 debebunt 4, 2. 6
 debent 1, 28. 1
 debent dari 3, 14. 12
 deberi 1, 17. 5
 debet 2, 26. 12 & alibi
 debetur 2, 1. 8
 debetur gloria 3 pro-
 log. 62
 debilem 4, 25. 16
 debilis 4, 1. 1
 debitum, *sc.* naturæ 4,
 25. 19
 debui 5, 1. 2
 decedens 4, 4. 3
 decem 1, 17. 5
 deceptit dolo 1, 31. 6
 decepta 1, 4. 5
 decerne 4, 25. 27
 deciderant 1, 3. 5
 decidisset 4, 8. 3
 decidit 3, 2. 2
 decipit 4 prolog. 5
 declarat 5, 5. 39
 decoris 1, 13. 7
 decurrit 1, 1. 8; 3, 20.
 2
 decus patriæ 3 prol. 56
 decus solidum 4, 23. 24
 dedecus 1, 21. 11
 dederat 1, 3. 14
 dederint 3, 2. 18
 dederis 5, 3. 5
 dederit 2, 2. 18
 dedicans 3 prolog. 31
 dedisse 4, 24. 33
 dedissem 1, 22. 5
 dedi 4, 3. 13
 dedit 1, 22. 9; 3, 5. 3;
 3, 15. 12; 3, 16. 18;
 4, 9. 2;

5 prolog. 9
 dedita 4, 4. 43
 deditus 4, 21. 19
 deducta est 3, 13. 3
 deductus 2, 1. 5
 defectus annis 1, 21. 3
 defectus pilis 5, 6. 2
 deficiunt 5, 5. 12
 deflexit 4, 14. 6
 defluentes 4, 24. 23
 deformis 4, 4. 41
 defuisse 5, 1. 17
 degere 1, 3. 2
 degerent 1, 30. 6
 degravati 4, 21. 15
 dehinc 1, 13. 5
 dejectum 2, 1. 1
 dein 1, 14. 7 & alibi
 dein invicem 3, 7. 3
 deinde 1, 3. 6 & alibi
 deinde quia 1, 8. 3
 delectaris 5, 3. 9
 delectet 2 prolog. 10
 delibo 4, 23. 7
 delibutus 5, 1. 21
 delicato 5, 1. 22
 delicatos 4, 4. 26
 delicio suo 3, 20. 8
 delictum 3, 11. 6
 deligens 3 prolog. 41
 delinirem 3 prolog. 45
 delinquent 4, 9. 5
 delirum 3, 14. 3
 delusa 3, 18. 15
 delusit 5, 6. 7
 demens 4, 3. 11
 dementiae 1, 14. 14
 Demetrius 5, 1. 19
 Demetrius Phalerus 5,
 1. 10
 demisit 5, 5. 16
 demisit ore cibum 1, 4. 6
 demonstrare 3, 15. 18
 demum 1, 12. 3 & a-
 libi

demum ingemuit 1, 1;
 12
 denique 3 prolog. 43
 dente aspero 1, 2. 24
 dente improbo 4, 7. 1
 dente lædere 4, 7. 6
 dentibus 4, 5. 8; 5, 10.
 dentibus avidis 1, 13. 11
 dentibus fulmineis 4,
 21. 5
 Deorum 1, 2. 13; 3, 17.
 10; 4, 17. 23
 Deos 4, 11. 4
 Deos manes 1, 27. 4
 Deos verendos 4, 10. 10
 dependentibus 2, 5. 13
 deperditus inopiâ 1, 14. 1
 deploras 1, 9. 1
 deponeret fœtum 1, 19. 4
 deponeret onus 1, 18. 5
 deprehensi 5, 4. 10
 depressum 1, 20. 3
 deprimit 3, 10. 36
 depugnauerat 5, 2. 10
 deridendus 3, 14. 4
 deridentur 1, 25. 2
 derideri 3, 6. 10
 derideri simul 3, 18. 4
 deridetur 2, 5. 17
 derisor 3, 14. 4
 derisui 1, 11. 2
 derisum 5, 7. 3
 derisuri 5, 5. 26
 des 3 prolog. 14
 descende 4, 8. 2
 describi 4, 7. 28
 deferam 3 prolog. 56
 desertus 1, 21. 3
 desiderari 5, 7. 14
 desideras 3 prolog. 1
 desiderat 1, 8. 1
 desidero ire 5 prol. 20
 desidet 2, 4. 21
 desierint 4, 4. 11
 desierit 4, 25. 18

desit

VOCABULORUM.

desit 4, 25. 7
desit mihi 3, 15. 8
despectis 3, 2. 1
despexeram 1, 12. 11
despexerat 1, 3. 12
destinasset 5 prolog. 1
destinata 4, 4. 27
destituit 5, 10. 8
desunt mihi 3, 11. 5
desunt stramenta 2, 8.
23
deterritus 5, 4. 7
detracta pelle 3, 20. 7
detritum 3, 7. 16
devenit 4, 8. 5
Deum 4, 10. 12, 18; 4,
23. 11
devocat 1, 20. 2
devolutis 5, 7. 23
devoratum 1, 8. 4
devorent 2, 3. 5
devores 1, 22. 7
devotam 4, 4. 6
Deus 1, 2. 28
dextera 5, 2. 5
dexteram 5, 7. 9
dic 3, 7. 17
dicebant 3, 13. 2
dicere 3 prolog. 36; 3,
17. 11
diceret 1, 30. 4
dices 3 prolog. 8
dicet 3, 1. 7; 4, 20. 4
dici 1, 27. 2; 5, 9. 5
dicis 5, 4. 9
dicitur 1, 26. 3; 3, 3. 2
dico tibi 4, 18. 19
dicta 3, 11. 2
dicta hora 4, 24. 19
dictam 4, 5. 46
dicto 4, 10. 19
dictorum 2 prolog. 10
dictum 3, 4. 5
dictum est 1, 7. 3
dictum falso 4, 6. 18

dictura in se 1, 22. 10
dictus 5, 1. 1
didici 4, 3. 8
die 2, 4. 20
die ludorum 5, 7. 19
diebus 3, 2. 12
diei 2, 8. 5
dies 1, 18. 7
dies advenerit 1, 16. 7
dies mutatur 4, 16. 5
dies pœnæ 4, 10. 8
difficile 4, 17. 30
difficiliter 4, 25. 30
dignitatem 4, 15. 3
dignitatem pristinam 1
21. 1
dignum 3 prolog. 44
dignū memoriæ 4, 20. 3
dignum pœnæ 5, 3. 13
dignum præmium 3, 5. 7
dignumque 5 prolog. 19
digrunnit 5, 5. 27
Dii 5, 7. 24
Diis iratis 4, 19. 15
dilatio 4, 25. 12
diligens 2 prolog. 4
diligenter 4 prolog. 3
diligentius 3, 10. 23
diligeret 3, 10. 9
dimisit 5, 10. 6
dimissam 4, 24. 18
dimissum 4, 24. 14
dimittere 4, 17. 29
dimitti 4, 17. 3
dimittuntur 4, 17. 20
direpit ad cubile 2, 4. 12
diripiunt 2, 7. 9
disceat 4, 18. 6
discedens 4, 2. 3
discederet 4, 10. 3
discernit 4, 23. 22
discimus 2, 2. 2
dispersus rumor 5, 5. 11
dispulit tenebras 3, 10.
42

differso 5 prolog. 12
diffidens 3, 10. 56
diffidens variis 3, 3. 12
diffident 1, 30. 1
dissimulet 4, 20. 2
dissolvit 4, 21. 10
dissolutos mores 1, 2. 12
distribuat 4, 4. 9
distrieta 2, 5. 13
distringis 4, 6. 1
distinguit 4, 25. 3
distingunt 1, 29. 2
diu 3, 14. 7
diversum 1, 30. 7
dives arca 4, 11. 2
Dives aviditas 2, 1. 12
dives & potens 3, 5. 6
dives nobilis 5, 5. 4
dives onere 2, 7. 4
divi 3, 17. 2
divinabit 5 prolog. 5
divinæ domus 5, 7. 43
divisit 2, 6. 15
diviso 2, 1. 9
divitiarum 1, 27. 5
divitias 4, 21. 1; 5, 4.
9
divo Augusto 3, 10. 39
diutius 4, 25. 14; 1, 2.
16
dixerim 1, 14. 17
dixero 4, 19. 14
dixerunt 1, 24. 8
dixi 4, 22. 26; 4, 24. 2
dixisse 1, 10. 8
dixit 3, 17. 6; 5, 5. 9
docebo 3 prolog. 35
docet 5, 3. 11
docili 1, 28. 2
doctiorem 5, 9. 5
docto labori 3 prolog.
27
doctus 4, 21. 1
doctus labor 2. 9. 15
documentum 2, 4. 25
dolens

I N D E X

de 1, 16. 6 & alibi
 Dea 3, 18. 5
 debeas 2 prolog. 14
 debebat 1, 17. 7
 debebat votum 5, 4. 2
 debebunt 4, 2. 6
 debent 1, 28. 1
 debent dari 3, 14. 12
 deberi 1, 17. 5
 debet 2, 26. 12 & alibi
 debetur 2, 1. 8
 debetur gloria 3 pro-
 log. 62
 debilem 4, 25. 16
 debilis 4, 1. 1
 debitum, *sc.* naturæ 4,
 25. 19
 debui 5, 1. 2
 decedens 4, 4. 3
 decem 1, 17. 5
 decepit dolo 1, 31. 6
 decepta 1, 4. 5
 decerne 4, 25. 27
 deciderant 1, 3. 5
 decidisset 4, 8. 3
 decidit 3, 2. 2
 decipit 4 prolog. 5
 declarat 5, 5. 39
 decoris 1, 13. 7
 decurrit 1, 1. 8; 3, 20.
 2
 decus patriæ 3 prol. 56
 decus solidum 4, 23. 24
 dedecus 1, 21. 11
 dederat 1 3. 14
 dederint 3, 2. 18
 dederis 5, 3. 5
 dederit 2, 2. 18
 dedicans 3 prolog. 31
 dedisse 4, 24. 33
 dedissem 1, 22. 5
 dedi 4, 3. 13
 dedit 1, 22. 9; 3, 5. 3;
 3, 15. 12; 3, 16. 18;
 4, 9. 2;

5 prolog. 9
 dedita 4, 4. 43
 deditus 4, 21. 19
 deducta est 3, 13. 3
 deductus 2, 1. 5
 defectus annis 1, 21. 3
 defectus pilis 5, 6. 2
 deficiunt 5, 5. 12
 deflexit 4, 14. 6
 defluentes 4, 24. 23
 deformis 4, 4. 41
 defuisse 5, 1. 17
 degere 1, 3. 2
 degerent 1, 30. 6
 degravati 4, 21. 15
 dehinc 1, 13. 5
 dejectum 2, 1. 1
 dein 1, 14. 7 & alibi
 dein invicem 3, 7. 3
 deinde 1, 3. 6 & alibi
 deinde quia 1, 8. 3
 delectaris 5, 3. 9
 delectet 2 prolog. 10
 delibo 4, 23. 7
 delibutus 5, 1. 21
 delicato 5, 1. 22
 delicatos 4, 4. 26
 delicio suo 3, 20. 8
 delictum 3, 11. 6
 deligens 3 prolog. 41
 delinirem 3 prolog. 45
 delinquent 4, 9. 5
 delirum 3, 14. 3
 delusa 3, 18. 15
 delusit 5, 6. 7
 demens 4, 3. 11
 dementia 1, 14. 14
 Demetrius 5, 1. 19
 Demetrius Phalerus 5,
 1. 10
 demisit 5, 5. 16
 demisit ore cibum 1, 4. 6
 demonstrare 3, 15. 18
 demum 1, 12. 3 & a-
 libi

demum ingemuit 1, 13.
 12
 denique 3 prolog. 43
 dente aspero 1, 2. 24
 dente improbo 4, 7. 1
 dente lædere 4, 7. 6
 dentibus 4, 5. 8; 5, 10. 5
 dentibus avidis 1, 13. 11
 dentibus fulmineis 4,
 21. 5
 Deorum 1, 2. 13; 3, 17.
 10; 4, 17. 23
 Deos 4, 11. 4
 Deos manes 1, 27. 4
 Deos verendos 4, 10. 10
 dependentibus 2, 5. 13
 deperditus inopiâ 1, 14. 1
 deploras 1, 9. 1
 deponeret fœtum 1, 19. 4
 deponeret onus 1, 18. 5
 deprehenfi 5, 4. 10
 depreffum 1, 20. 3
 deprimit 3, 10. 36
 depugnauerat 5, 2. 10
 deridendus 3, 14. 4
 deridentur 1, 25. 2
 derideri 3, 6. 10
 derideri simul 3, 18. 4
 deridetur 2, 5. 17
 derisor 3, 14. 4
 derisui 1, 11. 2
 derisum 5, 7. 3
 derisuri 5, 5. 26
 des 3 prolog. 14
 descende 4, 8. 2
 describi 4, 7. 28
 deferam 3 prolog. 56
 desertus 1, 21. 3
 desiderari 5, 7. 14
 desideras 3 prolog. 1
 desiderat 1, 8. 1
 desidero ire 5 prol. 20
 desidet 2, 4. 21
 desierint 4, 4. 11
 desierit 4, 25. 18

desit

VOCABULORUM.

desit 4, 25. 7
desit mihi 3, 15. 8
despectis 3, 2. 1
despexeram 1, 12. 11
despexerat 1, 3. 12
destinasset 5 prolog. 1
destinata 4, 4. 27
destituit 5, 10. 8
desunt mihi 3, 11. 5
desunt stramenta 2, 8.
23
detreritus 5, 4. 7
detratta pelle 3, 20. 7
detritum 3, 7. 16
devenit 4, 8. 5
Deum 4, 10. 12, 18; 4,
23. 11
devocat 1, 20. 2
devolutis 5, 7. 23
devoratum 1, 8. 4
devorent 2, 3. 5
devores 1, 22. 7
devotam 4, 4. 6
Deus 1, 2. 28
dextera 5, 2. 5
dexterarum 5, 7. 9
dic 3, 7. 17
dicebant 3, 13. 2
dicere 3 prolog. 36; 3,
17. 11
diceret 1, 30. 4
dices 3 prolog. 8
dicet 3, 1. 7; 4, 20. 4
dici 1, 27. 2; 5, 9. 5
dicis 5, 4. 9
dicitur 1, 26. 3; 3, 3. 2
dico tibi 4, 18. 19
dicta 3, 11. 2
dicta hora 4, 24. 19
dictam 4, 5. 46
dicto 4, 10. 19
dictorum 2 prolog. 10
dictum 3, 4. 5
dictum est 1, 7. 3
dictum falso 4, 6. 18

dictura in se 1, 22. 10
dictus 5, 1. 1
didici 4, 3. 8
die 2, 4. 20
die ludorum 5, 7. 19
diebus 3, 2. 12
diei 2, 8. 5
dies 1, 18. 7
dies advenerit 1, 16. 7
dies mutatur 4, 16. 5
dies pœnæ 4, 10. 8
difficile 4, 17. 30
difficiliter 4, 25. 30
dignitatem 4, 15. 3
dignitatem pristinam 1
21. 1
dignum 3 prolog. 44
dignū memoriæ 4, 20. 3
dignum pœnæ 5, 3. 13
dignum præmium 3, 5. 7
dignumque 5 prolog. 19
digrunnit 5, 5. 27
Dii 5, 7. 24
Diis iratis 4, 19. 15
dilatio 4, 25. 12
diligens 2 prolog. 4
diligenter 4 prolog. 3
diligentius 3, 10. 23
diligeret 3, 10. 9
dimisit 5, 10. 6
dimissam 4, 24. 18
dimissum 4, 24. 14
dimittere 4, 17. 29
dimitti 4, 17. 3
dimittuntur 4, 17. 20
direpit ad cubile 2, 4. 12
diripiunt 2, 7. 9
discat 4, 18. 6
discedens 4, 2. 3
discederet 4, 10. 3
discernit 4, 23. 22
discimus 2, 2. 2
dispersus rumor 5, 5. 11
dispulit tenebras 3, 10.
42

differso 5 prolog. 12
diffidens 3, 10. 56
diffidens variis 3, 3. 12
diffident 1, 30. 1
dissimulet 4, 20. 2
dissolvit 4, 21. 10
dissolutos mores 1, 2. 12
distribuat 4, 4. 9
districta 2, 5. 13
distringis 4, 6. 1
distinguit 4, 25. 3
distingunt 1, 29. 2
diu 3, 14. 7
diversum 1, 30. 7
dives arca 4, 11. 2
Dives aviditas 2, 1. 12
dives & potens 3, 5. 6
dives nobilis 5, 5. 4
dives onere 2, 7. 4
divi 3, 17. 2
divinabit 5 prolog. 5
divinæ domus 5, 7. 43
divisit 2, 6. 15
diviso 2, 1. 9
divitiarum 1, 27. 5
divitias 4, 21. 1; 5, 4.
9
divo Augusto 3, 10. 39
diutius 4, 25. 14; 1, 2.
16
dixerim 1, 14. 17
dixero 4, 19. 14
dixerunt 1, 24. 8
dixi 4, 22. 26; 4, 24. 2
dixisse 1, 10. 8
dixit 3, 17. 6; 5, 5. 9
docebo 3 prolog. 35
docet 5, 3. 11
docili 1, 28. 2
doctiorem 5, 9. 5
docto labori 3 prolog.
27
doctus 4, 21. 1
doctus labor 2. 9. 15
documentum 2, 4. 25
dolens

INDEX

dolens 5. 10. 6
 dolens injuria 4. 24. 17
 dolet 4. 18. 1
 doliturum 3. 10. 16
 dolo 1. 31. 6
 dolone 3. 6. 3
 dolor 4. 16. 10
 dolore 5. 5. 33; 1. 8. 5
 dolorem 1. 28. 10
 dolorem 3 prolog. 45
 dolorem vindicet 3. 10. 28
 dolos 1. 25. 7
 dolos irritos 1. 23. 2
 dolosa 2. 4. 17
 dolosa vulpes 1. 13. 11
 dolum 1. 16. 4
 domesticæ 3 prolog. 12
 domini 1. 15. 2
 domini caput 3. 3. 7
 domini mores 1. 23. 6
 domino 5. 10. 2; 2. 5. 14
 domino cum 3. 19. 18
 domino par 3. 7. 8
 dominum 2. 8. 28
 dominus 2. 8. 20; 2. 5. 20
 domo cornea 2. 6. 5
 domuit 3 prolog. 59
 domum 1. 22. 3; 3. 2. 7; 3. 7. 10; 3. 9. 6
 domum abit 3. 19. 9
 domum luxuriæ 4. 4. 44
 domum politam 4. 4. 26
 domum refertur 5. 7. 11
 domus 3. 10. 17
 domus Aetæ 4. 6. 12
 domus aliquot 3. 19. 3
 domus copiosa 4. 23. 20
 domus divinæ 5. 7. 43
 donas 4. 19. 13
 donate 4. 4. 39
 donavit 3. 16. 14

donec 2. 9. 19
 dormientem 3. 10. 30
 dormire 3. 10. 22; 3. 16. 11
 dorso levans 4. 3. 4
 dos 1 prolog. 3
 draconis 4. 19. 3
 duabus impar 2. 6. 17
 duabus partibus 3. 13. 5
 duæ laudes 4. 24. 13
 duas 5. 7. 9; 4. 9. 1
 dubiâ 5. 2. 16
 dubitares 1. 14. 15
 dubium 3. 13. 7
 ducere 1. 19. 7; 1. 6. 3
 ducere asinum 3. 3. 4
 ducis 2. 5. 21
 ducitis ævum 1. 31. 7
 ducitur 5. 7. 3
 dulce 3 prolog. 26
 dulcem benevolentiam 3. 15. 16
 dulcemque 3. 8. 13
 dulces 4. 5. 4
 dulci mora 3 prolog. 6
 dulcis 4. 8. 6; 3. 7. 1
 dum 4. 25. 15 & alibi pluries
 dummodo 3. 9. 4
 duo 2. 7. 1; 4. 24. 22
 duplex 1 prolog. 3
 dura miseria 3. 20. 3
 duram 2. 6. 12
 durato corde 2. 9. 18
 duro 1. 30. 10
 duxit 5. 3. 2

E.

E Cavo 1. 2. 17
 e sinu 5. 5. 36
 e stagno 1. 2. 17
 e turba 3. 19. 7
 ea sunt 4 prolog. 5

eadem 3. 7. 7
 eam 3. 3. 5
 ecce 3. 20. 11
 edentem 1. 9. 3
 edidisse 1. 12. 21
 educatus 1. 27. 11
 effecit 3. 19. 7
 effectu 1. 20. 1
 effectus 5. 8. 6
 effeminatus 5. 1. 24
 effigiem 1. 12. 4
 effigiem temporis 5. 8. 7
 effodiens 1. 27. 3
 effugerat 4. 1. 8
 effugere necem 1. 22. 2
 effugeret 2. 8. 2
 effugium 4. 8. 2
 effundit 3. 15. 6
 effuso 2. 4. 11
 ego 1 prolog. 2 & alibi
 egregium 2. 1. 11
 egregium melos 4. 21. 2
 egressa 3. 16. 17
 ejecit 2. 1. 4
 ejus 1. 19. 4
 ejusdem 2. 2. 4
 elapsum 5. 8. 3
 elegantia 2. 2. 4
 elevant verbis 4. 2. 5
 elevem 3. 10. 7
 elusit 3 prolog. 38
 elusit canes 1. 12. 9
 emendare 2. 5. 5
 emendat 5. 9. 5
 eminens 2. 7. 4
 emisit 1. 13. 10
 emori 1. 6. 8
 emunctæ 3. 3. 14
 en 3. 11. 4
 enatant 4. 21. 14
 enim 3 prolog. 50
 enimvero 2. 5. 20
 enim

VOCABULORUM.

enixa 3 prolog. 18
 eo 5, 4. 6
 eorum 4, 5. 4; 4, 23. 23
 eos 4, 17. 9
 epotam 3, 1. 1
 eques 5, 7. 38; 4, 3. 5
 equester 5, 7. 30
 equidem 2, 7. 11; 11, 1.
 II
 equus 4, 3. 1
 eram 1, 2. 11
 eraserim 3 prolog. 22
 erat 2, 5. 13; 5, 7. 16;
 & alibi
 ergo 1, 15. 9; 3, 19. 3;
 & alibi
 eripere 1, 4. 5
 eriperet 1, 28. 11
 eripiet 2, 9. 11
 eripiunt 1, 3. 8
 erit 3 prolog. 47; 3, 10.
 58
 erit utilis 3, 14. 11
 errabit 3 prolog. 46
 erras 3, 15. 2
 erro 3, 10. 41
 error mortaliū 2 pro-
 log. 3
 errorem 4, 4. 33; 5, 5.
 37; 5, 7. 30
 erroris 5, 5. 2
 eruit 4, 19. 1
 erumpam 2, 8. 9
 es 3, 6. 2; 5, 9. 4
 es farina 4, 1. 10
 es in numero 4, 24. 16
 es pollicitus 4, 25. 9
 esca se replevit 2, 4. 19
 escam 4, 1. 4
 escam carperent 1, 28. 4
 esse 1, 10. 5; 1, 14. 14; 1,
 15. 3; 1, 27. 1; 2, 3. 6;
 & alibi
 esses expertus 1, 3. 15
 esset 1, 24. 5. & 8, 2. 9

6 & alibi
 esset mortuus 3, 19. 20
 est 1, 27. 8; & alibi
 pluries
 esuriens 1, 26. 6. & 1,
 prolog. 4, & alibi
 quam pluries
 etiam 1, 10. 2; 3, 10.
 54. & alibi
 etiam si 5, 7. 42
 evagata 2, 4. 8
 evaserunt 4, 5. 3
 evasit 4, 8. 11
 evellerat 2, 2. 9
 eventus 4, 5. 10
 evertere 2, 4. 9
 evertisset 3, 10. 50
 evertit 2, 4. 5
 eum 1, 21. 5
 eundem 1, 1. 1; 2, 1. 5;
 4, 8. 5
 eunt 2, 8. 12
 eunuchos 3, 11. 1
 eunuchos glabros 4, 4. 22
 evocat 1, 2. 18; 1, 1. 11
 Eutyche 3 prolog. 2
 ex 2, 7. 7
 ex ara Jovis 4, 10. 1
 ex illis 3, 3. 12
 ex insidiis 2, 7. 7
 ex labore 4, 19. 9
 ex opibus 4, 21. 13
 ex pretio 4, 4. 47
 ex sapore 3, 13. 10
 exaggerare 3 prolog. 26
 exarabo 3 prolog. 30
 excedit 4, 25. 29
 exceperit 1, 11. 6
 excepit 1, 12. 9
 excipiunt 2, 8. 10
 excitat 4, 24. 27
 excitari 5, 7. 15
 excitatus 2, 8. 1
 excolit 4, 10. 10
 excusatum 3 prolog. 49

executi 5, 5. 19
 exempla 1, 26. 12.
 exempli 5, 1. 9
 exemplis 2 prolog. 1
 exemplis discimus 2, 2. 2
 exemplo 4, 6. 20
 exemplum 1, 3. 3; 4, 2. 6
 exemplum egregium 2,
 1. 11
 exequamur 4, 20. 9
 exercet 3, 6. 11
 exercere 1, 31. 13
 exercitu 4, 5. 1
 exerit 1, 12. 2
 exhibe 4, 25. 9
 exhibeant 4 prolog. 24
 exhibet 4, 23. 24
 exieris 2, 4. 14
 exigas 4, 19. 10
 exigua materia 4, 24. 7
 existima 4, 25. 20
 existimans 5, 2. 12
 existimat 5, 7. 39
 existimet 4 prolog. 9
 existimo 3, 10. 48
 exitium 1, 31. 2
 exitium fatale 2, 9. 18
 exitus 1, 11. 9
 exorans 1, 19. 6
 exornavit 1, 3. 6; 4, 21.
 24
 expectant 4, 17. 36
 expectantes 4, 17. 35
 expectarem 3, 15. 13
 expectatio 4, 22. 2; 5,
 5. 15
 expedi 3, 14. 6
 expediri 1, 16. 2
 expedit 4, 4. 14
 experiundi 1, 14. 6
 experts 1, 11. 1
 expertus 1, 3. 15
 expertus sum 5, 2. 1
 expetit 1, 16. 2
 expiari 3, 3. 11
 H
 Explicat

INDEX

explerent 4, 17. 5
 explicas 3, 18. 8
 explicabit 4, 10. 15
 explicuit 4, 6. 15
 exploranda 3, 10. 5
 explorato 1, 2. 18
 exponam 3, 10. 2
 exprimit 5, 5. 33
 exprimunt 4, 19. 22
 expirans 1, 21. 10
 exta Deum 4, 23. 4
 exterit 1, 21. 9
 exterritus 3, 3. 5
 extollere 4, 16. 7
 extractum 1, 20. 44
 extraherent 1, 8. 6
 extremo agmine 5, 1. 23
 extremum 1, 21. 4
 extricas 4, 22. 4
 extulit 2, 9. 16; 4, 11. 16
 exurit 1, 6. 7

F.

Fabella 1, 5. 2; 1, 15. 3; 1, 26. 2; 2, 5. 5; 3, 3. 3; 3, 17. 13
 Fabellæ 4, 6. 22
 Fabellam 1, 2. 9; 5, 1. 9
 Fabellam adjiciam 4, prolog. 20
 Fabellas 3 prolog. 37
 Faber 4, 25. 7
 Fabri 4, 7. 3
 fabricasset 4, 6. 9
 Fabro 4, 25. 7
 Fabula 1, 1. 14; 4, 3. 12; 2, 8. 27; 3, 6. 10
 Fabula Æsopi 1, 10. 3
 Fabulæ 4, 6. 22
 Fabulam 3, 13. 16
 Fabularum 3 prolog. 34
 Fabulas 2, 9. 13
 Fabulis 1 prolog. 7; 5, prolog. 10
 Fabulosa 3, 10. 7

fac 4, 25. 28
 facem 1, 28. 8
 facere 1, 1. 7; 4, 1. 5; 1, 29. 9
 facere generosum impetum 1, 29. 9
 facere medicinam 1, 14. 2
 facerem 1, 25. 7
 faceres 1, 22. 4
 facias 1, 23. 8
 faciat moram 4, 24. 26
 facie 3, 4. 7; 3, 8. 3
 faciebat 5, 5. 30
 faciebat convicium 3, 16. 4
 faciem 2, 8. 16
 faciem serenam 4, 16. 5
 faciendum 2, 6. 9
 facies 5, 3. 4
 facile 1, 19. 5; 5, 3. 6; 5, 7. 3
 facili 4, 5. 12
 facilis 1, 29. 10
 facilius 1, 20. 4; 3, 7. 13
 facimus 3, 17. 12
 facinori 4, 10. 9
 facinoris 3, 10. 32; 4, 18. 5
 facit 3, 15. 17
 faciunt 5, 1. 4
 factus 4, 21. 6
 factis 1, 5. 6
 facto 1, 8. 10; 5, 5. 19
 factionum 1, 2. 4
 factum 1, 14. 12
 factum est 3, 10. 8
 facturum 5, 5. 24
 facturus 5, 5. 4
 fæce 3, 1. 2
 Falerna, *ibid.*
 fallacia 3, 16. 10
 fallaciam 1, 31. 5
 fallere 5, 2. 14
 falleris 1, 23. 6
 fallit 1, 11. 2

falso crimine 3, 10. 18
 falso dictum 4, 6. 18
 falso nomine 1, 14. 3
 falso testimonio 1, 17. 6
 fallis laudibus 4, 23. 24
 famæ tradere 5 prolog. 6
 famam 3, 9. 3
 famam æternam 3 prolog. 54
 famam domus 3, 10. 17
 fame 1, 26. 9; 3, 7. 6; 4, 2. 1; 4, 17. 30
 fame consumptus 1, 27. 8
 famem 4, 17. 5
 familia 3, 10. 24; 3, 19. 1; 2, 8. 26
 farina 4, 1. 3, 10
 fas est 4, 10. 13
 fascia nivea 5, 7. 41
 fastidiose 3 prolog. 24
 fastidis 3, 16. 14; 4, 6. 2
 fastidit 3, 7. 23
 fata 1, 9. 10
 fatale 2, 9. 18
 faterer 3 prolog. 44
 fatigas 4, 19. 24
 fati miseria 3, 20. 3
 fatis placet 4, 13. 13
 fato invido 5, 6. 5
 fatorum 3, 18. 10
 fatorum dicto tempore 4, 10. 19
 fauce 1, 1. 3
 faverit 2, 9. 8
 favet 5, 1. 7
 favi 3, 13. 10
 favit 5, 6. 5
 favor 5, 5. 25
 favore 5, 5. 11
 favos 3, 13. 10
 fautores 5, 7. 29
 fecerant favos 3, 14. 1
 fecerat nidum 2, 4. 1
 fecerim

VOCABULORUM.

fecerim 3, 14. 6
 fecerit 3, 13. 14
 fecerunt 4, 1. 16
 fecit viam 3 prolog. 39
 fecisse 3, 10. 12
 fecissent 4, 1. 9
 fecisset satis 5, 10. 2
 fecisset se regem 4, 12. 5
 fecisti 1, 1. 5
 fecisti tantum corporis
 3, 7. 5
 fecit 1, 8. 9; 3, 5. 8
 fecit hæredem 4. 4. 7
 fecit medicinam 1, 7. 9
 fecit silentium 5, 5. 15
 fefellit 2, 5. 9
 feles 2, 4. 2; 2, 4. 4
 felicitas 2, 9. 14
FELICITER 5, 1. 4
 felisque 2, 4. 24
 fenestra 1, 13. 3
 feræ 3, 2. 15; 1 pro-
 log. 2
 feram 2, 9. 17
 ferarum 4, 12. 4
 feras 1, 11. 5
 feras domuit 3 prolog.
 58
 feras veloces 5, 10. 1
 fere 2, 13. 2
 ferebat 2, 7. 2
 ferens indigne 3, 18. 1
 ferens præmium 4, 17.
 28
 feriæ 3 prolog. 8
 fero, i. e. Apro 4, 4. 3
 feroque 2, 1. 8
 feror ad fabellam 5, 1. 10
 ferre 1, 2. 29
 ferre cogor 1, 21. 12
 ferret 1, 4. 2
 ferret graviter 4, 5. 31
 ferri secundis flatibus 4
 4, 16. 6
 ferro 3, 10. 33

ferro constant 2, 7. 8
 ferrum 4, 7. 7; 5, 2. 8
 fert auxilium 4, 18. 1
 fertur 1, 10. 8; 3, 3. 2
 fertur locutus 1, 27. 9
 ferum 1, 13. 9; 1, 21. 8
 ferus 2, 8. 14
 fessus cæde 1, 11. 11
 festinans 3, 19. 9
 fictas artes 2, 9. 15
 fictis fabulis 1 prolog. 7
 fictis jocos 3 prolog. 37
 fictum 4, 20. 5
 fide 4, 12. 8
 fidelis 1, 5. 1
 fidem 3, 13. 17
 fidem advocavit 4, 5. 20
 fidem amittit 1, 10. 2
 fidem jurisjurandi 3, 10
 40
 fidem vocis 4, 25. 9
 fides 3, 9. 1; 4, 25. 26
 fiduciam 5, 7. 2
 fieri 5, 5. 22
 fiet 4, 25. 13
 filiam 3, 8. 2
 filias 4, 4. 3
 filio 3, 10. 6
 filium 3, 8. 3, 10
 filius Fortunæ 4, 11. 5
 fimoque 4, 17. 5
 finiri 1, 18. 7
 finxere 5, 8. 7
 finxit 4, 16. 2
 firmiores 1, 19. 7
 fiscos 2, 7. 2
 fit 5, 5. 25
 flagello 3, 6. 6
 flagitabit 4, 25. 19
 flagitare 1, 19. 8
 flagitaret 1, 8. 10
 flagitiis 2, 10. 14
 flamma Deum 4, 10. 12
 flammis 1, 28. 9
 flatibus 5, 7. 14; 4, 16. 6
 febiles 1, 8. 3

fierent 1, 2. 6
 fieret 2, 7. 10
 fletus 1, 9. 3
 flexibus 2, 5. 16
 florerent 1, 2. 1
 flumen 1, 4. 2
 flumine 1, 25. 2
 fluvio 1, 20. 3
 fodere 2, 4. 8
 fodiens 4, 18. 1
 fœcunda 3 prolog. 20
 fœdere 1, 31. 8
 fœminæ 3, 10. 34; 4, 15. 3
 fœminarum 3, 8. 11
 fœminis 2, 2. 1
 fœtum 1, 19. 3; 2, 4. 3
 fontem 1, 12. 3; 3, 10. 43
 foras 2, 4. 22; 4, 17. 12;
 5, 7. 39
 foras trudi 5, 5. 33
 fore 4, 1. 10
 foret 1, 13. 8
 forma 3, 18. 11
 formâ favi 3, 13. 10
 forma vincis 3, 18. 6
 formam 3, 8. 15; 4, 4. 24
 formica 4, 23. 2
 formosam 4, 5. 4
 formoso 1, 3. 7
 formosos 3, 4. 6
 formosum 3, 8. 6
 forsan 2, 4. 7
 fortasse 3 prolog. 8
 forte 1, 2. 17; & alibi
 fortes 1, 21. 10
 forti 4, 11. 1; 5, 2. 1
 fortior 3, 7. 6
 fortis 1, 5. 8; & alibi
 fortiter 3, 10. 37
 fortitudinis 4, 15. 6
 fortius 3 prolog. 14
 fortuitum 2, 4. 4
 fortuna 1, 7. 4
 fortunæ 3, 11. 6
 fortunæ filius 4, 11. 5
 H b fortunæ

INDEX

fortunæ vicem 5, 1. 6
 fortunam 2, 9. 9; 4, 5. 8
 fortunis 4, 16. 1
 forum 3, 13. 3; 3, 19. 6
 fovea 1, 17. 8; 3, 2. 10
 foveam 3, 2. 2
 fovit 4, 18. 3
 fragor 4, 17. 24
 frater 1, 29. 5
 fratris 3, 8. 7; 4, 6. 16
 fraudas 4, 20. 24
 fraudat lacte 3, 15. 8
 fraudator 1, 16. 1
 fraudatus 4, 24. 17
 fraude 1, 10. 1
 fraudem 4, 8. 7
 fraudibus 3, 10. 53
 fraudis 1, 17. 9
 fregit 5, 7. 8
 fremit 5, 7. 21
 frenaret 4, 24. 7
 frenis 3, 6. 8
 frenos 4, 4. 9
 frenumque 1, 2. 3
 frequentas 4, 23. 16
 freta Ægea 4, 6. 20
 frigora 4, 23. 20
 frivolâ 5, 7. 1
 frivolam 3, 6. 8
 frondem 2, 8. 11
 frondis 2, 8. 22
 frons prima 4 prolog. 6
 fronte 5, 8. 2
 frontem 1, 21. 9
 frontis 4, 6. 4
 fruantur 4, 5. 10
 fruar 4, 25. 14
 fruaris 1, 22. 6
 fructus 3, 17. 9
 fructum 3, 13. 15; 3,
 17. 7; 4, 19. 8
 fructumve 4, 5. 16
 fruere 3, 7. 26
 frugi 4, 5. 5
 frui 4, 15. 4

fruor 4, 23. 9
 frustra 1, 2. 25; & a-
 libi
 frutice 1, 11. 4
 fuci 3, 13. 2; 13. 17
 fuerat 1, 2. 23
 fuere 1, 5. 4
 fuerint 4, 10. 5
 fuerit 2 prolog. 5
 fugam 4, 6. 16
 fugantque 1, 3. 9
 fugatæ 5 prolog. 8
 fugax 5, 2. 18
 fugere 1, 12. 8; 1, 15.
 6; 1, 16. 6
 fugerent 4. 6. 3
 fugias 5, 2. 10
 fugientes 1, 11. 6
 fugio 3, 9. 3
 fugissent 1, 31. 3
 fugit 4, 5. 4. 8
 fugitant 1, 2. 27
 fuimus 5, 10. 9
 fuisse 3, 1. 6
 fuissēm 1, 11. 15; 5, 2. 7
 fuisses 1, 3. 13
 fuisset 1, 29. 4
 fuit 3, 5. 8
 fulmen 4, 17. 23
 fulmineis 1, 21. 5
 fundasset sibi 3, 9. 2
 funditus 2, 2. 10
 funeris 4, 20. 10
 funesto 3, 10. 50
 fur 4, 10. 1
 fur nocturnus 1, 23. 3
 furentis 3, 10. 25
 fursuribus 4, 17. 4
 furibus 3, 7. 10
 furis 1, 6. 1
 furor 1, 30. 11
 furti crimine 1, 10. 4
 furtum 1, 2. 28
 fusa 1, 14. 7
 fustes 3, 2. 3
 fustibus 4, 17. 12

futilem 5, 2. 8
 futiles 4, 17. 33
 futurum 1, 6. 9

G.

Galli Cybeles 4, 1.

Gallinaceus 3, 12. 1
 garrulam 3, 16. 10
 garrulus 3, 19. 7
 gaudens 2, 8. 14
 gaudens pecore 4, 5. 43
 gaudeo 2, 7. 11
 gaudere 4, 16. 9
 gaudet 1, 13. 4
 gaudium 4, 16. 10
 gaudium hæredis 4, 20.

3

gelu 1, 18. 2
 gemas 3 prolog. 61
 gemens 5, 7. 10
 gementes 5, 1. 6
 gemina 4, 24. 9
 gemitum 4, 20. 7
 gemitus 1, 18. 3; 4, 22.

I

gemmeam 3, 18. 8
 genere 4, 21. 6
 genere quæstus 4, 21. 6
 genere vetusto 5 prolog.

13

generi 2, 9. 4
 generis contempti 5, 3.

8

generosum 1, 29. 9
 genitor 3, 17. 10; 4, 17.

22

gens 3 prolog. 56
 genusque 1, 11. 15
 genus Æsopi 2 prolog.

I

genus diversum 1, 30. 7
 genus fabularum 3 pro-
 log. 33

genus

VOCABULORUM.

genus inërme 1, 31. 6
 genus jocorum 4, 6. 2
 genus lepidum 5, 7. 13
 genus pavidum 1, 2. 15
 genus proprium 1, 3. 10
 genus spectaculi 5, 5. 9
 genus vitæ 3 prolog. 15
 genus utrumque 3, 13. 4
 geris corpore 1, 13. 7
 gignendo 3, 15. 14
 glabros 4, 5. 22
 gladio 5, 19. 23
 gladium 5, 2. 3
 gloria 3, 17. 12
 gloria solennis 3 pro-
 log. 61
 gloria vana 4, 15. 4
 gloriæ 4, 24. 10
 gloriam 1, 7. 3; 1, 11. 1
 2, 9. 4
 gloriantis 3, 8. 7
 gloriari 1, 3. 1
 gloriosus 4, 23. 11
 graculus 1, 3. 4. 9
 Græciæ 2, 9. 9
 Græciæ literatæ 3 pro-
 log. 54
 gradu 1, 7. 6; 3, 2. 11
 Graium 4, 6. 11
 granum 4, 23. 14
 gratia 1, 14. 6; & alibi
 gratiæ 3, 10. 57
 gratiam 2 prolog. 12.
 & alibi
 gratias agere 2, 8. 15
 gratior 3, 19. 9
 gratis anhelans 3, 5. 3
 gratulantes 4, 11. 4
 gratulari 4, 25. 27
 gratum esset 1, 22. 5
 gratus est 1, 23. 1
 gravati 2, 7. 1
 grave 1, 2. 7
 gravem 4, 9. 3
 gravem alapam 5, 3. 2

gravem rem 3 prol. 51
 graves 1, 9. 3
 gravi casu 1 21. 2
 gravi contumelia 1, 29. 2
 gravi morbo 1, 14. 5
 gravi pondere 2, 6. 17
 graviter feret 4, 5. 31
 grege 2, 4. 14
 gregi pavonum 1, 3. 7
 gregis 1, 30. 5
 gressu delicato 5, 1. 13
 gruis 1, 8. 7
 gubernator 4, 16. 8
 gulæque 1, 8. 8
 gustare 1, 26. 6
 gyro 2, 25. 25

H.

H Abebat 3, 8. 2
 habebit 2, 9. 9
 habebunt 3 prolog. 32
 habemus 4 prolog. 2
 habendi 3 prolog. 21
 habent 5, 4. 9
 habent insidias 1, 19. 1
 habenti 3, 3. 4
 habeo 3, 5. 4
 habere 4, 25. 5; & alibi
 habere documentum 2,
 2. 28
 habere terminum 5 pro-
 log. 1
 haberent 4, 6. 9
 haberes 1, 13. 8
 habes 4, 23. 17
 habet 1, 7. 2; & alibi
 habitu 1, 3. 2
 habitu similes 4, 15. 8
 habuerint 1, 12. 15
 habueris 3, 14. 10
 hac 3, 6. 10; & alibi
 hac re 1, 13. 13
 hæc 1, 1. 14; & alibi
 pluries

H. 3

hæredem 2, 10. 12
 hæredem fecit 4, 5. 7
 hæreret 1, 8. 4
 hæseret 4, 6. 8
 hanc 1, 3. 16; & alibi
 hancce 1, 1. 2
 hariole 3, 3. 1
 hariosos 3, 3. 6
 harum 4, 5. 7
 has nænias 4 prolog. 3
 haud 3, 2. 16
 haustus 1, 1. 8
 heia 5, 6. 3
 Hercle 1, 1. 12
 Hercules 4, 11. 3
 Herculi 3, 17. 4
 Herculi sancto 5, 4. 1
 heu 1, 30. 3
 heus 1, 23. 5; & alibi
 hi 1, 5. 5; & alibi
 hic 1, 11. 6; & alibi
 hilare convivium 4, 21
 20
 hilaritate 4, 16. 7
 hinc 1, 2. 4; 3 prolog.
 60
 Hippolytus 3, 10. 3
 hirci 4, 15. 2
 hircumque 4, 8. 12
 hircus 4, 8. 5
 his 3, 7. 4; 3, 15. 18
 hispidi suis 5, 10. 4
 historia 4, 6. 2
 hoc 1, 2. 16 & alibi plu-
 ries
 hodie 4, 10. 12; 4, 24.
 16
 homine 1, 22. 1
 hominem 2, 5. 18; 5,
 19. 11. & alibi
 hominemque 5, 5. 21
 hominem quero 3, 19. 9
 homines 1, 1. 14. & ali-
 bi
 homini improbo 1, 31. 1
 hominibus

INDEX

hominibus 1, 25. 1
 hominis 4, 4. 4; 4, 5.
 49. 4, 17. 34
 hominis mali 1, 19. 1
 hominisque 3, 3. 18
 hominum 4, 17. 3; 4,
 23. 22,
 hominum mores 3 pro-
 log. 50
 hominum fator 3, 17.
 10
 hominum tenuitas 2, 7.
 12
 hominumque 2, 8. 7
 homo 4, 8. 1; 4, 24.
 27
 homo bilinguis 2, 4.
 25
 homo doctus 4, 21. 1
 homo meus 5, 7. 32
 honore 3, 17. 7
 honorem 1, 7. 3
 honori 3 prolog. 30
 honoris viam 2, 9. 3
 honos 4, 24. 2
 hora dicta 4, 24. 19
 horæ momentum 3,
 prolog. 5
 horas singulas 3, 15.
 13
 hordei 5, 14. 3
 hordeo 2, 7. 3
 hordeum 2, 7. 9
 horrendo 1, 11. 10
 horrida 4, 21. 9
 hortatus 1, 18. 4
 hortulis 4, 4. 34
 hortulos 4, 5. 26
 horum 3, 13. 12; 4,
 23. 10
 hos 4, 1. 10
 hospitum 2, 8. 16
 hostem 4, 3. 5
 hosti 1, 28. 10
 hostia 3, 3. 11
 hostibus 4, 6. 8

hostile 1, 21. 8
 hostis 3, 2. 19
 hostis callidi 4, 2. 9
 hostium 1, 15. 5
 huic 1, 26. 8; & alibi
 hujus 3, 4. 7
 humano 3, 3. 5
 humana ossa 1, 27. 3
 humanam 4, 24. 24
 humanitati 3, 16. 1
 humanum 5, 3. 9
 humeris 2, 5. 12
 humiles 1, 28. 1; 1,
 30. 1
 humiles nati 1, 27. 2
 humo 1, 18. 3
 humum 2, 5. 15
 hunc 1, 13. 5; & alibi
 hydrum 1, 2. 24
 hyemem 4, 23. 11

I.

J Acebat humo 1, 18. 3
 jacent 4, 6. 13
 jacentem 1, 17. 8
 jacentis 3, 15. 15
 jacere 3, 1. 1
 jaceret 1, 2. 16; 1, 21. 4
 jaceret morbo confectus
 1, 14. 5
 jaces 1, 27. 9; 3, 12. 3
 jactans gloriam 1, 11. 1
 jactans officium 2, 5.
 15
 jactans tintinnabulum
 2, 7. 5
 jactant meritum 1, 22.
 12
 jactas 4, 23. 18
 jactat 3, 8. 6
 jactat basia 5, 7. 28
 jactat frustra 3, 7. 22
 jactis telis 4, 4. 5

jacuit 1, 24. 1
 jam 1, 8. 3; & alibi
 jam nunc 4, 20. 7
 jampridem 5 prolog. 2
 januam 4, 24. 30
 januam intravit 3, 10.
 20
 ibant 2, 7. 1
 ibi 1, 20. 6
 ibi mirans 1, 12. 5
 ibi stans 3, 3. 14
 isto fœdere 1, 31. 8
 istu 1, 21. 6
 id 1, 15. 3
 id demum 3, 11. 7
 id quod 3, 10. 15
 idem 5, 5. 24
 idem ille 4, 24. 4
 idemque 3, 8. 3
 ideo 2, 8. 11
 igitur 1, 2. 28; & alibi
 ignavis 1, 21. 2
 ignavo 1, 29. 11
 ignem 3, 19. 3
 ignis 4, 10. 9
 ignorans 5, 1. 10
 ignorantes 5, 2. 9
 ignoto 1, 14. 2
 ignotos fallit 1, 11. 2
 ignotum 3, 15. 5
 Ilium 3, 10. 4
 illa 1, 9. 5; & alibi
 illæ 1, 2. 19
 illam 1, 3. 15; & alibi
 illas 4, 5. 28
 ille 1, 1. 9; & alibi plu-
 ries
 ille stultus 1, 13. 9
 illi 1, 2. 13; 1, 3. 8;
 & alibi
 illic 4, 6. 15
 illius 1, 14. 8; 3 prol.
 38
 illius interesse 4, 24. 26
 illo 1, 18. 6
 illorum

VOCABULORUM.

illorum 1, 30. 11
 illos 1, 1. 14; & alibi
 illuc 4, 20. 1
 illud 1, 8. 6; & alibi
 illum 1, 11. 4; & alibi
 imam 2, 4. 3
 impresque 3, 7. 12
 imitari 1, 24. 1, 5 pro-
 log. 16
 imitatum 5, 5. 33
 imitatus est 5, 5. 17
 immanes 4, 22. 1
 immiscuit se 1, 3. 7
 immisit 2, 3. 2
 immisit se 4, 8. 10
 immodica 5, 6. 4
 immolasset 5, 4. 1
 immolatus 4, 6. 9
 immolatur 4, 23. 5
 impar duabus 2, 6. 17
 impares 4, 15. 8
 impediret 5, 7. 6
 impeditus 1, 12. 10
 impegerat 3, 5. 2
 impendas curam 3 pro-
 log. 11
 impensam funeris 4, 20.
 10
 imperio 5, 1. 2
 imperium 1, 31. 12
 impetrant 4, 17. 21
 impetrasset 4, 15. 1
 impetravit 1, 19. 5; 4.
 25. 22
 impetu 1, 16. 6; 3. 2.
 14; 1, 11. 10
 impetum 4, 6. 20; 4,
 24. 7
 impetum generosum 1,
 19. 9
 impetum iræ 3, 10. 25
 impetus 3 prolog. 60
 impinge 3, 5. 7
 impleam 3, 9. 6
 implet 4, 5. 13

impletur 3, 7. 24
 implicuisset 3, 10. 41
 imponere 4, 17. 29
 importaret 2, 8. 6
 impositurum 1, 7. 5
 imposuit 4. 9. 1
 improba 1, 1. 3
 improbam 1, 22. 9
 improbis 1, 8. 1; 4, 18.
 6
 improbitas 1, 5. 11
 improbo 3, 11. 1
 improbo dente 4, 7. 1
 improbo homini 3, 13. 1
 improbo imperio 5. 1. 2
 improbosponforei, 16. 1
 improborum 1. 2. 7
 improbum 2, 1. 6
 improbum animal 5, 3.
 8
 imprudens 3, 2. 2; 3,
 13. 9
 imprudentiæ 4, 19. 5
 imprudentiam 4, 5. 48
 imprudentibus 1, 22
 12
 imprudentem 3, 7. 9
 impudenti 1, 3. 8
 impudentia 1, 14. 18
 impugnantur 3, 10. 53
 impune abire 1, 7. 3
 impune lædi 1, 21. 9;
 4. 4. 13
 imputare 1, 22. 8
 in 1, 11. 15; & alibi
 pluries
 inane 1, 22. 12
 inani 1, 3. 4
 incensus 3, 10. 18
 incipiebat 5, 7. 17
 incipit 1, 6. 2; 1, 28. 5
 incitatus 1, 1. 4
 incola 1, 6. 6
 incolume 1, 8. 12
 incolumem 4, 23. 21

incolumes 1, 28. 12
 incolumis 5, 7. 2
 incommodo 5, 3. 10
 inconveniens 3, 13. 6
 incorrupta 4, 12. 8
 increpans 3, 6. 1
 incubuerim 3 prolog.
 23
 incubuit ferro 3, 10. 33
 inde 4, 4. 18
 indicat 1, 15. 3
 indignans 1, 29. 5
 indignari 4, 25. 2
 indignata 1, 24. 9
 indigne ferens 3, 18. 1
 indigne tuli 1, 21. 10
 indigno 3, 12. 3
 indignos 1, 8. 2
 inducta verbis 2, 6. 14
 industria 2 prolog. 4
 induxi 3 prolog. 63
 inedia 2, 4. 23
 ineptum 4, 20. 7
 inerme 1, 31. 6
 inertes 1, 3. 26
 inertes fuci 3, 13. 2
 inerti 3 prolog. 56
 infelicem 1, 12. 13
 infelix 2, 8. 6; 3, 20. 1
 inferior 1, 1. 3
 infestis taurus 1, 21. 7
 inflare 1, 24. 10
 inflavit 1, 24. 4
 infundite 3, 3. 9
 ingemuit 1, 13. 12
 ingenio 3 prolog. 4
 ingenium 1, 13. 13; 3,
 prolog. 4; & alibi
 ingentem 2, 9. 1
 ingrata 1, 8. 11
 ingravitibus 5, 10. 3
 ingredier 5, 7. 17
 inhospitalis 4, 6. 10
 injecta est 1, 27. 5
 initio 1, 18. 7

injuria

INDEX

injuria 1, 31. 9; 4, 24.
17
injuriae 5, 3. 5
injuriae patiens ovis 1,
5. 3
injuriā 4, 17. 27
injuriā veterem 1, 21. 6
injusta nece 1, 1. 13
inlicere precio 1, 8. 6
inlidat 2, 6. 12
inludens 5, 7. 38
innocentes 1, 1. 15
innocenti 4, 15. 24
innocentis 3, 10. 38
innotuit 1, 10. 1
innoxius 2, 1. 4
inopia depe. ditus 1, 14. 1
inops 1, 24. 1
inquinari 1, 29. 11
inquinassent 1, 2. 21
inquis 3 prolog. 4
inquit 1, 8. 11; 1, 22. 2
& alibi pluries
inridebas 1, 9. 9
inridens 5, 3. 3
inſcia 4, 8. 3
inſectatus eſt 3, 11. 3
inſecuta 3, 2. 7
inferens 1, 26. 8
inſidias 1, 19. 1; 4, 1. 9
inſidiis 2, 7. 7
inſidioſum 2, 4. 9
inſigni 3, 8. 3
inſignis 1, 11. 14
inſilit 1, 2. 20
inſitivos 3, 4. 10
inſolens 1, 11. 12
inſolentem 5, 7. 2
inſolentiam 3, 6. 8
inſolentiis 4, 25. 32
inſpexerant 3, 8. 5
inſtante 1, 18. 2
inſtantem 1, 22. 1; 2,
8. 2
inſtat 1, 30. 3

inſtrumentum 4, 4. 24
inſuetā 1, 11. 5
inſuetis 1, 2. 8
inſula 4, 21. 8
inſulſum eſt 4, 6. 17
inſultare 1, 21. 11
integritatis teſtes 3, 11.
5
intelligit 2, 5. 19; 4,
prolog. 6; 5, 7. 30
intelligo 1, 12. 13; 4,
20. 2
intelligunt 3, 12. 8
intempeſtive 3, 19. 12
intendit cutem 1, 24. 6
inter 3, 4. 2; 5, 5. 8
inter aras 4, 23. 5
inter eadē 2, 7. 8
inter capellas 3, 15. 1
inter hāc 2, 8. 20
inter homines 4, 24. 1
inter illas 4, 14. 7
inter manus 5, 7. 10
intercipit 4, 11. 2
interdicat 4, 10. 20
interdiu 3, 16. 5
interēſſe 4, 24. 26
interfecit 4, 3. 6
interficiat 1, 9. 7
interiore 4 prolog. 7
interponere 2 prolog. 9
interpoſitis 3, 2. 12
interpoſuero 5, 1. 1
interpoſuit 4, 24. 9
interpretari 4, 4. 32
interrogata 1, 30. 4
interrogavit 1, 24. 5
intervenit 2, 1. 2
intrare 3 prolog. 17. 5.
9. 2
intravit 3, 10. 21
intrito 1, 26. 7
intuens 1, 30. 2
intuere 4 prolog. 3
intulit 1, 1. 4

inveni 3, 12. 6
invenimus 5. 6. 6
invenit 4, 17. 8; 4, 20.
8; 1, 27. 4; 5, 6. 1
invenit exitium 1, 31. 2
invenit tandem 3, 19. 4
inveniri 1, 12. 2; 4, 10.
17
inveniunt 5, 1. 5
inventum 3 prolog. 34
inventuri 3, 2. 8
invicem 2, 2. 6; 3, 7.
3; 3, 8. 9
invidia 1, 24. 3; 2, 9. 7;
5, 1. 8
invidiā 3, 9. 4
invido 5, 6. 5
inviſa 4, 10. 6
inviſa 4, 11. 1
inviſus eſt 4, 23. 11
invita 5 prolog. 23
invitare 4, 24. 16
invitaſſe 1, 26. 4
invitatur 3, 23. 11
invitavit 5, 5. 5
invitum 4, 3. 9
involvens 4, 6. 14
involvit ſe 4, 1. 3
inutilis 1, 2. 23
jocans 3, 4. 3
jocari 1 prolog. 7
jocata eſt 2, 5. 21
jocis 3 prolog. 38
jocorum 4, 6. 2
jocos 3, 8. 7
jocularē 4 prolog. 1
jocus eſt 1, 21. 2
Jove 1, 2. 11; 4, 15. 1;
4, 19. 12
Jovem 1, 2. 22. 27; 4,
17. 1
Jovi 3 prolog. 19
Jovis 4, 10. 1; 4, 17. 10
ipſa 1, 26. 9; 5, 5. 15
ipſam 3 prolog. 51
ipſe

VOCABULORUM.

ipse 4, 10. 16; 4, 18. 3;
5, 8. 4
ipſi 5, 1. 14
ipſo 1, 28. 7; 4, 21. 22
5, 7. 19
ipſus 3, 2. 13
ipſum 4, 19. 19; 5 pro-
log. 6; 5, 5. 36; 5,
1. 19
irā 2, 24. 14
irā Deum 4, 10. 18
iracundos 4, 3. 12
irā 3, 10. 25
iram 1, 29. 10
irafcaris 4, 19. 14
irafcitur 3, 8. 6
iratis 4, 19. 15
irato 3, 2. 14
iratus 4, 3. 3
ire 5 prolog. 20
irridens 5, 3. 3
irritos 1, 23. 2
is 1, 15. 5; 5, 7. 6
iſta 1, 25. 7
iſtam 3, 8. 16
iſtis 5, 2. 11
iſtum 3, 6. 5
ita 1, 30. 11; & alibi
ita locutus 1, 22. 9
ita nunc 4, 17. 36
itaque 1, 27. 7
iter 3, 10. 19
iter longius 3, 9. 5
iteratur 5, 7. 32
jubent 4, 17. 16
juberent 5, 5. 19
jubet 1, 11. 12; 5, 7.
31
jucunditas 4, 19. 21
jucundum 3, 1. 3
judex 3 prolog. 43
judex ſedit 1, 10. 6
judicare 4, 20. 1
judicatis 5 prolog. 19
judico 3, 13. 3

judices 3, 10. 3; 5, 5. 38
judicēt 3, 10. 6
judicio 4, 17. 33; 4, 25.
28; 5, 5. 2
judicium 3 prolog. 64
judicio 5, 3. 13
jugo 3 prolog. 8
jugo Pelei nemoris 4,
6. 6
jugulatos 5, 4. 6
jugum 3, 6. 6
jumenta 4, 4. 24
Junonem 3, 18. 1
Jupiter 3, 17. 6; 4, 17.
13; 5, 8. 4
jura 4, 14. 8
jure 4, 4. 20
jure ſimili 1, 26. 2
jurejurando 1, 8. 7
jurgii 1, 1. 4
jurgium 3, 11. 2
jurisjurandi 3, 10. 40
jurisperitos 4, 4. 14
juſſerat 3, 10. 22
juſſit 1, 14. 9; 5, 4. 3
juſſus eſt 3, 19. 2
juſtius 4, 25. 24; 5, 5. 47
juſto 4, 6. 20
juvant 4, 6. 22
juvencum 2, 1. 1
juvenes 4, 24. 21. 30
juvenis 2, 2. 4

L.

L Abi 5, 5. 1
labor 2, 9. 15; 4,
25. 7
laborant 1, 30. 1
laboras 3, 23. 16; 1, 22. 6
labore 3, 7. 24; 3, 20.
6; 4, 19. 9
laborem 3, 11. 4
labori 4, 25. 7; 2, 9. 8
laboris 2, 8. 24

laboro 4, 23. 8
lacerari 1, 12. 11
lacerat 1, 1. 13
laceratus 2, 3. 1
laceſſis me 4, 23. 19
lachrymas 4, 16. 4
lacus 1, 6. 7
lædendi 5, 3. 7
lædere 4, 7. 6
læderet 3, 2. 5
lædi 2, 6. 6; 4, 3. 13;
1, 21. 9; 4, 4. 13
læſerant 3, 2. 19
læſerit 1, 26. 1
læſit 1, 18. 1
læſura 3, 8. 9
læſus 2, 7. 12
læta 4, 24. 21
lætabor 3 prolog. 31
lætare 5, 7. 27
lætor 4, 4. 7
læva 3, 18. 12
lagenæ 1, 26. 10
lagenam 1, 26. 8
lambe 1, 25. 6
lamberet 1, 26. 10
lanæ 4, 5. 43
languentis 4, 25. 15
languere 5, 10. 3
languidas 3, 2. 9
languido 5, 1. 23
lanificæ 4, 5. 23. 37
lanificam 4, 5. 5
laniger 1, 1. 6
lanium 3, 4. 1
lanius 3, 4. 3
lapidem 3, 5. 2. 7
laqueos 4, 2. 8
largam 2, 4. 24
largè 2, 6. 15
largo 3, 7. 14
laſſabis 2, 6. 10
latens 5, 5. 31
latenti 2, 8. 5
latè 3, 1. 3

latet

INDEX

latet 4, 6. 13
 lacte 3, 15. 8
 latibula 1, 30. 9
 latibulis 2, 8. 1
 Latinis 5, 5. 6
 Latinum 2, 9. 8
 latior 1, 24. 5
 latrans 5, 10. 7
 latrem 1, 23. 6
 latro 1, 1. 4
 latrone 5, 2. 7
 latrones 2, 7. 7
 lavationem 4, 5. 22
 laudabile 2, 1. 13
 laudandum 4, 20. 7
 laudaram 1, 12. 15
 laudari 1, 13. 1
 laudas 3, 7. 26; 5, 10.
 9
 laudat 1, 12. 5
 laudatis 1, 12. 1
 laude invita 3 prolog.
 22
 laudem 4, 11. 2; 4, 12.
 5
 laudes duæ 4, 24. 13
 laudibus 4, 23. 4; 5, 5.
 20
 landis 5, 5. 7; 2, 9.
 11
 laurea 3, 17. 3
 laus 5 prolog. 17
 laxaris 3, 14. 11
 lecto 1, 18. 4
 lector 2 prolog. 11; 4,
 6. 22
 lectum 3, 10. 26
 Ledæ 4, 24. 9
 legati 4, 17. 16
 legatos 4, 17. 1; 13,
 16. 27, 34
 legem 3, 13. 5
 legendum 3 prolog.
 63
 legerat 4, 21. 10

legere 3 prolog. 1; 4,
 6. 2
 legere capillos 2, 2. 7
 legerunt 3, 17. 2
 leges 3 prolog. 10. 31
 legi 4 25. 33
 legibus 2, 2. 1; 3, 16.
 19
 lento 3, 6. 6
 lentus 1, 15. 7
 leo 1, 5. 6, 7; 1, 11. 3;
 1, 21. 4
 leone 1, 5. 4
 leonis 1, 11. 10
 lepidum 5, 7. 13
 leporem 1, 9. 4
 lepus 1, 9. 8
 leto 1, 22. 9
 levans 4, 4. 4
 levem 4, 19. 1
 levi 1, 12. 8
 levitas 5 prolog. 8; 5,
 7. 3
 libeat 1, 3. 1
 libelli 1 prolog. 3
 libellos 3 prolog. 1
 libellum 4, 6. 3; 5 pro-
 log. 14
 libenter 1, 18. 1; 5, 4. 5
 liber 3, 7. 27
 liber animus 3 prolog.
 3
 liberalis 1, 23. 1
 liberat 3, 2. 10
 liberis 1, 2. 10
 liberos 1, 6. 9; 3, 3.
 10
 libertas 2, 2. 2
 liberto 3, 10. 11
 libertus 3, 10. 44
 Libitina 4, 19. 26
 librum 3 prolog. 29
 libuerit 2 prolog. 9
 licentia 1, 2. 3; 3, 7. 25;
 4, 24. 8

licet 4, 20. 2; 5 pro-
 log. 16
 ligarant 4, 6. 6
 ligato crure 5, 7. 36
 ligneo 2, 5. 14
 lignumque 1, 2. 20
 limam 4, 7. 5
 limasset 3, 10. 4
 limen 3 prolog. 16
 liminis 6, 7. 1, 9
 limo 1, 2. 16
 linguam 1, 23. 5; 5, 2.
 13
 linoque 3 prolog. 57
 linquit 4, 8. 12
 linteo 2, 5. 12
 liquidam 1, 26. 5
 liquor 1, 1. 8
 liquore 1, 12. 4
 lis 3. 13. 3
 lis est orta 4, 4. 3
 literæ 4, 24. 1
 literarum plausum 5,
 prolog. 20
 literarum studio 4, 21.
 19
 literatæ 3 prolog. 54
 literis 4, 6. 23; 5, 5. 6
 litigabat 3, 11. 1
 livor 2, 9. 10; 3 pro-
 log. 60; 4, 20. 1
 loca 5, 5. 12
 locat 1, 15. 1
 loco 1, 14. 2; 1, 18. 6;
 1, 19. 10; 1, 28. 7;
 3, 12. 3
 loco mercedis 4, 24. 33
 loco obscuro 4, 2. 3
 locum 1, 18. 1; 1, 19.
 3; 3, 1. 7; 2, 4. 16.
 4, 8. 5
 locus narrandi 2 pro-
 log. 5
 locuples 4, 20. 6
 locupletes 1, 27. 2

locus

VOCABULORUM.

pro. locus est auxilio 4, 25.
16
locuta 2, 5. 22
locutam 1, 26. 11
locuti 3, 20. 9; 5, 7.
24
locutus 1, 5. 6; 1, 22.
9; & alibi
locutus est 5, 4. 4
longa 5 prolog. 19
longa mora 4, 4. 18
5, 2. longe 1, 1. 3
longe vetustior 4, 6. 8
57 longior 4, 27. 13
longitudinem 1, 8. 8
longius iter 3, 19. 5
loquantur 1 prolog. 6
loqui 1, 13. 5; 4, 12.
1; 5, 5. 1
loquitur 1, 9. 6
lora 3, 6. 7
loquit 3, 10. 44
m 5. lobitum 3, 15. 4
lucce 3, 7. 19
, 21. lucem 2, 9. 16
lucerna 3, 10. 29; 4,
54 10. 13
5. 6. lucernam 4, 10. 12
lucernam accenderet 3
pro. 19. 4
luceri 5, 6. 3
lucro 4, 11. 8
lucrum 1, 23. 8
8. 6. lucrum dulce 3 prolog.
8. 7. 26
lucrum facias 1, 23. 8
24. 33. lucrum periculosum 4,
3 4. 8
1, 19. lucrans 5, 9. 1
4. 16. lucrum 1, 28. 6
lucrus 1, 12. 15
pro. Luculli 2, 5. 9
ludentem 3, 14. 1
ludentes 3, 8. 5
2 ludimus 4 prolog. 2
locus

ludis 5, 7. 6
ludorum 5, 7. 19
ludos 5, 5. 41; 5, 7.
16
luere 1, 18. 1
lues 4, 10. 7
luger 4, 6. 12
lumen 3, 10. 24
lumen suum 4, 10. 2
lumine 3, 19. 8
luminis 4, 10. 12
lupe 1, 1. 7
lupi 1, 8. 4
lupo 1, 8. 9
lupo sponse 1, 16. 4
lupum 1, 19. 8
lupus 1, 1. 1; 2, 1. 10,
4; 1, 18. 4; & alibi
luscini 3, 18. 3
luscini 1, 18. 11
lustravit 3, 19. 3
lusus 3, 13. 12
luxu vitam trahit 4, 5.
39
luxuriæ domum 4, 5.
46
lympharum 1, 4. 3

M.

M Acerat 4, 19. 21
macie confectus
3, 7. 2
mage 5, 3. 11
magis 3, 4. 5; 3, 16. 8
magistræ 2, 6. 15
magna 4, 23. 5
magnæ 2, 7. 14
magnaq; invidia 3, 7. 10
magnas opes 3 prolog.
24
magni Jovis 4, 17. 10
magnitudine 3, 18. 6
magnitudinis 1, 24. 3
magnitudo principum

4, 5. 12
magno 2, 4. 13; 2, 8.
19
magno apparatu 4, 2. 4;
21
magno clamore 1, 2. 11
magno dolore 1, 8. 5
magnoque risu 5, 7. 31
magnum 3, 15. 12
magnum periculum 4,
8. 1
magnus Jupiter 4, 17.
13
majestas 2, 5. 22
major 1, 24. 8; 5, 5.
25
majore 3, 3. 12; 5, 3.
10
majore nisu 1, 24. 10
majorem 5, 4. 11
majorem molestiam 4,
6. 24
maiores 2, 5. 24
majori 3, 3. 11
majus 1, 2. 31; 4 pro-
log. 2
majus pretium 5, 1. 5
mala 1, 9. 9; 4, 10. 4
mala videre 1, 16. 2
malè 4, 24. 18
male multatus 1, 3. 9
male dixisti 1, 1. 10
male dixit 1, 1. 12
malefici 1, 17. 1
malefico 2, 3. 2; 4, 10.
20
maleficus 2, 6. 2
mali 1, 19. 1; & alibi
maligna 3, 10. 36
malignitas 5 prolog.
15
malis 3 prolog. 43; &
alibi
malitia 2, 4. 5
malo 4, 8. 2; 5, 4. 12

male

INDEX

- malo adficietur 1, 5. 10
 malorum 4, 10. 5
 maluisset 5, 7. 9
 malum 1, 2. 31; 1, 7. 6
 malum finire 1, 18. 7
 malum perferre 1, 2. 30
 malus 1, 14. 1
 mandant 4, 27. 19; 4, 24. 21
 mandata 1, 2. 27
 manebit 5, 5. 6
 maneret 4, 5. 41
 Manes Deos 1, 24. 4
 manibus 3 prolog. 6
 manifestis 5, 5. 3
 manu 2, 5. 9
 manum 5, 1. 5
 manus 4. 6. 1; 4, 20. 8
 5, 7. 10
 mare 2, 5. 9
 margaritam 3, 12. 2
 margine 4, 8. 4
 mari 4, 21. 10
 maritus 3, 10. 9
 marmori 5, 1. 6
 masculus 3, 15. 11
 mater 1, 28. 5; 3 prolog. 17; 3, 15. 2
 mater sedula 4, 4. 13
 materia exigua 4, 24. 7
 materiæ 2, 25. 6; 5 prolog. 2
 materiam 1 prolog. 1
 matrem 4, 4. 7
 matri 4, 4. 12; 4, 4. 46
 matris 3, 8. 4
 matronarum 4, 23. 8
 matronarum oscula 4, 23. 13
 matura est 4, 2. 4
 maturus 3, 19. 2
 maxima 4, 22. 2
 maximam 4, 17. 5
 maxime 3, 10. 15
 maxime contrarios 4, 10
 17
 maximo 5, 5. 21
 maximum 3, 12. 5
 maximus 4, 17. 21
 me 1, 5. 9. & alibi pluries
 mea 3, 2. 3. & alibi
 mea causa 1, 22. 4
 mea culpa 1, 23. 8
 mea refert 1, 14. 9
 meæ carnis 1, 25. 9
 meæ vires 5, 10. 8
 meæ vitæ 4, 19. 7
 meæ vocis 1, 11. 13
 meæ turbæ 1, 19. 9
 meam 1, 23. 5; 3 prolog. 40
 meas 1, 15. 10
 mecum 2, 5. 24. & alibi
 Medæ 4, 6. 13
 media 2, 4. 2
 media in turba 4, 5. 29
 media via 3, 14. 5
 mediæ 2, 2. 3
 medicinam facere 1, 4. 3
 medicinam fecit 1, 8. 9
 medicum 1, 14. 11
 medio mari 4, 21. 10
 medio sole 3, 19. 8
 mehercule 1, 25. 9; 3, 5. 4; 5, 5. 22
 mei 3 prolog. 5
 meis 5, 5. 5
 melior 3, 5. 3
 meliores 2, 9. 17
 melioris vitæ 4, 17. 2
 melos 4, 21. 2
 melos lusciniæ 3, 18. 11
 melius 1, 17. 5; 5, 5. 24
 meminerit 1 prolog. 7
 meminì 3, 2. 17; 4, 25. 35; 5, 7. 6
 memoria 3, 10. 8; 5, prolog. 24
 memoriæ 4, 20. 3
 memoriæ tradā 4, 24. 3
 Menander nobilis 4, 24. 3
 mœdus 5, 1. 9
 Menander scriptor 5, 18
 mendaces 1, 17. 1
 mendacium 3, 10. 48
 mens est 3 prolog. 49
 mens rara 4 prolog. 6
 mensa 3, 7. 21
 menses 1, 1. 10
 mensibus 3, 15. 5
 mensibus peractis 1, 18. 5
 mente 4, 19. 17
 mentem 3, 3. 7
 mentes 5, 5. 25
 mentiri 1, 29. 6
 mentitus 3, 10. 13
 meo 2, 9. 8; & alibi
 meos 1, 1. 8
 mercede 4 prol. 8; 21. 5
 mercedem 1, 8. 12
 mercedis 4, 24. 11
 mercedis loco 4, 24. 5
 merces 3, 4. 2
 merces fraudis 1, 17. 1
 Mercurio 1, 2. 17
 Mercurius 4, 17. 9
 merdis 4, 17. 6
 meriti 1, 8. 1
 meritis 3 prolog. 30
 merito 1, 4. 1; 3, 10. & alibi
 meritum 1, 22. 12
 merfit 4, 5. 9
 mersum 1, 2. 16
 meruit 3, 11. 7
 metu 1, 11. 15
 metuens 2, 4. 21
 metuere 1, 28. 1
 metum 4, 26. 4

metu

VOCABULORUM.

netus 1, 2. 26
 neum 1, 5. 2
 neus 3, 7. 24
 neus homo 5, 7. 32
 ni 3, 18. 9
 nibi 1; 1. 10; & alibi
 pluries
 nihique 4, 10. 6
 nilites 4, 5. 7
 nilvio 1, 31. 10
 nilvium 1, 31. 3
 ninaris 4, 22. 5
 ninas 3, 6. 11
 Minerva 3, 17. 5
 minime 1, 18. 6
 Minos 4, 6. 19
 minus 4, 20. 4; 4, 25.
 II
 minuta 4, 5. 12
 miraculo 1, 11. 8
 mirans 1, 12. 5
 mirati 4, 17. 10
 miscens 1, 28. 10
 miscere 1, 14. 8
 miscet 4, 16. 10
 miscuit 1, 2. 2
 Misenensem 2, 5. 8
 miseræ 2, 4. 7
 miseræ sibi 1, 28. 6
 miserandam 3, 10. 46
 miseras 1, 6. 8
 misère 1, 2. 22
 misère legatos 4, 17. 1
 misère panem 3, 2. 6
 miseria 3, 20. 3
 misericordia 4, 25. 21
 misericors 4, 18. 3
 miserit 3, 18. 4
 miserita est 3, 15. 15
 miseriti 3, 2. 4
 miserum 4, 19. 17
 miserunt 4, 17. 32.
 misisset 1, 23. 3
 misit 1, 2. 24
 misit vocem 4, 10. 4

misso aulæo 5, 7. 23
 missum 1, 2. 14
 mixtum 4, 17. 24
 Mnemosyne 3 prolog.
 18
 modestiæ 2, 1. 10
 modestis 2, 1. 2
 modis 4, 6. 14
 modium 1, 16. 3
 modò 1, 9. 9; & alibi
 modo simili 1, 24. 7
 mœcha 4, 4. 44
 mœchæ 4, 4. 41; 4, 4.
 21
 mœrens 1, 3. 10; 3, 3. 6
 mœrentes 4, 15. 2
 mœstus 4, 3. 10
 molesta 2, 5. 4
 molesti 5, 5. 9
 molestiam 4, 9. 24
 molestior 4, 25. 2
 molestis 1, 22. 3
 molestus esse 4, 9. 23
 molestus ille 3, 19. 10
 moliens 4, 8. 7
 momentum 3 prol. 5
 momordit 4, 7. 1
 monent 1, 19. 2
 monet 4, 15. 7
 monet consilio 1 pro-
 log. 4
 monitis 2, 6. 14
 monitus fuit 3, 5. 8
 monitus præcepto 3, 8. 1
 mons 4, 22. 1
 monstrabat 5, 9. 3
 monstrabo 3, 5. 5
 monstraro 2, 7. 9
 monstro 3, 3. 5
 monte 2, 5. 9
 mora 5, 7. 22; 5, 8. 6;
 4, 4. 18
 morâ 3 prolog. 59
 moram 4, 24. 26
 morbo 1, 14. 5

mordaciorem 4, 7. 1
 mordax 5, 1. 9
 more 5, 7. 24. 25
 morem 2 prolog. 8
 mores 1, 2. 12
 mores domini 1, 15. 2
 mores hominum 3 pro-
 log. 50
 mori *verb.* 1, 21. 12
 moribus 3, 8. 16
 moribus alienum 4, 6. 42
 moriens 1, 12. 12
 moris 4, 24. 8
 moror 4, 23. 6
 mors 4, 25. 19
 morsibus 1, 12. 11
 morsu 2, 3. 1
 mortales 1, 20. 2
 mortalium 2 prolog. 3.
 3, 10. 56
 morte 5, 3. 4
 mortem 3, 9. 3; 3, 20.
 10
 morti 4, 25. 10
 mortis 1, 9. 8
 mortis metum 4, 16. 4
 mortis periculo 1, 28. 11
 mortis professæ 4, 6. 8
 mortis timore 1, 14. 10
 mortua 3, 16. 19
 mortuam 3, 2. 8
 mortuum 5, 7. 21
 mortuo 3, 20. 11
 mortuus esset 3, 20. 6
 mos 5. 1. 3; 5, 7. 13
 motu 1, 2. 15
 moveor 3, 6. 4
 movet risum 1 prol. 3
 movetque 5, 5. 28
 movit 3 prolog. 58
 mox 1, 21. 7; 3, 20. 8
 mulam 3, 6. 1
 muli 2, 7. 1
 muliebrem 4, 5. 21
 mulier 1, 18. 2
 mulierem

INDEX

mulierem 3; 10. 34
 mulieris 3, 10. 14
 mulierum 2, 2. 8
 multa 2, 4. 23; 3, 3.
 12; 3, 10. 13; 2, 5.
 3
 multandum 1, 26. 2
 multarum 4, 25. 3
 multatus 1, 3. 9
 multis 5, 4. 12; 5, 5.
 20
 multo 2, 5. 24; 2, 7. 3;
 3, 12. 6; 4, 24. 23
 multo similis 5, 5. 34;
 3, 16. 6
 multorum 4, 5. 50
 multos 3, 4. 7; 3, 5. 1;
 4 prolog. 6
 multum 3, 10. 5
 multum falleris 1, 23. 6
 multum gemens 5, 7.
 10
 multum prius 3, 10. 5
 mulum 2, 7. 8
 mundum 4, 5. 21
 munera 4, 10. 5
 munere 2, 6. 16
 muneris 4, 15. 5
 munitus 2, 6. 1
 mures 4, 6. 1
 mures veloces 4, 1. 2
 muribus 1, 22. 3
 murum 4, 23. 15
 mus 4, 1. 4
 musa 3 prolog. 7
 musarum 3 prolog.
 18
 musca 3, 6. 1; 4, 23. 2;
 4, 23. 3
 muscipula 4, 1. 8
 musicum 1, 19. 19
 mustela 1, 22. 1; 4, 1.
 I
 mustelarum 4, 6. 1
 mutam 3, 18. 9

mutandum 3 prol. 15
 mutant 1, 15. 2
 mutatur 4, 16. 5
 mutatus 5, 1. 17
 mutire 4, 25. 34
 Myronem 5, 1. 7
 myrtus 3, 17. 3

N.

NActa 2, 4. 2
 Nænia 3 pro-
 log. 10; 4 prolog. 3
 nam 2, 2. 9; & alibi
 naribus 3, 1. 4; 4, 17. 7
 naris 3, 3. 14
 narrabit 3, 17. 8
 narrabo 3, 10. 8
 narrandi 1 prolog. 15
 narrare 1, 6. 2
 narratæ 4, 24. 31
 narratio 1, 12. 2; 5, 7.
 17
 narratione 4, 5. 2
 narro 3, 12. 8
 nascerer 3, 15. 10
 nasute 2, 6. 1
 nata 3, 7. 6
 natali 3, 15. 12
 natans 1, 4. 2
 nati 1, 27. 2
 nati tui 2, 4. 13
 natio 2, 5. 1
 nato 3, 10. 45
 natos 1, 24. 4; 1, 8. 12
 natum 3, 10. 22
 natura 1, 3. 14; 2, 9.
 16
 natura sinistra 2, 9. 16
 naturæ 5, 5. 33
 naturæ dedecus 1, 21.
 II
 naturæ munere 2, 6. 16
 naturæ onus 1, 18. 5
 natus 1, 1. 11; 3 pro-

log. 20; 3, 8. 6; 4
 19. 5
 natus es 5, 9. 4
 natus est 3, 20. 1
 naufragi 4, 21. 18
 navem 4, 21. 9
 navis 4, 16. 3
 nauseant 4, 7. 25
 nautas 4, 16. 7
 ne 1. 2. 31; & alibi
 pluries
 Neapolim 2, 5. 7
 nec 1, 5. 7; & alibi
 pluries
 necare 5, 3. 10
 necat 3, 2. 13
 nece 2, 6. 17
 nece injusta 1, 1. 13
 necem 1, 2. 25; 1, 31.
 4; 2, 8. 2, 6; 4, 6. 33
 necem instantem 1, 22. 1
 necessitas 3, 15. 17
 neci 4, 1. 5
 nectar 3, 16. 13
 necuit 4, 18. 4
 negabat 1, 10. 5
 negarat 3, 16. 19
 negare 2, 1. 1
 negarunt 1, 24. 6
 negas 1, 10. 10
 negavit 1, 15. 9
 neglectio 4, 4. 20
 negligenter 4, 1. 4
 negligunt 2, 7. 9
 negotiis 3 prolog. 2
 nemo 1, 14. 16; & a-
 libi
 nemoris 3, 30. 8
 nemoris cultrix 2, 4. 3
 nemoris Pelei iugo 4,
 6. 6
 nemorosus 2, 8. 2
 nempe 2, 2. 2; 4, 23. 16
 nequicquam 2, 6. 10
 nequitia 2, 6. 3

nequitia

VOCABULORUM.

nequitia 3. 8. 15
nescio quid 2. 5. 19
nescit 2 prolog. 13
nidoque 1. 28. 4
nidum 4. 4. 1. 6
niger 3. 15. 10
nigros 2. 2. 10
nihil 3. 10. 28; 3. 17. 8;
& alibi pluries
nihilominus 3 prolog.
48
nil 1. 15. 2; & alibi
Nilo 1. 25. 3
nimia brevitate 3. 10.
60
nimiam 1. 12. 6
nimiaque 4. 16. 7
nisi 1. 11. 14; & alibi
nisu 1. 24. 7
nites 3. 7. 4
nitetur 4. 25. 17
nitor 1. 13. 6
nitor smaragdi 3. 18. 7
nivea 5. 7. 6
niveis 5. 7. 37
nives 3. 7. 11
nixa 4. 8. 11
nobilem 1. 14. 12
nobiles 4. 21. 4
nobili 3. 1. 2
nobilis 5. 7. 16
nobilis comœdiis 5. 1.
9
nobilis dives 5. 5. 4
nobis 1. 3. 3; 1. 30. 3;
& alibi
noceat 5. 1. 8
nocendum 1. 26. 1
nocens est 5. 3. 12
nocivum 1. 29. 3
noctis 2. 8. 10
noctu 2. 4. 18; 3. 7.
10
noctua 3. 16. 8. 17
noctua 3. 16. 3

nocturnus 1. 23. 3
noli 1. 22. 8; 1. 25. 7;
2. 3. 4; 4. 9. 23
noli adfectare 3. 14. 1
noli 1. 29. 11; 3. 7. 27;
4. 3. 4
noluitis 1. 2. 29
nomen 1. 15. 1; 1. 6. 1
nomen Æsopi 5. 1. 1
nomen amici 3. 9. 1
nomine 1. 14. 3
nomine auctoris 2 pro-
log. 7
nomino 5 prolog. 11
nominor 1. 5. 7
non 1 prolog. 6; & a-
libi pluries
nondum 4. 3. 4
nos 1 prolog. 7
nossem 1. 11. 14
nosset 3. 13. 4
noster 4. 10. 9
nostra 1. 9. 9; 4. 9. 4;
& alibi
nostræ 4. 25. 8
nostram 2. 4. 10
nostris 1. 3. 13; 4. 23. 4
nostro 1. 8. 11
nostro seculo 5. 1. 4
nostrum 1. 30. 11
nostrum studium 2. 9.
12
nota 1. 9. 5
notam 1. 3. 11
notare 3 prolog. 49
notas 4. 23. 37
notescet 3. 3. 3
notior 5. 7. 4
notis 1. 11. 2; 2. 5. 16
noto 3 prolog. 63
notos 1. 11. 9
novacula 5. 8. 1
noverat 4. 5. 28
noveræ 3. 10. 3
noverit 3. 1. 7

novi 5. 9. 4
novies 3 prolog. 19
novis 4. 6. 5
novis rebus 5 prolog.
13
novissime 1. 24. 9; 3.
14. 9; 4. 10. 20
novitatem 5. 5. 6
novo 1. 11. 8; 5. 1. 5
novos 1. 11. 9
novum 4. 17. 35
nox 3. 2. 7; 3. 7. 19
noxiorum 4. 25. 31
nucibus 3. 14. 2
nudabit 3 prolog. 47
nudatum 5. 3. 1
nudo 5. 8. 2
nudos 4. 21. 17
nulla 1. 13. 8; 3. 15.
14. & alibi
nulli 1. 26. 1
nullis 5. 5. 14
nullo modo 1. 26. 5
nullam 4. 19. 11; 3. 16.
9
num 1. 15. 7
numeremus 5. 4. 10
numeret 3 prolog. 56
numero 4. 24. 16
numinum 4. 24. 32
nummis 4. 21. 23
nummos 2. 7. 9
nunc 1. 6. 7; & alibi
nunquam 1. 4. 5; 3. 3.
15. & alibi
nuper 4. 16. 14; 2. 8.
21
nuptias 1. 6. 1
nutrit 3. 15. 7
nutritus 5. 4. 6

INDEX

O.

O Canis 1. 27. 9
 O me infelicem
 1. 12. 13
 ô nata 3. 17. 11
 ô quanta species 1. 7. 2
 ô qui 1. 13. 6
 ô si 4. 5. 30
 ô suavis anima 3. 1. 5
 objecto 1. 23. 4; 4. 11.
 8
 objectus 5. 10. 4
 obiit 3. 10. 3
 obitum 3. 20. 2
 objurgabat 1. 9. 4
 objurgabat canem 5. 10.
 7
 oblectent 3 prolog.
 32
 oblitus 1. 27. 7
 obnoxia 3 prolog. 34
 obnoxia 2. 7. 14
 obscœna 3. 11. 2
 obscuro 4. 2. 3
 obsistere 3. 16. 19
 obtegere 5. 5. 30
 obteret 1. 30. 10
 obtrectare 2. 9. 10; 5.
 prolog. 15
 obtrectet 5 prolog. 16
 obuius 1. 29. 4; 4. 21.
 25
 occasione 2. 8. 9
 occasionem 5. 8. 5
 occidi 2. 8. 26
 occidit 2. 6. 17
 occiso 5. 2. 7
 occœpit 1. 13. 5
 occubuit 4. 2. 5
 occuparat 2. 9. 5
 occupat 1. 2. 5
 occupata 2. 5. 2

occupato 3. 19. 12
 occupaveris 5. 8. 3
 occupavit 5. 1. 2
 occurrat 2. 9. 15; 3. 7.
 3
 oculis 4. 4. 4
 oculos centum 2. 8.
 18
 odi 4. 11. 7
 odio 3. 10. 57
 odiosissima 2. 5. 4
 odore 4. 17. 18
 odorem 3. 1. 3; 4. 17.
 24
 offendar 4. 10. 6
 offendimus 3. 10. 60
 offendunt 5. 5. 4
 offerre 2. 1. 2
 officii mei 3 prolog. 5
 officinam 4. 7. 3
 officium 1. 29. 6; 3. 7.
 8
 officium come 2. 5. 15
 olfacit 4. 17. 35
 olim 3. 2. 2; & alibi
 oliva 3. 17. 9
 omina læva 3. 18. 12
 omiserim 5 prolog. 5
 omne 4. 7. 7
 omnem 2. 9. 14; 4. 19.
 25
 omnes 1. 6. 7; & alibi
 omni 1. 2. 21; 1. 31. 9
 omni cura 3 prolog. 8
 omni vigilia 3 prolog.
 25
 omnia 4. 7. 22; 4. 22. 6
 omnibus 3. 17. 11; 5.
 7. 35
 omnino 1. 2. 8; 4. 9.
 23
 omnium 4. 5. 33
 onerant laudibus 5. 5.
 10
 onerant saxi 3. 2. 4

onere degravati 4. 21.
 15
 onere dives 2. 7. 4
 onus 1. 2. 8
 onus ignotum 3. 15. 5
 onus naturæ 1. 18. 5
 onustus 4. 10. 3
 opera 2. 5. 23
 opera vocis meæ 1. 11.
 13
 operæ pretium 2. 5. 6
 operam 5. 7. 5
 operam perdunt 1. 25. 2
 operarios 4. 5. 23
 opere 4. 9. 9
 operibus 5. 1. 5
 operis 5 prolog. 1
 operis residui 4. 25. 5
 opes 1. 7. 14; 3 prolog.
 24; 4. 11. 1
 opes regales 1. 27. 10
 opibus 4. 21. 13
 opimam prædam 2. 6. 8
 opinans 5. 7. 8
 opinione 3. 10. 55
 opium 1. 9. 6
 oportet 2 prolog. 2; 4.
 6. 9
 appetit 3. 16. 2
 oppido 3. 10. 19
 opponat 2. 9. 9
 opportuno 2. 8. 4
 oppressi 5. 1. 5
 oppressit 4. 24. 29
 oppressum 1. 9. 3
 opprimat 2. 4. 10
 opprimere 5. 3. 2
 opprimunt 1. 1. 15
 oppugnant 2. 6. 3
 opsonia 3. 4. 2
 opsoniorum 4. 19. 22
 optem 5. 3. 10
 optimis rebus 4. 23. 23
 optimes 3. 4. 7
 opus 4. 20. 7

opus

VOCABULORUM.

opus adprobavit 4, 24.

II

opus est 4, 23. 31

opus infundite 3, 13. 9

orare 1, 28. 5

oratum 4, 17. 2

orbam 3, 10. 45

ordinem 4, 20. 9

ordo 5, 7. 30

ordo vulgatus 4, 24. 31

ornamenta 4, 4. 34

ornant se 3, 23. 38

ornatum 4, 4. 44 ; 4,

5. 5

Orpheo 3 prolog. 57

orta 4, 3. 3

os 1, 8. 4

oscula 3, 8. 12 ; 4, 23.

22

oscula matronarum 4,

23. 27

osculantur 5, 1. 5

ossa 3, 7. 21

ossa humana 1, 27. 3

ostendamus 1, 9. 2

ostendere 3 prolog. 50

ostendere vocem 1, 13. 9

ostenderet 5, 5. 6

ostenderit 5 prolog. 12

ostenderet sese 5, 7. 19

ostendit 3, 15. 3 ; 4, 10.

18 ; 5, 6. 4

ostentum 3, 3. 16

otio 2, 5. 2

otiosum 3, 7. 14

otium 5, 1. 7

otium des corpori 3

prolog. 13

ove 1, 17. 2

ovem 1, 16. 3

oves 3, 3. 4

ovesque 3, 15. 3

ovis 1, 17. 6 ; 1, 17. 8

ovis patiens injuriæ 1,

5. 3

P.

PAſtam 3, 8. 17

pacto 2, 6. 6 ; &

alibi

palam 4, 25. 33

palladio 4, 6. 9

Pallas 3, 16. 13

pallio 5, 5. 18

palude 1, 30. 3

paludibus 1, 11. 10

paludis 1, 30. 9

panem 1, 17. 3 ; & alibi

panis 3, 7. 21

Panthera 3, 2. 2

par color 3, 13. 6

par eſſe 1, 19. 10

par gratia 3, 2. 1

par officium 3, 7. 8

parare 3, 19. 2

pararet 3, 10. 10

parata 2, 4. 15

paratur 2, 4. 7

paratus 3, 7. 11

parcas mihi 1, 22. 2

parcè 4, 16. 9

parcite 2, 8. 8

parco ſciens 4, 25. 1

parens 3 prolog. 57 ; 4,

4. 20

parentes 3, 16. 17

pareret 4, 22. 3

pares 2, 2. 7 ; 4. 15. 6

paret ornatum 4, 4. 44

paret vinum 4, 4. 43

pariter 5, 2. 13

pars 2, 1. 10

parta 5 prolog. 17

parte 2, 6. 11

partem 4, 24. 12

partem poſtulans 2, 1. 4

partes 2 prolog. 11 ; 3,

18. 10

partes tuæ 4, 25. 24

I

partibus 1, 2. 4 ; 13. 5

partibus factis 1, 5. 6

Particulo 5 prolog. 10

Particulo 5, 5. 44

partiens 3, 8. 13

partu 1, 18. 2

parturibat 4, 22. 1

parturiens 1, 19. 3

parva 1, 15. 3

parvæ rei 4, 3. 10

parvas 3, 9. 2

paruit 2, 6. 18

parum 4. 6. 3

parum eſt 2, 8. 22

parvo 5, 5. 1

parvulæ 5, 3. 3

parvum 1, 2. 14

paſcebat 1, 15. 3

paſci 4, 23. 39

paſſer 1, 9. 4

paſſim 5, 1. 3

paſtores 3, 2. 13

paſtoribus 3, 3. 17 ; 4,

5. 40

paſtum 2, 4. 14

pateſcivit 4, 6. 11

pater 1, 1. 12

pater Deorum 1, 2. 13

patere 2, 9. 3

pater familias 3, 10. 48

patet 1, 28. 2

pati 1, 3. 11 ; 1, 26. 12 ;

4, 4. 9

patiens 1, 5. 3

putientia 4, 4. 6. 3

patina 1, 26. 4

patior 3, 7. 11

patitur 4, 25. 2

patri 4, 5. 32

patriæ 3 prolog. 5 ;

patriam 4, 21. 7

patrimonio 4, 19. 23

patris 4, 6. 16

patroni 3, 10. 37

paucas 5 prolog. 12

pauci

INDEX

pauci 4, 21. 14
 paucis 1, 9. 2; 3, 2. 12
 5, 4. 2
 paucos 1, 17. 7
 paventes 1, 10. 9
 pavidum 1, 2. 15
 paulo 5, 7. 4; 12
 pavo 3, 8. 1
 pavoni 1, 13. 5; 1, 3.
 8
 pavonum 1, 3. 7
 pavorem 2, 4. 20
 pauper 2, 1. 14
 pauperes 1, 15. 2
 paupertatem 4, 21. 3
 peccant 3, 10. 52, 53
 peccat 1, 8. 2: 5, 3. 12
 peccet 3, 13. 8
 pecora 3, 3. 4: 4, 5.
 23. 40
 pecore 4, 5. 45
 peſtinem 5, 6. 1
 peſtore 3, prolog. 9
 peſtus 3, 10. 27: 4, 9. 3
 pecunia 2, 7. 2
 pecuniam 4, 5. 17, 48
 pecus 3, 2. 13
 pede 1, 30. 10; 2, 4.
 18: 4, 17. 6
 pedes 1, 9. 5; 1, 14. 6
 pediſſequos 4, 5. 38
 pegma 5, 7. 7
 pelagi 4, 21. 7
 Pelei 4, 6. 6
 Peliadum 4, 6. 16
 Pelix 4, 6. 12
 pelle 4, 1. 7
 pellem 1, 24. 4
 Peluſio 2, 5. 12
 pendens 5, 8. 1
 pendere 3, 4. 1
 penderet 1, 27. 6
 penitus 3, prolog. 21
 pennæ 1, 31. 4
 pennarum 1, 13. 6

pennas 1, 3. 5, 8
 penula 5, 2. 8
 pepercerant 3, 2. 10
 pepererat 2, 4. 2
 pepererunt 3, 3. 4
 peperit 3, prolog. 19:
 3, 15. 9: 4, 22, 3
 per artus fratris 4, 6.
 15
 per auras 2, 6. 7
 per campum 1, 12. 8
 per fabellas 2, prolog.
 2
 per flumen 1, 4. 2
 per forum 3, 19. 6
 per quem 4, 10. 10
 per te 2, 1. 5
 peractis menſibus 1, 18
 2
 perages 4, 25. 13
 peras 4, 9. 1
 perdere 5, 7. 9
 perdidiſſe 1, 10. 9
 perdomuit 4, 9. 19
 perductus 3, prolog.
 28
 perdunt 1, 25. 2
 pereat 3, prolog. 5
 peregrinam 1, 26. 11
 pereio 3, 7. 6
 perfecit 4, 20. 8
 perferri 1, 4. 4
 periclitatur 4, 5. 11
 periculo 2, 4. 13; 2,
 7, 14. 2, 8. 19: 4,
 16. 8
 periculo mortis 1, 28
 11
 periculofam 1, 8. 9
 periculofum eſt 3, 10. 1
 periculofum lucrum 5,
 4. 8
 periculum 3, 3. 8: 4, 8.
 1: 1, 29. 3; 4, 25. 34
 perierant 4, 21. 15

periere 1, 20. 6
 perierint 5, 4. 10
 periit 4, 21. 27
 perit 1, 24. 1: 4, 2. 6
 perit opera 2, 5. 23
 peritis 1, 23. 2
 perituræ 3, 2. 5
 peritus 3, 3. 1
 perjurio 4, 19. 24
 perleges 5, prolog. 14
 perlultro 4, 22. 6
 permotus 1, 6. 5
 perniciem 1, 20. 2
 pernicies 1, 30. 39; 2,
 4. 6
 pernicitas 1, 9. 4
 peroraffent 1, 10. 7
 perpaſto 3, 7. 2
 perpeti 4, 5. 41
 perſalutaſſet 4, 11. 4
 perſcrutatus 3, 10. 47
 perſecuta 1, 28. 5
 perſequitur 3, 20. 3
 perſolvit 3, 5. 1
 perſonam 1. 7. 1
 perſtes 3, prolog. 14
 perſuaſa eſt 1, 8. 7
 perſuaſus 3, 5. 8
 pertineat 3, 1. 7
 pertinet 1, 30. 11
 pertinere 1, 14. 17: 3,
 3. 7
 pertraxerunt 3, 10. 35
 perturbatis 2, 4. 11
 perturbatus 4, 4. 27
 pervellit 5, 5. 32
 pervenit 2, 9. 12: 4,
 19. 3
 peſſimos 3, 4. 6
 petebat 1, 4. 7
 petens 3, 10. 21
 petens Neapolim 2, 5. 7
 petierant 1, 20. 6
 peteret 1, 17. 2
 petiere 3, 10. 39
 petierint

VOCABULORUM.

petierint 2, 1. 2 ; 3, 2.
19

petierunt 2, 1. 11 : 1, 4.
21. 18

petiit 4, 3. 4

petis 1, 10. 9

petit 2, 8. 3 ; 4, 24. 6

petivit 2, 1. 12

peto 3, prolog. 63. 4,
25. 8

petulans 3, 5. 2

petulans jurgium 3, 11
2

petulans turba 1, 2. 20

petunt 1, 11. 9

Phædri 2 prolog. 1

Phalereus 5, 1. 1

Philetæ 5, 10. 10

Phæbo 3, 17. 3

Phryx 3 prolog. 52

pictis 3, 18. 8

Pierio 3 prolog. 17

pietas 4, 10. 10

pignore 4, 20. 5 : 5, 5.
37

pilis 5, 6. 2

pingi 2, 2. 8

pinus 3, 17. 4 ; 4, 6. 7

Pisistratus 1, 2. 5

placet *ibid.*

placet fatis 4, 19. 13

placido 2, 7. 6

placidus 2, 1. 9

placo 4, 6. 4

placuit 3, 17. 3

plagæ 4, 1. 11

plagis 4, 1. 6

plane 3, 7. 26 ; 3, 13. 7

plano 2, 4. 10

plaudit 5, 7. 33

plausu 5, 5. 21

plausum 5 prolog. 20

plausus 5, 5. 28. 5, 7.
28

plebeio 4, 25. 24

plebes 4, 5. 12

plecteret 5, 9. 3

plectimur 1, 31. 13

plenam 4, 5. 35 ; 1, 26.
8

plerumque 1, 26. 8 ; 3
16. 2

plumis 3, 18. 8

plura 3 prolog. 39 ; 3,
10. 14

plures 2, 3. 7 ; 2, 9. 9 ;
4, 19. 2 ; 4, 21. 15 ;
5 prolog. 12

pluribus 2, 3. 4 ; 3, 10.
59

plurimum 2, 8. 28

pluris 4, 23. 3.

plus 3, 5. 4 ; 4, 4. 1 ;
1, 5. 8

plus temporis 4, 25. 12

plus valeo 1, 5. 9

Pluto 4, 11. 5

poculis 4, 24. 20

pœna dignum 3, 3. 13

pœnæ 4, 10. 8

pœnam 4, 17. 26 ; 3,
10. 32

pœnas 4, 17. 28

pœnas appetit 3, 16. 2

pœnas dat 1, 13. 2

pœnas luat 3, 10. 44

pœnas luere 1, 17. 1

pœnas penderet 1, 27. 6

pœnas persolvit 3, 5. 10

pœnitendum 5, 5. 3

pœnitentia 1, 13. 2

poetæ 5, 5. 9 ; 4, 24. 8

politam 4, 4. 26

polivi 1 prolog. 2

pollicitus 4, 5. 26

pollui 3, 10. 17

pondere 2, 6. 10

ponderet 3, 10. 55

poni 5, 4. 3

ponis 3, 9. 5

ponti 4, 6. 10

poposcit 1, 4. 7

populam 4, 5. 0

populus 3, 14. 7 ; 4, 5.
30 ; 5, 5. 34, 5 7. 34

populus ceisa 3, 17. 4

porcelli 5, 5. 17

porcellos 2, 4. 15

porcellum 5, 5. 3 ; 5, 5.
35

porrigunt 4, 21. 25

porro 3 prolog. 38 ; 3,
15. 11

portat 3, 15. 5

portem 1, 15. 10

portis 4, 5. 7

posceret 4, 24. 12

posita 2, 5. 9

positæ 3, 14. 8

posito 1, 14. 9 ; 1. 2.
19

posse 1, 18. 6 ; 3, 3. 11

possent 1, 15. 6 ; 1, 20. 4

posset 1, 19. 7 & alibi

possideant 4, 5. 10 ; 4,
5. 15

possideat 3, 10. 37

possidebit 4, 5. 47

possint 4, 17. 31

possis 3, 5. 5 ; 5, 2. 14

possit 3, 13. 14 ; & ali-
bi

possum 1, 1. 7

possumus 4, 9. 4

possunt 3, 9. 17 ; 4, 2. 5

post mortem 3, 20. 10

post obitum 3, 20. 2

post paucos dies 1, 17. 7

post tempus 4, 18. 1

post tergum 4, 9. 2

posteri 3 prolog. 32

posteris 4, 4. 2

posteros 4, 17. 34

postquam 1, 11. 11 ; &
alibi

postridie

INDEX

postridie 3, 2. 8; 5, 5.

24

postula 1, 8. 12

postulans 2, 1. 2

postularunt 3, 10. 34

posuerat 2, 4. 3

posuere 2, 9. 1

posuisse 1, 26. 5

posuit 1, 26. 8; 1, 28. 4

3, 14. 5

potare 3, 16. 13

potens 3, 5. 6

potente 1, 5. 1

potentem 1, 24. 1

potentes 1, 30. 1

poterit 4. 4. 39

potes 3, 7. 8; 3, 12. 7;

4. 23. 3

potest 1, 27. 1; 2, 4.

26

potestas 3, 15. 14

potior 3, 12. 6; 3, 15.

9. 15

potius 1, 3. 2; 4, 3.

13

potrici 4, 4. 25

potueris 1, 19. 10

potuerit 1, 26. 6

potuissent 4, 4. 32

potuit 3, 3. 15; 4, 2. 3

4. 4. 19

præbuerunt 2, 4. 24

præcepto 3, 8. 1

præcludere 1, 23. 5

præcludit 1, 2. 26

præcurrit 2, 5. 18

prædam 1, 5. 11; 2, 6.

8; 2, 8. 27; 5, 6. 4

5, 10. 6

prædator 2, 1. 2

prædones 4, 21. 16

præfulget 3, 18. 7

prægusto 4, 23. 4

prælio 4, 5. 5

præluceat 4, 10. 9

præmetuens 1, 16. 4

præmio 1, 14. 9; 5, 5. 5

5, 14. 9

præmium 1, 8. 10; 2,

3, 6; 3, 5. 7; 4, 17.

33; 4, 19. 9; 4, 25.

8

præponens 3 prolog.

27

præsentiam 5, 24. 32

præsentibus 5, 1. 8

præsepe 2, 8. 22

præsepia 5, 9. 2

præsideo 4, 5. 12

præstare 3, 7. 8

præstat 3, 15. 16

præstatur 3, 4. 4

præstem 1, 31. 9

præstes 3 prolog. 15

præstiterint 2, 8. 16

præter 1, 15. 2

præterissem 3, 13. 16

prævalet 1, 13. 14

prato 1, 24. 2

prava 1, 25. 1

prave 3, 10. 6

Praxitelem 5, 1. 6

prece 3, 16. 7

preces 1, 19. 6

precibus 5, 7. 18; 4, 3.

7

premere 1, 11. 12

premit 4, 5. 10

premitur 4, 25. 32

prensa 1, 22. 1

pretia 4, 19. 12

pretii 3, 12. 4

pretio 1, 8. 6; 4, 4. 47

& alibi

pretiosas 4, 21. 11

pretium 1, 8. 1; 5, 1. 5

5. 5. 45

precium est operæ 2, 5.

6

prima 3, 6. 5; 4, 6. 10

4 prolog. 6

prima 1, 5. 7

primo 3, 10. 31; 4, 10.

16

primum 4, 19. 6; 4,

25. 2

primum 3, 3. 3

primus 2, 9. 5

princeps 5, 7. 17; 5, 7.

41

princeps tibicen 5, 7. 4

principatu 1, 30. 5

principes 5, 7. 27; 5, 1.

13

principum 4, 5. 11

prior 1, 26. 4; 4, 23. 2

5, 5. 27

prior ales 1, 13. 8

priore 5, 5. 31

priores 4, 19. 16

pristina 4, 12. 6

pristinam 1, 21. 3

pristinum 1, 2. 3

privata 1, 22. 11

privatam 3, 10. 45

prius 1, 3. 12; 3, 10. 5

4, 25. 24

privus 5 prolog. 8

pro judicio 5, 5. 2

pro quo 1, 8. 10

pro re domini 1, 23. 6

pro salute 5, 4. 2

pro thesauro 5, 6. 6

pro vita 3, 2. 16

probanda 4, 12. 2

probans 5, 5. 37

probatur 1, 13. 13

procax 1, 2. 2

procedunt 3, 7. 15

proclivis 4, 25. 21

procul 4, 1. 9

proculcatas 1, 30. 10

procurare 2, 3. 16

prodesse 3, 12. 7; 4, 18.

5

prodidit

VOCABULORUM.

prodidit 1, 3. 3 ; 4, 17.
18
prodit 4, 6. 5 ; 5, 5. 27
prodit foras 2, 4. 22
proditurum 5, 7. 22
profecti 4, 17. 6
profecto 3, 19. 11 ; 4,
24. 21
professæ 4, 6. 8
professum 3 prolog. 52
professus est, 5. 5. 23
profert 5, 5. 36
profuerint 1, 12. 14
profugerit 1, 30. 8
progeniem 2. 4. 10
progredi 3, 6. 2
prolapsam 3, 15. 6
prolatum 5, 5. 10
prolem 2, 4. 19
proloquar 3, 7. 1
promisit 4, 24. 19
promissa 2, 6. 11
promitte 4, 24. 13
promôrat 4, 24. 28
prope 4, 21. 17
properat 3, 2. 11
propior 4, 25. 10
propositi 4, 20. 9
proposito 5, 5. 5
propositum 1, 5. 2 ; 2,
prolog. 6 ; 3 prolog.
16
proposuit 3, 13. 5 ; 4,
25. 29
propriis 3, 18. 13 ; 4, 9.
2
propriis viribus 3 pro-
log. 36
proprius 3 prolog. 37
proprium 1, 4. 1
proprium genus 1, 3.
10
propter fructum 3, 17. 9
propter illos 1, 1. 14

propter virtutem 4, 11. 3
propter volans 2, 6. 7
propterea 3, 10. 59
propulsi 4, 17. 12
prorsus 2, 1. 11 ; 5, 4. 5
prosecutus 3, 5. 4
prosequuntur 5, 5. 21
prosit 3, 17. 13
prospectat 2, 5. 10
prospicit 2, 4. 20 ; 2, 5.
10
prosternit se 5, 7. 38
protinus 4, 18. 4
protrusus 5, 7. 44
provocet 4, 24. 25
provolar 3, 2. 12
proximam 2, 8. 3
proximam culpæ 1, 10. 5
proximi 5, 1. 16
proximum 3, 10. 12
prudenti 1 prolog. 4
prudentia 1, 14. 11
pudeat 2, 5. 19
pudor 2, 1. 12
puella 2, 2. 9
puer 4, 25. 34
pueriliter 3, 8. 5
puero 3, 10. 13
puerorum 3, 14. 1
pugnæ 5, 10. 4
pugnam 1, 3. 2
pulcherrime 3, 13. 4
pulchra facie 3, 8. 3
pulchra juvenis 2, 12. 4
pulchre 1, 10. 10 ; 4,
19. 6 ; 4. 20. 2
pullis 1, 28. 4
pullus 3, 12. 1
pulmentarium 3, 7. 23
pulpito 5, 7. 37
pulvere 4, 24. 22
pulverem 2, 5. 17
pulsus 1, 30. 8
punctum 5, 3. 3
puniri 3, 10. 19

punitorum 5, 4. 11
puram 3, 10. 10
purgo 1, 22. 3
putabat 3, 20. 10
putabit 4, 20. 3
putans 1, 4. 4 ; 4, 1. 4
putans escam 4, 1. 4
putaret 2, 2. 7
putas 1, 15. 8
putat 5, 7. 29
putatis 1, 14. 14
putavit 2, 5. 19
putentur 4, 6. 26
puteo 4, 8. 11
putes 3, 10. 52
putet 5, 9. 5
puteum 4, 8. 3
pyctæ 4. 24. 5

Q.

QUA 1, 12. 10 ; &
alibi
qua res 4, 7. 4
qua visum est 2, 7. 20
quacunque 4, 5. 46
quadrantes 4, 19. 23
quæ 1, 3. 5 ; & alibi
quam pluries
quædam 1, 6. 6 ; & ali-
bi
quærens ignem 3, 18. 3
quædere victum 3, 16. 4
quærit 1, 6. 5 ; 1, 29. 7 ;
3 prolog. 25 ; 4, 8. 2
quærit escam 5, 12. 2
quæritur 2 prolog. 2
quæro 3, 19. 9
quæro vindictam 4, 3. 11
quærent 3, 10. 24
quæsit 1, 27. 7 ; 3, 4.
3 ; 4, 11. 6
quæso 1, 4. 7 ; & alibi
quæstionis 3, 14. 8
quæstus 3, 20. 4

quæstus

INDEX

quæstus genere 4, 21. 6
 quæstus stultitiæ 1, 14.
 18
 quævis 5, 3. 13
 quale 3, 4. 4
 qualem 3, 3. 5
 quales 5, 5. 38
 qualis 1, 11. 13
 quam 1 prolog. 1 : &
 alibi pluries
 quamlibet 1, 25. 6
 quamvis 1, 28. 1 ; & a-
 libi
 quam 4, 5. 17
 quando 3, 4. 6
 quandoquidem 3, 10
 52
 quanta 1, 7. 2 ; 1, 30.
 3
 quanta res 3, 12. 3
 quantæ 1, 14. 14
 quantam 4 prolog. 4
 quantis 5, 2. 15
 quantò 5, 5. 9
 quantò facilius 3, 7.
 13
 quantò iustius 4, 25.
 23
 quantum 1, 13. 13 ; 2,
 4. 25 ; 1, 13. 7 ; 2,
 8, 24 ; 1, 12. 15 :
 4, 24. 1
 quantus 4, 24. 2
 quapropter 3, 6. 8 ; 3,
 13. 15
 quare 1, 31. 7 ; 3, 17.
 5 ; 5, prolog. 10 ; 5,
 5. 4
 quartam 1, 5. 10
 quartum 5 prolog. 14
 quas 1, 19. 2 ; & alibi
 quasi 3, 2. 8 ; 5 prolog.
 12
 quasit 4, 17. 22
 queis 5, 1. 11

quem 1, 4. 6 ; & alibi
 quemcunque 4, 5. 10
 quercu 3, 13. 1
 quercu sublimi 2, 4. 1
 quercum 3, 4. 9
 quercus 3, 17. 2
 querela 5, 6. 7
 querella 1, 9. 10
 querellæ 1, 6. 6
 querellam 2, 9. 14 ; 3,
 18. 15
 quereretur 4, 16. 1
 quereris 1, 1. 7
 queri 1, 2. 8 ; 4, 16. 9
 questuque 1, 9. 7
 qui 1, 1. 15 ; & alibi
 quam pluries
 qui possum 1, 1. 7
 qui sint 4, 25. 32
 quia 1, 2. 7
 quibus 1, 7. 3 ; 5, 7. 6
 quicquam 1, 8. 14 ; 3,
 12. 7 ; 4, 19. 13
 quicumque 1, 10. 1 ; 1,
 21. 1 ; 2, prolog. 5
 quid 3 prolog. 24 ; &
 alibi
 quidam 1, 3. 12 ; & alibi
 quidem 2, 8. 17 ; 4, 12. 2
 quidnam 1, 6. 9 ; & a-
 libi
 quicquid 2, 6. 3 ; 4, 20.
 3 ; 2, 1. 2
 quiescam 3, 7. 19
 quietis 2, 8. 15
 quieto 2, 7. 6
 quinetiam 5, 1. 7
 quinam 5, 1. 15
 quippe 1, 28. 7 ; 3, 2. 5
 quis 1 prolog. ; & a-
 libi pluries
 quisque 1, 26. 12 ; &
 alibi
 quo 1, 3. 11 & alibi
 quò 4, 19. 16 ; & alibi

quò mi 3, 18. 9
 quò pertineat 3, 1. 7
 quò venis 4, 23. 30
 quod 1 prolog. 3 ; &
 alibi pluries
 quòd 4, 5. 33 ; 5, 2. 16
 quod si 2, 9. 8 ; 3 pro-
 log. 41 : 3, 10. 47
 quodam 1, 24. 2 ; & a-
 libi
 quodcunque 3 prolog.
 27
 quodve 4, 19. 9
 quondam 1, 6. 3 ; 1. 28
 3 ; 4. 25. 33
 quoniam 1, 2. 7 ; & a-
 libi
 quoque 1, 2. 30 ; & a-
 libi
 quorum 1, 14. 18 ; &
 alibi
 quos 1, 3. 12 ; & alibi
 quosdam 3, 10. 60
 quot 4, 10. 14
 quotidie 2, 4. 8. & alibi

R

R Adicibus 3, 10. 49
 ramis 2, 4. 21
 ramo 3, 16. 5
 ramosa 1, 12. 5
 rana 1, 24. 2 ; 1, 30.
 2
 ranæ 1, 1. 10 ; 1, 6. 4
 rapere 1, 16. 5
 rapiantur 1, 25. 3
 rapinam 2, 4. 22
 rapiet ad se 3 prolog.
 46
 rapit 1, 9. 6
 rapitur 5, 7. 7
 rapiunt 4, 21. 16

raptor

VOCABULORUM.

raptor 1, 31. 5
 raptum 1, 13. 3
 rapuere 5, 4. 9
 rapuisti 3, 6. 8
 rapuistis 4, 21. 27
 rapuit 1, 13. 11
 rara 3, 9. 1
 rara mens 4 prolog. 6
 ratem 4 6. 9
 ratio 5 prolog. 9
 re 1, 13. 13; 1, 23. 6;
 2 prolog. 7
 rebus 4, 23. 23; 5, 5. 3
 rebus novis 5 prolog.
 13
 rebus suis 3, 8. 28
 recepti 4, 5. 3
 receptus cœlo 4, 11. 3
 recidat 3, 18. 15
 reciperet 1, 18. 4
 recipior 3 prolog. 23
 recipit 4, 23. 35
 recipit ad se 4, 21. 23
 reclamant 4, 17. 25
 recolit 1, 18. 1
 rectâ 3, 10. 21
 rectâ per forum 3, 19.
 6
 recte 4, 12. 1
 recubuit 4, 24. 19
 recusant 3, 2. 18; 3, 13.
 12
 recusassent 3, 13. 17
 reddas 3 prolog. 12
 reddas judicium 3 pro-
 log. 64
 reddas præmium 4, 25.
 8
 reddebat 4, 12. 8
 reddent 4, 24. 13
 reddidi 5, 1. 2
 redeat tibi 3, 14. 13
 redeo 5, 3. 6
 redeunt 2, 8. 12
 rediit 4, 3. 5; 5, 24. 19

redire 1, 3. 10; 3, 19. 7
 redisses 3, 12. 5
 redit 2, 8. 17
 reducit 5, 6. 18
 refecit 3, 2. 9
 refecta est 4, 18. 4
 refelli 4, 20. 6
 referens 4, 24. 10
 referri 3, 2. 1
 refert 1, 15. 6
 refertur 5, 7. 11
 regales 1, 27. 10
 rege 1, 2. 18
 regem 1, 2. 11; 1, 2.
 22
 reges 3 prolog. 28
 regiam 4, 17. 11
 Regis 4, 17. 27
 Regina 4, 6. 13
 regnare 3, 7. 27
 regno 1, 30. 8
 regnum 1, 31. 11
 rei 3, 10. 2; 4, 10. 21
 rei domesticæ 3 prolog.
 11
 rei narratæ 4, 24. 31
 rei parvæ 4, 3. 10
 rejecit 2, 1. 6
 rejecta 5, 2. 8
 relaxes 3 prolog. 13
 religio 3, 13. 8; 4, 25.
 26
 religio sancta 4, 10. 4
 religione 1, 27. 6
 relinquunt 4, 21. 17
 reliquam 4, 24. 12
 reliquas 3, 4. 2
 reliquerat 3 prolog. 39
 reliquæ 3, 1. 6, 4. 25.
 15
 reliquias 5, 4. 3
 reliquiis 1, 22. 6
 reliquis 1, 31. 13
 reliquit 4, 4. 3
 rem 1, 16. 2

rem feminarum 3, 8. 11
 rem gravem 3 prolog.
 51
 remq; intelligit 2, 5. 18
 remediis 3 prolog. 44
 remedium 2, 3. 3
 rependet 2 prolog. 12
 repente 1, 23. 1; 2, 2.
 8; & alibi
 repente liberalis 1, 23. 1
 reperi servitutem 4, 3.
 11
 reperies 5, 4. 11
 reperies utilitatem 4.
 prolog. 4
 repêre 4, 8. 2
 reperit 3, 10. 43; 3, 12
 2; 4, 5. 51; 4, 10.
 15; 1 prolog. 1
 reperti sunt 4, 24. 30
 repertum 5, 5. 20
 repeti 5, 7. 31
 repetunt 5, 1. 8
 replent 4, 17. 18
 repletam 4, 11. 2
 replevit 2, 4. 19
 reposeenti 1, 19. 5
 repræsentavit 3, 10. 32
 reprehendere 5, 7. 4
 repressit 1, 29. 10
 repudiat 1, 29. 5
 repulsam 1, 3. 16
 repulsat 1, 1. 9; 1. 3.
 11
 reputavi 5, 4. 8
 requiram 1, 16. 7
 requiris 4, 25. 32
 requirit 1, 31. 2
 rerum 4, 5. 49; 4, 25.
 3; 5, 8. 5
 rerum varietas 5, 5. 2
 res 1, 27. 1; 3, 12. 3;
 3, 13. 7; 4, 4. 11; 4.
 10. 14; 4, 21. 11;
 5, 7. 35

INDEX

res cibi 4, 7. 4
 residens 1, 13. 4
 resides 3, 1. 7
 residui 4, 25. 5
 resonabat 4, 24. 21
 respectus 5, 4. 7
 respiciens 3, 10. 28
 respondeas 4, 19. 8
 respondent 4, 27. 8
 responderunt 5, 1. 16
 respondit 1, 1. 11; 1, 22. 4; 5, 3. 6; 2, 8. 17; 2, 3. 7; 4, 6. 4; 4, 18. 6
 responso 4, 20. 6
 restiterunt 3, 7. 4
 restitit 1, 12. 3; 3, 14. 2
 restituo 3, 13. 15
 retensum 3, 14. 5
 retentis 1, 12. 10
 retorridus 4, 1. 7
 retro 2, 1. 6
 retudi 4, 23. 36
 retuli 1, 1. 9; 2, 1. 66
 retulit 2, 1. 8; 4, 24. 4
 retulit ad animum 3, 19. 10
 revertier 4, 17. 14
 revértor 3, 2. 21
 reum 5, 7. 17
 revocasset 1, 26. 7
 reus 4, 25. 22
 rex 1, 14. 6, 13
 ridicule 3, 4. 5
 rigentem 4, 18. 2
 risit 1, 1. 13
 risu 5, 7. 31
 risum 1, 29. 1
 risum movet 1 prolog. 3
 rivum 1, 1. 1
 rogabat 1, 16. 3
 rogant 3, 2. 16
 rogantes 1, 1. 22; 4, 17. 20; 4, 21. 15
 rogare 5, 7. 34

rogaret 4, 18. 5
 rogasset 1, 19. 3
 rogata est 3, 16. 6
 rogati 3, 20. 8
 rogatus 4, 5. 35
 rogavit 4, 8. 6
 Roma 5, 7. 27
 Romæ 2, 5. 1
 Romamque 3, 10. 35
 rostris 1, 3. 9
 rostrum 1, 26. 8
 rosuri 1, 22. 7
 rudis 2, 2. 3
 rugosam 1, 24. 4
 ruina 4, 24. 29
 ruinam 2, 4. 21
 ruit 2, 6. 3; 3, 10. 4
 rumor 4, 5. 13; 4, 17. 16; 5, 5. 11; 5, 7. 20
 rumpes 3, 14. 10
 rupti 1, 20. 5
 rupto 1, 24. 10
 rursus 1, 24. 6; & alibi
 rustica 4, 22. 24
 rusticæ 4, 5. 37
 rusticam 4, 5. 5
 rustice 3, 3. 16
 rustici 2, 8. 12
 rusticum 5, 5. 35; 4, 5. 24
 rusticus 5, 5. 22, 29
 ruunt 5, 1. 3

S.

SAccos 2, 7. 3
 sacrilegio 4, 10. 3
 sacrum 4, 10. 13
 sæpe 1, 12. 2; & alibi
 sæpius 1, 15. 1
 sævis 1, 12. 11; 4, 16. 3; 1, 31. 12
 sævit 3, 2. 14
 sævum 4, 6. 14
 sale 5, 5. 8

faliens 4, 2. 2
 saltantis 5, 7. 15
 saltem 5, 2. 11
 saltibus 1, 5. 4
 saltu 3, 2. 10
 salve 1, 29. 5
 salvo 5, 7. 27
 salutantes 3, 7. 3
 salute 5, 4. 2
 salvum 2, 8. 17
 sancta 3 prolog. 18; 4, 12. 8
 sancta religio 4, 10. 4
 sanctæ 1, 27. 6
 sanctamque 3, 10. 30
 sanctissime 5, 5. 43
 sancto 5, 4. 1
 sane 3, 15. 12; & alibi
 sanguine 1, 29. 11
 sanguinem 5, 3. 9
 sanguinis 1, 28. 10
 sanitas 4, 25. 36
 sanitatem 5, 7. 12
 sapere 4, 6. 26
 saperet 3, 4. 3
 sapiens 3, 14. 6; 3, 17. 11
 sapientia 1, 13. 14
 sapor 3, 4. 4
 sapore 3, 13. 10
 sarcinam 3, 15. 6
 sarcinas 3, 20. 5
 sarcinis 2, 7. 3
 satiari 4, 8. 9
 satiari cibo 3, 7. 14
 satiatur 1, 26. 9
 satis 2, 6. 1; 1, 13. 21
 satis fecisset 5, 10. 2
 fator 3, 17. 10
 saxa 3 prolog. 59
 saxis 3, 2. 4
 saxo 3, 2. 17
 scandit 2, 4. 6
 scelera 5, 10. 18
 scelere 3, 10. 50

scelesti

scelesti
 scelesti
 scena
 schola
 sciens
 scirem
 scirent
 scierin
 scierun
 scilice
 scio 3
 scisset
 scito 5
 scivit
 scopul
 scribar
 scriber
 scriber
 scrips
 scripsi
 scripta
 scripte
 scripte
 scruta
 scruta
 scurra
 scurra
 scyph
 Scyth
 se 1,
 secret
 secret
 24.
 seculo
 secun
 secun
 secun
 secun
 securi
 securi
 secur
 secuti
 secuti
 sed i
 plu

VOCABULORUM.

- scelestâ 2, 4. 5
 scelestè 4, 10. 7
 scena 5, 5. 13; 5, 7. 5
 schola 3 prolog. 21
 sciens 4, 25. 1
 scirem 1, 25. 8
 scirent 2, 9. 3
 scierint 2, 3. 6
 scierunt 4, 24. 32
 scilicet 5, 5. 30
 sciò 3, 6. 9; 5, 3. 7
 scisset 3, 15. 11
 scito 5, 1. 3
 scivit 3, 15. 10
 scopulum 2, 6. 11
 scribam 4, 25. 1
 scribendi 5 prolog. 9
 scriberet 4, 24. 5
 scripserim 5, 10. 10
 scripsit 4, 21. 2
 scripta 1, 1. 14; 4, 6. 1
 scriptor 5, 1. 26
 scriptum est 4, 22. 3
 scrutantur 4, 17. 7
 scrutatur 2, 8. 24
 scurra 5, 5. 8; 5, 5. 27
 scurram 5, 5. 34
 scyphum 1, 14. 7
 Scythia 3 prolog. 53
 se 1, 3. 6; & alibi
 secreta 1, 30. 9
 secretum 3, 10. 11; 4, 24. 6; 4, 4. 6
 seculo 5, 1. 4
 secunda re 5, 2. 18
 secundam 1, 5. 8
 secundis 4, 16. 6
 secundo 4, 10. 28
 secundum 4, 10. 18
 securi 3, 2. 7
 securius 1, 9. 9
 securum 3, 20. 10
 secutis 4, 1. 7
 secutus 3, 10. 59
 sed 1, 20. 2; & alibi
 pluries
 sedans 2, 5. 18
 sedare 4, 3. 1
 sede 1, 6. 8
 sedens 3, 6. 5
 sedent 5, 5. 26
 sedeo 4, 23. 6
 sedibus 1, 3. 13
 sedit 1, 10. 6; 3, 6. 1
 seductus 3, 10. 11
 sedula 4, 4. 13
 segnis 5, 8. 6
 segregatas 3, 15. 3
 Sejano 3 prolog. 42
 sulla 3, 6. 5
 semel 1, 10. 10
 semianimus 1, 9. 8
 semita 3 prolog. 39
 semper 1, 13. 14; & alibi
 senariis 1 prolog. 2
 senectâ 4, 1. 1
 senex 1, 15. 4; 3, 14. 4; 4, 4. 7
 senex latrans 5, 10. 7
 seni 3, 19. 11
 senio 4, 25. 16
 senis 2 prolog. 8
 senserat 3, 10. 31
 sensibus 2, 4. 11
 sensim 4, 16. 9
 sensit 3, 14. 3; 3, 19. 11
 sensum 1, 7. 4
 sensus 2 prolog. 10
 sensus testamenti 4, 4. 19; 4, 4. 30
 sententia 3, 10. 6
 sententiam 4, 25. 34
 sententiam dixisse 1, 10. 8
 sententiam sustulit 3, 13. 13
 sententiis 3, 3. 12
 sentiam 4, 24. 14
 sentiat 3 prolog. 3; 4, 7. 2; 5, 2. 9
 sentiebat 3, 10. 15
 sentiret 1, 3. 16
 sentit 2, 8. 14; 2, 9. 13; 3, 10. 27
 separata 1, 30. 7
 seponit 4, 4. 21
 sequentes 5, 1. 16
 sequerentur 4, 5. 6
 sequetur 1, 5. 9
 sequitur 2, 7. 6
 serenam 4, 16. 5
 sermone 4, 21. 2
 servabo 2 prolog. 8
 servans 3, 10. 23
 servet 2 prolog. 6
 serviam 1, 15. 10
 servit 1, 22. 11
 servitus 3 prolog. 35
 servitutem 1, 2. 6
 servitutem reperi 4, 31. 11
 servulo 4, 24. 24
 servumque 2, 9. 2
 sese 1, 24. 10; & alibi
 sestertia 4, 4. 12
 setosæ 2, 4. 12
 severitatem 4, 6. 4
 sex 1, 1. 10
 si 1 prolog. 5; & alibi
 sic 1, 5. 6; & alibi pluries
 sicubi 5, 24. 32
 Siculum 2, 5. 10
 fidera 1, 6. 4
 fidera Ledæ 4, 24. 9
 significari 3, 3. 10
 significat 2, 8. 27; 4, 10. 16; 5, 8. 5
 signum 4, 5. 5
 silentio 3, 13. 16
 silentium 5, 5. 15
 files 4, 23. 18
 silva 1, 12. 9
 silvas 2, 1. 10
 silvis 3, 7. 12
 sim 3, 7. 27
 simile 4, 23. 9
 similes habitu 4, 15. 7
 similes

INDEX

similes tui 5 prolog. 17
 simili 1.9.10; 1, 11.15;
 1, 24. 7; 1, 26. 2
 simili gyro 2, 25. 26
 simili querela 1, 9. 10
 similis 4, 19. 15
 similis gloriæ 4, 24. 10
 similiter 3, 5. 6
 similis 5, 5. 34
 simium 3, 4. 1
 simius 1, 10. 6
 Simonide 4, 21. 13
 Simonidem 4, 24. 25
 27
 Simonides 4, 21. 2, 26;
 4, 24. 4
 Simonidis 4, 21. 20
 simplices 3, 10. 54
 simpliciter 3, 7. 7
 simul 1, 11. 4; & alibi
 simulachrum 1, 4. 3
 simulans 2, 14. 7: 2, 4.
 20; 5, 5. 29
 simulat 5, 5. 29
 simulavit 3, 10. 19
 sin 2, 9. 15; 3, prolog.
 31
 sinceræ 4, 25. 31
 sinceritas 4, 12. 3
 sincerum 3 prolog. 60
 sine apparatu 5, 5. 14
 sine labore 3, 7. 14
 sine mercede 4 prol. 8
 sine mora 5, 7. 24
 sine virtute 3, 6. 11
 singula 4, 4. 47
 singulæ 2, 8. 24
 singulas 1, 2. 25; 1, 31
 11
 singulas horas 3, 15. 13
 singulis 4, 4. 27
 singulos 1, 8. 5; 3 pro-
 log. 50
 sinistra 2, 9. 16
 sinistram 5, 7. 8

finite 4, 15. 4
 finon 3 prolog. 27
 fint 3, 1. 6
 finu 4, 18. 3; 5, 5. 36
 finum 5, 5. 16
 finunt 3, 16. 11
 finuque 4, 18. 3
 finus 4, 6. 10
 fis 3, 7. 9
 fit 2, 6. 9 & alibi
 fiti 1, 1. 2; 3, 16. 15
 fitiens 4, 8. 5
 fitim 4, 3. 1
 fitis 5, 5. 38
 five 4, 21. 7
 smaragda 3, 18. 7
 societas 1, 5. 1
 focii 1, 5. 4
 Socrates 3, 9. 2
 fol 1, 6. 3
 fola 1, 5. 11
 folatium 1, 9. 8
 sole 3, 19. 8
 solebant 3, 20. 5
 solebat 5, 7. 15
 solem 1, 4. 3
 solennis 3 prolog. 62
 solent 1, 17. 1; 5, 5. 1
 solet 3, 2. 1; 3, 9. 5
 solertes 2, 1. 3
 solertia 4, 4. 49
 solertiæ 1, 28. 2
 sollicitum 1, 31. 7
 solidum 4, 23. 24
 solitæ 3, 16. 4
 solitus 4, 3. 1; 5, 7. 5
 solvit 1, 2. 3; 1, 17. 7;
 4, 4. 33
 solus 2, 9. 6; 3, 19. 1;
 5, 5. 13
 soluto 3 prolog. 10
 solutus 3, 7. 20
 somno 3, 10. 31; 4. 19.
 10
 somno inerti 3 prol. 56

somnum 3, 16. 5
 sonare 3, 16. 12
 sonipes 4, 3. 3
 sono vincor 3, 18. 9
 sonoque 1, 2. 15
 sonum citharæ 4, 19.
 20
 sophus 3, 14. 9; 4, 16. 8
 sopita 3, 10. 31
 sorbitionum 1, 26. 5
 sordido 4, 19. 24
 spacium 2, 8. 10
 spargeret 3, 1. 3
 sparsi 4, 24. 22
 speciem 3, 18. 9
 species 1, 7. 2
 spectaculi 5, 5. 9
 spectatorum 5, 7. 13
 spectaturi 5, 5. 26
 specu 4, 5. 9
 speculo 1, 4. 3
 speculum 3, 8. 4
 speluncam 4, 19. 3
 sperante 3, 10. 12
 spernat 3, 10. 51
 spes 3, 5. 9
 spes delusa 3, 18. 15
 spiritu 4, 10. 7
 spiritum 1, 21. 4; 2, 8.
 7; 3, 2. 6; 4, 19. 17
 spiritus 4, 25. 30
 splendebat 4, 24. 20
 splendorem 3, 11. 5
 spoliari 2, 2. 1
 spoliatus 2, 7. 10
 sponfore 1, 16. 4
 sponso 1, 16. 1
 sponte 3, 15. 16
 spumantibus 3, 6. 7
 stabat 1, 1. 2; 2, 1. 1
 stagni 1, 6. 6
 stagno 1, 2. 17
 stans 3, 3. 14
 stant 3, 10. 37
 stant pro iudicio 5, 5. 2
 statim

VOCABULORUM.

- statim 3, 10. 51
 statuam 2, 9. 1; 4, 17.
 19; 5, 1. 17; 5, 5. 23
 stercore 1, 27. 11; 4,
 17. 7
 steriles 3, 17. 5
 sterquilinio 3, 12. 1
 stramenta 2, 8. 23
 stringitque 5, 2. 8
 strinxerat 3, 10. 33
 strophis 1, 14. 4
 student 1, 27. 2
 studii 2, 9. 6
 studio 4, 21. 19
 studiosè 4, 23. 13
 studium 2, 9. 12; 3,
 prolog. 10
 stulta 2, 4. 25; 3, 17.
 12; 4, 7. 6; 5, 7. 3
 stulte 3 prolog. 48; 3,
 15. 2
 stulti 1, 29. 6; 4, 6. 25
 25
 stultis 1, 23. 1
 stultitiæ 1, 14. 18
 stultitiam 4, 9. 25
 stultum 1, 20. 1; 4, 25
 20; 5, 7. 30
 stultus 1, 13. 9
 stupor 1, 13. 12
 stupore 1, 14. 12
 stuproque 3, 10. 17
 stylo 3 prolog. 30
 sua 5 prolog. 7
 suâ 3 prolog. 45; 3, 7.
 21; 3, 17. 1; 5, 4. 2;
 5, 5. 17
 sua exempla 1, 26. 12;
 3, 16. 9
 suadebat 1, 15. 6
 suadet 2, 6. 11
 suæ 4, 17. 2
 suum 1, 10. 7; 1, 12.
 4; 2, 4. 19; 2, 5. 8;
 3, 16. 16; 4, 5. 33;
 4, 15. 3; 4, 21. 24
 suaves 5, 5. 42
 suavis 3, 1. 5
 sub conditione 4, 4. 8
 sub illis 4 prolog. 4
 sub testo 3, 7. 13
 subelamant 5. 1. 13
 subdolis 1, 13. 1
 subesse 5, 5. 18
 subiecti 1, 19. 2
 subinde 2, 8. 12
 subita 1, 23. 7
 subito 1, 2. 14; 1, 12,
 7; 1, 11. 7
 subito 1, 27. 10; 2, 7.
 7; 4, 5. 31; 4, 16. 5;
 4, 17. 23; 4, 24. 35
 sublatus 5, 7. 10
 sublime 2, 6. 7
 sublimes 1, 28. 1
 sublimi 2, 4. 1
 submovet 2, 9. 14
 subripi 4, 10. 6
 subripuisse 1, 10. 10
 subscribit 3, 10. 57
 subsedit 3, 10. 20
 subsidium 4, 21. 12
 subtiliter 3, 10. 45
 successus 2, 3. 7; 3, 5. 1
 succumbit 3, 14. 9
 succurrat 1, 2. 28
 sudore 4, 23. 23
 suffici 3, 10. 12
 sui 2, 9. 19; 5, 5. 2
 suis *pronom.* 2, 4. 23; 4,
 5, 4; 4, 16. 1; 2,
 8. 28; 4, 5. 5; 4,
 17. 15
 sui *nom.* 5, 10. 4
 suis setosæ 2, 4. 12
 sum 1, 5. 8; 2, 7. 12;
 3 prolog. 54; 3, 7.
 6; 3, 10. 59
 sum expertus 5, 2. 15
 sum paratus 3, 7. 11
 sumere 2, 1. 3; 4, 2. 4
 sumerent 3, 17. 5
 sumis 4, 19. 12
 summa 4, 4. 44
 summis 4, 2. 2
 summo 2, 5. 9; 4, 19.
 11
 fumus 4, 9. 5; 5, 10. 9
 sunt 1, 22. 7; 2, 4. 13.
 23; 3, 18. 10, 13; 4
 prolog. 5; 4, 11. 1;
 4, 15. 8; 4, 21. 15;
 4, 24. 13; 5, 1. 15
 suo 1, 3. 2; 3, 10. 11
 suos 1, 3. 6; 1, 24. 4;
 1, 28. 11; 3 prolog.
 56; 2, 7. 10; 3, 13. 2
 super 1, 27. 8
 super juvencum 2, 1. 1
 super obscæna dicta 3,
 11. 2
 super scopulum 2, 6. 21
 superba 4, 23. 17
 superbi 4, 6. 12
 superbia 1, 3. 4
 superbix 3, 16. 2
 superbiam 4, 23. 21
 superbiens 5, 7. 43
 superfuit 2, 9. 6
 superior 1, 1. 2
 superiore 4, 17. 18
 superis 1, 17. 9; 4, 24.
 3
 superius 4, 24. 2
 superos 4, 19. 19
 supersunt 4, 25. 1; 5,
 5. 40
 superum 5, 6. 5
 supplex 1, 28. 12; 2, 8.
 8
 supplici 1, 22. 5
 suppositum 3, 8. 4
 supra formam 4, 24.
 24
 supra lignum 1, 2. 20
 sus

INDEX

sus 2, 4. 3
 suscitatur 5, 5. 28
 suspendit 4, 9. 3
 suspensio 2, 4. 18
 suspicio 3, 10. 36
 suspicione 3 prolog. 46
 sustine 4, 6. 31
 sustineas 4, 15. 7
 sustinens 3, 10. 25
 sustinere 1, 2. 31
 sustineret 3, 2. 6; 4, 21. 3
 sustinet 3, 8. 7
 sustinete 1, 2. 31
 sustinuit 1, 3. 11
 sustulere 1, 6. 4
 sustulit 1, 3. 5; 1, 28.
 3; 2, 6. 4; 3, 13. 13;
 4, 18. 2
 sutor 1, 14. 1
 suum 2 prolog. 6; &
 alibi
 sylva 1, 12. 9
 sylvas 2, 1. 12
 sylvis 3, 7. 12

T.

TAbulam 4, 21. 24
 tace 5, 9. 4
 taceret 3, 16. 6
 tacite 1, 2. 17
 tacito 5 prolog. 3
 tacta 1, 24. 3
 tale 2, 3. 6; 4, 10. 11
 talem 1, 2. 9; & alibi
 tales reliquiae 3, 1. 6
 tali 1, 21. 5
 tali modo 4, 4. 9
 talis 3, 4. 4; 4, 23. 3
 talis exempli 5, 1. 10
 talis tituli 5 prolog. 4
 talis vir 3, 9. 5
 tam 3, 9. 5; 4, 17. 32
 tamen 2, 5. 5; 2, 9. 11;
 3 prolog. 23; 3, 10

51; 3, 15. 9; 4, 5.
 3; 4, 10. 7; 4, 20. 2
 tandem 1, 8. 7; 4, 17.
 8; 3, 19. 4
 tangere 4, 2. 3
 tangi 3 prolog. 6
 tanta bonitas 4, 8. 8
 tanta copia 4, 25. 6
 tantæ 1, 24. 3
 tanti 2, 5. 21; 3, pro-
 log. 4
 tantis 3 prolog. 44
 tanto justius 5, 5. 8
 tanto melior 3, 5. 3
 tantum 1 prolog. 6; 4,
 19. 9
 tantum, id est solum 3,
 2. 16
 tantummodo 5, 7. 19
 tarda 3, 6. 2
 tartareo 4, 5. 9
 taurorum 1, 30. 2
 taurus 1, 21. 7; 5, 9. 1
 te 1, 1. 8: & alibi
 teſto 2, 8. 7; 3, 7. 13
 tegebat 2, 2. 3
 tegere 4, 23. 17
 telis 4, 3. 5
 temeritas 5, 4. 12
 temone 3, 6. 1
 temperat 3, 6. 6
 temperatæ 5, 5. 42
 tempeſtas 4, 21. 9
 tempeſtatibus 4, 16. 3
 templa 4, 23. 5
 tempora 3 prolog. 3
 tempore 2, 8. 16; 4, 10.
 19
 temporis 4, 4. 18; 4, 25
 12; 5, 8. 7; 4, 5. 18
 tempus 1, 19. 6; 4, 17.
 2; 4, 18. 1
 tendit 1, 23. 2
 teneas 5, 8. 3
 teneat 4, 5. 42

tenebat 1, 4. 6.
 tenebras 3, 10. 42
 tenebris 3, 10. 26; 3,
 16. 4; 4, 19. 10
 tenero 2, 4. 14
 tenet 5, 5. 25
 tenſum 3, 14. 10
 tentans 1, 23. 4
 tentaret 4, 7. 4
 tentat 3, 10. 2
 tenui 4, 12. 7
 tenuit 3 prolog. 60
 tenuitas 2, 7. 13
 tenuitatem 1, 12. 6
 tergore 2, 1. 9
 tergum 4, 9. 2
 terminum 4, 25. 28
 terminum operis 5 pro-
 log. 1
 terram 2, 4. 8
 terram fodere 2, 4. 8
 terreret 1, 11. 5
 terris 4, 22. 2
 territus 1, 15. 5
 terrore 2, 4. 11
 terruit 1, 2. 15
 tertia 1, 5. 9
 tertiam 4, 4. 6
 tertiam partem 4, 24.
 11
 tertium 3 prolog. 30
 tertius 4, 1. 6
 teſta 3, 1. 2
 teſtamenti 4, 4. 19
 teſtatur 1, 5. 2
 teſtes 3, 11. 5
 teſtimonio 1, 17. 6
 teſtis 1, 17. 4; 3, pro-
 log. 43
 teſtis citatus 1, 17. 4
 teſtudinem 3, 6. 4
 tetigerit 3, 8. 11; 1, 5.
 10
 theatro 5, 5. 10
 theſauro 5, 6. 6
 theſauros

theſauri
 theſauri
 Theſſa
 Threiff
 56
 thure
 Tiberi
 tibi 1,
 tibiam
 tibiari
 tibi cer
 tibi cin
 tigillu
 timeas
 timens
 timent
 17.
 timeo
 timere
 timidu
 timidu
 timore
 10;
 tinctu
 tintin
 tituli
 togam
 tolle
 toller
 tollit
 tollo
 tonan
 tonitr
 tonſu
 torqu
 torqu
 torqu
 toram
 9;
 4;
 totis
 totis
 toto
 toto
 totur

VOCABULORUM.

- thesauros 4, 19. 4
 thesaurum 1, 27. 3
 Theſſalia 4, 6. 7
 Threiffa gens 3 prolog. 56
 thure 4, 19. 19
 Tiberius Cæſar 2, 5. 7
 tibi 1, 22. 3; & alibi
 tibiam 5, 7. 8
 tibiarum 4, 19. 21
 tibicen 5, 7. 29
 tibicine 5, 7. 29
 tigillum 1, 2. 14
 timeas 2, 1. 7
 timens 1, 1. 6
 timentes 3, 2. 15; 4, 17. 11; 4, 17. 18
 timeo 3, 6. 5
 timere 3, 2. 18
 timidus 1, 15. 4
 timidus comes 5, 2. 7
 timore 1, 2. 19; 1, 14. 10; 2, 4. 16; 2, 8. 3
 tinctum 2, 3. 2
 tintinnabulum 2, 7. 5
 tituli 5 prolog. 4
 togamque 3, 10. 10
 tolle 2, 1. 9
 tollere 2, 8. 23
 tollit 1, 11. 7; 2, 8. 27
 tollo 1, 5. 7
 tonanti 3 prolog. 19
 tonitrubus 5, 7. 23
 tonſum 2, 10. 27
 torquens 4, 19. 17
 torquet 1, 26. 9
 torquet ſe 3, 14. 7
 totam 1, 5. 11; 1, 28. 9; 4, 4. 8; 4, 16. 10; 4, 17. 11
 totis 3, 1. 4
 totis viribus 1, 11. 7
 toto 2, 4. 20
 toto die, *ibid.*
 totum 5, 7. 33
 toxicum 1, 14. 8
 tradam 4, 4. 2; 4, 23. 3
 tradere famæ 5 prolog. 6
 tradet 4, 4. 44
 tradidit 1, 28. 12
 traditum eſt 1, 25. 4
 traditur 4, 3. 6
 tradunt ſeſe 1, 31. 10
 tragicam perſonam 1, 7. 1
 trahens 1, 21. 4; 3, 7. 12
 trahit 4, 4. 37
 tranſeunt 5, 7. 1
 tranſfertis 5 prolog. 18
 tranſigit 3, 10. 27
 tranſit 2, 8. 13
 tranſlatitio 5, 7. 24
 tranſtulit 3 prolog. 37
 traxit 3, 1. 4
 tremere 4, 17. 24
 trepidantem 3, 16. 18
 trepidarent 4, 5. 2
 trepide 2, 5. 2
 tres 4, 4. 3
 tribuerit 3, 18. 2
 tribuetis 1, 5. 8
 tribui 2, 9. 4
 tribuit 1, 7. 4; 3, 16. 19
 tribus 4, 4. 8
 tributus 4, 24. 3
 tricandum 3, 6. 9
 triclinio 4, 24. 28
 triſtem 1, 3. 11
 triſtem fortunæ vicem 5, 1. 6
 triſtem ſervitutem 1, 2. 6
 triſtem vitam 3, 20. 2
 triſti 2, 6. 17
 triſtis 4, 19. 20
 triſtis eventus 4, 5. 10
 tritici 1, 16. 3
 trivio 1, 27. 11; 5, 6. 1
 trucidat 3, 2. 13
 trudi 5, 5. 35
 truſſant 2, 7. 8
 tu 1, 10. 9; 4, 6. 1
 tua 1, 3. 16; 1, 9. 10
 tuæ 2, 1. 8; 4, 6. 4; 5, 2. 16
 tuæ partes 4, 25. 24
 tuarum 1, 13. 6
 tuas 2, 9. 12
 tuearis 3, 7. 10
 tuentes 3, 10. 38
 tugurio 1, 19. 4
 tui 3, 12. 4; 4, 19. 18; 3, 16. 11; 5, prolog. 17
 tuis 3 prolog. 38; 3, 3. 17; 3, 6. 4; 4, 3. 7; 4, 21. 13
 tulerint 4, 4. 16
 tuli 1, 21. 10
 tuliffe 4, 3. 7
 tum 1, 3. 12; & alibi
 tumens 1, 3. 4
 tumentes 2, 7. 2
 tunc 1, 1. 3; 3, 18. 5
 tunica 2, 5. 12
 tunicis 5, 7. 42
 tuo 2, 18. 7; 4, 25. 17
 turba 3, 19. 7; 4, 4. 1; 4, 4. 29
 turba petulans 1, 2. 20
 turbæ meæ 1, 19. 9
 turbam 5, 4. 11
 turbat 1, 11. 8
 turbatos 4, 17. 9
 turbavit 4, 3. 2
 turbulentam 1, 1. 5
 turpe 3, 11. 7; 4, 17. 15
 turpem 5, 5. 37
 turpi 1, 13. 2; 3, 4. 7; 3, 10. 17; 4, 17. 5
 turpiſſimam 3, 8. 2; 4, 4. 6
 turpiter 1, 25. 2
 Tuſcum mare 2, 5. 10
 tuta

INDEX

fus 2, 4. 3
 fuscitat 5, 5. 28
 suspendit 4, 9. 3
 suspensio 2, 4. 18
 suspicio 3, 10. 36
 suspicione 3 prolog. 46
 sustine 4, 6. 31
 sustineas 4, 15. 7
 sustinens 3, 10. 25
 sustinere 1, 2. 31
 sustineret 3, 2. 6; 4, 21. 3
 sustinet 3, 8. 7
 sustinete 1, 2. 31
 sustinuit 1, 3. 11
 sustulere 1, 6. 4
 sustulit 1, 3. 5; 1, 28.
 3; 2, 6. 4; 3, 13. 13;
 4, 18. 2
 futor 1, 14. 1
 suum 2 prolog. 6; &
 alibi
 sylva 1, 12. 9
 sylvas 2, 1. 12
 sylvis 3, 7. 12

T.

TAbulam 4, 21. 24
 tace 5, 9. 4
 taceret 3, 16. 6
 tacite 1, 2. 17
 tacito 5 prolog. 3
 tacta 1, 24. 3
 tale 2, 3. 6; 4, 10. 11
 talem 1, 2. 9; & alibi
 tales reliquæ 3, 1. 6
 tali 1, 21. 5
 tali modo 4, 4. 9
 talis 3, 4. 4; 4, 23. 3
 talis exempli 5, 1. 10
 talis tituli 5 prolog. 4
 talis vir 3, 9. 5
 tam 3, 9. 5; 4, 17. 32
 tamen 2, 5. 5; 2, 9. 11;
 3 prolog. 23; 3, 10

51; 3, 15. 9; 4, 5.
 3; 4, 10. 7; 4, 20. 2
 tandem 1, 8. 7; 4, 17.
 8; 3, 19. 4
 tangere 4, 2. 3
 tangi 3 prolog. 6
 tanta bonitas 4, 8. 8
 tanta copia 4, 25. 6
 tantæ 1, 24. 3
 tanti 2, 5. 21; 3, pro-
 log. 4
 tantis 3 prolog. 44
 tanto justius 5, 5. 8
 tanto melior 3, 5. 3
 tantum 1 prolog. 6; 4,
 19. 9
 tantum, id est solum 3,
 2. 16
 tantummodo 5, 7. 19
 tarda 3, 6. 2
 tartareo 4, 5. 9
 taurorum 1, 30. 2
 taurus 1, 21. 7; 5, 9. 1
 te 1, 1. 8; & alibi
 testo 2, 8. 7; 3, 7. 13
 tegebat 2, 2. 3
 tegere 4, 23. 17
 telis 4, 3. 5
 temeritas 5, 4. 12
 temone 3, 6. 1
 temperat 3, 6. 6
 temperatæ 5, 5. 42
 tempestas 4, 21. 9
 tempestatibus 4, 16. 3
 templa 4, 23. 5
 tempora 3 prolog. 3
 tempore 2, 8. 16; 4, 10.
 19
 temporis 4, 4. 18; 4, 25
 12; 5, 8. 7; 4, 5. 18
 tempus 1, 19. 6; 4, 17.
 2; 4, 18. 1
 tendit 1, 23. 2
 teneas 5, 8. 3
 teneat 4, 5. 42

tenebat 1, 4. 6.
 tenebras 3, 10. 42
 tenebris 3, 10. 26; 3,
 16. 4; 4, 19. 10
 tenero 2, 4. 14
 tenet 5, 5. 25
 tensum 3, 14. 10
 tentans 1, 23. 4
 tentaret 4, 7. 4
 tentat 3, 10. 2
 tenui 4, 12. 7
 tenuit 3 prolog. 60
 tenuitas 2, 7. 13
 tenuitatem 1, 12. 6
 tergore 2, 1. 9
 tergum 4, 9. 2
 terminum 4, 25. 28
 terminum operis 5 pro-
 log. 1
 terram 2, 4. 8
 terram fodere 2, 4. 8
 terreret 1, 11. 5
 terris 4, 22. 2
 territus 1, 15. 5
 terrore 2, 4. 11
 terruit 1, 2. 15
 tertia 1, 5. 9
 tertiam 4, 4. 6
 tertiam partem 4, 24.
 II
 tertium 3 prolog. 30
 tertius 4, 1. 6
 testa 3, 1. 2
 testamenti 4, 4. 19
 testatur 1, 5. 2
 testes 3, 11. 5
 testimonio 1, 17. 6
 testis 1, 17. 4; 3, pro-
 log. 43
 testis citatus 1, 17. 4
 testudinem 3, 6. 4
 tetigerit 3, 8. 11; 1, 5.
 IO
 theatro 5, 5. 10
 thesauro 5, 6. 6

thesauros

VOCABULORUM.

- thesauros 4, 19. 4
 thesaurum 1, 27. 3
 Thessalia 4, 6. 7
 Threissa gens 3 prolog. 56
 thure 4, 19. 19
 Tiberius Cæsar 2, 5. 7
 tibi 1, 22. 3; & alibi
 tibiam 5, 7. 8
 tibiarum 4, 19. 21
 tibicen 5, 7. 29
 tibicine 5, 7. 29
 tigillum 1, 2. 14
 timeas 2, 1. 7
 timens 1, 1. 6
 timentes 3, 2. 15; 4, 17. 11; 4, 17. 18
 timeo 3, 6. 5
 timere 3, 2. 18
 timidus 1, 15. 4
 timidus comes 5, 2. 7
 timore 1, 2. 19; 1, 14. 10; 2, 4. 16; 2, 8. 3
 tinctum 2, 3. 2
 tintinnabulum 2, 7. 5
 tituli 5 prolog. 4
 togamque 3, 10. 10
 tolle 2, 1. 9
 tollere 2, 8. 23
 tollit 1, 11. 7; 2, 8. 27
 tollo 1, 5. 7
 tonanti 3 prolog. 19
 tonitrubus 5, 7. 23
 tonsum 2, 10. 27
 torquens 4, 19. 17
 torquet 1, 26. 9
 torquet se 3, 14. 7
 totam 1, 5. 11; 1, 28. 9; 4, 4. 8; 4, 16. 10; 4, 17. 11
 totis 3, 1. 4
 totis viribus 1, 11. 7
 toto 2, 4. 20
 toto die, *ibid.*
 totum 5, 7. 33
 toxicum 1, 14. 8
 tradam 4, 4. 2; 4, 23. 3
 tradere famæ 5 prolog. 6
 tradet 4, 4. 44
 tradidit 1, 28. 12
 traditum est 1, 25. 4
 traditur 4, 3. 6
 tradunt sese 1, 31. 10
 tragicam personam 1, 7. 1
 trahens 1, 21. 4; 3, 7. 12
 trahit 4, 4. 37
 transeunt 5, 7. 1
 transfertis 5 prolog. 18
 transigit 3, 10. 27
 transit 2, 8. 13
 translatio 5, 7. 24
 transtulit 3 prolog. 37
 traxit 3, 1. 4
 tremere 4, 17. 24
 trepidantem 3, 16. 18
 trepidarent 4, 5. 2
 trepide 2, 5. 2
 tres 4, 4. 3
 tribuerit 3, 18. 2
 tribuetis 1, 5. 8
 tribui 2, 9. 4
 tribuit 1, 7. 4; 3, 16. 19
 tribus 4, 4. 8
 tributus 4, 24. 3
 tricandum 3, 6. 9
 triclinio 4, 24. 28
 tristem 1, 3. 11
 tristem fortunæ vicem 5, 1. 6
 tristem servitutem 1, 2. 6
 tristem vitam 3, 20. 2
 tristi 2, 6. 17
 tristis 4, 19. 20
 tristis eventus 4, 5. 10
 tritici 1, 16. 3
 trivio 1, 27. 11; 5, 6. 1
 trucidat 3, 2. 13
 trudi 5, 5. 35
 trusitant 2, 7. 8
 tu 1, 10. 9; 4, 6. 1
 tua 1, 3. 16; 1, 9. 16
 tuæ 2, 1. 8; 4, 6. 4; 5, 2. 16
 tuæ partes 4, 25. 24
 tuarum 1, 13. 6
 tuas 2, 9. 12
 tuearis 3, 7. 10
 tuentes 3, 10. 38
 tugurio 1, 19. 4
 tui 3, 12. 4; 4, 19. 18; 3, 16. 11; 5, prolog. 17
 tuis 3 prolog. 38; 3, 3. 17; 3, 6. 4; 4, 3. 7; 4, 21. 13
 tulerint 4, 4. 16
 tuli 1, 21. 10
 tulisse 4, 3. 7
 tum 1, 3. 12; & alibi
 tumens 1, 3. 4
 tumentes 2, 7. 2
 tunc 1, 1. 3; 3, 18. 5
 tunica 2, 5. 12
 tunicis 5, 7. 42
 tuo 2, 18. 7; 4, 25. 17
 turba 3, 19. 7; 4, 4. 1; 4, 4. 29
 turba petulans 1, 2. 20
 turbæ meæ 1, 19. 9
 turbam 5, 4. 11
 turbat 1, 11. 8
 turbatos 4, 17. 9
 turbavit 4, 3. 2
 turbulentam 1, 1. 5
 turpe 3, 11. 7; 4, 17. 15
 turpem 5, 5. 37
 turpi 1, 13. 2; 3, 4. 7; 3, 10. 17; 4, 17. 5
 turpissimam 3, 8. 2; 4, 4. 6
 turpiter 1, 25. 2
 Tuscum mare 2, 5. 10

tuta

INDEX

ruta 1, 28. 7; 2, 6. 16;
2, 7. 13; 4, 16. 6
tutandum 1, 31. 1
tutas 1, 31. 9
tutela 3, 17. 1
tuto 2, 4. 17
tuum 1, 11. 4
tuus 1, 1. 12
tympana 3, 20. 7
tyrannus 1, 2. 5; 5, 1.
14

V.

Vacca 1, 5. 3
vaces 3 prolog. 2
vaces uxori 3 prolog.
13
vacua 5, 5. 12
vadis 1, 2. 14
vado 4, 8. 12
vadum 4, 3. 2
vadunt 4, 17. 12
vagantes 1, 2. 10
vapor 3, 7. 20
valeas 4, 1. 10
valeo 1, 5. 9
valerent 4, 24. 1
valeret 4, 1. 2
valet 1, 13. 13
validus 1, 24. 9; 3, 11
4; 3, 16. 6
vana 4, 15. 4
vanas 3, 6. 11
vano 1, 9. 7
vanum 1, 22. 8
vanus 5, 7. 1
variè 5 prolog. 14
varietas 2 prolog. 10;
4, 25. 3; 5, 5. 2
variis 4, 6. 14; 3, 3. 12
vastans 3, 2. 14
vasti 1, 5. 5
vari 4, 24. 33
ubere 3, 15. 7

ubi 3, 19. 4; 1, 16. 7
ubi pro cum 1, 30. 1;
2, 4. 19; 5, 7. 1; 4,
22. 5; 5, 1. 14
ubi pro quando 3, 6. 9
vectorum 4, 16. 4
vehementis 2, 3. 1
vel 5, 3. 10
velim 2 prolog. 11; 3.
prolog. 4. 9
velit 1, 29. 6
velle 1, 6. 3
vellem 5, 2. 11
vellent 3, 17. 1
vellet 1, 6. 3; 1, 11. 3
1, 13. 4; 1, 22. 2; 1,
29. 9; 4, 4. 27
veloces 4, 1. 2; 5, 10. 2
veloci 3, 2. 10
velocior 3, 3. 2
venantem 4, 4. 4
venantum 1, 12. 7
venari 1, 11. 3
venator 5, 10. 6
venatorum 2, 8. 2
vendere 3, 17. 7
vendet 4, 4. 41
vendiderunt 4, 4. 47
venditaret 1, 14. 3
veneunt 2, 5. 22
venère 5, 5. 7
venerant 1. 1. 1
Veneri 3, 17. 3
venerit 2, 8. 18; 3, 7.
10; 3, 13. 7; 4, 10. 8
veni 3, 7. 15
veniam 4, 19. 6; 4, 25.
13; 5, 3. 11
veniat 1, 2. 31
veniebat 5, 1. 22
venient 3 prolog. 8; 4,
25. 26
veniente 4, 11. 5
veniet 1, 30. 9
veniet ad me 4, 25. 11

venire 4, 17. 37; 4. 21
7; 5, 21. 24
venis 4, 23. 15
venit 1, 21. 5; 2, 6. 7
3, 5. 6; 3, 18. 1; 4,
1, 7; 4, 7. 3
venter 3, 7. 24
ventitare 3, 10. 16
ventrem 4, 17. 32
venustis 4, 4. 34
vera 5, 5. 32; 2, 5, 6
5, 2. 12
veram 4, 11. 2
verba 5 prolog. 18; 3,
16. 8; 3, 3. 15
verbis 1, 11. 1; 2, 6.
14; 3, 6. 4; 5, 2.
11; 2, 13. 1
verbosa 2 prolog. 13
verbosis 1, 14. 4
verendos 4, 10. 10
vereri 1, 25. 7
veris 3, 9. 7
veritas 3, 10. 5
veritatis 1, 1. 9; 3, 10.
43
vero 2, 6. 2; & alibi
verrem 5, 4. 1
versatur 2, 8. 19
versibus senariis 1 pro-
log. 2
versus 4, 21. 2
versus subjecti 1, 19. 2;
3, 15. 18
vertetur 2, 8. 19
vertit 1, 31. 5
verum 1, 10. 2; 1, 14.
12; 3 prolog. 50;
4, 17. 30; 4, 19. 11
verum 1, 5. 3; & alibi
vescatur 2, 6. 13
vesci 1, 31. 11
vespa 3, 13. 3
veste 4, 21. 23
vestem 4, 4. 2

vestimentis

VOCABULORUM.

- vestimentis 5. 5. 29
 restitu 5. 2. 21
 vestra 1. 14. 15
 vestræ 4. 15. 6
 vestras 5 prolog. 18
 vestri 4. 15. 5
 vestrum 1. 2. 29
 vetat 4. 17. 13
 vetera 4. 5. 37
 veterem 1. 21. 6
 veto 4. 10. 11; 4. 17. 31
 vetustas 4. 21. 10
 vetustate 3. 10. 7
 vetustior 3. 6. 18
 vetustis 5. 1. 97
 vetusto 5 prolog. 13
 vexata 4. 16. 3
 vi 1. 2. 12
 vi compesceret 1. 2. 12
 via 3. 14. 5
 viam 3 prolog. 39
 viam honoris 2. 9. 3
 viatori 2. 1. 5
 vicem 3 prolog. 15
 vicem fortunæ 5. 1. 15
 vices 2. 8. 10; 4. 25.
 26
 vicina mors 4. 25. 19
 vicini 1. 6. 1
 victi 4. 5. 1
 victima 3. 3. 8
 victor 3. 14. 9; 4. 5. 8
 victorem 1. 15. 8
 victoris 4. 24. 5
 victorum 4. 21. 5
 victum 3. 16. 4; 4. 21.
 25
 victurum 5. 5. 5
 victus 1. 8. 5
 vide 3. 6. 3
 videamur 3. 17. 7
 videar 4. 25. 2
 videntur 4 prolog. 5
 video 4. 23. 14
 videor 3. 7. 18
 viderat 1. 7. 1; 2. 8. 21
 videre 1. 16. 2; 2. 8.
 28; 3. 2. 3
 videre mala 1. 16. 2
 videri 2. 2. 5
 videris 1. 10. 9
 viderunt 1. 20. 3; 4.
 17. 10
 vides 2. 4. 8; 4. 19. 6;
 5. 10. 10
 videt 2. 8. 11; 4. 17.
 37
 videtur 1. 11. 13; 4.
 prolog. 1; 4. 6. 17
 vidisset 3. 12. 4; 3. 14. 2
 vidit 1. 4. 3; 1. 6. 1;
 1. 13. 5; 1. 21. 8;
 3. 4. 1; 3. 16. 8
 vigilare 1. 23. 8
 vigilem 3. 7. 19
 vigilia 3 prolog. 26
 vigor 5. 7. 15
 vile hordeum 2. 7. 9
 viles 3 prolog. 11
 villam 2. 5. 8; 2. 8. 3
 3. 10. 19; 4. 4. 23
 villicus 2. 8. 13
 vina vetera 4. 4. 35
 vincas moribus 3. 8. 16
 vincet 5. 5. 23
 vincor 3. 18. 9
 vincis 3. 18. 6
 vindicandam 4. 17. 27
 vindicavit 1. 21. 6; 4.
 6. 20; 5. 2. 6
 vindicet 3. 10. 28
 vindicta 1. 28. 2; 1. 29.
 10
 vindictam 4. 3. 10
 vinea 4. 2. 2
 vino devotam 4. 4. 9
 vinum 4. 4. 4
 violavit 1. 27. 4
 vipera 4. 7. 3
 vir 1. 18. 4; 3. 9. 6
 vir natus 3. 8. 11
 vires 3. 2. 9; 3. 18. 11
 5. 10. 8
 viri 5. 2. 20
 viribus 1. 1. 9; 1. 11.
 7; 1. 21. 3; 4. 2. 2
 5. 2. 15
 viridaria 2. 5. 14
 viros 2. 2. 1
 viro forti 4. 11. 1
 viros venantem oculis
 4. 4. 4
 virtus 4. 23. 39
 virtute 1. 13. 14; 3. 6
 11
 virtutem 4. 11. 3
 virtuti 2. 9. 4; 5. 2. 16
 virtutis 1. 11. 1
 vis 1. 23. 5; 3. 6. 2; 4
 15. 2
 vis & nequitia 2. 6. 3
 viso 2. 1. 6
 visum est 3. 7. 20; 4.
 23. 6
 visum seni 3. 19. 11
 vita 2. 8. 19; 3. 2. 16
 vitæ 3 prolog. 16; 4.
 17. 2; 4. 19. 7
 vitæ subsidium 4. 21. 12
 vitam 3 prolog. 23, 51
 3. 7. 12; 3. 20. 1; 4
 4. 36
 vitans rapinam 2. 4. 22
 vitari 5. 4. 8
 vitassent 1. 31. 4
 vitemus 1. 19. 2
 vites 4. 4. 38
 vitiis 4. 9. 2
 vitulus 5. 9. 3
 vituperant 4. 6. 26
 vituperat 1. 12. 6
 viva 3. 16. 29
 vivere 3. 7. 13
 vivos 2. 3. 5
 vix 4. 17. 8

ulcisci

INDEX

ruta 1, 28. 7; 2, 6. 16;
2, 7. 13; 4, 16. 6
tutandum 1, 31. 1
tutas 1, 31. 9
tutela 3, 17. 1
tuto 2, 4. 17
tuum 1, 11. 4
tuus 1, 1. 12
tympana 3, 20. 7
tyrannus 1, 2. 5; 5, 1.
14

V.

Vacca 1, 5. 3
vaces 3 prolog. 2
vaces uxori 3 prolog.
13
vacua 5, 5. 12
vadis 1, 2. 14
vado 4, 8. 12
vadum 4, 3. 2
vadunt 4, 17. 12
vagantes 1, 2. 10
vapor 3, 7. 20
valeas 4, 1. 10
valeo 1, 5. 9
valerent 4, 24. 1
valeret 4, 1. 2
valet 1, 13. 13
validus 1, 24. 9; 3, 11
4; 3, 16. 6
vana 4, 15. 4
vanas 3, 6. 11
vano 1, 9. 7
vanum 1, 22. 8
vanus 5, 7. 1
variè 5 prolog. 14
varietas 2 prolog. 10;
4, 25. 3; 5, 5. 2
variis 4, 6. 14; 3, 3. 12
vastans 3, 2. 14
vasti 1, 5. 5
vari 4, 24. 33
ubere 3, 15. 7

ubi 3, 19. 4; 1, 16. 7
ubi pro cum 1, 30. 1;
2, 4. 19; 5, 7. 1; 4,
22. 5; 5, 1. 14
ubi pro quando 3, 6. 9
vectorum 4, 16. 4
vehementis 2, 3. 1
vel 5, 3. 10
velim 2 prolog. 11; 3.
prolog. 4. 9
velit 1, 29. 6
velle 1, 6. 3
vellem 5, 2. 11
vellent 3, 17. 1
vellet 1, 6. 3; 1, 11. 3
1, 13. 4; 1, 22. 2; 1,
29. 9; 4, 4. 27
veloces 4, 1. 2; 5, 10. 2
veloci 3, 2. 10
velocior 3, 3. 2
venantem 4, 4. 4
venantum 1, 12. 7
venari 1, 11. 3
venator 5, 10. 6
venatorum 2, 8. 2
vendere 3, 17. 7
vendet 4, 4. 41
vendiderunt 4, 4. 47
venditaret 1, 14. 3
veneunt 2, 5. 22
venère 5, 5. 7
venerant 1. 1. 1
Veneri 3, 17. 3
venerit 2, 8. 18; 3, 7.
10; 3, 13. 7; 4, 10. 8
veni 3, 7. 15
veniam 4, 19. 6; 4, 25.
13; 5, 3. 11
veniat 1, 2. 31
veniebat 5, 1. 22
venient 3 prolog. 8; 4,
25. 26
veniente 4, 11. 5
veniet 1, 30. 9
veniet ad me 4, 25. 11

venire 4, 17. 37; 4, 21.
7; 5, 21. 24
venis 4, 23. 15
venit 1, 21. 5; 2, 6. 7;
3, 5. 6; 3, 18. 1; 4,
1, 7; 4, 7. 3
venter 3, 7. 24
ventitare 3, 10. 16
ventrem 4, 17. 32
venustis 4, 4. 34
vera 5, 5. 32; 2, 5, 6.
5, 2. 12
veram 4, 11. 2
verba 5 prolog. 18; 3,
16. 8; 3, 3. 15
verbis 1, 11. 1; 2, 6.
14; 3, 6. 4; 5, 2.
11; 2, 13. 1
verbosa 2 prolog. 13
verbosis 1, 14. 4
verendos 4, 10. 10
vereri 1, 25. 7
veris 3, 9. 7
veritas 3, 10. 5
veritatis 1, 1. 9; 3, 10.
43
vero 2, 6. 2; & alibi
verrem 5, 4. 1
versatur 2, 8. 19
versibus senariis 1 pro-
log. 2
versus 4, 21. 2
versus subjecti 1, 19. 2;
3, 15. 18
vertetur 2, 8. 19
vertit 1, 31. 5
verum 1, 10. 2; 1, 14.
12; 3 prolog. 50;
4, 17. 30; 4, 19. 11
verum 1, 5. 3; & alibi
vescatur 2, 6. 13
vesci 1, 31. 11
vespa 3, 13. 3
veste 4, 21. 23
vestem 4, 4. 2

vestimentis

VOCABULORUM.

- vestimentis 5. 5. 29
vestitu 5. 2. 21
vestra 1. 14. 15
vestræ 4. 15. 6
vestras 5 prolog. 18
vestri 4. 15. 5
vestrum 1. 2. 29
vetat 4. 17. 13
vetera 4. 5. 37
veterem 1. 21. 6
veto 4. 10. 11; 4. 17. 31
vetustas 4. 21. 10
vetustate 3. 10. 7
vetustior 3. 6. 18
vetustis 5. 1. 97
vetusto 5 prolog. 13
vexata 4. 16. 3
vi 1. 2. 12
vi compesceret 1. 2. 12
via 3. 14. 5
viam 3 prolog. 39
viam honoris 2. 9. 3
viatori 2. 1. 5
vicem 3 prolog. 15
vicem fortunæ 5. 1. 15
vices 2. 8. 10; 4. 25.
26
vicina mors 4. 25. 19
vicini 1. 6. 1
victi 4. 5. 1
victima 3. 3. 8
victor 3. 14. 9; 4. 5. 8
victorem 1. 15. 8
victoris 4. 24. 5
victorum 4. 21. 5
victum 3. 16. 4; 4. 21.
25
victurum 5. 5. 5
victus 1. 8. 5
vide 3. 6. 3
videamur 3. 17. 7
videar 4. 25. 2
videntur 4 prolog. 5
video 4. 23. 14
videor 3. 7. 18
viderat 1. 7. 1; 2. 8. 21
videre 1. 16. 2; 2. 8.
28; 3. 2. 3
videre mala 1. 16. 2
videri 2. 2. 5
videris 1. 10. 9
viderunt 1. 20. 3; 4.
17. 10
vides 2. 4. 8; 4. 19. 6;
5. 10. 10
videt 2. 8. 11; 4. 17.
37
videtur 1. 11. 13; 4.
prolog. 1; 4. 6. 17
vidisset 3. 12. 4; 3. 14. 2
vidit 1. 4. 3; 1. 6. 1;
1. 13. 5; 1. 21. 8;
3. 4. 1; 3. 16. 8
vigilare 1. 23. 8
vigilem 3. 7. 19
vigilia 3 prolog. 26
vigor 5. 7. 15
vile hordeum 2. 7. 9
viles 3 prolog. 11
villam 2. 5. 8; 2. 8. 3
3. 10. 19; 4. 4. 23
villicus 2. 8. 13
vina vetera 4. 4. 35
vincas moribus 3. 8. 16
vincet 5. 5. 23
vincor 3. 18. 9
vincis 3. 18. 6
vindicandam 4. 17. 27
vindicavit 1. 21. 6; 4.
6. 20; 5. 2. 6
vindicet 3. 10. 28
vindiſta 1. 28. 2; 1. 29.
10
vindiſtam 4. 3. 10
vinea 4. 2. 2
vino devotam 4. 4. 9
vinum 4. 4. 4
violavit 1. 27. 4
vipera 4. 7. 3
vir 1. 18. 4; 3. 9. 6
vir natus 3. 8. 11
vires 3. 2. 9; 3. 18. 11
5. 10. 8
viri 5. 2. 20
viribus 1. 1. 9; 1. 11.
7; 1. 21. 3; 4. 2. 2
5. 2. 15
viridaria 2. 5. 14
viros 2. 2. 1
viro forti 4. 11. 1
viros venantem oculis
4. 4. 4
virtus 4. 23. 39
virtute 1. 13. 14; 3. 6
11
virtutem 4. 11. 3
virtuti 2. 9. 4; 5. 2. 16
virtutis 1. 11. 1
vis 1. 23. 5; 3. 6. 2; 4.
15. 2
vis & nequitia 2. 6. 3
viso 2. 1. 6
visum est 3. 7. 20; 4.
23. 6
visum feni 3. 19. 11
vita 2. 8. 19; 3. 2. 16
vitæ 3 prolog. 16; 4.
17. 2; 4. 19. 7
vitæ subsidium 4. 21. 12
vitam 3 prolog. 23, 51
3. 7. 12; 3. 20. 1; 4.
4. 36
vitans rapinam 2. 4. 22
vitari 5. 4. 8
vitassent 1. 31. 4
vitemus 1. 19. 2
vites 4. 4. 38
vitiis 4. 9. 2
vitulus 5. 9. 3
vituperant 4. 6. 26
vituperat 1. 12. 6
viva 3. 16. 29
vivere 3. 7. 13
vivos 2. 3. 5
vix 4. 17. 8

ulcisci

INDEX 1363

ulcisci 5. 3. 4
 ulla 1. 14. 11
 ulli 4. 19. 13
 ullius 4. 10. 21
 ullo pacto 2. 6. 6
 ultimam 4. 19. 3
 ultimi 5. 1. 17
 ultro 2. 8. 6; 3. 7. 12;
 & alibi
 una 1. 2. 17; 3. 16. 5
 una bibamus 3. 16. 15
 unam 4. 4. 4
 unde 3. 7. 17; & alibi
 unguento 5. 1. 21
 unguibus 1. 31. 12; 2.
 6. 8
 uniones 4. 5. 38
 universis 5. 7. 44
 unius 4. 4. 49
 uno 4. 4. 1
 unquam 4. 6. 16
 unum 3. 11. 4; 4. 24. 28
 unus 1. 6. 7; 2. 5. 11;
 2. 8. 17
 vobis 3. 18. 10
 voce 1. 11. 5
 vocem 1. 12. 12; 1. 13.
 8; 3. 16. 16; 3. 18.
 4; & alibi
 vocent 3 prolog. 10
 vocibus 1. 12. 7; 3. 18.
 13
 vocis 1. 11. 13
 vocis fidem 4. 25. 9
 volans 2. 6. 7
 volebat 3 prolog. 36
 voles 3. 14. 11
 volet 5 prolog. 15
 volo 2. 5. 5; 3. 8. 14;
 4. 24. 15
 volucrem 1. 26. 11
 volucris 5. 8. 1
 volucris 2. 4. 6
 volucris parvulae 5. 3. 31

voluerit 1 prolog. 5;
 2. 9. 10; 3. 17. 8
 voluisses 1. 3. 14
 voluisti 2. 8. 5; 5. 3. 4
 voluit 3. 15. 18; 4. 21. 7
 volunt 2. 2. 5
 voluntas 5. 6. 5
 voluntatem 4. 4. 31
 voluptas 4. 8. 8
 volutat sese 4. 3. 2
 vos 3. 17. 34; & alibi
 votum 1. 4. 9; 5. 4. 2
 urbano 5. 5. 8
 urbes 4. 21. 4
 urbis 1. 14. 6
 urbs 4. 21. 18
 usu 3. 3. 1
 usum 4. 10. 21
 usurpare 4. 15. 5
 usus 4. 25. 13
 usus est 4. 24. 8; 5.
 prolog. 13
 ut 1. 11. 5. 14; 1. 19.
 2; 1. 22. 6; 1. 27.
 6; 1. 28. 4. 11; 2.
 prolog. 3. 10; 2. 1. 12;
 2. 4. 10; 2. 6. 11; 2.
 8. 2; 2. 9. 3; 3. pro-
 log. 3. 5; 3. 2. 6; 3.
 8. 16; 3. 13. 10; 4.
 4. 8. 42. 43. 44; 4.
 5. 5; 4. 9. 26; 4. 10.
 6; 4. 17. 3; 4. 19. 5.
 10; 5. 5. 6; 5. 7. 19
 ut, pro quam 1. 12. 14;
 1. 21. 8; 2. 5. 19; 3.
 prolog. 27; 3. 2. 9;
 5. 1. 4; 4. 1. 10; 5.
 1. 3; 5. 7. 13; 4. 2.
 3; 4. 18. 4; 3. 7. 4;
 3. 10. 27; 3. 16. 8;
 4. 21. 26; 4. 17. 10
 utcumque 2. 2. 1
 uterque 1. 10. 7; 5. 5. 27
 uti 3. 8. 14
 utile 4. 25. 18
 utile est 3. 17. 12
 utiles 4. 10. 14
 utiliora 1. 12. 1
 utilis 3. 14. 11; 4. 3. 8
 utilitas 1. 22. 11
 utilitatem 4 prolog. 4
 utilius 4. 21. 1
 utinam 4. 6. 6
 utriusque 3. 10. 2
 utrumque 3. 18. 12; 3.
 13. 4
 uvam 4. 2. 2
 vulgare 3. 9. 1
 vulgatus 4. 24. 31
 vulgi 1. 14. 12; 5. 2. 12
 vulgo 3. 3. 2
 vulnere 2. 7. 12
 vulneris 2. 3. 3
 vulpecula 4. 8. 10
 vulpem 1. 10. 4; 1. 26. 7
 vulpes 1. 7. 1; 1. 13. 5;
 1. 26. 3
 vulpi 1. 28. 12
 vulpinos 1. 28. 3
 vulpis 4. 2. 1; 4. 19. 1
 vulpes dolosa 4. 8. 3
 vult 1. 13. 9; 1. 24. 1.
 9; 2. 4. 9
 vultu 1. 13. 7
 vultum 4. 17. 10
 vulturius 1. 27. 8
 vultu 1. 13. 7
 vultum 4. 17. 10
 uxorem 1. 6. 3
 uxorem sanctam 3. 10.
 30
 uxores 3. 3. 17
 uxori vaces 3 prolog. 12
 uxoris 3. 10. 18. 21
 Xistum 2. 5. 17
 Zonas 4. 21. 11

F I N I S.

90091817

3.8

og. 4

2; 3

2.12

26.7

3.5

19.1

3

4.1

10.

12

INDEX 1363

ulcisci 5. 3. 4
 ulla 1. 14. 11
 ulli 4. 19. 13
 ullius 4. 10. 21
 ullo pacto 2. 6. 6
 ultimam 4. 19. 3
 ultimi 5. 1. 17
 ultro 2. 8. 6; 3. 7. 12;
 & alibi
 una 1. 2. 17; 3. 16. 5
 una bibamus 3. 16. 15
 unam 4. 4. 4
 unde 3. 7. 17; & alibi
 unguento 5. 1. 21
 unguibus 1. 31. 12; 2.
 6. 8
 uniones 4. 5. 38
 universis 5. 7. 44
 unius 4. 4. 49
 uno 4. 4. 1
 unquam 4. 6. 16
 unum 3. 11. 4; 4. 24. 28
 unus 1. 6. 7; 2. 5. 11;
 2. 8. 17
 vobis 3. 18. 10
 voce 1. 11. 5
 vocem 1. 12. 12; 1. 13.
 8; 3. 16. 16; 3. 18.
 4; & alibi
 vocent 3 prolog. 10
 vocibus 1. 12. 7; 3. 18.
 13
 vocis 1. 11. 13
 vocis fidem 4. 25. 9
 volans 2. 6. 7
 volebat 3 prolog. 36
 voles 3. 14. 11
 volet 5 prolog. 15
 volo 2. 5. 5; 3. 8. 14;
 4. 24. 15
 volucrem 1. 26. 11
 volucris 5. 8. 1
 volucris 2. 4. 6
 volucris parvulae 5. 3. 31

voluerit 1 prolog. 5;
 2. 9. 10; 3. 17. 8
 voluisses 1. 3. 14
 voluisti 2. 8. 5; 5. 3. 4
 voluit 3. 15. 18; 4. 21. 7
 volunt 2. 2. 5
 voluntas 5. 6. 5
 voluntatem 4. 4. 31
 voluptas 4. 8. 8
 volutat sese 4. 3. 2
 vos 3. 17. 34; & alibi
 votum 1. 4. 9; 5. 4. 2
 urbano 5. 5. 8
 urbes 4. 21. 4
 urbis 1. 14. 6
 urbs 4. 21. 18
 usu 3. 3. 1
 usum 4. 10. 21
 usurpare 4. 15. 5
 usus 4. 25. 13
 usus est 4. 24. 8; 5.
 prolog. 13
 ut 1. 11. 5. 14; 1. 19.
 2; 1. 22. 6; 1. 27.
 6; 1. 28. 4. 11; 2.
 prolog. 3. 10; 2. 1. 12;
 2. 4. 10; 2. 6. 11; 2.
 8. 2; 2. 9. 3; 3. pro-
 log. 3. 5; 3. 2. 6; 3.
 8. 16; 3. 13. 10; 4.
 4. 8. 42. 43. 44; 4.
 5. 5; 4. 9. 26; 4. 10.
 6; 4. 17. 3; 4. 19. 5.
 10; 5. 5. 6; 5. 7. 19
 ut, pro quam 1. 12. 14;
 1. 21. 8; 2. 5. 19; 3.
 prolog. 27; 3. 2. 9;
 5. 1. 4; 4. 1. 10; 5.
 1. 3; 5. 7. 13; 4. 2.
 3; 4. 18. 4; 3. 7. 4;
 3. 10. 27; 3. 16. 8;
 4. 21. 26; 4. 17. 10
 utcunque 2. 2. 1
 uterque 1. 10. 7; 5. 5. 27

uti 3. 8. 14
 utile 4. 25. 18
 utile est 3. 17. 12
 utiles 4. 10. 14
 utiliora 1. 12. 1
 utilis 3. 14. 11; 4. 3. 8
 utilitas 1. 22. 11
 utilitatem 4 prolog. 4
 utilius 4. 21. 1
 utinam 4. 6. 6
 utriusque 3. 10. 2
 utrumque 3. 18. 12; 3.
 13. 4
 uvam 4. 2. 2
 vulgare 3. 9. 1
 vulgatus 4. 24. 31
 vulgi 1. 14. 12; 5. 2. 12
 vulgo 3. 3. 2
 vulnere 2. 7. 12
 vulneris 2. 3. 3
 vulpecula 4. 8. 10
 vulpem 1. 10. 4; 1. 26. 7
 vulpes 1. 7. 1; 1. 13. 5;
 1. 26. 3
 vulpi 1. 28. 12
 vulpinos 1. 28. 3
 vulpis 4. 2. 1; 4. 19. 1
 vulpes dolosa 4. 8. 3
 vult 1. 13. 9; 1. 24. 1.
 9; 2. 4. 9
 vultu 1. 13. 7
 vultum 4. 17. 10
 vulturius 1. 27. 8
 vultu 1. 13. 7
 vultum 4. 17. 10
 uxorem 1. 6. 3
 uxorem sanctam 3. 10.
 30
 uxores 3. 3. 17
 uxori vaces 3 prolog. 12
 uxoris 3. 10. 18. 21
 Xistum 2. 5. 17
 Zonas 4. 21. 11

F I N I S.

90091817

1. 3. 8

og. 4

2
2; 3

2. 12

26. 7
13. 5

19. 1
3
24. 1

10.

12

F

